

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Birleşim 21 Ekim 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	737
II.- GELEN KÂĞITLAR	742
III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	770,796,798,812,814,819, 831,834,855
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>	770
1.- Başkanlıkça, İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden gelen öğrencilere “Hoş geldiniz.” denilmesi	770
<i>B) ÖNERGELER</i>	796,860:862
1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen (2/3315) esas numaralı Kanun Teklifi'ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/114)	796
2.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, (2/2069) esas numaralı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/115)	860:862

C) TEZKERELER

797,798:812,812:814,

814:819,819:830,831:833,

834:853,855:860

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde olduğu dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un başkanlığında siyasi parti Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantılarda; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un beraberinde bir parlamento heyetiyle 28-30 Eylül 2025 tarihlerinde Macaristan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 28/8/2025 tarihli; Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay'ın beraberindeki heyetiyle 16-18 Eylül 2025 tarihlerinde Türkiye-Baltık Ülkeleri Estonya, Letonya ve Litvanya Parlamentolarının Dışişleri Komisyonları Toplantısı vesilesiyle Letonya'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 12/9/2025 tarihli ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu heyetinin 29-30 Eylül 2025 tarihlerinde düzenlenen "Avrupa Birliğinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim" konulu parlamentolar arası konferans vesilesiyle Danimarka'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 26/9/2025 tarihli alınan Kararlara ilişkin tezkeresi (3/1201)

797

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca, hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair tezkeresi (3/1199)

798:812,812:814,814:819,

819:828

3.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son

olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/1200)

829:830,831:833,834:853,
855:860

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden müteşekkil bir heyetin 28-30 Ekim 2025 tarihlerinde Erivan'da gerçekleşecek olan Avrupa Birliği Doğu Ortaklığı Parlamenter Asamblesi 12'nci Olağan Toplantısı'na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1202)

860

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Adil Karaismailoğlu'nun, Portekiz Parlamentosu Ekonomi Bayındırlık ve İskân Komisyonu Başkanı Miguel Santos'un vaki davetine icabetle resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1203)

860

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

770,772,776

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

770:771,772:773,776:778

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, 2025 yılı biterken Elâzığ iline ilişkin gündem dışı konuşması

770:771

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

772:773

3.- Bursa Milletvekili Refik Özen'in, 19 Ekim Bosna Hersek kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

776:778

V.- AÇIKLAMALAR

771,773,778,788,812,814,

819,830,833,853

1.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, öğrenci affına ilişkin açıklaması

771

2.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Kültür ve Turizm Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanına, kadın çiftçiler için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

771:772

3.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hapishanelerdeki ölüm siyasetine ilişkin açıklaması

772

4.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e ilişkin açıklaması

772

5.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, deprem bölgelerinde rezerv alan uygulamasına ilişkin açıklaması

772

6.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhul Karakoç'un, askerî hastanelere ilişkin açıklaması

773:774

7.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması

774

8.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, alçaklığın ne olduğuna ilişkin açıklaması

774

9.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ilişkin açıklaması

774:776

10.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Samsun'un 19 Mayıs ilçesinin mülkiyet sorununa ilişkin açıklaması	778
11.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, milletin liderine saldıranlara ilişkin açıklaması	778
12.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Diyarbakır'da dün gerçekleştirilen Türkiye'nin Huzuru Toplatısı'na ve "terörsüz Türkiye" sürecine ilişkin açıklaması	778
13.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'nın Cihanbeyli ilçesinde araç muayene istasyonu bulunmamasına ilişkin açıklaması	779
14.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Nobel Barış Ödülü'ne talip olanlara ilişkin açıklaması	779
15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Büyükşehir Belediyesindeki işçilere ilişkin açıklaması	779
16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Diyarbakır'da önceki gün yapılmaya çalışılan provokasyona ilişkin açıklaması	779:780
17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması	780
18.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Merzifon Organize Sanayi Bölgesi'ne ilişkin açıklaması	780
19.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması	780:781
20.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bütçeden faize ayrılan paraya ilişkin açıklaması	781
21.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması	781
22.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesindeki kayısı üreticileri ile Dulkadiroğlu ilçesinin Çokyaşar Mahallesi'ndeki zeytinliklere ilişkin açıklaması	781
23.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, uzman çavuşların haklarına ilişkin açıklaması	782
24.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Ilgar Dağı Tüneli Projesi'ne ilişkin açıklaması	782
25.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Amerika'ya ve İsrail'e ilişkin açıklaması	782
26.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Meclise sunulan yeni vergi paketine ve CMK ücretine ilişkin açıklaması	782:783
27.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, esnafın vergi ve prim borçlarına ilişkin açıklaması	783
28.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine ilişkin açıklaması	783
29.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan seçime, Gazze'deki ateşkes anlaşmasına, Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilere ve Trump'a, Yargıtay Başkanının AYM kararlarının bağlayıcılığıyla ilgili açıklamasına ve Genel Başkanları Ahmet Davutoğlu ile eşi Sare Davutoğlu'na ilişkin açıklaması	783:785

30.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 21 Ekim Hakkâri Dağlıca'da şehit olan 12 askerin şehadetlerinin yıl dönümüne, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen seçime, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi yakınlarında pankart açan İYİ Parti gençlik teşkilatına ve Mattia Ahmet Minguzzi davasında açıklanan karara ilişkin açıklaması	786:787
31.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, kendilerinin gelecek tasavvuruna, Kıbrıs'a, İsrail'e ve Filistin davasına, 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması	788:789
32.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine ilişkin açıklaması	789
33.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de son zamanlarda vuku bulan trajik olayların temel nedenine ilişkin açıklaması	789:790
34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigit'un, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde uygulanan İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına ve Adalet Bakanına buradan çağrı yapmak istediğine, DEM PARTİ Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk'ün de olduğu bir davada verilen hapis cezalarına, Kars'ın Karadağ Mahallesi'nde bulunan çöplüğe ve KHK'lilere ilişkin açıklaması	790:792
35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Beşiktaş iddianamesine, Ahmet Minguzzi davasında açıklanan karara ve 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması	792:793
36.- Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması	793:794
37.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun Güney Çevre Yolu Projesi'ne ilişkin açıklaması	794
38.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Payas'ta meydana gelen sel felaketine, Gazze'de yürürlüğe giren ateşkese, CHP Genel Başkanının bugünkü grup toplantısında kullandığı dile ve Cumhurbaşkanına yönelik sarf edilen ifadelerle ilişkin açıklaması	794:795
39.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	795:796
40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'nin güvenliğinin Şanlıurfa'dan başladığına ilişkin açıklaması	812
41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Gaziantep'in Araban ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması	814
42.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Su Ürünleri İhtisas OSB'ye ilişkin açıklaması	
43.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, PTT bünyesinde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan personele ilişkin açıklaması	819
44.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Türkiye'deki ekonomik düzenine ilişkin açıklaması	830
45.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, fıstık ithalatına ilişkin açıklaması	831
46.- Konya Milletvekili Orhan Erdem'in, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 6'ncı Cumhurbaşkanı seçilen Tufan Erhürman'a ve Ersin Tatar'a ilişkin açıklaması	833:834

47.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van kayyımına ilişkin açıklaması	834
48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Fuat Oktay'ın (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	853:854
49.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	854:855
50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	855
51.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	855
VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	776
1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	776
VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	788
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Kıbrıs'ın “vatan” olduğuna ilişkin konuşması	788
VIII.- ÖNERİLER	797
<i>A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ</i>	<i>797:798</i>
1.- Danışma Kurulunun, (3/1199) ve (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkerelerinin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilesine ilişkin önerisi	797:798
IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	862
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	<i>862:863</i>
1.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı:214)	862
2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükümeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı:172)	862:863
X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	864
1.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, bir akademisyenin sosyal medya hesabında yaptığı açıklamaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/34527)	864:865

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak yedi oturum yaptı.

Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak, Gazze barışına,

Mersin Milletvekili Levent Uysal, 2025 Mersin'in ekonomisine,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, Ankara'nın başkent oluşunun yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer;

Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, kademeli emeklilik düzenlemesine,

Sakarya Milletvekili Ali İnci, 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Konya'nın Beyşehir ilçesinin İçerişehir Mahallesi'ne,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım, Ankara'daki su kesintilerine,

İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen, 9 Eylül'de tutuklanan gençler hakkında düzenlenen iddianameye,

İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk,

Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy;

Meme Kanseri Farkındalık Ayı'na,

İzmir Milletvekili Burçugül Çubuk, kuyu tipi hapisanelere karşı direnişte olanlara,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, hasta mahpus Emre Erdem'e,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Dünya Gıda Günü'ne,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Amasya'nın köylerinde yaşanan sorunlara,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın bugün açıkladığı 2026 yılı bütçesine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa'da artan iflaslara,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur Gölü'ndeki çölleşmeye,

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, zirai don ve kuraklık nedeniyle zarar gören üreticilerin taleplerine,

Antalya Milletvekili Aykut Kaya, Kaş Kasaba Barajı yapımına,

Mersin Milletvekili Ali Bozan,

Mersin Milletvekili Perihan Koca;

Mersin Toroslar DEM PARTİ ilçe binasına dün gerçekleştirilen saldırıya,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars'ın Bozkale köyünde bu sabah yaşananlara,

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu, KESK’li KHK’lilerin Diyarbakır’dan başlattıkları yürüyüşe,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Gazeteciler Sebahattin Yum ile Ercan Tunç’a,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana-Mersin Tren Hattı’nda yaşanan aksamalara,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Amık Ovası’ndaki ve Çukurova’daki pamuk üretimine,

Samsun Milletvekili Murat Çan, eski Rektör Ünsal Ban’a,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’e,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü’ne,

Mardin Milletvekili George Aslan, Mor Yakup Manastırı’na,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, eski ve yüksek emisyonlu araçların trafikten çekilmesi için atılması gereken adımlara,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir, Tokat’taki bir fabrikada yaşananlara,

İstanbul Milletvekili Doğan Demir, Kocaeli’deki bir fabrikanın işçilerinin hak arayışına,

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, gıda enflasyonunun sebebine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Mersin Toroslar DEM PARTİ ilçe teşkilatına yönelik saldırıya, geçen hafta Trump’ın İsrail Knesset Senatosundaki konuşmasına ve Mısır’da imzalanan Gazze’yle ilgili anlaşmaya, Kredi Yurtlar Kurumu yurtlarında yaşanan sorunlara, sahte diploma ve e-imza skandalına, Güney Kore merkezli “Sıfır Günü Kuraklığı” isimli çalışmaya, “yeni bir yargı paketi” diye ortalıkta dolaşan metne, dün İçişleri Bakanının görüşülmekte olan yasa hakkında AK PARTİ Meclis Grubunu bilgilendirmesine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Marmara Denizi’nde yaşanan çevre felaketine, fabrikaların Gönen ve Susurluk Çaylarına boşalttığı atıklara, Gazeteci Hakan Tosun’a ve sokak çetelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, 13 Ekimde Diyarbakır’dan Ankara’ya yürüyüş başlatan KESK üyelerine, barış akademisyenlerine, 17 Ekim Uluslararası Yoksulluğun Ortadan Kaldırılması Günü’ne ve bugün açıklanan bütçe rakamlarına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, 16 Ekim Dünya Gıda Günü’ne, Türkiye’nin tarım ve hayvancılık tablosuna,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Gazze’de ateşkesin sağlanmış olmasına; Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine, Dünya Gıda Günü’ne,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, ülke genelindeki şap hastalığı sorununa,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Aysel Tuğluk hakkında verdiği karara,

Karabük Milletvekili Cevdet Akay, Karabük'ün Eflani ilçesinde verilen kamu hizmetlerindeki eksikliklere,

Balıkesir Milletvekili Ekrem Gökay Yüksel, Balıkesir'deki kentsel dönüşüm ihtiyacına,

Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı, Isparta'daki okullarda yapılan güçlendirme çalışmalarına,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Gaziantep ve ilçelerinde su kuyusu açılmasının yasaklanmasına,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı, Engelliler Konfederasyonunun çağrısına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Ulaştırma ve Altyapı Bakanına seslenmek istediğine,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, ehliyet affına,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, su kıtlığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 16/10/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 milletvekili tarafından, Türkiye tarım sektörünün küresel piyasa dinamikleri, ithalata dayalı baskılar, küçük üreticinin tasfiyesi, yerli tohumculuk ve gıda egemenliği açısından karşı karşıya olduğu çok boyutlu tehditlerin, ABD ve Çin gibi aktörlerin politikalarının Türkiye tarımı üzerindeki etkilerinin, ayrıca bu süreçte uygulanan tarım politikalarının yetersizliklerinin detaylı biçimde araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 15/10/2025 tarihinde Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 milletvekili tarafından, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun sekretaryasını yürüten Çalışma Genel Müdürlüğü'nün Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi içinde Cumhurbaşkanlığına bağlı bir bakanlık birimi olarak yapılandırılmasının doğurduğu sonuçların araştırılması, işçi temsiline dışlanması riskinin önlenmesi ve uluslararası örneklerle karşılaştırmalı biçimde daha adil ve katılımcı bir modelin oluşturulmasına yönelik tespit ve önerilerin geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 16/10/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülistan Kılıç Koçyiğit tarafından, yoksulluğun çok boyutlu olarak araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 26/2/2024 tarihinde Adana Milletvekili Ayhan Barut ve arkadaşları tarafından, gıda enflasyonu ve gıdaya erişim konusunda yaşanan sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 16 Ekim 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Üçüncü Oturumda yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 214) görüşmelerine devam edilerek birinci bölüm üzerindeki görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Alınan karar gereğince, 21 Ekim 2025 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşime 22.07’de son verildi.

Pervin BULDAN

Başkan Vekili

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 13

**17 Ekim 2025 Cuma
Cumhurbaşkanı Teklifi**

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

Milletvekili Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Sakarya Milletvekili Ertuğrul Kocacık ile 52 Milletvekilinin; Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3320) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.10.2025)

2.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3321) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

Rapor

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistin Mültecileri İçin Yardım ve Bayındırlık Ajansı Arasında Ankara'da UNRWA Ofisinin Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3271) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 228) (Dağıtım tarihi: 17.10.2025) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TRT'nin bandrol gelirlerine ilişkin Cumhurbaşkan Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/34684) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

2.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, BM Genel Kurul toplantısına katılan heyete ilişkin Cumhurbaşkan Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/34685) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

3.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Adana Suluca Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34686) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

4.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, cinsiyet gelişim farklılığı olan bireylerin yaşadığı sorunlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34687) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

5.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hasta bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34688) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

6.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Erzincan Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34689) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

7.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'ndaki bir sorunun iptal edilmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34690) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

8.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, mahkumların eğitim hakkına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34691) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çocuk istismarına yönelik dijital içeriklerin önlenmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34692) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

10.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Mustafakemalpaşa'da bulunan TOKİ konutları için yapılan zemin etüt raporlarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34693) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

11.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, cezaevinde ebeveynleriyle bulunan 0-6 yaş arası çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34694) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

12.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da yaşanan bir trafik kazası sonrası yapılan yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34695) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

13.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, yasa dışı bahis ve kumarla mücadeleyle ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34696) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

14.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulunun verdiği kararlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34697) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

15.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kavak S Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34698) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

16.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 2020'den bu yana açılan cezaevlerinin sayısına ve türlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34699) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

17.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34700) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34701) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

19.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34702) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

20.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, cinsiyet gelişim farklılığı olan bireylerin yaşadığı sorunlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34703) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

21.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, yasa dışı bahis ve kumarla mücadeleyle ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34704) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

22.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Suudi Arabistan'da bir proje kapsamında çalışan Türk işçilerin maaşlarının ödenmediği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34705) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

23.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, muhtarların 4B kapsamında sigorta primi ödemelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34706) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

24.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, kadın çiftçilerin sosyal güvenlik sistemine dahil edilmelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34707) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

25.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, işsizlikle mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34708) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

26.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, kamu çalışanlarının hizmete mahsus araçlarla yaptıkları kazalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34709) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

27.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34710) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

28.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Payas ilçesindeki bazı alanlara hafriyat dökülmesi için Hatay Büyükşehir Belediyesine yetki verilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34711) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

29.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, konut kiralarda yaşanan artışlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34712) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

30.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Yıldırım ilçesinde imar planında yeşil alan olarak belirlenen bir alanın bedeli ödenmeden Belediye adına tescil edilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34713) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

31.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da çıkan orman yangınlarının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34714) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

32.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Mustafakemalpaşa'da bulunan TOKİ konutları için yapılan zemin etüt raporlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34715) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

33.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2025 yaz sezonundaki orman yangınlarının ekosistem üzerindeki etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34716) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

34.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da Çınarcık Barajı'ndan sağlanan içme suyunun içeriğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34717) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

35.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, su kullanımındaki kayıp-kaçak oranlarını azaltmaya yönelik çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34718) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

36.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Erciş ilçesinin içme suyu sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34719) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

37.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da yürütülen yol çalışmalarının trafik yoğunluğuna etkisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34720) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

38.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta bulunan Sır Barajı'nda yaşanan balık ölümlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34721) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

39.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Ankara'da bulunan Kesikköprü-İvedik içme suyu hattında meydana gelen arızaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34722) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

40.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bir holdingin Rusya'daki mal varlığına el konulmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34723) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

41.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Batı Trakya Türklerinin eğitim haklarının korunmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34724) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

42.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, DEDAŞ'ın köy muhtarlıklarına gönderdiği faturalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34725) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

43.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van'da doğalgaz altyapısı bulunmayan yerleşim yerlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34726) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

44.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, ülkemizin LNG terminallerine ve doğalgaz tedarikine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34727) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

45.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34728) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

46.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, sanal bahis ve kumarla mücadele konusunda yürütülen çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34729) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

47.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Osmaniye'de bulunan Cebeli Bereket Yurdu'nda hayatını kaybeden bir öğrenciye ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34730) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

48.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, KYK yurtlarının kapasitesine ve fiziki koşullarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34731) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

49.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'de amatör spor kulüplerine verilen desteklere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34732) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

50.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, üniversite hastanelerinde görev yapan 4/D kadrolu işçilerin geriye dönük ücretlerinin taksitle ödenmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34733) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

51.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Gaziantep Üniversitesi bünyesinde kurulan bir tesisin akıbetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34734) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

52.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, şehir hastaneleri için harcanan kira ve hizmet alımı bedellerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34735) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

53.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'daki tekstil üreticilerinin sorunlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34736) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

54.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, TRT'nin 2024 yılı faaliyet raporuna ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34737) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

55.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Mustafakemalpaşa'da bulunan TOKİ konutları için yapılan zemin etüt raporlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34738) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

56.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, asgari ücrete ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34739) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

57.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Kurşunlu-Korgun Yolu Projesi'ne ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34740) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

58.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Türk vatandaşlığı başvurusu reddedilen bir kişinin yaşadığı mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34741) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

59.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak Üniversitesinde okuyan öğrencilerin kaldıkları yurtlarda yaşanan su kesintilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34742) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

60.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Mersin'de bir kişinin öldürüldüğü olayla ilgili yürütülen soruşturma sürecine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34743) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

61.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da bulunan bir caddede yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34744) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

62.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, yasa dışı şekilde ele geçirilen kişisel verilerin bir internet sitesinde satıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34745) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

63.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2025 yılında ülkemizde meydana gelen orman yangınlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34746) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

64.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2025 yılında Bursa'da meydana gelen yangınların yarattığı mağduriyete ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34747) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

65.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, muhtarlara yıllık izin hakkı verilmesi talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34748) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

66.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, afet yönetiminde teknoloji kullanımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34749) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

67.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Erciş ilçesine bağlı bazı mahallelerde yaşanan içme suyu sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34750) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

68.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilindeki trafik sorununa ve yol çalışmalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34751) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

69.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da bulunan Fatih Sultan Mehmet Bulvarı'nda yol güvenliği için alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34752) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

70.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, yasa dışı bahis ve kumarla mücadeleyle ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34753) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

71.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34754) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

72.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Geleceğe Miras Sonsuz Efes Projesi kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34755) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

73.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Dereköy Kilisesi'nin korunması ve restore edilmesine talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34756) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

74.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'deki somut olmayan kültürel mirasın korunması ve yaşatılmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34757) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

75.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Selimiye Camii Restorasyon Projesi'ne ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34758) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

76.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, özel sektörde çalışan öğretmenlerin sorunlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34759) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

77.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda İstanbul Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34760) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

78.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Dokuz Eylül Üniversitesi yemekhanesinde yapılan zamma ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34761) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

79.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'ndaki bir sorunun iptal edilmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34762) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

80.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Gaziantep Üniversitesi bünyesinde kurulan bir tesisin akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34763) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

81.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından bir etkinliğe katılım hakkında okullara yazı gönderildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34764) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

82.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, kültürel ürünlerde kullanılan sembollerin denetimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34765) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

83.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, öğrenciler arasında kumar ve bahis bağımlılığının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34766) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

84.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde bulunan bir okulun internet altyapısı sorununa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34767) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

85.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, özel eğitim sınıflarına ve otizmlı çocukların eğitim hayatında yaşadıkları sorunlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34768) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

86.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Kurtuluş Savaşı'nda yer alan Giresun Alayları'nın İstiklal Madalyalarının teslim edilmesine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34769) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

87.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, cinsiyet gelişim farklılığı olan bireylerin yaşadığı sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34770) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

88.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Dokuz Eylül Üniversitesinin online tıbbi danışmanlık hizmeti hakkında yapmış olduğu ücretlendirmeye ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34771) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

89.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Gaziantep Üniversitesi bünyesinde kurulan bir tesisin akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34772) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

90.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, şehir hastanelerini işleten şirketlere yapılan ödemelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34773) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

91.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da Çınarcık Barajı'ndan sağlanan içme suyunun içeriğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34774) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

92.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Batman'ın içme suyu analizlerinde fenol parametresi bulunmamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34775) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

93.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, kumar bağımlılığı ile mücadeleyle ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34776) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

94.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Gaziantep Üniversitesi bünyesinde kurulan bir tesisin akıbetine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34777) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

95.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa ilinde tekstil sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34778) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

96.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, sanayi sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34779) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

97.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2023-2025 yılları arasında ABD'den ithal edilen otomobil sayısına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34780) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

98.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Avrupa Birliği'nde yasaklı olan pestisitlerin Türkiye'ye ihraç edildiği iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34781) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

99.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, incir üreticilerinin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34782) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

100.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, su kullanımındaki kayıp-kaçak oranlarını azaltmaya yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34783) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

101.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın İznik ilçesinde bulunan bir sulama göletinin su kaçırdığı iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34784) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

102.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, 2025 yılında gerçekleşen orman ve tarım arazisi yangını verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34785) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

103.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da 2025 yılının yaz aylarında meydana gelen yangınlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34786) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

104.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, veterinerlik hizmetlerinin ticarileştirilmesinin önlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34787) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

105.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, veteriner hekimlik mesleğinde koruyucu hekimliğin güçlendirilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34788) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

106.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da Çınarcık Barajı'ndan sağlanan içme suyunun içeriğine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34789) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

107.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, sertifikalı tohum kullanım desteği ödemelerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34790) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

108.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, çiftçiye verilen mazot ve gübre desteklerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34791) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

109.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta bulunan Sır Barajı'nda yaşanan balık ölümlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34792) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

110.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, şeker pancarı üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34793) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

111.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Bakanlığın il ve ilçe teşkilatlarında görev yapan personele tahsis edilen hizmet araçlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34794) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

112.- Elazığ Milletvekili Semih Işıker'in, Elazığ ilinde modern bağcılığın geliştirilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34795) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

113.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, mermer sektöründe ihracat konusunda yaşanan sorunlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34796) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

114.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bir holdingin Rusya'daki mal varlığına el konulmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34797) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

115.- Elazığ Milletvekili Semih Işıker'in, küçük esnafın korunmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34798) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

116.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Vişne Caddesi'nde faaliyet gösteren Suriyeli esnaflara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34799) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

117.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, limon ve elma ihracatının kayda bağlı mallar kapsamına alınmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34800) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

118.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl Havalimanı pistinin uzatılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34801) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

119.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Şırnak-Van karayolu projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34802) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

120.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, çocuk istismarına yönelik dijital içeriklerin önlenmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34803) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

121.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, yasa dışı şekilde ele geçirilen kişisel verilerin bir internet sitesinde satıldığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34804) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

122.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'deki baz istasyonu verilerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34805) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

123.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri Havalimanındaki dış hat seferlerinin artırılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34806) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

124.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökarp'ın, engelli vatandaşların uçuş haklarında düzenleme yapılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34807) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

125.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde yapılan yol bakım ve onarım çalışmalarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34808) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

126.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Kurşunlu-Korgun Yolu Projesi'ne ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34809) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

127.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 2020-2025 yılları arasında yasa dışı bahis ve kumar sitelerine yönelik uygulanan erişim engeli kararlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34810) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

128.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde bulunan bir okulun internet altyapısı sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34811) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.10.2025)

Genel Görüşme Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 Milletvekilinin, İsrail'in Küresel SUMUD Filosu'na karşı gerçekleştirdiği hukuksuz müdahalenin ve üç milletvekilinin bulunduğu Vicdan Gemisi'nin güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılması gerekenlerin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/91) (Başkanlığa geliş tarihi:7.10.2025)

2.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 Milletvekilinin, İsrail'in Küresel SUMUD Filosu'na karşı gerçekleştirdiği hukuksuz müdahalede alıkonulan kişilerin güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılması gerekenlerin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/92) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

3.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 6-8 Ekim tarihinde gerçekleşen olaylara yönelik yargılama süreçlerinin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/93) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

4.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İsrail'le olan ikili ilişkilerin gözden geçirilerek İsrail'in Küresel SUMUD Filosu'na karşı gerçekleştirdiği hukuksuz müdahalede alıkonulan Türk vatandaşlarının geri dönüşlerinin sağlanması amacıyla yapılması gerekenlerin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/94) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 21 Milletvekilinin, orman yangınlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3178) (Başkanlığa geliş tarihi:3.10.2025)

2.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 21 Milletvekilinin, mısır üreticilerinin ithalat ve alım fiyatları konusunda karşılaştıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3179) (Başkanlığa geliş tarihi:3.10.2025)

3.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik ve 20 Milletvekilinin, Muş'un Korkuteli İlçesi Altınova Beldesinde 1993 yılında yaşanan olayların tüm yönleriyle aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3180) (Başkanlığa geliş tarihi:6.10.2025)

4.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, kumar bağımlılığının halk sağlığı ve aile bütünlüğü üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3181) (Başkanlığa geliş tarihi:6.10.2025)

5.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu ve 22 Milletvekilinin, büyükşehirlerde artan yoksulluğunun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3182) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

6.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir ve 20 Milletvekilinin, yoksulluk artışının neden ve sonuçları ile kadınlar ve ev bütçesi üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3183) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

7.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve 20 Milletvekilinin, örgün eğitimdeki öğrencilerin karşılaştığı yoksulluk sorununun araştırılarak çocuk yoksulluğuna karşı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3184) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

8.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk ve 21 Milletvekilinin, sahte resmi belge üretiminden kaynaklanan kamusal zararın araştırılması ve sorumluluğu bulunanların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3185) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

9.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 19 Milletvekilinin, şüpheli kadın ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3186) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

10.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 19 Milletvekilinin, çocuk yoksulluğunun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3187) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

11.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 21 Milletvekilinin, KYK yemekhanelerindeki öğrenci yemek ücretlerinin sübvansede edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3188) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

12.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 Milletvekilinin, kahverengi kokarca böceğinin tarımsal üretime verdiği zararın giderilmesi ve gerekli önlemlerin alınabilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3189) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

13.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan ve 20 Milletvekilinin, Hatay'ın Samandağ ilçesindeki bazı mahallelerdeki acele kamulaştırma uygulamalarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3190) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

14.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı ve 20 Milletvekilinin, faili meçhul ve zorla kaybetme olaylarına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3191) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2025)

15.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaşanan terör saldırısına yönelik yargılama süreçlerinin araştırılması ve sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3192) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

16.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 Milletvekilinin, tekstil ve hazır giyim sektöründe yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3193) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

17.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 19 Milletvekilinin, KYK yurtlarındaki yapısal sorunlar ile öğrencilerin barınma konusunda yaşadıkları sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3194) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

18.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, Türkiye'nin demiryolu yük taşımacılığında Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı çerçevesindeki yükümlölüklerinin değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3195) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

19.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, ayakkabı sektöründe yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3196) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

20.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, tekstil ve hazır giyim sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3197) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

21.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 Milletvekilinin, üzüm üretiminde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3198) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

22.- Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 Milletvekilinin, arıtma tesisi yetersizliğinden kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3199) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

23.- Van Milletvekili Mahmut Dindar ve 19 Milletvekilinin, sanal kumar, yasadışı bahis ve dijital dolandırıcılık ile mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3200) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

24.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 19 Milletvekilinin, Diyarbakır’da bulunan bazı okullardaki derslik ve okul başına düşen yüksek öğrenci sayısına yönelik sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3201) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

No: 14

**20 Ekim 2025 Pazartesi
Milletvekili Teklifleri**

1.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş’ın; Okul Sağlığı Hemşiresi İstihdamına Dair Kanun Teklifi (2/3322) (Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

2.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan’ın; Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3323) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

3.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan’ın; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3324) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

4.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt’un; Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3325) (Adalet ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

5.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt’un; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3326) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

6.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf’ın; 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3327) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

7.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf’ın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3328) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2025)

21 Ekim 2025 Pazartesi
Milletvekili Teklifleri

1.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in; 5/12/2019 Tarihli ve 7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3329) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

2.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün; Rüsumat No:4 Gemisine İstiklal Madalyası Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3330) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2025)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Cumhurbaşkanlığı Külliyesinin giderlerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/34812) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait bazı araçların başka kuruluşlara tahsis edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34813) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bir kişinin yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34814) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

4.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Türk vatandaşlığı başvurusu reddedilen bir kişinin yaşadığı mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34815) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

5.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34816) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hasta bir mahkumun sağlık muayenesi sırasında kötü muameleyle maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34817) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

7.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 1993 yılında Muş'un Altınova ilçesinde yaşanan bir olayla ilgili dava sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34818) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

8.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, bir vali yardımcısıyla ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34819) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

9.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34820) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.10.2025)

10.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34821) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.10.2025)

11.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir kişinin yargılama sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34822) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

12.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, son üç yılda suça sürüklenen çocuklarla ilgili çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34823) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

13.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Adli Tıp Kurumunun Adalet Bakanlığına bağlı olmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34824) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sakarya 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34825) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Maltepe 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34826) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Karatepe Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34827) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Metris R Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34828) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Buca Cezaevindeki bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34829) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Batman T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34830) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34831) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aksaray T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34832) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mardin'in Artuklu ilçesinde bir kişinin öldürüldüğü olayla ilgili yürütülen soruşturmayla ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34833) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolu Gerede Açık Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34834) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ardahan T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34835) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Devrek Açık Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34836) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34837) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Aksaray T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34838) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 4 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34839) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ümraniye T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34840) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gaziantep L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34841) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Düzce T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34842) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34843) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevinde bulunan bir çocuğun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34844) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzurum H Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ve yargılanma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34845) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

35.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34846) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

36.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Bakanlık tarafından yapılan bir ankete ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34847) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

37.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34848) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

38.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 2025 yılı Sosyal ve Ekonomik Destek ödemesi verilerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34849) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

39.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, İstanbul'da çalıştığı işyerinde hayatını kaybeden Moldova uyruklu bir kişiye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34850) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

40.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinde bulunan TOKİ konutları için yapılan zemin etüt raporlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34851) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

41.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'ne ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34852) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

42.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, kadınların sigortalılıktan önceki doğumları için de doğum borçlanmasından yararlandırılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34853) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

43.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, emekli ve asgari ücretlilerin gelir düzeyinin iyileştirilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34854) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de yabancı uyruklu işçiler çalıştıran bir fabrikaya ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34855) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

45.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, vakıf üniversitesi öğrencilerinin İŞKUR Gençlik Programı'na dahil edilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34856) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

46.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Adana'nın Yüreğir ilçesinde gerçekleştirilen bir toplu konut kura çekimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34857) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

47.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Diyarbakır'da bulunan Sarım Havzası'nda yürütülmesi planlanan maden projesinin Batman'ın içme suyu kaynaklarına olası etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34858) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

48.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'da faaliyete geçmesi planlanan maden sahalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34859) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

49.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında yıkılan tescilli yapılara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34860) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

50.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Kirazpınar Mahallesi'nde bildirilen kokunun kaynağına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34861) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde bir mermer ocağının çevreye zarar verdiği iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34862) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

52.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesine bağlı Hacimebi köyünün içme suyunda koku olduğu iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34863) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

53.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, İstanbul'un Şile ilçesindeki Karabeyli Mahallesi'nde yapılması planlanan kalker ocağı ve kırma eleme tesisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34864) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

54.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, 2025 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantısına katılan Türk heyetine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34865) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

55.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Türkiye'den yapılan Schengen vizesi başvurularının kabul oranlarına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34866) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

56.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Gazze'ye insani yardım götüren bir filo yapıları müdahaleye ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34867) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

57.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2025 yılının Temmuz ayında İran'da gözaltına alınan üç Türk vatandaşına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34868) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

58.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, ABD merkezli şirketlerle yapılan LNG tedarik anlaşmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34869) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

59.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ABD ile imzalanan LNG tedarik anlaşmasına aracılık edecek şirkete dair iddialara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34870) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

60.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Şavşat ilçesinde bir köydeki madencilik faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34871) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

61.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Eskişehir'in Beylikova ilçesinde keşfedilen nadir toprak elementlerinin işlenmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34872) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

62.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari'de amatör futbol kulüplerine sağlanan desteklerle ilgili iddialara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34873) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

63.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, bir futbol kulübüne kesilen para cezasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34874) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

64.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilindeki KYK yurtlarının kapasitelerine ve internet altyapılarının durumuna ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34875) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

65.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, GRECO'nun Türkiye'ye yönelik raporlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34876) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

66.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakan'ın bir açıklamasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34877) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

67.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ABD ile imzalanan LNG tedarik anlaşmasına aracılık edecek şirkete dair iddialara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34878) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

68.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bir holdingin Rusya'daki mal varlığına el konulmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34879) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

69.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, TÜİK'in enflasyon hesaplamalarında kullandığı mal ve hizmet fiyatlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34880) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

70.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bireysel kredi kartı borçlarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34881) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

71.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, madeni paraların basım maliyetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34882) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

72.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, madeni paraların basım maliyetine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34883) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

73.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, FETÖ/PDY ile mücadeleyle ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34884) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

74.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2019 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kiralanan araçlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34885) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

75.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait bazı araçların başka kuruluşlara tahsis edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34886) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

76.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 20 Eylül 2025 tarihinde Artvin'in Borçka ilçesinde yaşanan sel ve heyelan sonrası mağduriyetin giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34887) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

77.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Murgul ilçesine bağlı köylerde yaşanan altyapı sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34888) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

78.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de yoğun yağışların yaşandığı dönemlerde olası afetlere karşı alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34889) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

79.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da orta hasarlı binası için güçlendirme kredisine başvuran depremzede sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34890) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

80.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir Bakan yardımcısı ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34891) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

81.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'da gerçekleştirilen bir toplantıya ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34892) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

82.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'daki Gazi Köşkü Anıtı ve çevresinde bakım ve altyapı çalışmaları yapılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34893) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

83.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Türkiye Kültür Yolu Festivallerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34894) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

84.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Bakanlık ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34895) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

85.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Diyarbakır'da bulunan bir kolejde Türk Dil Bayramı kapsamında gerçekleştirilen bir etkinliğe ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34896) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

86.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, kapatılan üniversite kulüplerine ve topluluklarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34897) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

87.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, zorunlu eğitim süresinin kısaltılacağı yönündeki iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34898) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

88.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 2025-2026 eğitim öğretim yılında basılan yabancı dil ders kitaplarının dağıtımında yaşanan gecikmeye ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34899) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

89.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'da 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde kullanılamaz hale gelen okul binalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34900) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

90.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2025 LGS sınavıyla ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34901) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

91.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, ek ders ücreti ödeme günü olarak sabit bir tarih belirlenmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34902) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

92.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda İstanbul Üniversitesi ile ilgili yaptığı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34903) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

93.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda İstanbul Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34904) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

94.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Sayıştayın 2024 yılı Denetim Raporu'nda Boğaziçi Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34905) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

95.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum'un Hınıs ilçesinde bulunan KYK yurt binasının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34906) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

96.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İsrail'in Doğu Akdeniz'deki Türkiye aleyhine askeri faaliyetlerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34907) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

97.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, KAAN savaş uçaklarının üretimine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34908) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

98.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, KAAN savaş uçaklarının üretimine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34909) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

99.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, KAAN savaş uçaklarının üretimine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34910) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

100.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'da Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığına atanan bir kişinin makam odasından Atatürk portresini kaldırdığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34911) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

101.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa'daki kamu hastanelerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34912) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

102.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, sağlık çalışanlarına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34913) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

103.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, trans yağ tüketimiyle çeşitli hastalıklar ve bunların sebep olduğu ölümler arasındaki bağlantıya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34914) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

104.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Samandağ Devlet Hastanesinde yaşanan uzman hekim eksikliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34915) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

105.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, sağlık meslek lisesi mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34916) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

106.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, SCA hastalığının tedavisi için yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34917) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

107.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'teki tıbbi atıkların sterilizasyon işlemlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34918) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

108.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Pınarbaşı Devlet Hastanesinin ana giriş kapısının açılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34919) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

109.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, Et ve Süt Kurumu tarafından ithal edilen karkas etlerin marketlere dağıtımına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34920) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

110.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, küresel toprak kirliliği çalışmasının Türkiye'ye yönelik bulgularına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34921) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

111.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, hayvancılık sektörünün sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34922) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

112.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, yumurta fiyatlarındaki artışa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34923) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

113.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'taki çiftçilerin kuraklık desteği ve tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi olanaklarından faydalanması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34924) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

114.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Gürcistan'da inşa edilen Kırmızı Barajı'nın Artvin'in Borçka ilçesine bağlı Muratlı köyünde yarattığı mağduriyete ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34925) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

115.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, son 5 yılda ithal edilen büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34926) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

116.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'de bulunan Karagöz Sulama Tesisi'nin altyapısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34927) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

117.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, İsrail ile bağlantılı şirketlerin gemilerinin Türkiye limanlarına giriş-çıkış yaptığı iddialarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34928) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

118.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, KAAAN savaş uçaklarının üretimine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34929) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

119.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ABD ile imzalanan LNG tedarik anlaşmasına aracılık edecek şirkete dair iddialara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34930) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

120.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ABD ürünlerine uygulanan bazı vergilerin kaldırılmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34931) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

121.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Muratlı Sınır Kapısı'nın açılması talebine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34932) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

122.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesinde KGM'ye ait bir arazinin özelleştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34933) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.08.2025)

123.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, THY ile ABD menşeli bir firma arasında yapılan uçak alım anlaşmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34934) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

124.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Zafer Havalimanı için verilen yolcu garantisine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34935) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.10.2025)

125.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, PTT'de görevli personel arasındaki statü farklılığına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34936) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.10.2025)

126.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Çukurova Uluslararası Havalimanı ile ilgili çeşitli verilere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34937) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

127.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesine bağlanan yollara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/34938) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.10.2025)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)**

1.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 15 Eylül 2025'te İsrail'e giden bir kargo uçağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34027)

Adalet Bakanlığı

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde mahkumlara kötü muamelede bulunulduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34029)

3.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, bir müzik grubunun konserine yönelik yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34030)

4.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla Adliyesinde bazı duruşmaların farklı bir salonda yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34031)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bazı belediyeler hakkında yürütülen soruşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34032)

6.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yürütülen sahte araç tescil soruşturmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34033)

7.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34034)

8.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, bir çocuk istismarı vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34035)

9.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, denetimli serbestlik hükümlerinin uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34036)

10.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34037)

11.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34038)

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ceza infaz kurumlarındaki hasta mahpuslara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34039)

13.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, ceza infaz kurumlarındaki hasta mahpuslara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34040)

14.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak suçundan dolayı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlülere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34041)

15.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34042)

16.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkuma verilen disiplin cezasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34043)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34044)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34045)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34046)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34047)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34048)

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34049)

23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34050)

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34051)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34052)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34053)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34054)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34055)

29.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, cezaevlerinden tahliye edilen hükümlülerin yeniden suç işleme oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34056)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

30.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34057)

31.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34058)

32.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, çocuk işçiliğiyle mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/34059)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

33.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Gaziantep'te bulunan bazı fabrikalarda çalışan işçilerin sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34060)

34.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Amasya'nın Merzifon ilçesinde bulunan bir fabrikanın işçilerinin sendikal haklarını kullanamadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34061)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

35.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Akbelen Ormanı'ndan sökülen zeytin ağaçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34062)

36.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Antalya'nın Finike ilçesinde açılması planlanan mermer ocaklarının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34063)

37.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Halbori gözelerinde yapılması planlanan doğal taş kaplama yol yapım projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34064)

38.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Yenişehir ilçesindeki Kozdere mevkiinde yol kenarında bulunan yapılarla ilgili yıkım kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34065)

39.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Yaylapınar köyünün içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34066)

40.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'a bağlı Balveren beldesindeki bir taş ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34067)

41.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Müküs Çayı üzerine yapılması planlanan HES projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34068)

Dışişleri Bakanlığı

42.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 15 Eylül 2025'te İsrail'e giden bir kargo uçağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34069)

43.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, insani yardım ulaştırma amacıyla Gazze'ye seyahat eden Küresel Sumud Filosu'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/34070)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İsrail tescilli uçakların Türk hava sahasını kullanarak kullanmadıklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34071)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

45.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 2025 yılının Haziran ayından bu yana yapılan maden ruhsatı başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34072)

46.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Savur ilçesine bağlı bir mahalledeki meskenlere uygulanan para cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34073)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

47.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mersin Üniversitesine bağlı KYK yurdundan atılan on beş öğrenciye ilişkin yazılı soru önergesi (7/34074)

48.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, İstanbul'da bulunan bir KYK yurdunun tadilat sürecinde öğrencilerin mahremiyetinin ihlal edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34075)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

49.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, bazı köprü ve otoyolların özelleştirileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34076)

50.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, TÜİK verilerine ve TCMB'nin döviz satışlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34077)

İçişleri Bakanlığı

51.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde meydana gelen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34078)

52.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde meydana gelen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34079)

53.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Adıyaman'da engelli raporu bulunan bir kişinin engelli maaşının kesilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34080)

54.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van Organize Tarım İşletmelerine ait bir arazinin Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Birliğine kiralanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34081)

55.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, il özel idaresi bütçelerinden bazı vakıflara kaynak aktarıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34082)

56.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, 2025 yılının Eylül ayında Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde çıkan orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34083)

57.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Gaziantep'te bulunan bazı fabrikalarda çalışan işçilerin sendikal haklarını kullanmalarının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34084)

58.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, toplumsal olaylarda kolluk kuvvetleri tarafından kullanılan göz yaşartıcı gazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34085)

59.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde meydana gelen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34086)

60.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, 8 Eylül 2025 tarihinde CHP İstanbul İl Başkanlığı önünde meydana gelen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34087)

61.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Aksaray Belediyesi tarafından yapılan bir ihaleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/34088)

62.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, bir çocuk istismarı vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34089)

63.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, bir maç yayını sırasında takımlardan birinin isminin yanlış kullanılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34090)

64.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/34091)

65.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, 12 Eylül 2025'te bir siyasi partinin İzmir il teşkilatına yapılan operasyonda polisin kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34092)

66.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Yaylapınar köyünün içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34093)

67.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İstanbul'da gürültü ihbarı sonucu bir eve giden kolluk kuvvetlerinin konut dokunulmazlığını ihlal ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34094)

68.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'nin Nazımiye ilçesinde gözlemlenen yüzeysel yarıkların sebep olabileceği afet risklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34095)

69.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Karlıova ilçesine bağlı bir köyün su sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34096)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

70.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, RTÜK tarafından hizmet alınan bir firmayla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34097)

Milli Eğitim Bakanlığı

71.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, eğitim sisteminde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34098)

72.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, eğitim sisteminde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34099)

73.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin Artuklu Üniversitesi bünyesinde bulunan akademisyenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34100)

74.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Artuklu Üniversitesi bünyesinde bulunan akademisyenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34101)

75.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Uludere ilçesindeki öğretmen sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34102)

76.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Boğaziçi Üniversitesine yapılan rektör atamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34103)

Milli Savunma Bakanlığı

77.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 2025 yılının Eylül ayında Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde çıkan orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34104)

Sağlık Bakanlığı

78.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Kütahya Şehir Hastanesi ile Kütahya Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi arasında yapılan bir protokole ilişkin yazılı soru önergesi (7/34105)

79.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Bursa'da Kamu Hastaneleri Hizmetleri Başkanlığına atanan bir kişinin makam odasından Atatürk portresini kaldırdığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34106)

80.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Yaylapınar köyünün içme suyunun insan sağlığına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34107)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

81.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Manisa Turgutlu OSB'nin genişleme çalışmaları nedeniyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/34108)

Tarım ve Orman Bakanlığı

82.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 2025 yılının Eylül ayında Hakkari'nin Yüksekova ve Şemdinli ilçelerinde çıkan orman yangınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34109)

83.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Akbelen Ormanı'ndan sökülen zeytin ağaçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34110)

84.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Halbori gözelerinde yapılması planlanan doğal taş kaplama yol yapım projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34111)

85.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı ilinde şap hastalığıyla mücadeleyle ilişkin yazılı soru önergesi (7/34112)

86.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Akbelen Ormanı'ndan sökülen zeytin ağaçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34113)

87.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Yaylapınar köyünün içme suyu sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34114)

88.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Silopi ilçesinde dere yatağına trafo inşa edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34115)

89.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in, Van'ın Erciş ilçesinde bulunan Meydan Boğazi Gölet Barajı setlerinde patlama riski bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34116)

90.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, yangın sonrası orman vasfını yitirdiği gerekçesiyle orman dışı kullanıma açılan alanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34117)

91.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Gediz Nehri'nde yaşanan kirlilik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/34118)

Ticaret Bakanlığı

92.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 15 Eylül 2025'te İsrail'e giden bir kargo uçağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34119)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

93.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, internete erişimi kısıtlayan bant daraltması uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34120)

94.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda görevli bazı bürokratlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/34121)

95.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, internete erişimi kısıtlayan bant daraltması uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34122)

96.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, bazı köprü ve otoyolların özelleştirileceği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34123)

97.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 15 Eylül 2025'te İsrail'e giden bir kargo uçağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34124)

98.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Yenişehir ilçesindeki Kozdere mevkiinde yol kenarında bulunan yapılarla ilgili yıkım kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/34125)

99.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Zafer Havalimanı için verilen yolcu garantisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/34126)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Van Milletvekili Mahmut Dindar ve 19 Milletvekilinin, AİHM tarafından verilen bazı kararlara yönelik düzenleme yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3202) (Başkanlığa geliş tarihi:9.10.2025)

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 21 Milletvekilinin, Türkiye’de bulunan nadir toprak elementleri rezervlerinin potansiyelinin araştırılması ve üretim planlaması yapılması için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3203) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

3.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 21 Milletvekilinin, yerel basın kuruluşlarının sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3204) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir ve 21 Milletvekilinin, gıda sektöründeki fahiş fiyat artışlarının denetlenerek tüketicinin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3205) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

5.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, organize sanayi bölgelerinin yapısal ve kurumsal sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3206) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

6.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan ve 19 Milletvekilinin, Türkiye’nin finansal rekabet gücünün uluslararası alanda artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3207) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

7.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek ve 22 Milletvekilinin, çocuklarda yetersiz beslenme nedeniyle ortaya çıkan bodurluk sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3208) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

8.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu ve 20 Milletvekilinin, suç örgütlerinin gençler üzerindeki etkilerinin araştırılarak suç örgütleri ile etkin mücadele edilebilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3209) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

9.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 Milletvekilinin, Ukrayna’nın Türkiye’den ithal ettiği domates ve salatalık ürünlerine uyguladığı gümrük vergisi artışının etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3210) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

10.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem ve 21 Milletvekilinin, enflasyonun vatandaşlar üzerindeki etkisinin araştırılarak enflasyon oranlarının azaltılması için alınması gereken alternatif önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3211) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

11.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen ve 20 Milletvekilinin, 13 Mayıs 2024’te açıklanan Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi’nin akıbetine ilişkin kamu araç satışları dahil gerekli istatistiklerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3212) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

12.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen ve 20 Milletvekilinin, ataması yapılmayan öğretmenler ile ücretli öğretmenlerin yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3213) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

13.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve 20 Milletvekilinin, Konya’da 5 yaşındaki bir çocuğun hayatını kaybettiği olay başta olmak üzere yaşanan asayiş sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak şiddetin önlenmesine yönelik yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3214) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

14.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 32 Milletvekilinin, Şavşat Belediyesinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılarak işten çıkarılan işçilerin işe iadelerinin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3215) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

15.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 20 Milletvekilinin, başta Burdur ili olmak üzere şap hastalığının ülkemizdeki hayvancılık sektörü üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3216) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

16.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız ve 21 Milletvekilinin, Kamu İhale Kanunu'nda yapılan değişikliklerin ve ilgili kanunun 21/b maddesi doğrultusunda yapılan ihalelerin tüm yönleriyle araştırılarak kamu zararının engellenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3217) (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.2025)

17.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İdare ve gözlem kurulları tarafından yapılan iyi hal değerlendirmelerinin uygunluğunun incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3218) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

18.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz ve 22 Milletvekilinin, nadir toprak elementleri (NTE) ile bu konuda yürütülen ulusal ve uluslararası politikaların araştırılarak Eskişehir Beylikova rezervinin verimli kullanılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3219) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

19.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 20 Milletvekilinin, son 5 yılda tarihi 100 yılı aşan eserler üzerinde yapılan restorasyon çalışmalarının araştırılarak kültürel mirasın korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3220) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

20.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 20 Milletvekilinin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmanın araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3221) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

21.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren ve 20 Milletvekilinin, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmanın araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3222) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

22.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan ve 19 Milletvekilinin, sağlık sisteminde yaşanan sorunlar ile doktorların yaşadığı sorunların tüm yönleriyle tespit edilerek bu sorunların çözümüne yönelik politikalar belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3223) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.2025)

23.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 20 Milletvekilinin, gıda enflasyonunun nedenlerinin araştırılarak sağlıklı gıdaya erişim için tarım, ticaret ve sosyal politika alanlarında alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3224) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

24.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmanın araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3225) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

25.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çomez'in, çocukların suça sürüklenmelerindeki nedenlerin tüm yönleriyle araştırılarak aile yapısı ile toplumsal dayanışmayı güçlendirmek için yapılması gerekenleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3226) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

26.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ve 19 Milletvekilinin, Emniyet Teşkilatı bünyesinde görev yapan personelin yaşadığı sorunların tüm yönleriyle tespit edilerek bu sorunların çözümüne yönelik yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3227) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

27.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ve 19 Milletvekilinin, Kıbrıs ve Kore’de görev yapmış muharip gazilerin karşılaştığı sorunların tüm yönleriyle tespit edilerek bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3228) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

28.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş ve 19 Milletvekilinin, tarımda iklim değişikliğine bağlı olarak gerçekleşen sosyoekonomik değişim ile mevsimlik tarım işçilerinin karşılaştığı sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3229) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

29.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, kalıcı yaz saati uygulamasının neden olduğu sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3230) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

30.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, son 24 yılda eğitim sisteminde yapılan reformların ve yapılması planlanan değişiklik çalışmalarının toplumsal etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3231) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

31.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki son yıllarda gerçekleşen artışın vatandaşlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3232) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

32.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, Asgari Ücret Tespit Komisyonu’nun uygulamalarının ve bağlı olduğu mevzuatın mevcut yapısının değerlendirilerek işçi temsilinin artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3233) (Başkanlığa geliş tarihi:15.10.2025)

33.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, yoksulluk nedenlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak toplumsal refahın sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3234) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

34.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 20 Milletvekilinin, yabancı ülkelerin tarım politikalarının ülkemizdeki tarım sektörüne etkilerinin ve sektördeki sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3235) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

35.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 19 Milletvekilinin, Gençlik ve Spor Bakanlığına ilişkin 2024 yılı Sayıştay denetim raporlarında yer alan bulguların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3236) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

36.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 19 Milletvekilinin, Necmettin Erbakan Üniversitesine ilişkin 2024 yılı Sayıştay denetim raporlarında yer alan bulguların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3237) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

37.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun ve 19 Milletvekilinin, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesine ilişkin 2024 yılı Sayıştay denetim raporlarında yer alan bulguların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3238) (Başkanlığa geliş tarihi:16.10.2025)

38.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 21 Milletvekilinin, KYK yurtları ve özel yurtların güvenlik, hijyen, yapı denetimi, altyapı, gıda güvenliği ve personel gibi konularda incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3239) (Başkanlığa geliş tarihi:17.10.2025)

39.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 20 Milletvekilinin, esnafların yaşadığı finansal sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3240) (Başkanlığa geliş tarihi:17.10.2025)

21 Ekim 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden gelen öğrencilere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, İstanbul Ticaret Üniversitesinden gelen Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencilerimiz şu an dinleyici locasında Genel Kurulu izlemektedirler; kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 2025 yılı biterken Elâzığ iliyle ilgili söz isteyen Elâzığ Milletvekili Sayın Semih Işıkver'e ait.

Buyurun Sayın Işıkver. (MHP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Elâzığ Milletvekili Semih Işıkver'in, 2025 yılı biterken Elâzığ iline ilişkin gündem dışı konuşması

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen kıymetli Türk milleti; yüce Meclisimizi gönül yurdu Elâzığ'ın selamıyla, en kalbî muhabbetlerimle, en derin saygılarımla selamlıyorum.

Tatil döneminde kadim şehrimizin dört bir yanını dolaştık. Dağ köylerinde analarımızın duasına, ovalarda çiftçilerimizin alın terine, esnafımızın helal kazancına şahitlik ettik. Yaklaşık 200'ü aşkın köyümüzde vatandaşlarımızla kucaklaştık, hanelerine misafir, sofralarına dost olduk; her bir hemşehrimizin derdini, beklentisini, umudunu dinledik, not ettik, takipçisi olmaya söz verdik. Köylerimizde iletişim altyapısı yetersiz, GSM sinyali zayıf, internet erişimi birçok yerde yok denecek kadar azdır maalesef. Bu eksiklik köylerimizde üretimi ve ticareti zorlaştırmakta, gençlerimizi toprağından koparmaktadır. Yine, kırsal bölgelerde elektrik iletim hatları eski, voltajları düşüktür. Tarlalarımız, bağlarımız yangınlarla zarar görmektedir. Devletimizin bu alanlarda atacağı her adım sadece teknik bir iyileştirme değil aynı zamanda, vatandaş ile devlet arasındaki bağı güçlendiren millî bir hamle olacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Elâzığ'ımızın bağrında yüzyıllardır Şavak ve Beritan aşiretlerimiz vardır. Bu asil aşiretler küçükbaş hayvancılıkla hem bölgemize hem de ülke ekonomisine büyük katkı sağlamaktadırlar. Ancak yaylalara çıkan bu vatandaşlarımız yüksek mera kiralaları, ulaşım ve feribot ücretleri gibi ücretlerle çok büyük zorluklar yaşamaktadırlar. Yol, enerji, GSM ve su gibi temel hizmetlerin ulaştırılması artık bir zorunluluktur.

Keban Barajı'nın bereketli sularında yükselen alabalık üretimi Elâzığ'ı Türkiye'nin öncü ili hâline getirmiştir. Yılda 45 bin tonluk kapasiteye rağmen altyapı yetersizlikleri yüzünden potansiyelimizin çok az bir kısmı değerlendirilebilmektedir. Yol, elektrik iletim hatları güçlendirilirse Keban'ın bereketi yalnız Elâzığ'ı değil Türkiye ekonomisini de besleyecek durumdadır.

Elâzığ'ımızın geçmişi ayrıca bağ kokar, üzümlle yoğurulur. Bağcılık sadece bir üretim değil kültürel bir mirastır bizim için. Yıllık 120 bin ton üzüm üreten 7 bin çiftçimiz hastalıkla, düşük fiyatla ve pazarlama sorunlarıyla mücadele etmektedir. Artık bu potansiyel stratejik bir yaklaşımla değerlendirilmeli, Elâzığ'ımıza bağcılık araştırma enstitüsü kazandırılmalıdır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; esnaf ve sanatkârlarımız toplumun omurgasıdır. Ahilik geleneği bu toprakların vicdanıdır. Bugün bu vicdanın sesi, zincir marketlerin sınırlandırılmasını, pazar günlerinin küçük esnafa bırakılmasını talep etmektedir. Bu düzenleme sadece ekonomiyle ilgili değil sosyal huzurla da ilgilidir.

Yine, 1976 yılında kurulan ve 5 bin vatandaşımıza ekmek kapısı olan küçük sanayi sitemiz artık ömrünü tamamlamış durumdadır. Depremle yıpranan bu bölgenin bir an evvel yenilenmesi gerekmektedir. İş dünyamızın beklentisi açıktır; Sanayi Bakanlığımız ve TOKİ aracılığıyla süreç hızlandırılmalı, üretim yeniden diriltilmelidir.

Son olarak, 18 mahallemiz deprem sonrası yorgun ve metruk bir hâledir, bu bölgelerin dönüşümü ilimizin kader meselesidir. İstanbul'da uygulanan "Yarısı Bizden" kampanyasının Elâzığ'da genişletilmesi yahut Emlak Konut marifetiyle yapı stokunun yenilenmesi vatandaşımızın temel beklentisi durumundadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Elâzığ'ımız her dönemde devletine sadakatle bağlı olmuş bir şehirdir. Milletimizin sadakatine karşılık devletimizin de elini Elâzığ'ın üzerinden eksik etmemesi gerekmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle, Gazi Meclisimizin yeni yasama yılının milletimize, devletimize hayırlar getirmesini dileyip yüce milletimizi saygıyla selamlarken, bugün gerçekleştirdiğimiz grup toplantımıza iştirak etmek maksadıyla ve Sayın Genel Başkanımızın hitaplarını dinlemek maksadıyla Elâzığ'dan Ankara'ya akın akın gelen teşkilatımıza, ilçe başkanlarımıza, sendikalarımıza, KAÇEP üyesi hanımefendilere, muhtarlarımıza, yol ve dava arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyor, davamıza ve liderimize olan koşulsuz bağlılıklarını tazimle selamlıyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Sağ olun, var olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, öğrenci affına ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öğrenci affı sadece okula dönüş değil kırılan hayallerin onarılması, yarım kalan cümlelerin yeniden tamamlanması demektir. Pandemi, ekonomik zorluklar, ailevi problemler ya da psikolojik sebepler; her öğrencinin üniversiteden uzak kalmasının arkasında bir hikâye, çoğu zaman da bir çaresizlik vardır. Affın gerçek anlamı "Seni yeniden aramızda görmek istiyoruz." diyebilmektir. Devlet, gençlerine ikinci bir şans verdiğinde sadece bir eğitim imkânı sunmaz, aynı zamanda toplumsal barışı güçlendirir, geleceğe güvenle bakan bireyler yetiştirir. Geliniz, affı bir lütuf değil bir fırsat eşitliği adımı olarak görelim. Konuyla ilgili vermiş olduğumuz kanun teklifimizi artık gündeminize alın.

Milyonlarca gencimizin mağduriyetini hep birlikte giderelim diyor, Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

2.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, Kültür ve Turizm Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanına, kadın çiftçiler için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Mersin'imizin 2026 Yılı Kültür Yolu Festivali'ne dâhil edilmesinden dolayı Kültür ve Turizm Bakanımıza, zirai don afetinden etkilenen başta Mersin'de olmak üzere 470 bin çiftçimize 46 milyar liralık desteğin ilk etabının ödenmesinden dolayı Tarım ve Orman Bakanımıza, muhtarlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Ayrıca, 2 milyon kadın çiftçimize SGK prim desteği ve yıpranma payı talep ediyoruz.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan...

3.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hapishanelerdeki ölüm siyasetine ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde tutulan Abdülkadir Tatlı 7 Ekim gecesi yaşamını yitirdi. Yirmi beş yılı aşkındır hapishanede olan Tatlı hasta mahpus olup 3 kişilik odada tek başına tutuluyordu. Bu nedenle ölümü bir ihmal, bir şüpheli ölüm değil siyasal, yasal bir cinayettir. Adalet Bakanlığı verilerine göre Türkiye'deki hapishanelerde her gün en az 2 mahpus can veriyor. Bu sarsıcı gerçek tecrit, izolasyon, sağlığa erişim engelleri, ayırıcı infaz rejiminin yaratmış olduğu bir bütün sistem krizinin tablosudur.

Bugün için Yıldırım Han'ı, Şefik Esen'i, 40 kiloya düşmesine rağmen tahliye edilmeyen Abdulkadir Kuday'ı, 70 yaşındaki Şakir Turan'ı, işkence ve cinsel saldırı sonrası yaşamını yitiren Garibe Gezer'i anıyorum. Hapishanelerdeki ölüm siyaseti sonlanmalıdır diyorum.

BAŞKAN - Sayın Akgün Alp...

4.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Esenyurt Belediyesi 5 tane ilden, 7 tane büyükşehirden daha büyük bir belediyedir. Esenyurt Belediyesine, biliyorsunuz, kayyum atanmıştır. Belediye Başkanımız Ahmet Özer bu hafta itibarıyla tutukluluğunda tam bir yılı doldurmuştur. Hakkında 2 tane dava vardır. Bu davalardan birinden tahliye olmuştur, diğerinde de tutuklu kaldığı süreye göre tensiple beraber tahliye edilecektir diye bekliyoruz.

Esenyurt halkının iradesinin gasbına son verilmeli, Ahmet Özer öncelikle tahliye edilmeli, sonrasında görevine iade edilmelidir. Buradan Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarını hukuka ve adalete dönmeye çağırıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaşıkçı...

5.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, deprem bölgelerinde rezerv alan uygulamasına ilişkin açıklaması

LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Hatay deprem gündemi kapsamında bir beklentiye yüce Meclisimiz aracılığıyla paylaşmak istiyorum. Deprem bölgelerinde rezerv alan uygulamalarının ne kadar doğru bir yöntem olduğu zaman geçtikçe daha da iyi anlaşıyor. Bu manada, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda "rezerv alan" olarak belirlenmiş bölgelerde on binlerce konut ve iş yeri bitme aşamasına gelmiştir. Bu özel uygulamanın bazı ilçe ve mahallelerimizde tekrar gündeme alınması Hataylı hemşehrilerimizin Sayın Murat Kurum Bey'den beklentisidir. Özellikle Hassa, Kırıkkhan, Antakya, Defne ve Samandağ ilçelerimizde yeni rezerv alan uygulamalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Erzincan'ın sorunları hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Sarıgül'e ait.

Buyurun Sayın Sarıgül. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; -Sayın Akdoğan, hoş geldiniz- efendim, can Erzincan'dan hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülke sporunu konuşmak istiyorum. Artık sporda kaçınılmaz hâle gelen bir meseleyi gerçekten kamuoyuyla, sizlerle paylaşmak istiyorum. Yıllardır Türkiye’de, milyonlarca euroyu, milyonlarca doları yurt dışına göndermeye devam ediyoruz. Futbol kulüplerimiz her sezon yabancı oyunculara büyük paralar ödüyor, peki bunun bir faydası var mı, bakıyorum yani Türkiye’ye bir faydası var mı? Bizim sahalarımızda bir zamanlar Metin Oktaylar vardı, bir zamanlar Can Bartular vardı ve onları keyifle izler, bakardık. O dönemde futbolumuzun kalitesi, değeri bambaşkaydı, şimdi ise bakıyorsunuz, her sezon yeni yabancı transferinde umut arıyoruz oysa umut bizim topraklarımızda, umut bizim çocuklarımızda ve diyelim ki umut bizim Umut Akdoğan’ımızda. Onun için, yabancı futbolcu peşinde koşma Sayın Umut Akdoğan, yabancı futbolcudan sana fayda gelmez, sen Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilisin, sen ekonomik milliyetçilik yapmalısın ve sahada bizim çocuklarımız oynamalı! Soruyorum size: Yabancı teknik direktöre ne gerek var? Bizde bir sürü teknik direktör var. Millî Takım’ın başında millî hisleri hissetmeyen yabancı bir teknik direktör olmasını asla doğru bulmam. Onun için, bizim son derece birikimli, çalışkan hocalarımız var; gelin, özellikle futbolda özümüze dönelim, ekonomik milliyetçilik yapalım ve sahada bizim evlatlarımız oynasın. Sayın Ali Mahir Başarır Başkan, 100 milyon euroyu bir oyuncuya veriyorsunuz, Senegal’den buraya geliyor, o 100 milyon euroyla neler yaparız, neler yaparız, neler yaparız ve siz buna ses çıkarmıyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanla görüşeceğim bu konuyu!

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Onun için, gelin, sporda ekonomik milliyetçilik yapalım ve bizim oyuncularımız sahada oynasınlar. Türk sporunun geleceği Erzincan’daki, Mersin’deki, Ankara’daki evlatlarımızdadır; onlara güvenelim ve onları destekleyelim.

Sayın Başkanım, bugün kürsüde 16 milyon gencin gerçekten duymak istediği bir konuyu sizinle paylaşmak istiyorum. Özellikle Roblox, Roblox, Roblox... 16 milyon genç... Sayın Devlet Bahçeli Başkanımızdan da özellikle rica ediyorum, bu Roblox konusuna detaylı bir şekilde bakalım. Roblox sadece bir oyun platformu değil, aynı zamanda kodlama, aynı zamanda takım çalışması, yabancı dil öğrenimidir ve gençlerimiz bunu yalnız oynamıyorlar, takım kuruyorlar. Buradan soruyorum, gençler de bize soruyorlar: Almanya’da, Fransa’da, İngiltere’de, İsviçre’de, Danimarka’da, Hollanda’da, oralarda açık da Roblox Türkiye’de neden kapalı? Gençliğin üretme alanı olan Roblox’un mutlaka erişime açılması lazım, Roblox’la gençlerimizin buluşması lazım. Teknolojiyi yasaklayarak bir yere varamayız, ancak eğitim alarak bir yere varırız. Roblox’u açalım, gençlerin yüzünü güldürelim.

Kıbrıs Cumhurbaşkanı seçilen Tufan Erhürman Başkanı kutluyorum, Kıbrıs’ta önemli bir başarı elde etti. Kıbrıs Cumhurbaşkanı başarılar diliyorum. Kıbrıs Cumhurbaşkanı kardeş partimizden seçilmiştir, büyük bir başarı elde etmiştir. Kıbrıs Cumhurbaşkanımız Tufan Erhürman’ı mutlaka, tabii, devlet geleneğimiz gereği önce Cumhurbaşkanlığına, sonra Parlamente’ye, sonra da can Erzincan’a davet ediyorum.

Sayın Başkanım, sevdiğiniz, seveniniz bol olsun, bir yanı Erzincanlı olsun.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olasın.

Sayın Karakoç...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç’un, askerî hastanelere ilişkin açıklaması

ZUHAL KARAKOÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri bu aziz milletin çelikten iradesidir. O iradenin dimdik ayakta kalması Mehmetçik’in sağlığıyla mümkündür. Askerî hastaneler sadece birer bina değil, şehidin kanına, gazinin yarasına şifa olan millî

karargâhlardır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin de ifade ettiği gibi, askerî hastanelerin yeniden açılması artık bir tercih değil millî bir zorunluluktur çünkü güçlü ordu sağlıklı askerle mümkündür, sağlıklı asker ise devletin kudretinin teminatıdır; bu bir sağlık meselesi değil, bir vatan meselesidir. Unutulmasın, vatani koruyan eli korumak, devlet olmanın şerefidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Rızvanoğlu...

7.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Gazeteci Hakan Tosun'a ilişkin açıklaması

EVİRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gazeteci, belgeselci ve doğa savunucusu Hakan Tosun İstanbul'da sokak ortasında dövülerek öldürüldü. Bir hafta geçti ama hâlen sessizlik hâkim. AK PARTİ bu ülkenin sokaklarını güvensizliğin, korkunun ve cezasızlığın adresi hâline getirdi. Gazeteciler hedefte, doğa savunucuları susturuluyor. Bu ülkenin güvenliğinden sorumlu İçişleri Bakanı hâlen susuyor maalesef. Ne kamuoyuna bilgi verildi ne de soruşturmanın seyri şeffaf bir biçimde paylaşıldı. Cezasızlık, bu ülkede basına yönelik saldırıların bu kadar pervasızca yapılmasının en önemli gerekçesi hâline geldi ve bugün artık bu tehlikeli bir noktaya geldi. Süreci takip eden gazeteciler bile tehdit ediliyor. Hakikati yazmak, adalet istemek, bu ülkede bir cesaret meselesine dönüştü.

Bu sessizliğe alışmayacağız. Hakan Tosun adını unutturmayacağız. Çünkü bu cinayet aydınlatılmadan hiçbirimiz güvende değiliz.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

8.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, alçaklığın ne olduğuna ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Diyarbakır'da Apo'ya özgürlük yürüyüşü serbest, İstanbul'da demokrasi ve özgürlük yürüyüşü yasak. Diyarbakır'da güvenlik güçlerine direnmek, polise düşmanlık etmek serbest ama Ankara'da haksızlığa, hukuksuzluğa, adaletsizliğe tepki göstermek yasak. Diyarbakır'da PKK bayrakları açmak, emniyet güçlerine mukavemet göstermek serbest ama Ankara'da vatandaşın geçim derdiyle ilgili bir gösteri yasak. Diyarbakır'da bölücülerin şımartılması, bebek katiline övgü serbest, bunlara tepki gösteren kahraman komutan Orkun Özeller'e mahpus ve yasak; öyle mi? Alçaklık, haine kol kanat germektir, susturmaktır; alçaklık, vatani bölmeye yeltenenlere müsamaha göstermektir.

BAŞKAN - Sayın Gül...

9.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ali Mahir Başarır'ın Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik alçakça Silivri tehdidi ve iğrenç hakaretleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, bu nasıl bir seviye ya! Ya, bu nasıl bir seviye Sayın Başkan!

MERVAN GÜL (Siirt) - ...siyasi ahlaksızlığın ve çirkefliliğin zirvesidir. (CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Ya, çok ayıp ya! Ya, Mervan gözünü seveyim...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz bu seviyeyi kabul ediyor musunuz? Siz bu seviyeyi kabul ediyor musunuz? Bu nasıl bir terbiyesizlik ya!

MERVAN GÜL (Siirt) - Bu hadsiz sözler ne demokrasiye ne de milletimizin değerlerine sığar.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sen kendi konuşmalarına baksana! Terbiyesiz sensin! Sen Mersin'in yüz karasısın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Terbiyesizlik tabii ki bu. Sensin terbiyesiz! Sensin yüz karası! Terbiyesiz herif!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sensin terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Konuşma!

MERVAN GÜL (Siirt) - Sadece CHP'nin kin kusan kaos tüccarı zihniyetini ifşa eder. Cumhurbaşkanımıza yani milletimizin iradesine yapılan bu aşağılık saldırı...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Senden mi öğreneceğim konuşmayı! Senden mi öğreneceğim konuşmayı!

(Mersin Milletvekili Ali Kıratlı ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın birbirlerinin üzerine yürümeleri; AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen ne geliyorsun buraya? Sen ne konuşuyorsun!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Sen ne konuşuyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmaz herif!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Terbiyesiz sensin! Sen kimsin ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen kimsin lan! Terbiyesiz! Ayar mı veriyorsun bir de buraya!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Lan sensin lan! Yavşak!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Otur yerine!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Seni var ya...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne olacak! Ne olacak! Utanmaz herife bak ya!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Lan ne ne olacak! Artist! Oğlum, oradaki yaptığın konuşmayı çıkıp burada yapsana lan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İstedğim yerde yaparım, sana ne!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Çıkıp burada yapsana!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Yapar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yaparım, ne olacak!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Yap bakayım, hadi yap, yap hadi lan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Lan" diye konuşma. Pis herif!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Terbiyesiz! Kiminle konuşacağına...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Pis herif!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Lan sen eline kantar alıp da milletin namusunu mu eleştiriyorsun! Kantar mı var sende!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen namustan ne anlarsın!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen namustan ne anlarsın!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Lan! Ahlaksız herif!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ahlaksız sensin!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Lan! Sen Mersin'in yüz karası, yüz. Terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sokağa çıkamayan adam, konuşma!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Konuşma lan! Ben her gün sokaktayım. Terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Belli(!) Her gün sokakta olduğun belli senin(!)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ALİ KIRATLI (Mersin) - Kaç defa geldin sen Mersin'e?

BAŞKAN - Araya girmeyin ya, aradan çıkın. Otur kardeşim ya, otur ya!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Girme ağabey, girme, Allah rızası için girme!

Sen Mersin'in yüz karası!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sensin yüz karası!

ALİ KIRATLI (Mersin) - Terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Terbiyesiz herif ya!

Ya, Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, temiz dil kullanmak mecburiyetindeyiz.

ALİ KIRATLI (Mersin) - Haddini bilecek!

BAŞKAN - Kullanılan dil bir milletvekiline yakışmamaktadır.

Sayın Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Ben gerekli uyarıyı yaptım Sayın Başarır.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii ki.

Bakın Sayın Başkanım, dün beri Bursa il kongresinde yaptığım konuşmayla ilgili bir algı yaratılıyor, on sekiz dakikalık bir konuşma. Konuşmayla ilgili televizyonda -size de attım Sayın Başkan- ayrıntılarıyla ben, söylediklerimi belirttim ama diyelim ki yanlış bir dil kullandım, ya, bunu anlatırken “alçak” diye bir ithamda bulunmak nasıl bir şey? Soruyorum size. Medya İletişim Başkanınız konuşmayı alıyor, üstüne “Hoştt!!” yazıyor. Bu, doğru bir dil mi? Ya, soruyorum. Dava açıldı, gece jet hızıyla soruşturma başlatıldı, manevi tazminat davası açıldı. Ya, ne yapılıcaksa yapılsın! Ama burada “alçak” kelimesini kullanmak maalesef ki Meclisin seviyesini dip noktaya getiriyor.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Dediğim net, dediğim net. Benim “Silivri'deki Cumhurbaşkanımız” dediğim kişi Ekrem İmamoğlu. Ya, bunu anlayamıyor musunuz siz? Bakalım, ben “çukur” dememişim, ben “sürtük” dememişim, ben “tezek” dememişim, ben “şerefsiz” dememişim, ben “namussuzlar” dememişim. (CHP sıralarından alkışlar) Biz bunları duyduk ama, biz bunları duyduk Sayın Başkan. Bu hakaretler bize yapıldı.

BAŞKAN - Çok teşekkürler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bu gruba “tezek” denildi, kadınlara “sürtük” denildi ama “alçak” kelimesi, iade bile etmek istemiyorum çünkü bu Meclise yakışmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sağ olun, çok teşekkür ederim Sayın Başarır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

3.- Bursa Milletvekili Refik Özen'in, 19 Ekim Bosna Hersek kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, 19 Ekim Bosna Hersek kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekili Refik Özen'in.

Buyurun Sayın Özen.

REFİK ÖZEN (Bursa) - “Bunu hiç unutma evlat; Batı hiçbir zaman medeni olmamıştır ve bugünkü refahı devam edegelen sömürgecilik, döktüğü kan, akıttığı gözyaşı ve çektirdiği acılar üzerine kuruludur.” demişti Aliya.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bosna Hersek kurucu lideri merhum Aliya İzzetbegović'in vefat yıl dönümü münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi, dost, kardeş Bosna halkını en kalbî duygularımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün tarihin onurlu sayfalarına adını altın harflerle yazdırmış bir lideri, bir düşünürü, bir dava adamını, Bosna Hersek'in ilk Cumhurbaşkanı Aliya İzzetbegović'i rahmetle, minnetle ve derin bir saygıyla anıyoruz. Aliya sadece bir ülkenin değil bütün bir coğrafyanın

hatta insanlığın vicdanıydı. O, savaşın ortasında bile adaletten vazgeçmeyen, yıkımın içinde bile insan kalabilmenin mümkün olduğunu gösteren bir bilge liderdi. Aliya İzzetbegović genç yaşlarından itibaren fikirleriyle, adalet ve özgürlük tutkusuyla öne çıkmıştır. Daha lise yıllarındayken kurduğu Genç Müslümanlar hareketi onun sadece bir siyasetçi değil aynı zamanda bir fikir adamı, bir ahlak önderi olacağının ilk işaretiydi. Aliya, komünist Yugoslavya yönetimi tarafından fikirlerinden dolayı defalarca hapse atıldı ancak o, zindanda bile kalemini bırakmadı, düşüncelerini satırlara döktü. Onun meşhur eserlerinden olan “Doğu Batı Arasında İslam” ve “İslam Deklarasyonu” ise bu dönemlere aittir. Aliya fikirleriyle sadece bir ideolojiye değil, bir yaşam felsefesine yön vermiştir. O, İslam’ı bir siyaset malzemesi değil; bir ahlak, bir insanlık rehberi olarak görmüştür. “Biz ne Batı’nın taklitçisi olacağız ne de Doğu’nun tutsağı; kendi kimliğimizle, kendi değerlerimizle var olacağız.” diyerek âdeta bir milletin öz güvenini inşa etmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1992 yılında Yugoslavya’nın dağılmasıyla başlayan süreçte Bosna Hersek halkı tarihin en büyük trajedilerinden birini yaşadı. 92-95 yılları arasında süren Bosna Savaşı sadece bir askerî mücadele değil, aynı zamanda bir milletin varoluş mücadelesiydi ve bu mücadelenin en başında ise Aliya İzzetbegović vardı. Aliya Bosna Hersek’i tanımlarken “Bosna Hersek küçük bir toprak parçası değil; o, fikir ve idealdir.” diyor ve Bosna’yı farklı etnik ve dinî kimliklerin kardeşçe, eşit yurttaşlar olarak yaşayabildiği bir ülke olarak hayal ediyoruz. Savaş boyunca Aliya hem halkını ayakta tutmaya çalıştı hem de dünyanın vicdanına seslendi. Onun “Biz savaşmayı biliriz ama barışı daha çok severiz.” sözü onun felsefesini ve liderlik anlayışını âdeta özetler niteliktedir.

Aliya bu uğurda birçok bedel ödedi ama asla halkını terk etmedi. Dünyanın gözleri önünde işlenen soykırıma karşı kelimeleriyle bir duvar örmeye çalıştı. O, silahların sustuğu her anı barış için kullanmaya gayret etti. Bosna’nın yaşadığı karanlık günlerde halkının hem lideri hem de sığınağı oldu. En zor zamanlarda bile insanlıktan, adaletten ve merhametten taviz vermedi. Savaşın en şiddetli dönemlerinde “Biz ölüme hazırız ama katil olmayacağız.” diyerek ahlaki duruşunu ortaya koydu.

Aliya, Batı’nın bilim ve teknoloji alanındaki üstünlüğünü kabul ederken ahlaki ve manevi çöküşünü de eleştirdi. Doğu’nun ise maneviyatı güçlü olmasına rağmen çağın ihtiyaçlarına cevap verememesini sorgulamış; iki dünyanın da insanlık için nasıl birleştirilebileceğini tartışmıştı. İslam dünyası toplumları için eleştirel düşünce dersinin mecbur olmasını önermiş, aklın ve bedenın aynı anda özgürleşmesi gereğini savunmuştu. O, hem çağdaş hem geleneksel hem akılcı hem de kalbî bir medeniyet vizyonu ortaya koymuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

REFİK ÖZEN (Devamla) - Aliya’nın hayatında vazgeçilmez olarak kabul ettiği 6 unsur; özgürlük eşitlik, ahlak, adalet, merhamet ve barıştı. Düşmanlarımızın bizim öğretmenlerimiz olmadığını, Müslümanca bir bilincin bütün insanlığı kuşatması gerektiğini hayatında uygulamasıyla gösterdi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aliya İzzetbegović, sadece Boşnak halkının değil, tüm mazlum milletlerin gür sesidir. Aliya bir liderin sadece savaş meydanlarında değil, fikir dünyasında nasıl kahraman olunabileceğinin vücut bulmuş hâlidir. Onun bıraktığı miras umutla yoğrulmuş bir adalet anlayışıdır. Aliya’nın şu sözü, onun hayatını ve bize bıraktığı mesajı özetler niteliktedir: “Ölmek bir şey değil, asıl trajedi yaşarken içimizdeki insanı öldürmektir.” demıştır.

Ben bu duygu, düşüncelerle tekrar merhum Aliya İzzetbegović’i bir kez daha rahmetle anıyor, aziz milletimizi, dost, kardeş Bosna halkımızı saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Allah rahmet eylesin.

Teşekkür ederiz Sayın Milletvekili.

Sayın Karaman...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Samsun'un 19 Mayıs ilçesinin mülkiyet sorununa ilişkin açıklaması

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Samsun 19 Mayıs ilçesinde 1958 yılından bu yana süregelen bir mülkiyet sorunu bugün hâlâ çözüm beklemektedir. Yaklaşık 700 haneyi ilgilendiren bu mesele vatandaşın devlete olan güveninin, adalet duygusunun bir sınavıdır. Mülkiyet hakkı Anayasa'mızın 35'inci maddesindeki en temel haklardandır ama 19 Mayısın Yukarıengiz, Yükseliş ve Çamlıca Mahallelerinde yaşayan vatandaşlarımız hâlâ dedelerinden kalan topraklarda kendi mülklerinde misafir sayılmaktadır. Oysa bu insanlar yıllardır aynı toprakta tarım yapmış, vergi ödemiş, ev kurmuş, hayatlarını orada sürdürmüştür. Çözüm bellidir; bu araziler ya 2/B statüsüne alınmalı ya da rayiç bedel üzerinden adil bir şekilde vatandaşlara devredilmelidir. Bu sorun sadece tapu meselesi değil, sosyal barışın, kamu vicdanının ve hukuk devletine olan inancın meselesidir. Devlet vatandaşını piyasanın insafına değil, adaletin güvencesine teslim etmelidir. Bu Meclis 19 Mayıs halkının sesine kulak vermemelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Demir...

11.- Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'in, milletin liderine saldıranlara ilişkin açıklaması

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle belirtmek isterim ki biz bu kürsüde milletimizin iradesini ve onurunu temsil ediyoruz. Eleştiri demokratik bir haktır ama hakaret ve tehdit demokrasiye ihanettir. Cumhurbaşkanımız bu milletin alın terinin, imanının ve bayrağının teminatıdır. Biz bu milletin iradesine, onuruna ve değerlerine sahip çıkıyoruz ve herkes bilsin ki hakaret ve tehdit gerçek demokrasinin karşısındadır.

Milletimizin liderine saldıranlar tarih önünde hesabını verir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yaz...

12.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Diyarbakır'da dün gerçekleştirilen Türkiye'nin Huzuru Toplantısı'na ve "terörsüz Türkiye" sürecine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Dün Diyarbakır'da İçişleri Bakanımız Sayın Ali Yerlikaya'nın başkanlığında gerçekleştirilen Türkiye'nin Huzuru Toplantısı'nda kişilere karşı işlenen 10 önemli suç, oranı açısından Diyarbakır'ımızın Türkiye ortalamasının çok altında seyretmesini iftiharla izledik. Şehrimizin geçen her gün daha huzurlu ve güvenli bir profil ortaya koyması, halkımızın huzura, sulh ve sükûnete olan hasretini ifade etmesi geleceğe yönelik umut vericidir. Bu vesileyle Diyarbakır'ımızın huzuru ve güvenliği için 7/24 durmadan, duraksamadan kahramanca mücadele eden başta İl Valimiz, ilçe kaymakamlarımız, Emniyet mensuplarımız, Belediyemiz ve Jandarma teşkilatımıza gönülden teşekkür ediyorum.

"Terörsüz Türkiye" sürecinin başarıya ulaşmasından sonra bölgemizi, Türkiye'yi ve Orta Doğu'yu daha huzurlu ve müreffeh bir geleceğin beklediğini ümit eder, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

13.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'nın Cihanbeyli ilçesinde araç muayene istasyonu bulunmamasına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin yüz ölçümü bakımından en büyük ilçesi olan Cihanbeyli ilçemiz hâlen bir araç muayene istasyonuna kavuşmayı bekliyor. İktidar, 2015 yılında Cihanbeyli'ye bir araç muayene istasyonu yapılacağına dair söz vermesine rağmen aradan geçen on yıla rağmen bu sözünü yerine getirmede. 50 bini aşkın nüfusu olan Cihanbeyli'de yurttaşlarımız araçlarını muayene ettirebilmek için en az 100 kilometre yol gitmek zorunda kalıyor. Bu durum hem zaman kaybına hem de maddi kayıplara yol açarken özellikle yaşlılar ve kırsalda yaşayan yurttaşlarımız için ciddi bir mağduriyet yaratıyor. Cihanbeyli halkı seçim dönemlerinde verilen sözlerin sadece birer vaat olarak kalmasını değil, hayata geçirilmesini istiyor. İktidar verdiği sözü yerine getirmeli ve Cihanbeyli'ye derhâl bir araç muayene istasyonu kazandırmalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

14.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Nobel Barış Ödülü'ne talip olanlara ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Nobel Barış Ödülü, ulusların ve halkların kardeşliğini, silah ve orduların azaltılması ve barış kongreleri düzenlemek için en çok çaba sarf eden kişi, kişiler ve kuruluşlara verilir. Oh, ne güzel! Oysa, bugün, kan içici, katil, insanlıktan nasibini alamamış bir terörist devleti övenlerin, arkasında duranların talip olduğu, hatta "Savaş sırasındaki başarılarını takdir ediyorum." diyen ve bir katili Gazze'ye yönelik kararlı saldırıları nedeniyle tebrik eden bir müsveddenin bu ödüle layık görülmüş olması, takdir ve taltif edilmiş olması dünyanın içler acısı hâlini göstermektedir. Tüm insani değerlerin ayaklar altına alındığı bu çağın yaşayan şahitleri olarak, kurumların, kavramların, eylem ve söylemlerin yalandan şişirildiği böyle bir dünyaya ve geleceğe isyanımız insani ve imani bir mecburiyettir diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

15.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun Büyükşehir Belediyesindeki işçilere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP yönetimindeki Samsun Büyükşehir Belediyesinde işçilere yapılan sendikal baskılar, iktidarın emeğe, hukuka ve adalete olan tahammülsüzlüğünün en açık göstergesidir. İşçiler anayasal haklarını kullanıp BELEDİYE-İŞ'te kalmak istedikleri için mesaiye çıkarılmamakla, izinlerinin iptaliyle tehdit ediliyor. Bu, yalnızca bir sendikal baskı değil, açıkça suçtur. İktidar, millet nezdinde kaybettiği itibar ve desteği şimdi emekçilerin iradesini zorla eğerek telafi etmeye çalışıyor. Belediyeleri emekçiyi sindirmenin, örgütlü gücü dağıtmanın aracı hâline getiren bu anlayış hem hukuken hem de vicdanen gayrimeşrudur. Samsun halkı emeğin onuruna zincir vurulsun diye oy vermedi. İşçinin alın terine, sendika seçme hakkına saygı duyun. Bu şehirde baskı değil adalet, tehdit değil emek kazanacak.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

16.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Diyarbakır'da önceki gün yapılmaya çalışılan provokasyona ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir yılı aşkın süredir Türkiye olarak terörsüz bir bölge yaratmak amacıyla başlatılan çalışmalar kapsamında büyük fedakârlıkları hayata geçiriyor, terör örgütü ve yandaşlarının büyük bir şımarıklıkla ortaya koyduğu birçok pervasızlıklarını bağrımıza taş basarak sineye çekiyoruz.

Önceki gün Diyarbakır'da yapılmaya çalışılan provokasyonu hep birlikte izledik. İmralı'da cezasını çeken terörist elebaşı, bebek katili için sözde özgürlük talebiyle yürüyüş adı altında gerçekleştirilen

ama asıl amacı Diyarbakır Kalesi'ne teröristbaşının posterini asmak olan provokatif eylemde toplumun güvenliğini sağlamakla görevli devletin polisini "düşman" diye tanımlayan zihniyetle bir kez daha karşı karşıya geldik. Bu söylem ve anlayış, iyi niyetle yürütülen sürece yönelik kasıtlı bir sabotaj girişiminden başka türlü değerlendirilemez. Şunu bir kez daha hatırlatmak isterim ki: Tarihten bu yana bir Türk yurdu olan Diyarbakır'ın kalesine sadece ay yıldızlı al bayrak dikilebilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

17.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin yer altı zenginliklerinin ve küresel şirketlere ve ABD'li firmalara peşkeş çekilmesine izin vermeyeceğimizi vurgulamak üzere söz almış bulunuyorum. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, nadir toprak elementlerinin ham madde olarak yurt dışına satışını yasaklayan kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağız; biraz önce grup toplantısında Genel Başkanımız bu konuyla ilgili gerekli açıklamaları yapmıştır. Bakalım AKP'li milletvekilleri bu teklife "evet" demek için mi, yoksa Amerika'nın çıkarlarını korumak için mi ellerini kaldıracaklar, merakla bekliyoruz. Ülkenin madenleri değil şu anda egemenliği satılıyor. Bunun farkına varmalıyız ve Meclis olarak, Meclis grubu olarak hep birlikte bunun karşısında tepkimizi ortaya koymalıyız. AKP, ABD merkezli şirketlerle kurduğu karanlık ortaklıkla bu ülkenin yer altı zenginliklerini, millî çıkarlarını, geleceğini satışa çıkarmıştır. Trump'ın dediği değil, Türk milletinin dediği olacaktır. AKP'nin Trump'la yaptığı iş birliğine izin vermeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

18.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Merzifon Organize Sanayi Bölgesi'ne ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Köklü geçmişle Amasya'mızın gurur kaynağı olan Merzifon Organize Sanayi Bölgemiz bugün kırmızı alarm veriyor. Yıllardır şehrimizin üretim ve istihdam merkezi olan OSB'miz, 7.100 işçiden 5 binlere düşen istihdamıyla, kapanan fabrikalarıyla, konkordato ilan eden firmalarıyla anılır oldu. AKP iktidarının yanlış ekonomi politikaları sanayicimizi üretmez, işçiyi geçinemez, esnafı ayakta duramaz bir noktaya sürüklemiştir. Yüksek faiz, yüksek enflasyon, artan maliyetler yüzünden üretici artık nasıl büyürüz değil, nasıl ayakta kalırız diye düşünüyor.

Bizler, Atatürk'ümüzün dediği gibi, her fabrikayı birer kale olarak görüyoruz ama bugün kalelerimiz AKP'nin yanlış ekonomi politikalarıyla birer birer düşüyor. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında bu ülkeyi faize değil, alın teriyle; rantla değil, üretimle; betonla değil, teknolojiyle büyüteceğiz. Kuşatılan her kalemimizi tek tek geri alacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

19.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ve 19 Ekim Muhtarlar Günü'ne ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü. Toplumun gözü kulağı, kalemi olan; doğru, tarafsız ve özverili çalışmalarıyla milletimizin haber alma hakkını savunan tüm gazetecilerimizin gününü kutluyor, özellikle Erzincan'da gece gündüz demeden görev yapan basın mensuplarımıza gönülden teşekkür ediyorum.

Ayrıca, 19 Ekim Muhtarlar Günü vesilesiyle başta Erzincan'ımızın köy ve mahalle muhtarları olmak üzere, ülkemizin dört bir yanında milletine gönülden hizmet eden tüm muhtarlarımızın gününü de kutluyorum.

Erzincan İl Başkanımız Sayın Alpay Kabadayı, teşkilat mensuplarımız, Köy ve Mahalle Muhtarları Derneği Başkanımız Sayın Murat Tapan ve yönetimi, Gazeteciler Cemiyeti Başkanımız Sayın Zeki Demirbaş ve ekibiyle bir araya gelerek ortak sevdamız Erzincan için konuştuk, dertleştik. Buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden Erzincanlı muhtarlarımıza ve gazetecilerimize selam ve saygılarımı iletiyor, Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kıratlı... Yok.

Sayın Barut...

20.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bütçeden faize ayrılan paraya ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, geçen yıl bütçeden faize ayrılan para 1 trilyon 950 milyar liraydı, şimdi bu tutar 2 trilyon 742 milyar liraya çıktı. Beşikten mezara, AKP iktidarı yurttaşlarımızın sırtına faiz yükü bindirmiş, geleceğimizi çalmıştır. Bütçede tarıma gelecek yıl için 888 milyar kaynak ayrılırken sadece 168 milyar lirası tarımsal destektir yani faize ödenen para tarıma verilecek desteğin tam 16 katıdır. Tarımsal destekler ise gayrisafi milli hasılanın en az yüzde 1'i kadar olması gerekirken binde 2'nin altında kalmış, hatta ülke bütçesinin ancak yüzde 1'i olmuştur. Bu veriler gösteriyor ki AKP iktidarı tarımı ve çiftçiyi düşünmemekte, faiz lobisine çalışmaktadır. Bu düzen değişecektir.

BAŞKAN - Sayın Genç...

21.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz önce Sayın Genel Başkanımız grup toplantımızda “Stratejik öneme sahip ve dünyada ilk 5 ülkeden 1'i olduğumuz nadir toprak elementlerinin yurt dışına ham madde olarak satılmasını önleyelim.” şeklinde bir kanun teklifini hazırladığımızı ifade etti ve ilk imzayı da kendisi attı. Bu konuyu Sayın Cumhurbaşkanı Amerika'ya gittiğinde Trump'ın “Türkiye'yle anlaşma yaptık, nadir toprak elementlerini biz işleyeceğiz.” ifadelerinden öğrendik. AKP her seferinde yerli ve millî olduklarını iddia ediyor ya, inşallah bir yanıltan dönerler ve kanun teklifimize destek verirler. Burada yerli ve millî olduklarını tekrar gösteriler inşallah ve stratejik öneme sahip nadir toprak elementlerinin ham madde olarak satışının önüne geçeriz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztunç...

22.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesindeki kayısı üreticileri ile Dulkadiroğlu ilçesinin Çokyaşar Mahallesi'ndeki zeytinliklere ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Zirai Don Komisyonu kurulurken bu Parlamentoda, bu, geleceğe yönelik tedbir amaçlı kuruluyor ama çiftçinin mağduriyetini gidermeyecek, dostlar bizi alışverişte görsün diye kuruluyor demiştim. AK PARTİ Grup Başkan Vekili o zaman buna karşı çıkmıştı, ufak da bir tartışma yaşamıştık ama geldiğimiz süreçte haklı olduğumuz ortaya çıktı. Bakıyorsunuz, çiftçinin, özellikle Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesindeki kayısı üreticilerinin maalesef hâlâ mağduriyetleri giderilmedi ve bunların alacakları para devlet tarafından ödenmedi. Yani bir kez daha AK PARTİ kandırdı, aldattı.

Bir yandan da zeytinlikler kesiliyor Kahramanmaraş'ta. Dulkadiroğlu ilçemizin Çokyaşar köyündeki zeytinlikler maalesef keçyelerle âdeta katlediliyor, kesiliyor. Zeytinden ve kayısıdan maalesef nefret eder bir hâle gelmişler ve bunlara büyük ızdırıp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaoba...

23.- *Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, uzman çavuşların haklarına ilişkin açıklaması*

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Uzman çavuşlarımız yıllardır Anadolu'nun her köşesinde, sınırlarda, sınır ötesinde nöbet tutuyor, görev yapıyor. Karda, soğukta, sıcakta büyük bir özveriyle çalışan uzman çavuşlarımızın özlük haklarıyla ilgili aldıkları sözler tutulmadı. Her gün canını ortaya koyan emekçi askerlerimiz orduvevlerinden, askerî kamplardan, sosyal haklardan da mahrum bırakılıyor. Et yemenin hayal, ev, araba almanın imkânsız olduğu AKP ekonomisinde uzman çavuşların maaşları bir an önce iyileştirilmelidir. AKP, yandaşlarına, pudra şekerci gençlerine kadro dağıtırken vatanın en ön cephesinde görev yapan bu kahramanlar fakirliğe mahkûm ediliyor. Bu haksızlık artık bitmeli. Uzman çavuşların hakkı lütuf değil, adalettir. Biz bu ülkenin görünmeyen kahramanlarının yanındayız. Onlar için değil, onlarla birlikte mücadele edeceğiz. Uzman çavuşlar hakkını almalıdır, kadro verilmelidir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Fırat...

24.- *İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Ilgar Dağı Tüneli Projesi'ne ilişkin açıklaması*

CELAL FIRAT (İstanbul) - Sayın Başkan, Ardahan'ın Damal ilçesinde yapımı süren Ilgar Dağı Tüneli Projesi Damal ve bağlı köylerinde ciddi çevresel ve sosyal riskler yaratmaktadır. Servis yollarında yükselen yoğun toz bulutları solunumu tehdit ediyor, dereler inşaat artığıyla kirleniyor, hayvanlar bu suyu içip hastalanıyor. Bağırsak Deresi'ndeki balık ölümlerinden sonra şimdi de küçükbaş ve büyükbaş ölümleri yaşanmaya başlanmıştır. Resmî kurumlarca gerekli denetimler yapılmadığı için halk kaderine terk edilmiş durumdadır. Valilik, çevre müdürlüğü, ilgili kurumlar acilen yerinde inceleme yaparak havaya, suya, toprağa verilen zararın ölçümlerini yapmalı, gerekli tedbirleri almalıdır. Ilgar Dağı Tüneli Projesi'ni yürüten Bergiz İnşaatın Ardahan Damal köylerinin suyuna, merasına, çevresine verdiği zarar çok geç olmadan bir an önce durdurulmalı ve gerekli yaptırımlar uygulanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

25.- *Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Amerika'ya ve İsrail'e ilişkin açıklaması*

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İsrail, sözde barış anlaşmasını yaptı, özde ise katliamlara devam ediyor. Bu gâvurlar hiçbir sözlerini tutmazlar, değişmezler, sadece de güçten anlarlar. Daha ilk gün ateşkes mateskes dinlemeyeceklerini söylemiştik. Müslüman topraklarını önce işgal ediyorlar, sonra da “Barış getirdik.” diye şeytan sofrasında bölüşüyorlar. Amerika ve İsrail'in olduğu masada barış değil, acı, gözyaşı ve zulüm vardır. Trump'ın etrafında sıra olan, fotoğraf çektirme yarışına giren ve onu barış kahramanı ilan eden garantörler, sizin garantinize güvenen mazlumların ahi sizin peşinizi asla bırakmayacak diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

26.- *Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Meclise sunulan yeni vergi paketine ve CMK ücretine ilişkin açıklaması*

AYKUT KAYA (Antalya) - Meclise sunulan yeni vergi paketinde genç girişimcilerimizin ve yeni mezun avukatlarımızın en büyük dayanağı olan BAĞ-KUR prim desteği ortadan kaldırılmaya çalışılmaktadır. Yüksek kiralar, vergiler ve artan maliyetlerle mücadele eden genç avukatlarımız için bu düzenleme geleceklere vurulmuş ağır bir darbedir. Avukatlık yargının kurucu unsurudur, bir kamu hizmetidir. BAĞ-KUR prim desteğini bırakın kaldırmayı, en az üç yıla çıkarılmalıdır. Diğer yandan CMK görevlerinde gece gündüz adalet nöbeti tutan genç avukatlarımız bir kamu hizmeti yürütmekte ancak emeklerinin karşılığını alamamaktadırlar. Aldıkları ücret çoğu zaman yol ve yemek masraflarını

bile karşılamamaktadır. Bu haksızlık derhâl giderilmeli, CMK ücretleri avukatlık asgari ücret tarifesine eşitlenmelidir. Ayrıca, CMK ücret ödemeleri gecikmeden makul olan en kısa sürede yapılmalıdır. Antalya Baromuzun genç avukatlarına selam olsun.

BAŞKAN - Sayın Meriç...

27.- *Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, esnafın vergi ve prim borçlarına ilişkin açıklaması*

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Esnaf borç yükü altında eziliyor, hayat pahalı, kredi faizleri yüksek, alım gücü düşük, vergi ve SGK prim borcunu ödeyemeyen birçok dükkân sahibi teker teker kepenk kapatmaya başladı. AKP iktidarı esnafının ticaretini sürdürmesi için adım atacağı yerde faizi artırıyor. Ticaretini yapıp borcunu ödemek isteyen esnaf bilerek iflasa sürükleniyor. Hâlbuki ticaretin ana damarlarından olan esnafımız çalışacak ki ekonomi hareketlenecek, esnaf iş yapacak, enflasyonun ateşi sönecek. Hâl böyleyken esnafın borçları mutlaka yeniden yapılandırılmalı, vergi ve SGK prim borçları daha makul bir anlayışla ele alınmalıdır. Buradan yüce Meclisimize çağrıda bulunuyorum: Yüzlerce maddeyle getirdiğiniz torba yasalara bir madde daha ekleyin, esnafın vergi ve prim borçlarını yapılandırın, bu çılgılığa sessiz kalmayın.

BAŞKAN - Sayın Karaca Demir...

28.- *Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine ilişkin açıklaması*

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bugün Mecliste Lübnan, Irak-Suriye tezkereleri oylanacak, biz Emek Partisi olarak “hayır” diyoruz. Bu tezkereler ABD emperyalizminin ve siyonist İsrail'in bölgeyi yeniden paylaşma savaşına hizmet ediyor. Saray iktidarı ülkemizi bu kirli oyunun bir parçası hâline getirmek için çalışıyor; emperyalist güç odaklarına görev gücü olmayı, başka ülkelerin iç işlerine karışmayı, savaş kışkırtmayı, halkları ölüme sürüklemeyi meşrulaştırmak istiyor. Barrack görev koyuyor, gücü Erdoğan sağlıyor. Bizim “hayır”ımız buna izin vermemek içindir. Yapılması gereken savaş tezkeresi çıkarmak değil bölgedeki tüm emperyalist üslerin kapatılması, yabancı askerlerin ülkelerine dönmesi, Türkiye’de yapılacak NATO zirvesinin derhâl iptal edilmesidir; Türkiye’nin ve bölge halklarının çıkarı bunu gerektirir, tezkereyle savaş gücü olmayı değil.

BAŞKAN - Şimdi söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Özdağ.

29.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılan seçime, Gazze'deki ateşkes anlaşmasına, Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilere ve Trump'a, Yargıtay Başkanının AYM kararlarının bağlayıcılığıyla ilgili açıklamasına ve Genel Başkanları Ahmet Davutoğlu ile eşi Sare Davutoğlu'na ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bir seçim yapıldı ve bu seçim sonucunda da Sayın Tufan Erhürman Cumhurbaşkanlığı olarak seçildi. Seçimler oradaki Kıbrıs halkının hür iradesiyle yapıldı ama nedense Türkiye'deki Hükûmet buraya müdahale etmeye çalıştı; burada Ersin Tatar desteklendi, burada cübbelisi cübbesizi, sazını alan sözünü alan veya birbirlerini gördüklerinde “Ona yumruk atacağım.” diyenler birlikte oldular fakat orada Ersin Tatar kaybetti. Niçin kaybetti? Çünkü burada bir taraf tutulduğu için. Orada hem Ersin Tatar'ı destekleyenler hem bağımsız cumhurbaşkanı adaylarını destekleyenler hem de Tufan Bey'i destekleyenler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin vatandaşlarıydılar. Biz buralarda tarafsız olmalıyız. Orası Kıbrıs, kesinlikle kumarhanelerle anılan bir yer değil; tarihî mekanlarıyla, Piyale Paşa'sıyla, Rauf Denktaş'ıyla, Fazıl Küçük'üyle, Millî Mukavemet Teşkilatının üyeleriyle, kahramanlarla ve aynı zamanda, turizmiyle, turizmiyle beraber de tarımıyla, narenciyesiyle anılan bir yer olmalıdır. Türkiye bu noktada şunu yapmalıdır, daha doğrusu Hükûmet şunu yapmalıdır:

Elli yıl oldu 20 Temmuz 1974 Barış Harekâtı'nı yapalı. 1960'a kadar İngilizlerin sömürgesi olan bir yer, 1960'tan sonra orada Rumların yapmış olduğu taşkınlıklar, ardından da Türkiye'nin hazırlığı; 20 Temmuz 1974'te de "Bir dakika!" dememiz, ardından da daha sonra Rauf Denktaş'ın ilk Cumhurbaşkanlığını yaptığı bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulması; kırk iki yıl geçti. Bu kırk iki yıl içerisinde bir yandan Kıbrıs'taki insanlar olgunlaştılar, demokrasisinde olgunlaştılar, aidiyet duygularında olgunlaştılar. O zaman ne yapmak lazım? Burayı Türki Cumhuriyetlere veya en azından dünyadaki herhangi bir İslam ülkesine, İslam İşbirliği Örgütüne mensup olan 57 İslam ülkesine, Arap ülkelerine veyahut da Güney Amerika ülkelerinden bir tanesine tanıtmış olmamız lazımdı. Niye tanımadılar bu insanlar, bunlara bakmamız lazım. Bir diğer yandan, Kıbrıs'ın stratejik bir yer olduğunu unutmamamız gerekiyor çünkü burası yüzen bir uçak gemisi değildir, sabit bir uçak gemisidir, stratejik topraklardır; buraya hâkim olanlar aynı zamanda Afrika'yı, aynı zamanda Avrupa'yı, aynı zamanda da Asya'yı kontrol edebilecek bir güce sahip olurlar. O nedenle, bu stratejik iklimde, gelin, hep beraber "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti"ni dünyaya nasıl tanıtabiliriz?"in çalışmasını ve çabasını gösterelim. Aksi takdirde "Ben şunu tutarım, siz de şunu tutarsınız." dersiniz Kıbrıs'a zarar vermiş olursunuz. Türkiye'deki hastalıklı yapının oraya sirayet ettiğini görüyoruz; bu bir sakil mantıktır, bu sakil mantığı da yani bu yanlış mantığı da ortadan kaldırmamız gerekmektedir. Ben Kıbrıs'ta yeni Cumhurbaşkanı olan kişinin, yine aynı şekilde geçmişte Kıbrıs'a hizmet eden Ersin Tatarlarla beraber ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Parlamentosuyla birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni bütün dünyaya tanıtabilecek bir iklimi oluşturabilecekleri inancı içerisinde kendisini kutluyorum ve güzel ve hayırlı hizmetler yapmalarını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi burada bir konu da Gazze'deki ateşkes anlaşması. Bu ateşkes antlaşması şekli bir anlaşma arkadaşlar. Evet, doğrudur, oradaki insanların birazcık ona ihtiyaçları vardı, bir dilim ekmeğe, bir damla suya ihtiyaçları vardı; Türkiye ve çeşitli ülkeler, Katar devreye girdi, Mısır devreye girdi; daha doğrusu Amerika Birleşik Devletleri'nin karizması çizilmeye başladığı için, İsrail'in gerçek yüzünü özellikle bütün dünya halkları gördükleri için, bazı ülkeler de "Yeter be İsrail!" dedikleri için ve 10'a yakın ülkenin de bu süreç içerisinde Filistin'i tanımış olmalarından müteşekkil, bu nedenle, buradan mütevellit "Bir dakika, biz buna bir ara verelim." dediler. Yetmiş yedi yıldır bir Nekbe var, Büyük Felaket var, bu Büyük Felaket'te sürekli olarak işgalci olan bir İsrail var; işgalci olmakla beraber katil bir İsrail var; katil olmakla beraber siyonist var; siyonist olmakla beraber korsan olan bir İsrail var ve bu İsrail'in Hükûmeti de maalesef dünyayı tanımamakta ve takmamaktadır, arkasında da Amerika Birleşik Devletleri vardır. Şimdi de ne söylüyorlar? " Hamas eğer eylem yaparsa..." Burada da bir provokasyon olacağını tahmin ediyorum, burada yine aynı şekilde bir eylem yaptırabilirler, ardından da tekrar yeniden İsrail'i genişletebilirler, devam ettirebilirler. İsrail Golan Tepeleri'nden çekilmedikçe, İsrail Gazze'den çekilmedikçe, İsrail 1967 sınırlarına varmadıkça İsrail'le herhangi bir anlaşma asla yapılmamalıdır. Bunu kim yaparsa, hangi İslam ülkesi, hangi ülke yaparsa o bir yandan hukuk önünde çok ciddi şekilde suçlanır, suçlu olur, bir yandan tarih onu suçlar, bir diğer yandan da vicdanlarda mahkûm olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Beş dakika doldu.

Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Özellikle "Burayla, Gazze'yle hassasiyetimiz var." diyen ülkelerin devlet adamlarına sesleniyorum: Derhâl anlaşmalarınızı iptal edin, ekonomik anlaşmalarınızı iptal edin, ticari anlaşmalarınızı ve askerî anlaşmalarınızı iptal edin. Ve burada çifte vatandaş olan İsraillilerden özellikle Türkiye ve İsrail vatandaşı olup orada savaşa katılanlarla ilgili olarak da Adalet Bakanının soruşturma izni vermesini ben özellikle istihdam ediyorum. Kuvvete dayanmayan hak aciz, hakka dayanmayan kuvvet de zalimdir arkadaşlar. Bugün ne kadar haklı olursanız olun kuvvetli olmanız gerekmektedir; Türkiye'nin

mutlaka demokrasiyle, hukukun üstünlüğüyle, insan haklarıyla, bilgi ve teknolojiyle kuvvetli olması gerekmektedir.

Şimdi, bir diğer taraftan da Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkiler... Trump'la ilgili olarak -kusura bakmasın arkadaşlarım- bunu söylemek isterim: Trump'ın hiçbir sözüne inanmamak gerekmektedir çünkü bir megalomanla karşı karşıyayız ve aynı zamanda, iyi polisi ve kötü polisi kendi bünyesinde oynayan bir şahısla karşı karşıyayız ve de Türkiye'ye karşı da çeşitli dayatmalarla karşımıza çıkan Amerika Birleşik Devletleri'nde bir hükûmetle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Evet, 7'nci dakika...

Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Buna karşı da ilişkilerimizde, özellikle ticari ilişkilerimizde çok dikkatli olmamız gerekir. Eğer zaaflarınız yoksa, eğer ki zafiyetleriniz yoksa Amerika Birleşik Devletleri'ne çok rahat kafa tutabilecek bir gücünüz var demektir.

Yargıtay Başkanı "AYM kararları hepimizi bağlar." diyor; zaten hepimiz söyledik burada. AYM kararları kimi bağlar? Yürütmeyi bağlar, yasamayı bağlar, idareyi bağlar, yargıyı bağlar dedik ama AYM kararlarına uymayan bir Meclisle, yasamayla karşı karşıyayız. O zaman ben de Başkana buradan sesleniyorum: O zaman -bu Can Atalay davasındaki AYM kararlarını- hadi bakalım, sizin daha önceki almış olduğunuz kararı iptal edin, ardından da AYM kararını uygulayın. Elinizden tutan mı var? Sonra bu AYM kararlarına zaten yasama uymuyor ki burada, iktidar uymuyor ki. AYM kanunları bozuyor, diyor ki: "Bunlar Anayasa'ya aykırıdır." ama buradan 4'üncü paragraf 1'e, 1'deki 4'e getirilerek tekrar, yeniden AYM'ye gönderiliyor. AYM işlevsiz hâle getirilmiştir, AYM bir noktada kapatılmıştır. Güya "Türkiye'de AYM var." diyerek, "Anayasa Mahkemesi var." diyerek Batı'ya karşı da böyle bir şey söylüyoruz.

Son cümlem olarak şunu söylemek isterim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkanım, istirham ediyorum...

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamam efendim, teşekkür ederim.

Şimdi Genel Başkanımız Sayın Ahmet Davutoğlu, burada, Hükûmette Başdanışmanlık yaptı, Dışişleri Bakanlığı yaptı ve Başbakanlık yaptı, ardından da bir parti kurdu, Genel Başkan. Çeşitli yerlerde, üniversitelerde konferanslar vermek istedi, verdimediniz, verilmedi. Hani ifade hürriyeti vardı, hani basın hürriyeti vardı? Yoktu. Ardından Sayın Sare Davutoğlu da aynı şekilde bir üniversitede mesleğiyle ilgili yani tıpla ilgili konuşma yapacaktı, ona da izin vermediniz. Şimdi, Kayseri Erciyes Üniversitesinin Öğrenci Konseyi Sayın Davutoğlu'nu davet etmek istedi, üniversite dilekçelerini bile almadı, ardından da "Kusura bakmayın, salon yok." dedi. "Ya, dilekçemizi alın, ona cevap verin." vermediler ama Oxford Üniversitesi çağırdı, bir haftadır orada konuşma yapıyor. Bu Hükûmetten istirham ediyorum, lütfen, bu kişilerin konuşmalarına engel olmayın. Türkiye'de fikri hür, vicdanı hür ve de irfanı hür nesiller yetiştirmek istiyorsak eğer Türkiye'yi yöneten insanlar veya herhangi bir milletvekili herhangi bir üniversitede konuşabilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Üniversiteler fikir anarşistlerinin yeridir, üniversiteler birilerinin arka bahçesi değildir diyorum.

İyi bir yasama günü olsun.

Teşekkür ederim. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun Sayın Kavuncu.

30.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 21 Ekim Hakkâri Dağlıca'da şehit olan 12 askerin şehadetlerinin yıl dönümüne, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen seçime, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi yakınlarında pankart açan İYİ Parti gençlik teşkilatına ve Mattia Ahmet Minguzzi davasında açıklanan karara ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 21 Ekim, 21 Ekim 2007'de Hakkâri Dağlıca'daki birliğimize yönelik hain terör örgütü PKK'nın saldırısında şehit olan 12 askerimizin şehadetlerinin yıl dönümü; rahmetle anıyoruz. Hatırlayın, 400 kişilik bir terör örgütü grubu Kuzey Irak'ın Avaşın kampından gelip 12 askerimizi şehit etmişti. Acısı bir an bile geçmeyen şehit ailelerine de buradan bir kez daha sabırlar diliyoruz, kendilerini unutmadık, unutturmayacağız.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde geçtiğimiz pazar günü bir seçim gerçekleşti ve yeni Cumhurbaşkanı seçildi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının oylarıyla Cumhurbaşkanı seçilen Sayın Tufan Erhürman'ı tebrik ediyor, görevinde başarılar diliyoruz. Ayrıca, bugüne kadar koşturan, çalışan Sayın Ersin Tatar'a da bu zamana kadarki hizmetlerinden ötürü teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Şimdi, seçimler büyük bir olgunluk ve başarıyla gerçekleşti; bu sebeple, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının iradesi de doğrudan sandığa yansıdı ancak anlamadığımız bir nokta var. Seçim sonuçlarına bakarak, özellikle sosyal medyada bir yangın havası estirildi. Biz yıllardır Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda tanınması gerekliliğini vurgularken daha adada sandıktan çıkan sonucu kendimiz açısından tartışmaya açıyoruz. Yani burası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, burada yaşayan bir halk var. Evet, bizim için stratejik önemi var, tarihî ve kültürel bağlarımız Kıbrıs'ı bir millî dava mecburiyeti hâline getiriyor bizler için. Bunların hepsini kabul ediyoruz ancak Kıbrıs halkının iradesi de başımız gözümüz üstüne olmalıdır. Yıllarca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kumarın, illegal işlerin, kara paranın ve mafyanın merkezi hâline getirmeye çalışan bir anlayış var, bunu da açık yüreklilikle ifade etmek gerekir. Bir diğer sıkıntı, İsrail'in çok yoğun arazi satın aldığından bahsediliyor, buralara odaklanılabilir; mülk edindiğinden bahsediliyor, buralara odaklanılabilir. Stratejik, tarihî, kültürel öneminden bahsederken Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bu yapılanların da önüne geçmemek ayrı bir çelişkidir.

Zamanında Sayın Rauf Denktaş'a yapılanları da hatırlıyoruz; o zamanın iktidarının Annan Planı'na nasıl sahip çıktığını da hatırlıyoruz. Yani bugünkü seçim sonuçları üzerinden bir polemik yaratmak yerine, federasyon konusunda o dönem en hararetli taraf olan AK PARTİ'yle ilgili mesela bir soru işareti koyun ya da Türk Devletler Teşkilatının üyelerinin Kıbrıs Rum kesiminde temsilcilik açmasını engelleyin oradaki seçim sonuçlarını tartışmak yerine, madem federasyon konusunda bu kadar büyük bir risk görüyorsunuz ki seçilen Cumhurbaşkanı da çıktı açıklamasını net olarak yaptı. Bizim tavrımız nettir, bellidir; iki devletli bir çözüm muhafaza edilmeli ve ancak bu olabilecektir, bunun dışındaki hiçbir çözüm de kabul edilmeyecektir.

Suriye-Irak ve Lübnan tezkerelerini konuşacağız bugün. Baştan açık, net olarak ifade edelim, biz bu tezkerelerin arkasındayız çünkü en başından beri diyoruz ki Türkiye'nin güneyinde çok ciddi bir güvenlik tehdidi var, Suriye'de Amerika tarafından ağır silahlarla donatılmış bir terör yapısı var. Fakat bir yandan da metne baktığımız zaman, biz DAESH, YPG ve PYD'nin, bunların tanımlandığını ama Millî Savunma Bakanlığının bir terör grubu olarak tanımladığı veya bu konuda yorumlar yaptığı SDG'yle ilgili hiçbir ifadenin yer almadığını, bunun da bir tehdit unsuru olarak tanımlanmamasının da sorgulanması gerektiğini düşünüyoruz.

Şimdi, bir taraftan “Örgüt silah bırakıyor, silah bırakma Suriye’yi de kapsıyor, terör meselesi kapanıyor.” diyeceksiniz ve bütün bu sloganları atacaksınız ve bu sloganların sonunda geldiğimiz noktada, Suriye ve Irak için öyle bir yıl da değil, iki yıl da değil, üç yıllık bir tezkere bugün bizim önümüze geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - PKK silah bırakacaktı, siz üç yıl boyunca Suriye ve Irak’ta PKK’yla mücadele için önümüze tezkere getiriyorsunuz. Bu, PKK’nın tasfiye olmadığına net bir ilanı ve itirafıdır. Kim tarafından? İktidar tarafından. Komisyon var, Komisyonunda oturuyorsunuz, konuşuyorsunuz, beraber fotoğraflar çektiyorsunuz ve her şeyi göğsüyorsunuz, ardından da karşımıza bu tezkere geliyor.

Bakın, bizim ilk günden beri yerimiz hep sabit oldu, biz temel söylemlerimizin hep arkasında durduk ve bugün de arkasındayız. Suriye’nin kuzeyindeki terör koridoru Türkiye tarafından bir şekilde derdest edilmelidir ama bugün ama yarın ve bu, önünde sonunda da gerçekleştirilecektir. Irak’ın kuzeyinden hâlâ ciddi tehdit yöneltilmektedir Türkiye’ye ki Sayın Cumhurbaşkanının bu konuda çok net ifadesi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Cumhurbaşkanının bu konuda çok net ifadesi var; Mahmur kampını bir kuluçka merkezi olarak tanımlayan Cumhurbaşkanının kendisi. Bu sebeple, Türkiye’nin güvenliğini tehdit altına atan ne kadar risk varsa bunun bertaraf edilmesi için ne gerekiyorsa biz bunun arkasında ve destekçisi olacağız.

Tabii, ancak anlamadığımız başka bir şey daha var, bakın, geçtiğimiz günlerde bizim gençlik teşkilatımız Türkiye Büyük Millet Meclisi yakınlarında bir pankart açtı, Anayasa’nın 3’üncü maddesini hatırlattı ve bu çocuklar anında gözaltına alındılar ve soruşturmaya tabi tutuldular. Şimdi, kardeşlikten, birlikten, beraberlikten bahsediliyor; böyle mi olacak bu? Diyarbakır’da sloganlar atılıyor, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bölücü örgütbaşı lehine sloganlar atılıyor, çıt yok, Anayasa’nın 3’üncü maddesini hatırlatan gençlerimize anında tutuklama yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başkan, 8’inci dakika; son dakika.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım, son bir dakika.

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum, sağ olun.

Biz bunları söyleyince de efendim, biz onu istemiyormuşuz, bunu istemiyormuşuz. Bir kere işin gidişatında, hassasiyetlere özen gösterilmesi noktasında polise düşman... Yahu siz kimsiniz, başka bir ülkenin askerleri misiniz Türk polisine “düşman” diyeceksiniz. Bütün bunlar ifade edilecek, sonra biz bu gerçekleri söyleyince, efendim, barışa karşı olmakla, terörün bitmesini istememekle itham edileceğiz, bunu şiddetle reddediyoruz.

Az önce de bir mahkeme kararı açıklandı, Mattia Ahmet Minguzzi’nin mahkemesi neticelendi, onunla ilgili yirmi dört yıl hapis cezası verildi ve diğer yani bilfiil orada olmayan 18 yaşın altındaki çocuklara da hiçbir ceza verilmedi. Bakın, artık bu konuyu suça sürüklenmekten çıkmış çocuk olarak nitelendirmeniz lazım. Bunu böyle konuşarak da hafifletemezsiniz.

Ben bir kez daha acılı ailesine sabırlar diliyorum.

Sağ olun.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, Kıbrıs'ın “vatan” olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Zapta geçmesi için söylüyorum: Kıbrıs, vatanıdır.

Sayın Kılıç, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, kendilerinin gelecek tasavvuruna, Kıbrıs'a, İsrail'e ve Filistin davasına, 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milleti; bizim gelecek tasavvurumuz Türk milletinin bin yıllık şanlı mazisinden aldığı kudretle ufkı aşan bir vizyonun ifadesidir. Bu vizyon Alparslan'ın Malazgirt'te açtığı kapıdan Mustafa Kemal Atatürk'ün Sakarya'da dirilttiği ruhla liderimiz Devlet Bahçeli'nin “önce ülkem ve milletim” şiarında vücut bulmuştur.

Bizim hedefimiz, Türk milletinin dünya sahnesinde şerefli, güçlü ve hür yaşamasıdır. Federasyon teklifleri Kıbrıs Türklüğünü esarete sürükleyecek bir hezeyandır. Bizim nezdimizde bu tekliflerin tek bir satırının bile meşruiyeti yoktur çünkü Kıbrıs, Türk'tür, Türk'ün öz vatanıdır; Kıbrıs Türkü yalnız değildir ve asla yalnız kalmayacaktır.

Kıbrıs, 1570 yılında Osmanlı ordularının zafer sancağıyla fethedilmiş, 1571 yılında 80 bin şehit verilerek tamamen Türk yurdu olmuştur. O gün, Beşparmak Dağları'nda dalgalanan sancak bugün de hâlâ aynı inançla dalgalanmaktadır.

1960'ta Türkiye'nin, Yunanistan ve İngiltere'nin garantörlüğünde kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti, Rumların Enosis hayaliyle kısa sürede bozulmuştur ve 21 Aralık 1963'te insanlık tarihine kara bir leke olarak geçen kanlı Noel yaşanmıştır. Kadın, çocuk demeden, yaşlı demeden Türk köyleri yakılmış, yüzlerce soydaşımız katledilmiştir. Kıbrıs Türkleri silah yoksa taşla, taş yoksa imanla savaşımıştır; Rum çetelerine karşı Beşparmak Dağları'nda destan yazmıştır. Her kurşun bir bağımsızlık yemini, her siper bir istiklal kalesi olmuştur ve 20 Temmuz 1974 sabahı Türk ordusu tarihin en onurlu harekâtlarından birini başlatmıştır. O gün Mehmetçik adaya yalnızca asker olarak inmedi; adalet, vicdan ve hürriyet olarak indi. Şanlı ordumuz Rum-Yunan ikilisinin zulmüne “Dur!” dedi; mazlum Türk'ün alnını ak, başını dik etti. O gün Kıbrıs'ta sadece toprak değil, Türk onuru kurtarıldı.

Kıbrıs, Doğu Akdeniz'de Türk milletinin sancağıdır; Kıbrıs, istiklalimizin mihenk taşı, Türk'ün jeopolitik kalbidir. Bu ada şehitlerimizin kanıyla yoğrulmuş, gazilerimizin cesaretiyle yoğrulmuş bir vatan toprağıdır. Bugün Kıbrıs, merhum Rauf Denktaş'ın vizyonu, mücahitlerin imanıdır.

Cumhuriyet Meclisinin iradesi açıktır; federasyon değil, egemen eşitliğe dayalı iki devletli çözüm esastır. Çünkü biz biliyoruz, federasyon, Türk milletinin kazandığı onurlu mücadeleyi Rum'un insafına terk etmektir; buna ne Türk milleti rıza gösterir ne de tarih izin verir. Biz tarihimizden, şehitlerimizden güç alıyoruz çünkü biz Kıbrıs'a baktığımızda vatan görüyoruz, çünkü “Kıbrıs” denildi mi yüreğimizde Beşparmak Dağları yankılanıyor, Herkes hesabını buna göre yapmalıdır. O topraklarda dökülen kan bu milletin mührüdür ve federasyon hayaliyle avunanlar, “Karpaz'a gireceğiz.” şeklinde küstah sloganlar atanlar bilsin ki bu kadar yürekten çağırılırsak gerektiğinde kuzeyden güneye kararlı adımlarla harekete geçeriz, hukuka ve meşru savunma ilkelerine uygun adımlar atarız.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Filistin topraklarında yaşanan zulüm artık insanlığın tahammül sınırını aşmıştır. Bir millet yurdunda kuşatılmış, bir halk yüzyılın en vahşi saldırılarına maruz bırakılmıştır. Her ne kadar ateşkes kararının yürürlüğe girdiği açıklansa da taahhüdüne sadık kalmayan, uluslararası hukuku ayaklar altına alan haydut devletin yeni bir savaş ve katliam planı yaptığı gün gibi

ortadadır. Gazze’de oluşturulan kargaşa ortamı İsrail’in kendi eliyle sahaya sürdüğü taşeron çeteler üzerinden büyütülmekte, barış umutları sistemli şekilde maalesef sabote edilmektedir. Bu kirli senaryonun bir parçası olarak şimdi de Hamas’ın silah bırakması yönünde dayatmalar yapılmaktadır oysa bu çağrılar mazlum bir halkı savunmasız bırakmanın, direnişi kırmanın, zulmü meşrulaştırmanın başka bir adıdır. “Silah bırak.” demek aslında “Teslim ol.” demektir ve Filistin halkı hiçbir zaman esareti, zilleti, teslimiyeti kabul etmeyecektir.

Biz inanıyoruz ki Filistin’in direnişi meşrudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Filistin’in davası haklıdır. Kudüs, işgalin değil, imanın ve adaletin başkentidir. Mazlumun yanında, zalimin karşısında olmayı Türk milletinin tarihî bir görevi ve manevi sorumluluğu olarak görüyoruz. Türk milleti dün olduğu gibi bugün de Kudüs’ün, Gazze’nin ve Filistin’in yanındadır. Bizim için Filistin davası bir dış politika meselesi değil, vicdanın ve insanlığın davasıdır. Unutulmamalıdır ki Kudüs düşerse insanlık düşer, Filistin susarsa adalet susar. Ne Kudüs susacak ne Türk milleti geri duracaktır. Zulüm karşısında sessiz kalmak zulme ortak olmaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, değerli basın mensupları; bugün 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü. Başta seçim bölgem Nevşehir’imiz olmak üzere Gazi Meclisimizde ve ülkemizin dört bir yanında özveriyle görev yapan, gece gündüz demeden doğruyu yazmak, milletin sesini duyurmak için çaba gösteren tüm basın emekçilerimizi saygıyla selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Kalemini haksızlığa ve eğriliklere değil hakikate ve millete adayan, yüreğinde millet sevgisi taşıyan tüm gazetecilerimize selam olsun; günlerini kutluyor, emeklilerinin her daim takdirle anılmasını diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Güneş...

Buyurun.

32.- *Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın’ın, Genel Kurulda bugün görüşülecek olan Cumhurbaşkanlığı tezkerelerine ilişkin açıklaması*

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hafta sonu Diyarbakır çok önemli bir buluşmaya ev sahipliği yaptı; çocuklarını, yakınlarını savaşta kaybeden anneler beyaz tülbentleriyle “Anneler demokratik toplumun ve kalıcı barışın öncüsüdür.” şiarıyla bir araya geldiler ve “barış” dediler.

Barışın sesinin Diyarbakır’dan bu Meclise ulaşması gerekir çünkü bu Meclis ki az sonra tezkere konuşulacak ve üç yıllık bir savaşa olur verecek. Özgürlük yasalarını değil, barışın yasalarını değil, tezkereyi konuşmak açıkça halkların barışına, umuduna aykırıdır, tezattır. Bu tezat barışın aydınlığı karşısında savaşın karanlığının tezadıdır; bu tezat barışın yaratım gücü karşısında savaşın yıkım gücünün tezadıdır.

Bu tezattan vazgeçmek, annelere kulak vermek ve onların öncülüğünde barışın yolunu bulmak gerekir diyerek bütün barış annelerini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

33.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan’ın, Kırşehir’de son zamanlarda vuku bulan trajik olayların temel nedenine ilişkin açıklaması*

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kırşehir’de son zamanlarda vuku bulan trajik olayların temel nedeni olan işsizlik ve yoksulluk artık sadece bir ekonomik problem değil, aileleri ve toplumu tehdit eden bir kriz hâline gelmiştir. İş imkânlarının kısıtlılığı nedeniyle üniversite mezunu binlerce gencimiz umutsuzluğa sürüklenmekte, aileler geçim sıkıntısı yüzünden sorunlar yaşamakta, aile içi şiddet ve intihar vakaları artmaktadır. Hükümet yıllardır Kırşehir’deki bu çözümsüzlüğü izlemekte, yatırım adına somut adımlar atmamakta ve Kırşehir’i kaderine terk etmektedir. Bizler göz boyayan, içi boş vaatler değil, gerçek istihdam politikaları, sosyal destek mekanizmaları ve aileyi koruyacak acil önlemler talep ediyoruz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun.

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’un, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde uygulanan İdare ve Gözlem Kurulu kararlarına ve Adalet Bakanına buradan çağrı yapmak istediğine, DEM PARTİ Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk’ün de olduğu bir davada verilen hapis cezalarına, Kars’ın Karadağ Mahallesi’nde bulunan çöplüğe ve KHK’lilere ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün yeniden ve yine cezaevi konuşacağız çünkü cezaevleri bu ülkenin kanayan yarası, bitmeyen hukuksuzluk karnesinin en başında gelen başlıklardan birini oluşturuyor.

Bu cezaevlerinin içerisinde bir tanesi var ki yemin etmiş cezaevi yönetimi, cezaevinin cumhuriyet başsavcısı ve oradaki kurullar yani cezaevi gözlem kurulunun kendisi. Neye yemin etmişler? Oradaki siyasi mahpusları süreleri dolduğu hâlde, infazları dolduğu hâlde tahliye etmemeye yemin etmiş ve gerçek anlamda bu yeminini de sonuna kadar yerine getirmeye çalışan, bir düşman ceza hukukunu harekete geçiren bir anlayışla orada görev yapan kişiler var.

Şimdi size bir kişiden bahsetmek istiyorum, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde otuz iki yıldır tutsak olan Sermin Demirdağ’dan. Şimdi, yasaya göre 7 Mart 2023’te şartlı tahliye edilmesi gerekiyordu ama edilmedi ne yazık ki. Kurula ilk çıktığı tarihi size söylemek istiyorum: 23 Şubat 2023 tarihinde kurula çıktı, bu değerlendirmede hiçbir objektif kriter olmadığı hâlde iyi hâlli olmadığı söylendi ve üç ay ertelendi. Sonra, takip eden kurul tarihlerini sizinle paylaşmak istiyorum: 25 Mart 2023 tarihli kurulda yine aynı gerekçeyle tahliyesi üç ay daha uzatıldı. Sonra, 17 Ağustos 2023 tarihli kurulda bu kez tahliyesi altı ay ertelendi. 8 Şubat 2024 tarihli kurulda bu sefer altı ay ertelendi. Sonra, 1 Ağustos 2024 tarihli kurulda yine altı ay ertelendi. 23 Ocak 2025 tarihli kurulda dokuz ay ertelendi ve en son 16 Ekim 2025 tarihinde 7’nci kez kurula girdi ve 7’nci kez Sincan Kadın Kapalı Cezaevi’nin Cezaevi Gözlem Kurulu iyi hâlli olmadığı gerekçesiyle Sermin Demirdağ’ın tahliyesini engelledi.

Peki, ne sormuşlar? Size ve Türkiye halklarının vicdanına sormak istiyorum. Bakın, sorulara bakın; aslında Anayasa’ya nasıl aykırı sorular. “Pişman mısın?” sorusunu manipülatif bir şekilde “‘Keşke’ diyor musun?” şeklinde sormuşlar. Kişinin bireysel infaz süreciyle ilgili olmayan, bilgi ve görgüsünün olmadığı silah bırakma süreçleri kastedilerek “Kaç kişi silah bıraktı?” şeklinde “Herkes silah bırakmadı, değil mi?” şeklinde sorular yönlendirmişler. Otuz iki yıldır cezaevinde olan birine soruyorlar bu soruları ve bu sorularla aslında Anayasa’nın 25’inci maddesine açıkça aykırı olan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlamışlar. Yine, 1992 yılındaki bir olay hatırlatılmış ve kişiye bir sorgu sırasındaki psikolojik işkence yinelenmiştir. Şimdi, bu, sadece bir örnek.

Bakın, Sayın Başkan, yani 2023’te tahliye olması gereken biri hâlihazırda tahliye edilmemiş, 7 kez, bu kurul, haksız, hukuksuz, objektif kriterlerden uzak bir şekilde iyi hâlli olmadığına kanaat getirmiş. Burada, bu Mecliste binlerce defa söyledik, bu idari gözlem kurulları hakkaniyetsiz, bu idari gözlem

kurulları paralel yargılama yapıyor, bunlar kendisini mahkemelerin yerine koyuyor, bunlar mapusların özgürlüklerini engelliyor dedik ama ne yazık ki bir kulaktan girdi, öbür kulaktan çıktı.

Ben buradan Adalet Bakanlığına çağrı yapmak istiyorum; bize dönsün, söylesin; Sermin Demirdağ ve onun gibi orada olan siyasi mapusların özgürlüklerinin önüne engel olan nedir, savcı mıdır, kurul mudur, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü müdür, Bakan Yardımcısı mıdır, Bakanın kendisi midir? Çıksınlar, bize bu sorunun cevabını versinler. Bunu Türkiye halkları adına soruyoruz. Yani bir taraftan “barış” diyoruz, “çözüm” diyoruz, bir taraftan yıllarca mapusu içeride tutan haksız kararlar; bunu kabul etmediğimizi, buna karşı çıkacağımızı ifade edelim. “Yargıdaki skandallar, yargıdaki hukuksuzluklar sadece bununla sınırlı olsaydı keşke.” diyeceğim ama öyle değil.

Bakın, yeni bir dönemdeyiz ama Ağrı’da 2015 yılında açılan bir dosya kapsamında içerisinde Diyarbakır Milletvekilimiz Berdan Öztürk’ün de olduğu 10 kişi hakkında yüz yetmiş yedi yıl yedi ay hapis cezası verildi, biri de Ağrı Belediye Meclis Üyemiz. Şimdi soruyoruz: Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu? Ya, bizim milletvekilimizin dokunulmazlığı var; onlarca defa mahkemeye söylendi, yargılamanın durması gerekiyordu ama yargılamayı durdurmak yerine milletvekilimize ceza veren bir mahkeme, bir Adalet Bakanlığı pratiğiyle karşı karşıyayız.

Ben, Sayın Abdulhamit Gül’e de Adalet Bakanlığı yaptığı için buradan sormak istiyorum: Bu cezaları, bu uygulamaları, bu işleyişi nereye koyacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Gerçekten, bu soruya hep beraber yanıt aramamız gerektiğini düşünüyoruz ve bu mantığın bizi bir yere vordırmayacağını da altını çizmek istiyorum.

Diğeri: İlimle ilgili bir şey söylemek istiyorum Sayın Başkan. Şimdi, Kars’ta çöp sorunu, çukur sorunu, bir de çamur sorunu en meşhur sorunlardan; Kars’ın 3 tane “ç”si var ve ne yazık ki bu 3 şeyi aşmak için de yapılan hiçbir şey yok. Bakın, merkez Karadağ Mahallesi’nde bir çöplük var; neredeyse gece-gündüz, yaz-kış yanıyor yani fiziki yok etme yöntemiyle oradaki çöp giderilmeye çalışılıyor. Mahaldekiler yazın camlarını açamıyor; kokudan durulamıyor; insanlar oradaki kimyasal yanık ve gazlar nedeniyle sağlıklarını kaybetti; oraya atılan çöplerden, çöplükten beslenen hayvanların sağlığı bozulmuş durumda ama maşallah, kimsenin sesi çıkmıyor.

Ben ilk milletvekili olduğumda da Kars Vekili olduğumda da önergesini verdim, kürsüde konuşma yaptım, onlarca defa dile getirdim ama hâlihazırda hiç kimse kılını kıpırdatmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İnsan sağlığına, çevre sağlığına, çocuk sağlığına, herkesin sağlığına zararlı olan bir çöp Kars’ın merkez mahallesinde yanıyor.

Niye Kars’ın Karadağ Mahallesi’nde o çöp kaldırılmıyor, biliyor musunuz? Çünkü yoksul bir mahalle, yoksul bir mahalle. Eğer o, Kars’ın en zengin mahallesinin çöplüğü olsaydı o çöplüğü kaldırmak iki hafta almazdı ama yoksul bir mahalle olduğu için herkes oradaki, yoksulların yaşadığı yerdeki çöpe, kokuya, dumana göz kapatmış durumda. Oysa, söylüyoruz, bu, sadece Karadağ Mahallesi’nin değil, bütün Kars’ın ve hepimizin sorunudur. Buna bir çözüm bulunması çağrısını bir kez daha, bütün Kars halkı adına, buradan, Meclisten yapmak istiyorum.

İzin verirsiniz, son başlığım, çok kısaca değinip bitireceğim Sayın Başkan.

Buradan bir KHK’li milletvekili olarak -ki onlarca KHK’li arkadaşım var burada, bu Meclis sıralarında- yüzlerce, binlerce defa “Bu KHK zulmüne bir dur deyin.” dedik. OHAL Komisyonu kurdular, işte bu KHK’lileri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Başkan.

Bu Komisyon sürece, derde derman olmadı. Şimdi mahkemelere gidiyor KHK'liler, hâlâ göreve iadeler yok. Mahkemenin iade ettiğini, iş yerleri başlatmıyor. Geçen hafta KESK'liler yürüdüler, KESK'li KHK'liler. Burada, polis onların Necatibey'de önünü kesti ve yürümesini engelledi; ertesi gün Meclise gelip seslerini duyurmak istediler, bu sefer EĞİTİM SEN'in önünde önlerini kestiler. Biz bir kere daha söylüyoruz: KHK'lileri açlığa, sefaletle mahkûm eden bu tutumdan vazgeçin, KHK'lilerin hakkını teslim edin, işlerine iade edin. Adalet bekliyoruz, adalet bekliyoruz, adalet bekliyoruz!

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

35.- *Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Beşiktaş iddianamesine, Ahmet Minguzzi davasında açıklanan karara ve 21 Ekim Dünya Gazeteciler Günü'ne ilişkin açıklaması*

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, on ay sonra Beşiktaş iddianamesi ortaya çıktı. İddianameyi uzun uzun inceleme fırsatımız oldu. Sayın Savcı "Büyük olaylar var." dedi, "Asrın yolsuzluğu var." dedi. Biz de somut, kesin deliller bekliyorduk. Öncelikle söylemek isterim ki -burada yıllardır avukatlık yapan milletvekilleri var- özel yetkili mahkemelerde birçok örgüt dosyası vardır ama ben daha bugüne kadar girdiğim, gördüğüm, duyduğum bu örgüt dosyalarının içerisinde örgüt lideri olarak tanımlanan kişinin dışarıda, onun dışında herkesin içeride olduğu tek dosya bunu gördüm. Aziz İhsan Aktaş yedi yüz dört yılla yargılanıyor ama Adana'da üç dönemdir Seyhan dâhil belediye başkanlığımızı yapan Sayın Zeydan Karalar dört yılla yargılanıyor. Zeydan Karalar cezaevinde, Aziz İhsan Aktaş bugün serbest; utanç verici bir tablodur bu.

Geliyorum tanık ifadelerine: "Öyle olduğunu umuyorum." "Tahmin ediyorum ki..." Bakın, eski hâkimlerin karşısına bir tanık çıktığı zaman gördüğünü, bildiğini, somut olarak algısını söylemeyip de tahminini söylediği zaman o duruşma salonundan kovulurdu ama maalesef ki öyle tanıklar var ki adam tahminini söylüyor ve on aylık süreçte basına maalesef ki sızdırılan iddianameyle ilgili bölümler dışında hiçbir şey yok.

Geliyorum... Bu Aziz İhsan Aktaş'ın ailesi bu şirkette, çocukları bu şirkette, kardeşi bu şirkette, kendisi etkin pişmanlıktan yararlanmış ama nasıl olduysa aile boyu yararlanmış. Ya, kendisi yararlandı, oğlu neden cezaevinde değil, kardeşleri bu şirkette, ihalelerde var, neden cezaevinde değil? Etkin pişmanlık şahsı bağlar ama beyefendi öyle bir beyanda bulunmuş ki aileyi de aklamış! Olmaz, böyle bir iddianame, böyle bir yargılama olmaz. Aylardır, sen, seçilmiş belediye başkanlarını tutacaksın...

Bakın, üzülererek söylüyorum: Utku Caner Çaykara, altı yılla yargılanıyor; Ahmet Özer, üç yılla yargılanıyor ya; Zeydan Karalar, yıllarını siyasete vermiş, dört yılla yargılanıyor. Neden tahliye edilmiyor?

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Az mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neden? Bunlar, olacak şeyler değil. Biz bir iddianame bekliyorduk, somut deliller bekliyorduk, kamuoyu bekliyordu ama maalesef ki dağ fare doğurdu. Göreceksiniz, iddianame kabul edildiğinde de her şey ortaya çıkacak ama Türkiye "hukuk" kavramından, "adalet" kavramından günden güne uzaklaşıyor.

Bakın, Ahmet Minguzzi davası: Karar verildi ama bir baba olarak ve benim gibi düşünen milyonlarca anne-baba bu kararı maalesef ki kabul etmiyor. 2 çocuk sadece bu cinayeti işlemedi, yolu kesenler, gözlem yapanlar... Bu karar aileyi, insanları, anaları-babaları mutlu etmedi. Ama Ahmet Minguzzi davası bir sonuç.

Bakın, son yıllarda 1.700 çocuk cinayete karışmış Sayın Başkan, değerli milletvekilleri. 17.000 çocuğumuz uyuşturucu madde satmaktan yargılanıyor. 3 milyon 200 bin evladımız okula gitmiyor. Bu

sorunları çözmeden, “suça sürüklenen çocuk” kavramını gerçek anlamda anlamadan nasıl mücadele edeceğiz? Analar ağlıyor, babalar ağlıyor.

Hepimiz o annenin-babanın yerine kendimizi koyalım. Yirmi dört yıl yani 31 yaşında çıkacak bu insanlar ama Ahmet Minguzzi hiç gelmeyecek bir daha, o anne-baba hiç sarılamayacak bir daha çocuğuna. Aynı anne, duruşma çıkışında o annenin feryadını gördüm ve hep söyledim, cezalar, belli suçlarda cezalar ve infaz değişmeli. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasında şunu bilmeliyiz ki cinayet suçlarında o kişi o cezaevinden çıkmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Başarır, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama maalesef ki, maalesef ki çocuklara cinayet işlettiriyorlar. Bakın, böyle suç örgütleri var. Niye? Az ceza alıyor diye. Peki, arkasına, arkasının arkasına, en tepesine gidebiliyor muyuz? Gitmiyoruz, o yüzden analar ağlıyor. Burada öyle bir yargılama yapılmalıydı ki, öyle noktalara gidilmeliydi ki o annenin ve anaların yüreği bir parça soğumalıydı. Üzülerek söylüyorum, soğumadı.

Evet, 21 Ekim, Dünya Gazetecilik Günü. Türkiye, basın özgürlüğünde 180 ülke arasında 159’uncu sıraya gerilemiş; Pakistan, Bahreyn, Sudan, Irak gibi ülkeleri ancak geçebilmişiz. Bakın, Fatih Altaylı bugün cezaevinde, birçok gazeteci cezaevinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Üzülerek söylüyorum ki İstanbul’un ortasında Hakan Tosun, bir gazeteci öldürülüyor, kamera kayıtlarına ulaşamıyoruz. Hâlâ aydınlatılamayan bir cinayet, İstanbul’un göbeğinde olan bir cinayet bu ama Dünya Gazeteciler Günü’nü kutluyoruz.

Son yıllarda yüzlerce gazeteci tutuklanmış, yargılanmış, yıllarca, yüz yıllarca ceza almış bu gazeteciler; birçok internet sitesine, gazete, televizyona ceza gelmiş, erişim engeli gelmiş. Türkiye’de tam bir baskı, sansür dönemi var. Maalesef ki algı gerçeklerin önüne geçtiği için bugün Fatih Altaylı cezaevinde. Hiç kimse bana açıklayamaz, Fatih Altaylı’nın bugün cezaevinde olmasının sebebini açıklayamaz. Yargılandığı suç maddesinin alt sınırı iki yıl, erteleme sınırında ama mahkemeleri, yargılamayı, ceza hukukunu bir intikam aracı olarak kullanan bir iktidar var

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlelerim.

BAŞKAN - Son dakika...

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kendisini eleştiren, kendisiyle ilgili muhalefet yapan gazeteciler, herkes bu ülkede yargılanmakla tehdit altında. Bunu kabul etmiyoruz, bunu kabul etmeyeceğiz.

Özgür basının rahatça yazıp tartışabildiği günler yakın diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Torun...

Buyurun.

36.- *Ordu Milletvekili Seyit Torun’un, Cumhuriyet Halk Partisinin nadir toprak elementleriyle ilgili hazırladığı kanun teklifine ilişkin açıklaması*

SEYİT TORUN (Ordu) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Nadir toprak elementleri, savunma sanayisinden elektroniğe, yenilenebilir enerjiden uzay teknolojisine kadar modern dünyanın temel ham maddeleridir. Türkiye özellikle Eskişehir Beylikova sahasında dünyanın en büyük rezervlerinden birine sahip ancak ne yazık ki bugüne kadar zenginliğimizden

hak ettiği değeri yaratamadık. Daha kötüsü, AK PARTİ iktidarı, bu millî varlıkları uluslararası pazarlık unsuru hâline getirmiştir. Millî güvenlik konusu olan nadir toprak elementlerinin göz bebeğimiz gibi korunması gerekiyor. Bu vesileyle Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel'in sunduğu kanun teklifiyle nadir toprak elementlerinin devlet eliyle işletilmesini, ham hâlde yurt dışına satışının yasaklanmasını ve mevcut özel ruhsatların iptal edilmesini öneriyoruz. Böylece Türkiye bu stratejik kaynakları kendi sanayisi, kendi teknolojisi ve kendi insanı için kullanabilecek bir duruma gelecektir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu teklife 21'inci yüzyılın stratejik altını sayılan bu madenlerin milletimizin yararına değerlendirme kararlılığımızı ortaya koyuyoruz. Umarım diğer partiler ve sayın milletvekilleri de ülkemizin yararına olan bu kanun teklifinin yüce Meclisten geçmesi için ellerinden geleni ortaya koyacaktır.

BAŞKAN - Sayın Işık Gezmiş...

37.- *Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun Güney Çevre Yolu Projesi'ne ilişkin açıklaması*
ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Giresun Sahil Yolu alarm veriyor. Seçim bölgem Giresun'un kader projesi Güney Çevre Yolu bekleme odasından artık çıkarılmalıdır. Tam on yıl önce dönemin Bakanı tarafından proje müjdesi verilmesine rağmen Karadeniz'in diğer illerinin çevre yolları tamamlandı, Giresun yerinde sayıyor.

Geçen hafta sahil yolunda dört araçlık zincirleme kaza, dün gece de iki tır kazası yaşandı; yaralılara acil şifalar diliyorum. Sahil yolundaki bitmeyen trafik yoğunluğu ve kazalar şehrin trafiğini kilitlemekte, can güvenliğini tehlikeye atmaktadır.

Bütçe görüşmelerinin başlayacağı şu günlerde Giresun Güney Çevre Yolu Projesi acil olarak 2026 yatırım programına alınmalıdır diyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun Sayın Gül.

38.- *Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Hatay Payas'ta meydana gelen sel felaketine, Gazze'de yürürlüğe giren ateşkese, CHP Genel Başkanının bugünkü grup toplantısında kullandığı dile ve Cumhurbaşkanına yönelik sarf edilen ifadelerle ilişkin açıklaması*

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Hatay Payas'ta meydana gelen sel felaketinden etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. İçişleri Bakanlığımız, AFAD'ımız, ilgili tüm kurumlarımız, olay anından itibaren vatandaşlarımızın yanında oldu. Çok şükür ki bir can kaybı yok. Ben, tekraren tüm bu sel felaketinden etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyorum.

Çok değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Gazze'de bir ateşkes yürürlüğe girdi. Sayın Cumhurbaşkanımızın diplomatik girişimleriyle, bu konuda tüm taraflarla yapmış olduğu müzakerelerle ve Mısır'da yapılan bu anlaşmayla bir ateşkes yürürlüğe girdi. Umudumuz, dileğimiz bu ateşkesin kalıcı olmasıdır, bu ateşkesin devam etmesidir. İsrail'in soykırımına, İsrail'in haydutluğuna, zorbalığına, zulmüne son vermesi bizim dileğimizdir. Elbette burada uluslararası toplumun tüm kesimlerine, tüm paydaşlara bu ateşkesin tam anlamıyla uygulanması için sorumluluk düşmektedir.

Son günlerde yine bu ateşkesin önlenmesine, ateşkesin uygulanmamasına yönelik İsrail'in yapmış olduğu saldırıları da üzülerken yine görmekteyiz. Yine saldırılarına devam ediyor, yine soykırım faaliyetlerine, işgale devam ediyor. Bu, asla ama asla kabul edilemez. İsrail'in son günlerde yapmış olduğu bu saldırısında da hayatını kaybeden tüm kardeşlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz. İsrail'in ateşkese uyması tüm uluslararası toplum tarafından kabul edilmeli. Bu konuda da Türkiye elinden gelen tüm çabayı ortaya koymaya devam edecektir. Ayrıca şu da çok önemli: İsrail, bir ateşkes oldu diye yaptığı soykırımdan, yaptığı zorbalıktan, yaptığı haydutluktan öyle kurtulacağını sanmasın; İsrail, yapmış olduğu

tüm işgali, soykırımı, yapmış olduğu tüm zulümleri, öldürdüğü bebeklerin, bombaladığı hastanelerin, ibadethanelerin, kadınların hesabını mutlaka ama mutlaka verecektir, vermelidir. Netanyahu ve tüm sorumluların, eli kanlı çetelerin mutlaka ama mutlaka uluslararası mahkemeler nezdinde yargılanıp hesabını vermesi bizim mutlaka ama mutlaka takip edeceğimiz bir süreçtir. İsrail yaptığı tüm bu haydutluğun, soykırımın hesabını verecektir ve inanıyoruz, Gazze, Filistin özgür olacaktır.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, siyasetin en önemli paradigması kullanmış olduğu üsluptur, kullanmış olduğu dildir. Bugün de CHP Genel Başkanının yine uyguladığı, yine kullandığı dile baktığımızda grup toplantısında, gerçekten bir siyasi partiye yakışmayacak, demokrasiye yakışmayacak ifadelerle “Sizi yargılarız, sizi yargılayacağız.” şeklinde açıklamaları... Keza Grup Başkan Vekili... Az önce de ifade edildi, bir gündem oldu; kullanmış oldukları dil gerçekten demokrasiye de Cumhuriyet Halk Partisine de yakışmayan bir dil. Yani toplumu, seçmenleri ayırt eden ve Cumhurbaşkanımıza yönelik kabul edemeyeceğimiz ifadeleri kullanan bu dilin hiçbir şekilde kabul edilebilir bir tarafı yoktur. Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki: Yani hem bağımsız yargıdan bahsedeceksiniz hem “CHP iktidara geldiğinde sizi yargılayacağız, yargı düzenimizde siz hesap vereceksiniz.” Bu nasıl bir çelişki? Mademki yargı bağımsız, o zaman, hiçbir partinin, elbette yürütmenin bu anlamda yargısı olmaz. Yargı bağımsızdır. Yani sizin cebinizde getirip burada yargı anlamında aparat olarak kullandığınız bir yargı hayali mi var? Buna asla ama asla milletimiz izin vermez. Evet, geçmişte oldu; bu milletin seçilmişlerine yönelik hakaretler, benzeri hakaretler de yapıldı, Yassıada’da yargılamalar yapılarak bu milletin seçilmiş başbakanları idam sehvasına götürüldü. Evet, CHP’nin bu anlamda, o zamanki bu zihniyetinin tekrar dejavusuyla bu ülkeye yeniden hukuksuzluk, haksızlık yapmasına bu milletimiz asla izin vermeyecektir.

Cumhurbaşkanımız, milletin seçmiş olduğu Cumhurbaşkanımıza yönelik atfedilen, sarf edilen hakaretleri, ifadeleri de asla ama asla kabul etmiyoruz. Bu, ilk başta Cumhurbaşkanımızı seçen milletimize bir saygısızlıktır. Bu ülkede hiç kimse Cumhurbaşkanımıza saygısızlık yapamaz, kimse Cumhurbaşkanımızı asla kabul edemeyeceğimiz ifadelerle hakarete maruz bırakamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bu dili reddediyoruz, bu üslubu reddediyoruz. Bunun hukukta da demokraside de hiçbir şekilde karşılığı yoktur. Milletimiz nefret diline, ötekileştirici dile ve bu anlamda rövanşist bütün uygulamalara karşı. Bugüne kadar her zaman söylendi “Cumhurbaşkanımız, işte, son dönemi, değiştireceğiz...” “Şu geliyor, bu geliyor...” Nereden gelirse gelsin, milletimiz, sandıkta -her zaman milletimizin yanında- iradesine sahip çıktı, Cumhurbaşkanına sahip çıktı. Alt alta, üst üste, masalarla, altında-üstünde, içeride-dışarıda hangi ittifakı kurarsanız kurun, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu milletimiz, adamı Recep Tayyip Erdoğan’a sahip çıkmaya devam edecektir, bu iktidara sahip çıkacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

39.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, kesinlikle hiç kimsenin hiç kimseye hakaret etme hakkı yok. Dünden beri bazı paylaşımlara bakıyorum, hakaret ettiğimiz iddiasıyla ağza alınmayacak küfürler ediliyor. Şimdi, eğer ki bir yargı varsa, bu yargı her hakareti destekleyecekse o zaman hep beraber yapalım. Bakın...

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Kudurun!” lafını ben söylemiyorum, bunu Cumhurbaşkanı söylüyor. Bu ülkenin muhalefet partisine “Alçaklar!” diyen kendisi. O zaman herkes eşit olarak yargılsın ki ben böyle bir kelime, buna benzer bir kelime kullanmadım. On sekiz dakika konuşmuşum...

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Onu açıkça söyleyin, “Cumhurbaşkanımıza hakaret etmedim, söylemedim.” deyin Ali Mahir Bey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Benim konuştuğum her şey açıkça belli. Bakın, her şey belli ama önce sosyal medyadan bir algı; gece birde soruşturma. Savcı sabahı bekleyemiyor, uyuyamayacak çünkü sabaha kadar, sabaha kadar uyuyamayacak adam “Aman, yapayım görevimi.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, kardeşim, sabah açsana... Sabah açsana... Sabah açsana...

Şimdi, Sayın Genel Başkan ne demiş? “Yargılanacak.” demiş. Peki...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - “Yargılayacağız.” dedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Yargılayacağız.” ya da “Yargılanacak.” demiş.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, hâkim mi o, savcı mı, Anayasa Mahkemesi Başkanı mı, Yargıtay Başkanı mı, kim?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu laftan rahatsız oluyorsunuz, bizde yargılamadığınız adam kalmadı ya! Yargılamadığınız milletvekili, yargılamadığınız belediye başkanı kalmadı ya!

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Hata yapsın, gene yargılsın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Türkiye iradesinin yüzde 35’i cezaevinde ya, neyi konuşuyoruz biz?

Ben suçsuz yere sizi niye yargılayayım Sayın Bakan? Benim öyle bir gücüm mü var, niye yargılayacağım sizi ben?

AYHAN SALMAN (Bursa) - Niye söylüyorsun o zaman? Söyleme o zaman.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Zaten yargılama mercisi...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama bu ülkeyi soymuş, yanlış işlere karışmış insanlar var, onlar tabii ki yargılanacak, tabii ki yargılanmalı.

AYHAN SALMAN (Bursa) - İşte onları yargılıyoruz zaten. Onları yapıyoruz, onları.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biz de bunu söylüyoruz sadece. (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sen yargılayamazsın.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’ın, esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen (2/3315) esas numaralı Kanun Teklifi’ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/114)

BAŞKAN - Esas komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilen (2/3315) esas numaralı Kanun Teklifi Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar tarafından geri alınmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Okutuyorum:

C) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde olduğu dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un başkanlığında siyasi parti Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantılarda; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un beraberinde bir parlamento heyetiyle 28-30 Eylül 2025 tarihlerinde Macaristan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 28/8/2025 tarihli; Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay'ın beraberindeki heyetiyle 16-18 Eylül 2025 tarihlerinde Türkiye-Baltık Ülkeleri Estonya, Letonya ve Litvanya Parlamentolarının Dışişleri Komisyonları Toplantısı vesilesiyle Letonya'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 12/9/2025 tarihli ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu heyetinin 29-30 Eylül 2025 tarihlerinde düzenlenen "Avrupa Birliğinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim" konulu parlamentolar arası konferans vesilesiyle Danimarka'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 26/9/2025 tarihli alınan Kararlara ilişkin tezkeresi (3/1201)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde olduğu dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş'un başkanlığında siyasi partilerin Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantılarda alınan aşağıdaki kararlar 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 11'inci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Numan Kurtulmuş'un beraberinde bir parlamento heyetiyle 28-30 Eylül 2025 tarihlerinde Macaristan'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 28/8/2025 tarihli Karar.

2) Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay'ın beraberindeki heyetiyle 16-18 Eylül 2025 tarihlerinde Türkiye-Baltık Ülkeleri Estonya, Letonya ve Litvanya Parlamentolarının Dışişleri Komisyonları Toplantısı vesilesiyle Letonya'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 12/9/2025 tarihli Karar.

3) Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu heyetinin 29-30 Eylül 2025 tarihlerinde düzenlenen "Avrupa Birliğinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim" konulu parlamentolar arası konferans vesilesiyle Danimarka'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine ilişkin 26/9/2025 tarihli Karar.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, (3/1199) ve (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkerelerinin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

No: 70

21/10/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 21/10/2025 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda (3/1199) ve (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkerelerinin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak

konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Abdulhamit Gül
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Filiz Kılıç
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Selçuk Özdağ
YENİ YOL Partisi
Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen Cumhurbaşkanlığı tezkerelerinin görüşmelerine başlıyoruz.

1'inci sırada yer alan (3/1199) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ni okutuyorum:

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca, hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair tezkeresi (3/1199)

16/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11/8/2006 tarihinde kabul ettiği 1701 sayılı Karar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5/9/2006 tarihli ve 880 sayılı Kararı'yla bir yıl için verdiği izin çerçevesinde, Türkiye Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne (UNIFIL) Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla katkı sağlamıştır. Söz konusu iznin süresi son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23/10/2024 tarihli ve 1431 sayılı Kararı'yla 31/10/2024 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmıştır.

Türkiye UNIFIL'e yaptığı katkılarla barışı koruma harekâtının etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'nin katkısı gerek Birleşmiş Milletler sistemi içinde gerek bölgesel ve küresel ölçekte gerek kapsamlı sivil-asker iş birliği faaliyetleri vasıtasıyla Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde görünürlüğünün artmasına, ayrıca barış ve istikrarın korunmasına yönelik politikasının sürdürülmesine hizmet etmiştir.

Bu itibarla, UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

UNIFIL'in görev süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 28/8/2025 tarihli ve 2790 sayılı Kararı'yla 31/12/2026 tarihine kadar son kez uzatılmış ve UNIFIL'in 2027 yılında tedricen tasfiyesine başlanması kararlaştırılmıştır.

Bu mülahazalarla, Lübnan ile ikili ilişkilerimiz ve bölgedeki güvenlik koşulları da göz önünde tutularak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması ve tedricen tasfiyesi

yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bunlarla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Bu görüşmede siyasi parti gruplarına ve şahısları adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri, gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Alınan karar gereğince, tezkere üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalarda bu süre en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Şimdi, ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; UNIFIL'in görev süresinin uzatılmasıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce gerekçeyi dinledik. Gerekçe aslında BM Barış Gücü, BM Geçici Görev Gücü kapsamında UNIFIL'in orada görev yaptığını ifade ediyor fakat son tahlilde, sizler de bizler de biliyoruz ki oradaki Geçici Görev Gücünün herhangi bir şekilde Lübnan'da barışı sağlamak gibi bir vasfı maalesef yok. Ama tabii, askerimizin orada bulunması, Lübnan'la olan tarihi ilişkilerimizin hatırlatılması, bir yumuşak güç unsuru olarak orada görev yapması anlaşılabilir bir şeydir. Bu noktada, zaten 2027 yılı itibarıyla tedricen tasfiyesine karar verilmiş, son kez uzatıldığını anlıyoruz. Bu anlamda, yumuşak gücümüzün Lübnan'da var olması gerekçesiyle bu tezkerenin olumlu yönde olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde geçtiğimiz pazar günü bir seçim gerçekleşti fakat biz bu seçimin sonuçlarını sadece ortaya çıkan yüzdelere beraber anlamak gibi bir yanlışın içerisindeyiz. Siyah veya beyaz diyerek durumu farklı değerlendiren arkadaşlar var. Bakınız, bu noktaya nasıl geldiğimizi ben size burada ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, günü kurtarma hastalığı, düştüğümüz durum maalesef bugün karşı karşıya kaldığımız risklerin en net fotoğrafıdır. 2004 yılında Türkiye'nin Avrupa Birliği macerasında Kıbrıs'ta çözüm olsun diye atılan adımların, Annan referandumuyla ilgili yapılan değerlendirmelerin neticesinde bugün Kıbrıs'ta geldiğimiz fotoğraf maalesef bu sonucu ortaya çıkarmıştır. “Maalesef” derken Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının iradesine saygısızlık anlamında değil, Türkiye'nin Kıbrıs'a bakışı anlamında buna “maalesef” ifadesini kullanıyorum. Peki, neden bu sonuç ortaya çıktı? 2004 yılında neden Türkiye, Annan Planı'na özellikle destek verdi? Rauf Denktaş Türkiye'ye gelip “Ben Annan Planı için ‘hayır’ demek istiyorum, bununla ilgili görüşmeler yapmak istiyorum.” dediğinde dönemin yetkilileri neden Rauf Denktaş'a “Git, derdini Kıbrıs'ta anlat.” diye ona orada o ifadeleri kullandılar? Avrupa Birliğinin 2004 yılında Brüksel'de yapılan görüşmelerinde müzakerelerin başlayacağına dair umutla birlikte Annan Planı gündeme geldi ve neticesinde Türkiye Annan referandumuna “evet” denilsin diye “Yes, be annem!” pankartlarıyla beraber bütün Kıbrıs'ta çalışmalar yapıldı. Saadet Partisi olarak biz o dönemlerde -Allah rahmet eylesin- Oya Akgönenç Hanım'ın da öncülüğünde -Erbakan Hocamız bir aylığına Oya Hanım'ı oraya gönderdi- “Annan Planı tuzaktır, düşmeyin. Annan Planı'na ‘evet’ dersek neticesi ağır olacak.” uyarıları yapmış olmamıza rağmen o gün biz de çözümsüzlüğü isteyen taraf olarak ilan edildik.

Arkadaşlar, Türkiye'nin 3 tane tezi vardı, bugün 3 tane tezi de çıkmıştır. Bir: "Çözumsuzlük çözüm değildir." tezi. İki: "Türkiye masadan kaçan taraf olmayacaktır." tezi. Üç: "Kazan-kazan stratejisi uygulayacağız." tezi.

Değerli arkadaşlar, çözumsuzluk bazen çözümdür. Eğer size çözüm adına dayatılan şey intiharsa son tahlilde o çözumsuzluğu yönetecek iradeyi göstermek sizin elinizde olmalıdır. "Türkiye masadan kaçan taraf olmayacak." dediniz, kaçmadık da ne oldu arkadaşlar? Sonuçları itibarıyla Annan referandumundan hanemize yazan ne oldu arkadaşlar? Türkiye masadan kaçan taraf değildir; iyi, peki. Şimdi ne diyorlar biliyor musunuz? "İki devletli çözüm." diye biz açıklamalar yaptığımızda Avrupa Birliği kanadı, Güney Kıbrıs kanadı diyorlar ki: "Türkiye, Annan referandumuna 'evet' diyerek bağımsız bir devlet olma iddiasından vazgeçti."

Değerli arkadaşlar, şunu ifade etmek istiyorum: 24 Nisan 2004 tarihinde Annan referandumu gerçekleşti, yüzde 65 Türk tarafı "evet" dedi, yüzde 35 "hayır" dedi; Rum tarafı yüzde 75 "hayır" dedi, yüzde 25 "evet" dedi. Yüzde 65 size bir şey hatırlatıyor mu arkadaşlar? 19 Ekimdeki seçim sonuçlarıyla arasında bir bağlantı kurabiliyor musunuz arkadaşlar? Kıbrıs Türk halkı üzerinde Türkiye'nin etkisini kullanarak getirdiğiniz noktanın bugün itibarıyla, içinde "federasyon" söylemine destek veren vatandaşlarımızın da soydaşlarımızın da olduğu kitlenin iradesinin bu yönde tecelli ettiğini görebiliyor musunuz arkadaşlar?

Biz tabii ki 19 Ekimde ipi göğüsleyen Sayın Cumhurbaşkanına, Tufan Erhürman Bey'e tebriklerimizi sunuyoruz. Elbette Kıbrıs halkının iradesi başımızın tacıdır ama Türkiye tarafından Kuzey Kıbrıs'a bakış ve Kuzey Kıbrıs'ta yapılan yanlışların nelere sebep olduğunu da buradan ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 3'üncü tezimiz kazan-kazan stratejisiydi. Kazan-kazan, ne kazandık? Ne kazandık arkadaşlar? Bakın, 24 Nisan 2004 Annan referandumu tarihi, altını çizerek söylüyorum, bir hafta sonra, sadece bir hafta sonra 1 Mayıs 2004 tarihinde Güney Kıbrıs Rum kesimi "Kıbrıs Cumhuriyeti" adı altında Avrupa Birliğine üye yapıldı. Bu mu kazanım? Hem de 24 Nisanda atılan yanlış adımın sonucunu bir hafta geçmeden önümüze koydular. Dediler ki: "Artık Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diye bir devlet Avrupa Birliği nezdinde yoktur." Ve Annan referandumunda verdiğimiz o kadar çabaya rağmen bir hafta sonra bu fotoğraf ortaya çıktı.

Biz "İki devletli çözüm." diyoruz. İki devletli çözüme neden ihtiyaç var biliyor musunuz? Allah rahmet eylesin, Adnan Menderes Londra'ya giderken -1959 yılında- uçağı düşmüş olmasına rağmen 1959'da Londra'da hastane odasında altına imza koyduğu için "İki devletli çözüm." diyoruz. 1963'te, 1964'te, 1967'de o dönemde oradaki soydaşlarımıza, kardeşlerimize mezalim uygulandı, neticesinde biz de 1960'taki "garantör ülke" sıfatımızla beraber 1974'te gittik, Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdik ve iki devletli çözümü ortaya koyduk. Bugün itibarıyla -birazdan ifade etmeye çalışacağım- Güney Kıbrıs Rum kesiminin Avrupa Birliğiyle, Fransa'yla, Amerika'yla yapmış olduğu anlaşmalar aslında Güney Kıbrıs Rum kesimi ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında nasıl bir hukuk geliştirilmesi gerektiğini bizlere net olarak ifade ediyor.

Değerli arkadaşlar, şöyle ifadeler kullanıldı, yakın takip ettik yani Kıbrıs kampanyasını yakın takip ettik, denildi ki: "Gevşek federasyon." Arkadaşlar, federasyonun sıkısı gevşegi mi olur, federasyon federasyondur. Efendim, bunun gerekçesi açıklanırken de denildi ki: "Gevşek federasyondan kastımız adayı ilgilendiren ortak meseleler varsa bu meselelerde biz Güney Kıbrıs'la eşit iki statüde bu sorunların çözümünü temin edelim." Nasıl edeceksiniz? Karşınızda Güney Kıbrıs mı var? Karşınızda Avrupa Birliği var, karşınızda Avrupa Birliğine üye sıfatını taşıyan ve kendisini "Kıbrıs Cumhuriyeti" olarak tanımlayan bir ülke var, Güney Kıbrıs var. Ve neticesinde ben o günkü manşetleri çok iyi hatırlıyorum. Asıl bugün üzerimize düşen, sizlerin iktidar olarak üzerinize düşen şey, 2004 yılında, 1 Mayıs 2004'te -Güney Kıbrıs'ın üye yapıldıktan sonra- Türkiye'ye verilen sözlerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne verilen sözlerin yerine getirilmesini temin etmektir. Neydi onlar? En basitinden söylüyorum:

1) Ercan Havaalanı uluslararası uçuşlara açılacak.

2) Sonrasında, 259 milyon euro Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne hibe yapılacaktır.

Hangisi yapıldı, hangisi ortaya çıktı? Biz bugün “Türk Devletleri Teşkilatı Kıbrıs’ı tanısin, Kuzey Kıbrıs’ı tanısin.” diyoruz ama arkadaşlar, iktidar sıralarına sesleniyorum: Geline nokta Türk Devletleri Teşkilatı üyelerinin de içinde olduğu Orta Asya Türk devletlerinin Güney Kıbrıs Rum kesiminde elçilik açmalarını nasıl yorumlayacağız?

Arkadaşlar, 2004-2017 arası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarihi açısından çok sıkışık ve kabul edilemez bir dönemdir ancak 2017’den sonra biz iki devletli çözümü dillendirmeye, iki devletli çözümü ortaya koymaya başladık.

Değerli arkadaşlar, Amerika Birleşik Devletleri 9 Eylül 2024, yeni, geçtiğimiz yıl Doğu Akdeniz’de istikrar ve güvenliği hedefleyen beş yıllık ikili savunma ve iş birliği haritası imzaladı Güney Kıbrıs’la. Yine, Amerika Birleşik Devletleri 2025’te yabancı askerî satışlar kapsamında Güney Kıbrıs’ı “uygun ülke” ilan etti.

Yine, değerli arkadaşlar, Fransa, 2017’de imzaladıkları deniz güvenliği, enerji iş birliği ve askerî eğitim konularını içeren savunma iş birliği anlaşmasını Ağustos 2020’de yürürlüğe koydu. Bir başka vahim iddia daha var: Güney Kıbrıs Rum kesimi İsrail’den hava savunma sistemleri aldı. Şimdi, bir de Güney Kıbrıs’ın Savunma Bakanı bir açıklama yapmış; Amerika, Kanada, Almanya ve Fransa gibi müttefik ülkelerin Güney Kıbrıs Rum kesimi limanlarına eylemsel destek verdiğini söylemiş. Arkadaşlar, Allah aşkına, bu fotoğrafı gördükten sonra 2004 yılında atılan adımın sonuçlarının neye mal olduğunu hesap edebiliyor muyuz? Nasıl bir sonuç doğurduğunu hesap edebiliyor muyuz? Belki 2004 yılında bu kadar hissedilmiyordu ama en azından bugün için bunun gereğini yapmanız gerekir.

Arkadaşlar, Akdeniz nasıl bir yer biliyor musunuz? Akdeniz, dünya su yüz ölçümü açısından sadece yüzde 1’e tekabül ediyor ama dünya deniz ticareti açısından üçte 1 demek. Hidrokarbon yataklarını düşünün, hidrokarbon yataklarıyla beraber Rusya-Ukrayna savaşı neticesinde Avrupa’nın gaz ihtiyacına cevap verebilecek en yakın coğrafyanın Akdeniz olduğunu düşünün ve bu Akdeniz’in doğal gaz yataklarındaki önemiyle beraber İsrail’in Gazze’ye yaptığı saldırıları düşünün, Süveyş Kanalı’nın ticari açıdan önemini düşünün, Türkiye’nin Suriye’yle deniz yan hukuku anlaşması olmadığını düşünün, Sevilla haritası gibi Avrupa Birliği tarafından dayatılan, şayet karşılık bulursa sadece Antalya Körfezi’ne çıkabileceğimiz bir haritayla karşı karşıya kaldığımızı düşünün; bütün bunları alt alta, üst üste koyduğunuzda -bakın, öyle felaket tellallığı falan yapmıyorum- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ndeki vatandaşlarımızın, aynı zamanda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye arasında yapılan anlaşmaların sonucunda ortaya çıkan o güvenlik mimarisinin gereğini yerine getiremezsek, emin olun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bugünkü durumdan daha kötü hâle gelirse -çok net olarak ifade ediyorum- İstanbul’un da Ankara’nın da Hakkâri’nin de Trabzon’un da Aydın’ın da İzmir’in de anahtarını götürüp Avrupa Birliğine teslim etmiş olursunuz.

Değerli arkadaşlar, size bir tane harita göstereceğim, daha önce bir konuşmamda gösterdim. Bakın, o haritada ne var biliyor musunuz? Şu haritaya lütfen iyi bakınız. Bu harita IMEC projesi yani üç yıl önce G20 zirvesinde ticaret yolu diye planlanan harita yani Çin’in Bir Kuşak, Bir Yol Projesi’ne alternatif olsun diye G20 tarafından dayatılan, Türkiye’nin de olduğu toplantıda dayatılan harita. Belki uzaktan göremeyebilirsiniz, ekranda belki görünüyordur ama şöyle bir baktığımda, arkadaşlar, burada “Mumbai var, Hindistan; Hindistan’dan Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Ürdün, İsrail...” diyor. “İsrail” dediği yer Hayfa arkadaşlar. Hayfa neresi biliyor musunuz? Aslında Gazze demek, Hayfa demek Gazze demek ve ilginçtir, bu ticaret yolu Türkiye’yi bypass ederek Avrupa’ya ulaşıyor. Şimdi, böyle ticaret yollarının konuşulduğu hatta “EastMed” diye Avrupa’nın doğal gaz ihtiyacını karşılansın diye Akdeniz

kaynaklarının kullanılmaya çalışıldığı bu haritalar düşünüldüğünde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bu anlamda neye tekabül ettiğini bizim çok net ortaya koymamız lazım ve üzerimize düşeni yapmamız lazım, 2004 yılında günü kurtarma hedefiyle yapılan yanlışların sonucunun neye denk geldiğini de bilmemiz lazım.

Arkadaşlar, Gazze dedik, Gazze'ye kısa bir atıf yapalım. Allah aşkına, Türkiye görev gücü bulunduracak, peki. Şu anda İsrail -biraz önce Sayın Grup Başkan Vekili de söyledi- ateşkesi ihlal ediyor. Peki, yaptırımı nedir bunun? Türkiye altına imza koydu, Türkiye ateşkesin teminatı olarak, teminatı ülke olarak altına imza koydu. Ateşkes görüşmelerinde de -Türkiye istihbaratı dâhil- ülkeler bulundu. Peki, şu anda İsrail ateşkesi ihlal ediyor, dün yapılan açıklamaya göre 97 kişiyi öldürdü. Çözüm nedir arkadaşlar? Kim durduracak İsrail'i, Trump'ı kim durduracak? Sürekli Hamas'ı tehdit eden Trump'a kim "Dur bakalım, biz seninle bir anlaşma yaptık, bunun neticesi budur." diyecek? Sadece orada "peace" yazısının arkasında verilen fotoğraflarla, o görüntülerle mi biz o ateşkesi yorumlayacağız değerli arkadaşlar?

Bakın, burada üzerimize düşen bir şey var Türkiye olarak: İsrail'le olan bütün anlaşmaların, İsrail'in meşruiyet alanını genişleten bütün anlaşmaların, Türkiye tarafından devam eden bütün anlaşmaların acilen askıya alınması gerekir. İsrail işgali sonlandırmadıkça bunun bir an önce durdurulması gerekir.

Bir de şunu söyleyeyim: Netenياهو soykırım suçlusu, evet ama başka bir plan var, muhtemelen görüyorsunuzdur ama buradan bir kere daha ifade edeyim: İşgal yetmiş yedi yıldan beri sadece Gazze'de mi? Filistin'in diğer topraklarında, Batı Şeria'da, Ramallah'ta işgal devam etmiyor mu? Peki, Gazze'ye indirgenen bir Filistin sorununun neticesinde İsrail'in İbrahim Anlaşmaları'yla da beraber etki alanını genişletmek gibi bir hedefinin olduğu görülüyor mu? Gazze'yi oradan söküp atarak biraz önce göstermeye çalıştığım şu ticaret yolu gibi projelerle tamamen Akdeniz'i Türkiye'nin kontrolünden çıkarmak gibi bir hedefin olduğu görülüyor mu?

Bazen çok büyük cümleler kuruyorsunuz. Evet, ben emeği olanları, İstihbarat Başkanını, ateşkesin sağlanması için görev yapan diplomatların emeğini yok saymam, sayamayız; haksızlık olur ama Türkiye kamuoyuna mesaj verirken kullandığınız büyük cümlelere dikkat edin, altında kalabilirsiniz. Makul açıklamalar yapın, makul değerlendirmeler yapın; Allah korusun, yarın ateşkesin ihlal edildiği, ateşkesin ortadan kaldırıldığı net olarak ortaya çıkar ve İsrail bu saldırılarını eskiden olduğu gibi aynı derecede sürdürürse en başta siz altında kalırsınız, ülke olarak da biz altında kalırız. Dolayısıyla, büyük laflar ederek bu yanlışlara müsaade etmeyin.

Son olarak da şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, dış politika kuyumcu, sarraf titizliğinde yürütülmesi gereken bir alandır. Zaman zaman burada yapılan değerlendirmelerde deniliyor ki: "İşte, efendim, dış politika hepimizin ortak derdidir, ortak problemidir." Tamam, doğru. Peki, bunun gereği nedir? Birinci gereği; dış politikayı iç politikaya malzeme yapmamaktır, dış politikayı iç politikanın polemik oluşturan alanlarından kurtarmaktır. Şayet bu gerçekleşmezse aynen Annan referandumunda olduğu gibi, o günün koşullarına cevap veren ama bugünü çok sıkıntıya sokan o kararlarınızda olduğu gibi gelecekte bu sıkıntılar ülkemize bir tehdit olarak döner ve bu tehdidi yönetmekte zorlanırsınız diyor; hepinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına ilk söz Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın.

Buyurun Sayın Akalın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin dış politikası uzun yıllardır bir yön arayışı içinde maalesef savrulmaktadır. Cumhuriyetin kuruluş felsefesinde yer alan "Yurtta barış, dünyada barış." ilkesi maalesef yine zaman içinde yerini kısa

vadeli çıkar hesaplarına ve tutarsız diplomatik adımlara bırakmıştır. Bugün geldiğimiz noktada dış politika, artık kurumsal bir vizyonun yerine günübirlik kararların yön verdiği bir alan hâline gelmiştir. Oysa Türkiye, bulunduğu coğrafyada sınırlarının yanında değerlerini de korumakla mükelleftir. Dış politikada duygulardan çok, devlet aklı öne çıkmalıdır ancak son yıllarda Türkiye'nin dış ilişkilerinde öngörülebilirlik ciddi biçimde zayıflamıştır; bir gün dost ilan edilen ülkelerle ertesi gün diplomatik kriz yaşanmakta, diğer gün yeniden masaya oturulmaktadır. Bu gelgitli tablo, uluslararası alanda güvenilebilirlik kaybına neden olurken Türkiye'nin geleneksel denge politikasını da aşındırmıştır. Bölgesel gücümüz, tutarlılık yerine tepkisellikle ölçülür hâle gelmiştir. Bu bağlamda son dönemde gerçekleştirilen Amerika ziyareti, dış politikada yaşanan yönsüzlüğü en açık biçimde ortaya koymuştur. Görüşmelerde uçak alımı, enerji ve doğal gaz tedariki gibi stratejik konuların aynı çerçevede ele alınması, uzun vadeli planlamadan uzak, anlık kararlarla hareket edildiği izlenimini de güçlendirmiştir. Devlet politikası, ticari refleksler yerine ulusal çıkarı uzun vadede koruyacak akılcı bir stratejiyle yürütülmelidir. Bugün atılan her kısa vadeli adım yarın Türkiye'yi bağımlılıklara açık hâle getirecektir. Burada sanki kalıcı dış politika stratejisi yerine iktidarı koruma ve devam ettirebilme ihtiyacı öne çıkmıştır. Dış politikada eksen kayması tartışması da tam bu noktada önem kazanmaktadır. Türkiye'nin bir dönem Washington'la, bir dönem Moskova'yla yakınlaşması, zaman zaman Orta Doğu başkentlerine yönelmesi, sağlam bir stratejiden çok konjonktürel tepkilerin sonucudur. Oysa eksen, yön değiştirmekle değil istikrarlı bir merkez inşa etmekle belirlenir. Türkiye, hangi ülkeyle masaya oturursa otursun, kendi çıkarını tanımlayan bir stratejik omurga üzerinde hareket etmelidir; aksi takdirde, dış politikanın rüzgarın estiği yöne savrulan bir yelkenliden farkı kalmaz. Bu bağlamda Türkiye-İsrail ilişkileri de bu çelişkili çizginin en belirgin örneklerinden biridir. İlişkiler bir dönem stratejik ortaklık düzeyine taşınmışken kısa süre içinde büyük bir diplomatik kopuşa sahne olmuştur. Bugün gelinen noktada yeniden "normalleşme" söylemi öne çıkmakta ancak bu sürecin ilkesel bir zemine dayanmadığı görülmektedir. Türkiye'nin İsrail'le ilişkilerinde en büyük sorun, bu ilişkinin bir stratejiye değil tepkisel reflekslere dayanmasıdır. Filistin meselesi kuşkusuz bu ilişkilerin merkezindedir ancak Filistin halkının yaşadığı acılar kimi zaman iç politikada bir söylem aracına dönüştürülmüştür. Gazze'de yaşanan her yıkım karşısında yüksek sesle tepki veren Türkiye, aynı anda diplomatik ve ekonomik ilişkileri sürdürmüştür. Bu çelişki hem uluslararası alanda hem de kamuoyunda inandırıcılığı zedelemektedir. Oysa Filistin meselesinde gerçek dayanışma, duygusal çıkışlardan değil sürdürülebilir ve ilkeli diplomatik adımlardan geçer. Türkiye, Filistin'e yalnızca sesini değil aklını da vermelidir.

Lübnan politikamızda da benzer bir bulanıklık söz konusudur. Bakın, Türkiye tarihsel ve kültürel bağların güçlü olduğu Lübnan'da son yıllarda daha çok sembolik bir rol üstlenmektedir. Oysa bu ülkenin istikrarı, sadece kendi sınırlarının değil bütün Doğu Akdeniz'in barışını ilgilendirmektedir. Lübnan'daki dengeler, sadece mezheplerin değil bölgesel güçlerin de rekabet alanıdır. Türkiye'nin bu tabloda taraf yerine denge unsuru olarak konumlanması gerekirken zaman zaman ideolojik öncelikler diplomatik derinliğin önüne geçmektedir.

Doğu Akdeniz'deki gelişmeler ise Türkiye'nin dış politikadaki en çetrefilli sınavlarından biridir. Enerji kaynakları, deniz yetki alanları ve güvenlik politikaları üzerine kurulan bu karmaşık denklemde Türkiye'nin temel hedefi elbette hakkaniyeti savunmak olmalıdır fakat bu mücadele çoğu zaman diyalogdan uzak, yalnızlaşmayı göze alan bir söylemle yürütülmektedir. Oysa bölgede kalıcı bir denge çatışma yerine iş birliğiyle kurulabilir.

Bütün bu tablo dış politikada yeni bir dönemin zorunluluğunu göstermektedir. Diplomasi artık sadece kriz alanlarında başvuru bir araç değildir. O sebeple, sürekli bir diyalog kültürü olarak da görülmelidir ve bu küresel senaryoya karşı Türk aklı öne çıkmalıdır.

Türkiye; dış politikasını yeniden rasyonel temellere oturtmalı, duygusal ve bireysel söylemlerden, iç politikaya malzeme üreten çıkışlardan uzaklaşmalıdır. İsrail’le ilişkilerde de aynı yaklaşım geçerlidir. Normalleşme, yalnızca ekonomik değil ahlaki bir tutarlılıkla yürütülmelidir. Barış vizyonu, Filistin halkının adalet talebini unutturmadan gerçekçi bir diplomasiyi inşa etmekle mümkündür.

Dış politikanın ekonomik boyutu da giderek önem kazanmaktadır. Türkiye, dış ticaretini çeşitlendirirken siyasi ilişkilerinde güvenilir bir ortak olarak görülmek zorundadır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye’nin dış politikası, bir tercihler silsilesi değil bir devlet aklının yansıması olmalıdır. İlkesiz pragmatizm kadar duygusal idealizm de ülkeyi zayıflatır. Biz adaleti savunurken de çıkarlarımızı korurken de vicdanımızı unutmamalıyız. Türkiye; bölgesinde yalnızca askerî güçle değil adaletle, yalnızca çıkarla değil itibarla var olmalıdır. Bugün İsrail’le, Lübnan’la ve tüm komşularımızla ilişkilerimizde hedefimiz ne bir tarafa yaslanmak ne de uzak durmak olmalıdır. Asıl hedef, barışı kuran, adaleti savunan ve uygulayan, güvenliği sağlayan bir Türkiye’yi hem içeride hem de dışarıda yeniden inşa etmek olmalıdır. Bu vizyon, günün kurtarma politikasından çok geleceği kurmak için gereklidir diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına ikinci konuşmacı Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tezkerenin konusu olan Lübnan’dan bahsedeceğim.

Lübnan bir zamanlar “Doğu’nun Paris’i” diye anılırdı -benim yaştlarım hatırlarlar, en çok da Şamil Bey hatırlar, o benden de yaşlı- caddelerinde şiiir vardı, müzik vardı, sanat vardı, ticaret vardı; bunların hepsi yan yana yürüyordu. Ne olduysa o renkli mozağin içindeki fay hatları birden harekete geçti Lübnan’da; mezhep farklılıkları siyasete, siyaset de düşmanlığa dönüştü o dönem. Kardeş kardeşe, komşu da komşuya silah doğrulttu Lübnan’da ve o güzel ülke bir sabah uyandığında iç savaşın içinde buldu kendini.

Lübnan öyle güzeldi ki kimse bir gün kendi topraklarında Birleşmiş Milletler askerlerinin devriye gezeceğini hayal bile edemiyordu, sınırlarını barış adına Birleşmiş Milletler askerlerinin denetleyeceğini de hiç düşünmemişti. Ben şimdi size sormak istiyorum: Aranızda Hatay’da, Mersin’de, Antalya’da, Diyarbakır’da hatta İstanbul’un sokaklarında Birleşmiş Milletler güçlerinin gezdiğini hayal eden var mı? Onlar da bizim gibiydi, “Bizim başımıza gelmez.” demişlerdi ama geldi ve o eski Lübnan, o zarafetin, kültürün, refahın Lübnan’ı sadece hatıralarda kaldı; gerçekten yazık oldu Lübnan’a. Bugün siyasi hayatı parçalanmış, devlet kurumları felç olmuş, kendi sınırlarını bile koruyamayacak hâle gelmiş bir Lübnan var karşımızda. İsrail dilediği an operasyon yapabiliyor Lübnan’da; isterse bombalıyor, isterse susturuyor. Bugün İsrail’in gölgesi Beyrut’un sokaklarında bile hissediliyor ve bu manzaranın ortasında adına “barış” dedikleri bir de tiyatro oynuyorlar. “Aman çatışma çıkmasın, aman istikrar bozulmasın.” diye Birleşmiş Milletlerin UNIFIL gücü Lübnan-İsrail sınırında devriye gezmeye devam ediyor ama bu güç ne gerçekten tarafsız bir barış gücü ne de Lübnan’ı koruyan bir kuvvet yani aslında ateşi söndürmüyor, sadece alevlerin yönünü izliyor. Şimdi, kalkmışsınız, Lübnan tezkeresinin süresini uzatmak istiyorsunuz. Peki, ben size hatırlatayım: 7 Ekim 2023 sabahı bölgede cehennemin kapıları aralanmıştı ve hemen ardından 11 Ekimde biz de Mecliste Lübnan tezkeresinin bir yıl uzatılmasını kabul etmiştik. Peki, ne değişti o günden bugüne kadar? İsrail Lübnan’ın içinden geçti, başkentini bombaladı Lübnan’ın. UNIFIL ne yaptı? Hiçbir şey, sadece seyretti. Bugün İsrail isterse Beyrut’ta, hatta Şam sokaklarında bile istediği operasyonu çekebiliyor. Hâl böyleyken bu tezkerayı neden iki sene uzatıyoruz? Neyi, kimi kimden koruyoruz? İki yıl içerisinde nelerin gerçekleşmesini öngörüyorsunuz? Yaşadığımız son iki yıl önümüzdeki iki yılın habercisi mi? Onun için mi Türkiye’yi son iki yıldır Lübnanlaştırmaya çalışıyorsunuz? Çabalarınız bu yönde. Onun için mi Türkiye’nin kırk yıllık terörle mücadelesini kırk günde çöpe atan, kırk gündür ihanet masasında müzakere

eden bir ittifakla karşı karşıyayız biz? Tüm bunları Suriye, Irak, Lübnan, Filistin ve İran'da yaşananlardan ayrı düşünemeyiz. Ülkeler ayrı ama düğmeye basanlar hep aynı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son iki yılda bölgede öyle hızlı ve köklü değişimler yaşandı ki tarih bunu gerçekten kolay kolay unutmayacak. Gazze'de insanlık onuru diri diri gömüldü gözlerimizin önünde. Ekranlarda görülenler, insanların utanç tablosu içerisinde tarihte yerini aldı. İsrail burada yalnızca bir savaş yürütmedi; ortada yeni bir harita, yeni bir gelecek kurdu; kendilerince geleceğin Singapur'u uğruna binlerce bombayla dümdüz edilmiş sadece bir inşaat sahası bıraktı arkalarında. Şu an gösterilen "barış" adı konulmuş bir tiyatrodur Gazze'de, gerçekte ise haritada "Gazze" diye bir yer yoktur. Gazze'de planlanan her şey olacaktır ama bir tek Filistinliler olmayacaktır Gazze'de, göreceksiniz.

Bu arada içeride neler oldu, onu biraz hatırlatayım size. İmralı'daki mukime umut hakkı tartışmaları açtınız Mecliste. Geçen sene Meclis açılmadan önce, bir hafta içinde 103 tane kanun teklifi verdi DEM PARTİ'li milletvekili arkadaşlar. Hemen ardından Meclis açıldığında da bir baktık ki terör örgütünün sesi olanlara el uzatıldı. Oysaki el uzatmadan önce, 2023 yılında seçimlere giderken tüm vatanseverleri, muhalefeti PKK'yla iş birliğiyle suçladınız; sizler yaptınız bunu, seçim çalışmaları yaparken burada gözlerine baktığınız herkes yaptı. Bizleri "Masanın altında PKK'yla anlaştı." diye suçladınız. Şimdi PKK'yı meşru görüp karşısında barış güvercinleri uçuruyorsunuz birbirinize; 50 bin şehidin anasının, babasının, kardeşinin yüzüne bakarak. Sahte montaj videolarla mitinglerde muhalefeti hedef gösterdiniz, milleti kandırdınız ve oy topladınız ve dört ay sonra size oy verenleri de sırtından vurdunuz. Biz, kırk yıl boyunca terörle mücadele ettik, şehitler verdik, 50 bin insanımızı kaybettik. Türkiye ekonomisi sizin deyiminizle 2 trilyon dolar para kaybetti ama siz bu bedeller uğruna kırk yıllık mücadeleyi kırk günde çöpe attınız. Terörle mücadeleyi bırakıp teröristle müzakere kurdunuz. Öcalan'ı Meclise çağırdınız, Meclisi onun huzuruna götürmeyi planlıyorsunuz. Bunlar basit, siyasi hatalar falan değil; bunlar ülkenin geleceğini, birliğini, egemenliğini hedef alan adımlardır.

Şimdi gelmişsiniz, Meclise Lübnan tezkeresini getiriyorsunuz. Aynı Mecliste siz, Türkiye'yi Lübnanlaştıracak ihanet masasını kuruyorsunuz. Bu nasıl bir tenakuz! Etnik ve dinî kimliklere göre bölünmüş, Birleşmiş Milletler gücüne muhtaç hâle getirilmiş bir Türkiye planlıyorsunuz, hedefinizde bu var. PKK'nın taleplerini siyasi ve hukuki zemine oturtacak bir yapı, yeni bir anayasa inşa edeceksiniz ama size yemin olsun, biz buna müsaade etmeyeceğiz, göreceksiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz, devlet makamlarını partiye devretmiş, yargıyı halka karşı sopa gibi kullanan, devleti çadır gibi yönetenlersiniz. Muhafızları örgütlü suça karışmakla suçluyorsunuz, uyuşturucudan insan kaçakçılığına varıncaya kadar her suçun altından çıkan gerçek terör örgütü üyelerine özgürlüğün yolunu açmak için binbir türlü dümen yapıyorsunuz. Türk milletinden, ulus devletten, üniter, laik, hukuk devletinden vazgeçmek, kanla kazanılmış bu mübarek topraklarda kurulan devleti peşkeş çekmek hiçbirinizin hakkı değil.

PKK hâlâ silah bırakmadı, kuzey Suriye'de SDG/PYD'yle mevzi kazanmış durumda. Amerika bu aktörleri artık bölgesel müttefik olarak görüyor. Yarın içeridekilerle, Suriye'nin kuzeyindeki güçlerle bizi karşı karşıya getirecek senaryolar yazıyor ve bu senaryoların da başaktörü sizlersiniz. İhanet masasının attığı her adımda, Türk milletini yıkıcı bir savaşa sürüklemenin zemini hazırlanıyor.

Adalet ve Kalkınma Partisi gibi demokrasiden nasibini almamış, "demokrasi" deyince öcü görmüş gibi kaçan bir partiden demokrasi beklenebilir mi? Millete kalkmışsınız "Bu masayı biz demokrasi için kurduk." 50 bin kişinin katili PKK'nın temsilcilerinin bulunduğu, PKK'nın taleplerinin konuşulduğu bir masada barış beklenebilir mi? "Barış" diye millete yutturmaya çalışıyorsunuz. Türkiye'yi yüz yıl sürecek bir hesaplaşmanın içine atıyorsunuz, biz buna göz yummayacağız.

İYİ Parti olarak diyoruz ki: Bu Meclis, Türk milletinin iradesinin temsil edildiği yerdir; parçalanmanın değil birliğin koruyucusudur. Unutmayın ki bu topraklar milletin kanıyla, inancıyla, iradesiyle vatan

oldu. Kimsenin pazarlık masasında satılık değil bu vatan. Biz bu Mecliste, bu milletin yeminini ettik ve o yemine sadık kalmaya devam edeceğiz. Türkiye'yi böldürmeyeceğiz, bu kadar çabalarınıza rağmen böldürmeyeceğiz, size rağmen böldürmeyeceğiz, cumhuriyeti de çöktürtmeyeceğiz, bayrağı da yere düşürmeyeceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.28

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.49****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyoruz.

(3/1199) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Konur Alp Koçak’a aittir.

Buyurun Sayın Koçak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KONUR ALP KOÇAK (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Lübnan’daki Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücünde görevli Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının görev süresinin uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi hakkındaki görüşlerimizi paylaşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve temsilcisi olmakla iftihar ettiğimiz aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, gündemdeki konu barışı koruma misyonları olduğu için kısa bir hatırlatmayla başlamak istiyorum. “Barışı koruma” kavramı ilk kez Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 29 Mayıs 1948 tarihli kararıyla uluslararası literatüre girmiştir. Arap-İsrail Savaşı sonrasında Birleşmiş Milletler ara buluculuğunda varılan ateşkesin uygulanmasını izlemek ve ihlalleri raporlamak amacıyla kurulan Birleşmiş Milletler Ateşkes Denetim Örgütü tarihteki ilk barışı koruma misyonu olmuştur. Bundan da anlaşılacağı üzere, yaklaşık seksen yıl önce temelleri atılan barışı koruma misyonlarının ortaya çıkışının temel sebebi o dönemde de var olan İsrail saldırganlığı olmuştur. Bir başka ifadeyle eğer bugün “barışı koruma misyonu” diye bir kavram var ise bunun nedeni ve başlangıç noktası 1948 ateşkesini ihlal eden İsrail’in, uluslararası hukuku ve diplomasiyi hiçe sayan eylemleri olmuştur. Dolayısıyla “Barışı koruma misyonlarının tarihî aslında İsrail kaynaklı saldırıların bir sonucudur.” demek kesinlikle yanlış olmayacaktır. Bu misyonlar İsrail’in süreklilik arz eden saldırganlığının gölgesinde şekillenerek günümüze kadar gelmiştir.

Lübnan’daki Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü de buna benzer bir şekilde 1978 yılında İsrail’in Güney Lübnan’ı işgali sonrasında teşkil ettirilmiştir. Temel görevi İsrail’in Lübnan’ın güneyinden çekilmesini denetlemek, uluslararası barış ve güvenliği temin etmek ve Lübnan’ın ülkenin güney bölgesinde otoritesini yeniden tesis etmesi olarak belirlenen söz konusu görev gücünün bu yetki ve sorumlulukları yine İsrail’in yine Lübnan’a bu sefer 2006’da başlattığı savaşın ardından başka bir Güvenlik Konseyi kararıyla daha da genişletilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye, 47 ülkeden yaklaşık 10.500 personelle Lübnan’ın barış ve istikrarı için hizmet eden söz konusu görev gücüne en başından beri katkı sunmuştur. Birleşmiş Milletler tarafından görev gücünün süresi uzatıldıkça Türkiye de bu misyona askerî, siyasi ve insani katkılarını devam ettirmiştir. Misyonun süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 28 Ağustos 2025 tarihli kararıyla 31 Aralık 2026 tarihinde nihayete ermek üzere ve son kez uzatılmıştır. Misyonun 2026 sonuna kadar devam edecek olması ve Türkiye’nin söz konusu misyonda bulunmasının bölgesel barış ve istikrar için önem arz etmesi TSK unsurlarının görev süresinin bir kez daha uzatılmasını gerekli kılmıştır.

Türkiye, Lübnan’la ikili ilişkilerin geliştirilmesine ve Lübnan’ın egemenliği, güvenliği ve istikrarına büyük önem atfetmektedir. Türkiye’nin ülkemizde tesis edilen barış, güven ve istikrar ortamını komşularımız başta olmak üzere bölgemizdeki tüm ülkeler için de arzu ettiği ve bu çerçevede her türlü sorumluluğu üstlenmekten imtina etmediği bir gerçektir. Türkiye’nin hangi isim altında, hangi amaç ve araçla yürütülürse yürütülsün terörü bölgemizdeki istikrarsızlığın temel sebeplerinden biri olarak gördüğü

ve gerekmesi hâlinde sınır ötesi askerî operasyonlar da icra etmek suretiyle terörle mücadeleyi sürdürmeye azimli olduğu bilinmektedir.

Siyonist azgınlığın zirve yaptığı bir dönemde, tüm dünyanın gözü önünde soykırımın yaşandığı bu coğrafyada İsrail saldırılarının ulaştığı ülkelerden biri olan Lübnan'ın barış ve istikrarı sadece Lübnan'ın değil, tüm bölgenin ortak meselesi olarak görülmelidir. Nitekim, Türkiye'ye dahi parmak sallama cüreti gösteren gözü dönmüş İsrail'in insanlıktan nasibini almamış Başbakanı Netanyahu Gazze'de varılan ateşkes anlaşmasına rağmen masum sivilleri katletmeye devam etmektedir. İsrail kaynaklı tehditlerle şekillenen bölgesel konjonktür sadece Lübnan'ın değil Filistin'in, Suriye'nin ve hatta bütün Orta Doğu'nun geleceğini etkileyen bir kırılma noktasını işaret etmektedir. İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü saldırılar soykırım seviyesine ulaşmış, tarihin en büyük, en acıklı trajedilerinden birine dönüşmüştür. Kadın, çocuk, yaşlı demeden 10 binlerce masum insanın hayatına kasteden bu vahşet uluslararası hukukun iflas ettiğini de gözler önüne sermiştir. Birleşmiş Milletler kararlarının ve uluslararası hukukun açık ihlaliyle yürütülen bu katliam sadece Gazze'de değil, Lübnan sınırında, Suriye topraklarında ve Kızıldeniz hattında da gerilimi artırmaktadır. İsrail'in pervasızlığı artık herhangi bir ülkenin saldırganlığı olmaktan çıkmış, bölgesel ve küresel bir tehdit hâlini almıştır. Bu tehdit sadece Filistinlilerin değil, Türkiye dâhil tüm bölge halklarının güvenliğini, istikrarını ve geleceğini tehdit etmektedir.

Hatırlatmak gerekir ki Lübnan'daki Birleşmiş Milletler barışı koruma misyonu dahi İsrail'in saldırılarına maruz kalmıştır. Dahası, soykırımcı Netanyahu BM misyonunu Lübnan'ın güneyinden çekilmesi için açıkça tehdit etmiş, İsrail tankları Birleşmiş Milletler mevzilerine girerek birçok asker ve personelin yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Bu durum, söz konusu misyonun İsrail'in hedefinde olduğunu ve daha fazla desteklenmesi gerektiğini göstermiştir.

Ne yazık ki uluslararası sistemin çifte standartlı yapısı mazlumun değil, zalimin yanında durmaktadır. Batılı ülkeler “insan hakları” ve “hukukun üstünlüğü” kavramlarını dilinden düşürmezken Gazze'de yaşanan soykırıma karşı kör, sağır ve dilsiz kalmaktadır. Aynı ikiye bölünmüş Suriye'nin kuzeyinde terör örgütlerine verilen desteğin sürdürülmesinde de kendini göstermektedir. Türkiye'nin güvenliğiyle doğrudan bağlantılı olan bu bölgelerde terör örgütlerinin silahlandırılması huzur ve istikrarın önündeki en büyük engellerden biridir. Maalesef bölgemizde adaletin ve barışın sesi kısılmış, zulmün ve kargaşanın sesi yükselmiştir. Unutulmamalıdır ki Türk milleti tarih boyunca zalime karşı durmuş, mazluma kol kanat germiştir. Türkiye'nin Lübnan'daki varlığı da işte bu tarihî ve insani sorumluluğun somut bir tezahürüdür. İnaniyoruz ki bölgesel barış ve istikrar hakkaniyetle, adaletle ve insanlık değerleriyle yeniden inşa edilebilecektir. İnaniyoruz ki İsrail denen haydut devletin sesi kısılacak, kolu kanadı er geç kırılacak ve bölgemizde barış bir gün mutlaka kalıcı hâle gelecektir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisinin dış politika anlayışı uluslararası hukuk, adalet ve barış eksenli ilke ve esaslar çerçevesinde belirlenmiştir. Bize göre Türkiye'nin uluslararası alanda daha kudretli ve daha itibarlı olmasını engelleyecek, bölgemizde lider ülke olma ülkümüze ve küresel ölçekte bir aktör hâline gelmemize mâni olabilecek hiçbir güç bulunmamaktadır. Ne Gazze'deki zalimlikleriyle bir terör devletine dönüştüğü ifşa olan İsrail'in ne de İsrail ve yandaşlarının kışkırtmalarıyla sayısız insanlık suçunun faili olan eli kanlı terör örgütlerinin Türkiye'nin hem sınırlarımız dâhilinde hem de ötesinde inşa etmeye çalıştığı kalıcı barış, huzur ve istikrar ortamını bertaraf etmesi mümkün olamayacaktır. Nitekim, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin de ifade ettiği gibi, Türk milletinin tarihî misyonu barış, adaleti, vicdanı ve insanlık değerlerini yeryüzünde hâkim kılmaktır. Bu anlayışla partimiz, Türkiye'nin hem bölgesel hem de küresel meselelerde adaletin tarafında, zulmün karşısında olmasını kaçınılmaz bir millî sorumluluk olarak görmektedir.

Yine, Muhterem Genel Başkanımızın vurguladığı üzere, Milliyetçi Hareket Partisinin dış politika vizyonu güçlü Türkiye, güvenli bölge ve huzurlu dünya ilkesine dayanmaktadır. Bu vizyonun merkezinde, millî çıkarlarımızın sonuna kadar korunması, egemenliğimizin tavizsiz şekilde savunulması ve Türk milletinin uluslararası sistemde onurlu pozisyonunun tahkim edilmesi yer almaktadır. Bu bakımdan partimiz, Türkiye'nin çevresinde oluşan krizlere seyirci kalmayı değil, proaktif ve etkin diplomasinin yanı sıra, caydırıcı güçle hem sahada hem de masada var olmayı bir mecburiyet olarak görmektedir.

Türkiye, yeri geldiğinde -Lübnan'da olduğu gibi- barışın koruyucusu, yeri geldiğinde ise -Gazze'de olduğu gibi- hakkın savunucusu olmalı, her hâlıkârda aziz Türk milletinin vakarına yaraşır bir duruş sergilemelidir. Dolayısıyla, bize göre, Türkiye'nin dış politikadaki en nihai amacı, yalnızca kendi güvenliğini değil, Türk ve İslam coğrafyasının huzurunu da teminat altına almak, dünyanın neresinde olursa olsun mazlum milletlerin yanında dimdik durmak olmalıdır. Bu çerçeveden bakıldığında, Türkiye'nin Lübnan'la sınırlı kalmayıp Mali, Sudan, Kongo, Kosova gibi daha birçok ülkede barışı koruma misyonlarına aktif katkı veriyor olması hem çok isabetli hem de takdire şayandır. Türkiye'nin bölgesinde ve ötesinde üstlendiği sorumluluklar bize göre sadece askerî bir görev değil, aynı zamanda medeniyetimizin adalet anlayışının, insanlık vicdanının ve Türk devlet aklının bir yansımasıdır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışındaki varlığı mazluma umut, zalime uyarıdır. Biz biliyoruz ki yolu beklenen Türk askerî gittiği her coğrafyada işgalin değil, barışın, hakkın ve adaletin temsilcisi ve teminatı olmaktadır. Türkiye'nin uluslararası barış ve adaletin tesisi için Birleşmiş Milletler öncülüğündeki barışı tesis etmeyi ve korumayı amaçlayan çok taraflı misyonlara dâhil olması aynı zamanda, uluslararası sorumluluk üstlenme irademizin açık bir göstergesidir. Üstelik mevcut risk ve tehditler dikkate alındığında, millî savunma ve güvenliğimizin sınırlarımızın çok daha ötesinden başlatılması gerektiği kolaylıkla görülecektir. Dolayısıyla Beyrut'un, Golan'ın, Şam'ın, Kerkük ve Bağdat'ın güvenliği Hatay'ın, Urfa'nın, Konya'nın ya da İzmir'in güvenliğinden bağımsız düşünülmemelidir. Zira, bölgemizde hukuk tanımaz haydut bir devlet pervasızca bölge ülkelerine bir bir saldırılmaktadır. Bu saldırganlığın durdurulabilmesi için Türkiye'nin yürüttüğü diplomatik temasların Gazze'de ateşkes ilanına katkı sunmuş olması da bizler için gurur vesilesi olmuştur.

Sayın milletvekilleri, Lübnan'ın coğrafi konumu dikkate alınırsa, Türkiye'nin barış gücü misyonundaki mevcudiyetinin Doğu Akdeniz'deki jeopolitik denge ve Kıbrıs meselesi bağlamında da ele alınması gerektiği anlaşılabilecektir. Zira, Lübnan Doğu Akdeniz enerji havzasının ve deniz yetki alanı tartışmalarının merkezinde yer almaktadır. İsrail, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Yunanistan ve bazı Batılı ülkeler bu bölgeyi Türkiye'yi dışlayan bir jeopolitik kuşak hâline getirme gayreti içindedir. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin İsrail destekli mütecaviz tutumu bölgedeki barışı tehdit etmekte, Doğu Akdeniz'deki denge ve istikrarı açıkça hedef almaktadır. Rum Yönetimi ile İsrail arasında son yıllarda artan Türkiye karşıtlığı üzerinde temellendirilen ve geneli itibarıyla askerî mahiyet taşıyan iş birliği Doğu Akdeniz'de Türkiye karşıtı bir blok oluşturma amacını açıkça ortaya koymakta, bölgedeki barış ve istikrarın önünde büyük bir tehdit olarak durmaktadır. Türkiye karşısında bir cephe oluşturmaya kalkışan bu ülkeler enerji iş birlikleri bahanesiyle Türk milletinin ve Kıbrıs Türklerinin egemenlik haklarını gasbetmeye çalışmaktadır. Bu şartlar altında Türkiye'nin Lübnan ve Suriye'deki varlığı çok daha önemli hâle gelmektedir. Şüphe yok ki Doğu Akdeniz'de barış, istikrar ve enerji güvenliği ancak Türkiye'nin merkezinde yer aldığı çok taraflı bir dengeyle mümkün olabilecektir. Zira Türkiye bu coğrafyada ne seyirci ne de figürandır; bilakis, oyun kuran, denklemi belirleyen güçlü bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Bunu bir türlü idrak edemeyen bazı devletler Türkiye'nin Lübnan'daki varlığından da hâliyle rahatsız olmaktadır. Bu yönüyle Türkiye'nin Lübnan'daki varlığı hem Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanı haklarımızın korunması hem de Kıbrıs Türklüğünün haklı davasına yönelik politikamızın stratejik tamamlayıcısı niteliğindedir. Türkiye

bu bölgedeki gelişmeleri yerinden izleyebilen, gerektiğinde caydırıcı gücünü ve askerî reflekslerini devreye sokabilen bir konumda olmak zorundadır. Dolayısıyla, görüşmekte olduğumuz Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının Lübnan'daki görev süresinin uzatılması, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin hak ve menfaatlerini koruyan stratejik vizyonun doğal bir uzantısı olarak da değerlendirilmeli ve bu yönüyle de desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son vermeden önce, Sayın Genel Başkanımızın büyük önem attığı, yakından takip ettiği ve birçok kez çeşitli vesilelerle dile getirdiği bir hususu gündeminize getirmek istiyorum: Terörle mücadele esnasında yaralanmış olmasına rağmen maluliyet oranı yüzde 40'ın altında kaldığı gerekçesiyle gazilik ünvanı alamamış, hak ettikleri mali ve sosyal haklardan istifade edememiş, sayıları 20 bini aşan güvenlik güçleri mensuplarımızın makul ve haklı taleplerinin daha fazla gecikmeksizin karşılanması gerektiğini düşünüyor, bu çerçevede, yaralanma derecesine bakılmaksızın gazilik ünvanı ve şeref aylığıyla taltif edilmeleri gerektiğine inanıyoruz.

Bu vesileyle “ölürsem şehit, kalırsam gazi” şiarıyla vatan savunmasında canını ortaya koyan, bu uğurda şehit düşen kahramanlarımıza Yüce Allah'tan rahmet niyaz ediyor, gazilerimize huzur ve esenlik içinde uzun ömürler diliyorum.

Bu düşüncelerle, Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde belirtilen gerekçeleri yerinde bulduğumuzu, Türk Silahlı Kuvvetlerinin uluslararası barışa katkı sunan bu görevi sonuna kadar sürdürmesini desteklediğimizi ve dolayısıyla tezkereye “kabul” oyu kullanacağımızı beyan ediyor, alacağımız bu kararın başta Lübnan olmak üzere bölgemizdeki tüm ülkelere ve barışsever tüm milletlere hayırlar getirmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki'nin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücünde Türkiye'nin sorumluluğunun devam etmesi üzerine bir tezkere geldi karşımıza, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi, bunu konuşuyoruz. “UNIFIL” diye kısaltılan, Birleşmiş Milletlere bağlı Geçici Görev Gücü aslında 1978'de kuruldu yani 1978'den beri var. 1978'den beri var olan bu görev gücünün Orta Doğu'da barışı ne derece sağladığı bir soru işareti olarak aklımızda bulunsun. Üstelik 1978'de kurulan bu UNIFIL'i İsrail de tanınmasına rağmen İsrail her defasında burayı bombalamayı başarmıştır. Ne demek istiyorum? Mesela, İsrail Lübnan'ı, Gazze'yi, Filistin'i bombalarken aynı zamanda UNIFIL'i, Birleşmiş Milletler üssünü 1996 yılında bombalamış, 100'ü aşkın kişiyi öldürmüştür. Peki, sonrasında İsrail'e “Dur!” denilmiş midir? Hayır. Sonra, o dönemde daha dar kapsamdayken, 2006 yılında, yine İsrail'in Lübnan'a saldırısı sonrasında, ağır bombardımanlar sonrasında UNIFIL'in görev kapsamı ve üye ülkeler genişletilmiş, o tarihte Türkiye de UNIFIL'in bir bileşeni olmuştur. Peki, ne oldu 2006'da? Temmuz 2006'da yine, bugün olduğu gibi, İsrail sudan bahanelerle Lübnan'a karşı savaş stratejisine başladı; hava saldırıları, kara saldırıları, limanların abluka altına alınması meselesi ve ondan sonra, dediğim gibi, 11 Ağustosta UNIFIL ateşkes sağlanması için girişimde bulundu ve kapsamını genişletti. Peki, ne oldu? 2006'da biz -daha doğrusu ben diyeyim, grup olarak değil çünkü, farklı bir bileşimdi- emperyalizme karşı, emperyalistlere karşı, Büyük Orta Doğu Projesi'ne karşı “Halkların Orta Doğu Projesi” diye bir platformla birlikte Beyrut'taydık Kasım 2006'da. Lübnan Hükûmetinin İsrail'e karşı savaşından sonra tüm uluslararası kamuoyuna İsrail'in katliamlarını duyurmak ve destek olmak için iki gün orada konferanstaydık. Sonra Beyrut'un çeşitli yerlerine gittik, orada İsrail'in katliamlarını bire bir, yakından gördük. Oradaki platforma geldiğimizde, Lübnan Komünist Partisi de vardı, direniş örgütleri de vardı, dediler ki: “Biz İsrail'e karşı güçlerimizi birleştirdik, onu bu topraklardan süreceğiz.” O dönemde UNIFIL'e güvenleri de vardı ve diyorlardı ki: “Onun da yardımıyla

biz bu topraklarda İsrail işgaline son vereceğiz.” Peki, ondan sonra ne oldu? Hepimiz o tarihleri biliyoruz, İsrail hem Filistin’e hem Lübnan’a saldırılarını artırdıkça artırdı. En son Kasım 2024’te yine İsrail Lübnan’a ağır saldırılarda bulundu, üstelik ateşkese rağmen bunu yaptı ve Birleşmiş Milletler raporlarına da geçti; İsrail ateşkesi 4.500 kereden fazla ihlal etmiş. Birleşmiş Milletler raportörleri “Artık buna daha fazla göz yummayacağız.” diyerek rapor üzerine rapor yayımladı. Peki, o raporlarda ne dediler? “İsrail’in bu saldırılarından üzüntü duyuyoruz, çok endişeliyiz.” Peki, yaptırım var mı? Yok. Ambargo var mı? Yok. Türkiye bütün bu süreçte ne yaptı? Herhangi bir askeri anlaşmasını askıya aldı mı, diplomatik ilişkisini kesti mi? Hayır. Aksine, gizliiden gizliye, İsrailci politikalarını, Amerikancı politikalarını adım adım inşa etti. Şimdi, şu anda UNIFIL’in süresi tekrar uzatılıyor, sonrasında ise 2027’de sonlanması planlanıyor. Bu sonlanma planlamasında da artık İsrail, bu kadar etkisiz olmasına rağmen, uluslararası hiçbir gücün kendisini engellemesini istemiyor. Trump’ın bütün açıklamalarına rağmen aslında ABD, İsrail zaten zayıf olan bu uluslararası denetim kurullarına bile asla taviz vermek istemiyor, o yüzden “Sonlansın.” diyor ve bu sonlanacak.

Peki, sonrasında ne olacak? Gerçek yaptırım meselesinde Avrupa ülkelerine baktığınızda, ABD’ye baktığınızda, Türkiye’ye baktığınızda zaten evlere şenlik bir durum var; âdeta ateşkes oldu her şey çözümlendi, Filistin’de ateşkes olmuş İsrail’le birlikte! Bakın, ateşkesten sonra, dört gün önce, daha dört gün önce İsrail Lübnan’a hava saldırısı düzenledi; ölümler var, yaralıları var. Bir gün önce Trump dalga geçer gibi ne dedi? “Ateşkes devam ediyor.” dedi bombalar yağarken, İsrail’in arkasına geçti yine; sonra İsrail Filistin’i bombaladı ateşkesten sonra. Dolayısıyla, bunlara ilişkin buradan, bu ülkeden tek bir ses duyduk mu, AKP iktidarından tek bir ses duyduk mu? İsrail saldırılarına devam ediyor, tam iki yıldır “İsrail’e karşı tam ambargo!” diye sokaklarda insanlar; barışın ancak İsrail’in durdurulmasıyla gelebileceğini söyleyerek İsrail’e yaptırım, ticari anlaşmaların kesilmesi, gemilerin durdurulması konusunda bütün dünyada olduğu gibi burada da talepler var. Peki, ne oluyor? Hiçbir şey olmuyor, aksine herkes ellerini ovuşturmuş, yeni bir durumda orayı yeniden ihya edecekler ve oradan kazanım elde edecekler. Katliamlar üzerinden kazanım elde etme projelerini AKP iktidarı da büyük bir şevkle bekliyor ve o yüzden tek bir söz edemiyor, tek bir söz edemiyor.

Vaktim daralıyor, son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu uluslararası mekanizmaların önemi kuşkusuz büyük ama uluslararası mekanizmaların etkili sonuç alabilmesi için halkların eşitliği temelinde, halkların özgürlüğü temelinde halkların da inisiyatifinin olacağı yeni mekanizmaların kurulması lazım. Birleşmiş Milletler Barış Gücü gitti, Bosna’da barışı getirecekti; Bosna’da Srebrenitsa katliamı Birleşmiş Milletler Barış Gücü işlevli hâldeyken oldu. Sonra, Somali’ye barış getirecekti, Afganistan’a barış getirecekti. Ne oldu? Hepimiz ne olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, şimdi, hiç kimse bu tezkereyle birlikte oraya barışın geleceğine kuşkusuz inanmıyor, oradaki halklar da inanmıyor. Neden inanmıyor? Çünkü deneyim sabit. Tüm denetim mekanizmalarıyla en ufak bir saldırıyı önleme şansı varsa kuşkusuz bunun önünde engel olunamaz ama bu tezkerenin metninde bütün inisiyatif tek kişiye, Cumhurbaşkanlığına bağlanıyor. Bölge barışı, dünya barışı dediğimiz yerde, aslında her barış dediğimiz yerde, arkada savaş hayallerinin de kurulduğunu bildiğimiz bir yerde bu kadar önemli bir konuda sadece tek adamın inisiyatifiyle bir tezkere gerçekten hiçbir işe yaramayacak diye düşünenlerdeniz. O yüzden, diyoruz ki: Tüm bölgede öncelikle İsrail’in durdurulması ilk öncelikli hedef. Orada, tüm ezilen halkların eşitlik, özgürlük temelinde, kendi kaderlerini kendilerinin tayin edecekleri bir ortam oluşturmak için uluslararası düzeyde de çok daha fazla adımlar atılması gerekiyor. Ama ne yazık ki AKP iktidarının İsrail’le ilişkisi, özellikle son iki yıldaki bütün katliamlara rağmen, bütün uyarılara rağmen, bombalar yağarken gemilerin rotası hâlâ İsrail’e giderken bu tezkereyle aslında yine hamasetlerine... “Bakın, biz ne dedik? Barış istiyoruz.” diyerek aslında, ABD’nin, İsrail’in planına küçük ortak olarak dâhil olmak, orada, halkların kanı üzerinden, yine “Filistin’i, Gazze’yi

yeniden inşa edeceğiz.” diyerek, oranın inşaatıyla, silah teknolojisiyle çıkar sağlama amacının olduğundan da şüphem yok.

O yüzden, tüm ezilen halkların, emperyalistler tarafından savaşa sürüklenen tüm dünyadaki halkların enternasyonel ortak mücadelesi için ortak örgütlenme çağrısı yaparak konuşmamı bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Türkiye'nin güvenliğinin Şanlıurfa'dan başladığına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Lübnan'a asker göndermek tartışılırken bir gerçeği yüksek sesle söylemek istiyorum. Türkiye'nin güvenliği Şanlıurfa'dan başlar, sınırın ötesinden değil sınırın tam dibinden. Kendi toprağımıza, kendi insanımıza odaklanmalıyız. Şanlıurfa, Kilis, Hatay, Gaziantep; bunlar sadece şehir değil, Türkiye'nin kalkanıdır. Bugün Şanlıurfa'nın sınır güvenliği zayıfsa Türkiye'nin güvenliği de zayıftır. Terör geçişleri, kaçak ticaret, düzensiz göç, bütün bunlar doğrudan ulusal güvenlik sorunudur. Askerimiz Türkiye'nin askeridir, görevi Türkiye'nin güvenliğini sağlamak olmalıdır. Kaynağımızı, enerjimizi, insan gücümüzü Lübnan'a değil Şanlıurfa'ya yöneltmeliyiz çünkü millî güvenlik önce kendi sınırlarımızdan başlar. Güçlü Şanlıurfa, güçlü Türkiye demektir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tanal.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca, hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair tezkeresi (3/1199) (Devam)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Sayın Osman Cengiz Çandar.

Buyurun Sayın Çandar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA OSMAN CENGİZ ÇANDAR (Diyarbakır) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Lübnan tezkeresini görüşüyoruz. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11/8/2006 tarihinde kabul ettiği karar gereğince oluşturulan Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü UNIFIL'de yer alan Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi isteniyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan buna Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesini istiyor.

Öncelikle, Anayasa'nın Cumhurbaşkanı tarafından hatırlanmasını memnuniyetle karşıladığımı söylemek istiyorum. Cumhurbaşkanı hazır Anayasa'ya göz atmış, hem de 92'nci maddenin yer aldığı sayfayı bulmuşken 2 madde yukarısına bakarsa orada 90'ıncı maddeyi görecektir. Üstelik, 90'ıncı maddenin beşinci fıkrası kendi Başbakanlığı döneminde 2004 yılında değiştirildi. O maddede Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi uyarınca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyma yükümlülüğü yazıyor. Cumhurbaşkanı nasıl 92'nci madde gereğince bir talepte bulunuyorsa 90'ıncı maddenin gereğinin yapılmasını da istesin; o takdirde, Selahattin Demirtaş ile bir süredir anlaşılmaz bir nedenle milletvekillerinin de kendisini ziyareti yasaklanmış olan Osman Kavala'ya kadar bir dizi insan özgürlüğüne

kavuşacak, Türkiye uluslararası kuruluşlarda büyük bir baş ağrısından kurtulacak, hukuk devletine dönüş yoluna girerek uluslararası saygınlık kazanacaktır ve hazır, Yargıtay Başkanı dün Anayasa Mahkemesi kararlarının tüm yargıyı bağladığını ifade etmişken bu işleri yapmanın tam zamanıdır.

Lübnan'a geri dönersek... Türkiye'nin askerî katkısı UNIFIL'dir. 2006'dan bu yana on dokuz yıl oldu. Bu bir barış gücü ama itiraf etmek gerekirse barışa pek bir etkisi olmadı. UNIFIL'in görev yeri olan güney Lübnan İsrail'in âdeta saldırganlığının bir laboratuvarı oldu ve bu durum devam ediyor. Lübnan yakın vadeye kadar Şii Hizbullah örgütünün etkisi, İran-Suriye nüfuzu altında bulundu ve 1982'de Filistin Kurtuluş Örgütünün Lübnan topraklarından ayrılmasından sonra ülke İran-Suriye hattı ile İsrail arasında bir çatışma alanı olageldi, ta ki 7 Ekim 2023'te başlayan Gazze savaşına kadar. Bu savaşın sonucunda İran'ın Orta Doğu denklemi dışına itilmesi, Hamas ve Hizbullah'ın ezilmesi, 8 Aralık 2024'te Suriye'deki rejimin çökmesinden sonra yeni bir Lübnan var. Amerika Birleşik Devletleri'nin Ankara Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi Tom Barrack dün sosyal medya hesabında uzun ve çok önemli bir siyaset metni yayımladı. Burada Trump mühürlü Gazze anlaşmasının Orta Doğu diplomasisinde bir dönüm noktası olmasından söz ediyor ve Suriye ve Lübnan'ı tasavvur edilen Orta Doğu barışının eksik parçaları olarak tanımıyor. Barrack, Suriye'nin geleceği ve Şam ile SDG'nin uzlaşma ihtimali konusunda iyimser. Lübnan'a ilişkin olarak ise şunu yazıyor: "Suriye, komşuları İsrail ve Türkiye'yle istikrar ararken Lübnan'da Hizbullah'ın silahsızlandırılması bu işin ikinci ayağıdır." Yani, Lübnan'ın yakın geleceği Amerika Birleşik Devletleri onayıyla ve girişimiyle Hizbullah'ın silahsızlandırılması hedefine yönelecek, tabii, giderek İsrail-Lübnan normalleşmesinin gerçekleştirilmesi aranacak. İsrail, zaten Lübnan'la arasında "Mavi Hat" denilen sınır bölgesinde beş noktada askerî varlığa sahip ve hemen her gün Hizbullah'ın cephaneliklerini vuruyor. UNIFIL? O, seyrediyor. Barrack şunu ekliyor: "Suriye istikrara kavuştukça Hizbullah daha fazla tecrit olacak." Şimdi, Türkiye'nin böylesine bir seyir izlemesiyle Lübnan'daki muhtemel konumunun ve rolünün ne olacağını varın siz tahmin edin. "Lübnan" denildiği anda akla hemen İsrail ve Suriye ne kadar geliyorsa Kıbrıs da o kadar gelir, yanı başındadır. Bu vesileyle, Kıbrıs konusunda birkaç kelam etmekte yarar var.

Öncelikle, Kıbrıs Türk halkının neredeyse üçte 2'sinin iradesini temsil ederek ezici çoğunlukla Cumhurbaşkanı seçilen Tufan Erhürman'ı kutluyoruz. Yüzde 65 katılımla rakibi Ersin Tatar'a neredeyse 2 misli fark atarak yüzde 63 oy oranıyla seçildi. Bir önceki seçimde, 2020'de katılım yüzde 58'di yani çok daha düşüktü ve o ilk turda Ersin Tatar yüzde 32 oranında oy almışken Mustafa Akıncı yüzde 30, Tufan Erhürman -bugünkü Cumhurbaşkanı- yüzde 21 oy almıştı. Birleşebilselerdi ikisi yüzde 51 oy almış olacaktı. Bunu şunun için söylemek istiyorum: Ersin Tatar ve destekçileri hiçbir zaman Kıbrıs Türk halkını gerçek anlamda temsil etmediler. Kıbrıs'ta önceki günkü seçim bir seçimden öteye anlam taşıyor, Türkiye'nin Kuzey Kıbrıs siyasetinin iflasını vurguluyor, maalesef, gerçek böyle, durum bu.

Bu vesileyle, size bu seçimin anlamına ilişkin Kıbrıs'ta kaleme alınmış birkaç satırı dikkate getirmek istiyorum. "Kıbrıslı Türkler yıllardır tepeden tırnağa inşa edilen vesayet düzenini sandıkta çöktü" başlıklı Mete Hatay'ın yazısı, şöyle diyor: "Beş yıldır Kıbrıs'ın kuzeyi protokol laboratuvarına dönmüştü. Ankara'dan gelen her heyet bir 'yeni düzen' daha getiriyor, her protokol biraz da bağımlılık ürettiyordu. İnşaatlar büyüyor, ihaleler veriliyor, camiler yükseliyor, irade küçülüyordu. Toplum, 'kardeşlik' adı altında yürütülen bu vesayet tarzından bıktı. 'Yardım' diye gelen her şey bir zincire dönüşmüştü. İnsanlar 'teşekkür' etmeye mecbur bırakıldıkça öfke birikti. İşte bu seçim, o öfkenin sessiz patlamasıydı. Erhürman bağırmadı, kimseye 'hain' demedi. Sadece bir cümle kurdu: 'Kendimize saygı duyalım.' Basit ama derin. Çünkü mesele artık federasyon ya da iki devlet değil; mesele, insanın kendi kendine inanabilmesiydi. Tatar'ın bütün kampanyası korku üzerineydi: 'Rum saldırır.' 'Dünya düşman.' 'Kıbrıs Gazze olabilir.' 'Türkiye giderse yandık.' Ama korkunun dozu o kadar arttı ki etkisini yitirdi. İnsanlar bu söylemlerin artık bir güvenlik meselesi değil, bir iktidar korkusu olduğunu anladı. Seçim gecesi, coşkulu kutlamalar yerine

sakin bir gurur vardı. Kimse ‘Kazandık.’ demedi, herkes ‘Kurtulduk.’ dedi. Bu halk, uzun zamandır ilk kez bir kurtarıcıya değil, kendine oy verdi.”

Bu vesileyle, Lübnan tezkeresini konuştuğumuz şu an vesilesiyle Lübnan’ın yanı başındaki Kıbrıs’ın Türk halkına, Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden bir kez daha sevgi ve saygımı göndermek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen’in, Gaziantep’in Araban ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Araban ilçemizde vatandaşlarımız son günlerde bitmeyen elektrik kesintilerinden bıkmış durumda. Eski Altıntaş, Esentepe, Fakılı, Doğan, Taşdeğirmen, Sarıtepe, Aşağı Güzey ve Yukarı Güzey Mahallelerinde yaşayan vatandaşlar her gün yaşanan elektrik kesintilerinden şikâyetçidir. Bir yıl önce “Yeni hat çekilecek.” denildi ama hiçbir çalışma yok. Günde 6-7 defa elektrik kesintisi yaşanıyor. Beyaz eşya ve elektronik eşyalar kullanılamaz hâle geldi. Bu yaz kavurucu sıcaklarda Gaziantep günlerce elektriksiz kalmıştı, yetkililer o zaman artan klima kullanımına bağlı şebeke sorunlarını gerekçe göstermişlerdi. Bu kesintilerin sebebi nedir? Yetkililerden rica ediyorum: Bu sorunu kulak arkası etmeyiniz lütfen. Araban ve Gaziantep ilçeleri 2025 Türkiye’inde artık elektrik kesintileriyle gündem olmasın.

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

42.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez’in, Trabzon Su Ürünleri İhtisas OSB’ye ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, buradan AKP Trabzon Milletvekillerine sesleniyorum: “Trabzon Karadeniz’in parlayan yıldızıdır.” demekle Trabzon parlamıyor. DOKAP’ın 2024-2028 Eylem Planı’nda Trabzon Su Ürünleri İhtisas OSB’si kurulacağı belirtilmiştir. Üstelik projenin başlangıç tarihi olarak 2025 yılı belirlenmiştir. Proje kâğıt üzerinde kalmış, tek bir somut adım atılmamıştır. Trabzon’daki firmalar balıkla ilgili üretimlerini başka şehirlere taşımak zorunda kalmıştır. Türkiye’de üretilen toplam su ürünlerinin üçte 2’si Doğu Karadeniz’den elde edilmesine rağmen Trabzon’un kalkınması ve deniz potansiyeli bir kez daha göz ardı edilmektedir. Buradan soruyorum: 2025 yılının bitmesine iki ay kalmışken bu proje için neden hiçbir adım atılmamıştır? Trabzon’un potansiyelini harekete geçirecek bu yatırım neden bekletilmektedir?

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca, hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı’yla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair tezkeresi (3/1199) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Lübnan tezkeresi üzerine grubumuz adına söz aldım.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak geçmişten beri Birleşmiş Milletler misyonlarına, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla oluşturulan misyonlara ülkemizin, Silahlı Kuvvetlerimizin katılmasıyla ilgili tezkerelere olumlu oy kullanmıştık, bugün de bu tutumumuzu değiştirmemizi gerektiren bir durum yok ancak değerli milletvekilleri, bir konuyu dikkatinize sunmak istiyorum. Bakın, yıllardır bu tezkereleri Mecliste konuşuyoruz ve ben defalarca şunu hatırlattığımı biliyorum: Meclis böyle bir tezkereyle bu yetkiyi yani Silahlı Kuvvetlerin yurt dışına gönderilmesi yetkisini bir kişiye veriyor, Cumhurbaşkanına veriyor ve büyük bir ciddiyetsizlikle aslında Cumhurbaşkanı tarafından şurada gördüğünüz gibi bir sayfalık yazıyla bu yetki isteniyor. Değerli arkadaşlarım, ayrıca bu yetki Cumhurbaşkanına kapsamı, şumulü, efendim, miktarı, osu busu Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmek üzere veriliyor. Bakın, geçmişte parlamenter sistem vardı ve parlamenter sistemde bu yetkiyi bir heyet olarak Bakanlar Kurulu Meclisten isterdi ve Meclis bir heyet olan Bakanlar Kuruluna bu yetkiyi verirdi. Şimdi, bugün ise tek bir kişi bu yetkiyi istiyor, tek bir kişiye veriyoruz ve dikkatinizi çekmek istiyorum, burada verilen kararın geri dönüşü yok. Bakın, Anayasa Mahkemesi tezkerelerle ilgili Meclis kararlarını görüşmüyor, geçmişte yapılan müracaatlara “Ben tezkerelerle ilgili karar almam.” şeklinde bir karar vermişti. Bu nedenle, değerli arkadaşlarım, burada ciddi bir iş yapıyoruz. Bu işin şakası yok. Silahlı Kuvvetlerin yurt dışına gönderilmesinden bahsediyoruz ama bu işlem Meclis doğrudan ve düzgün bir şekilde bilgilendirilmeden yapılıyor. Sormak istiyorum size: Yani şu yazıda, Cumhurbaşkanının imzası bulunan bu belgede Türk Silahlı Kuvvetlerinin gönderilmesi bakımından hangi bilgi bulunuyor? Hangi bilgiyle Meclisin kabul ya da reddetmesi isteniyor? Değerli arkadaşlarım, bunları defalarca söyledik yani bir demokratik ülkede bu olmaz. Bakın, aramızda Sayın Dışişleri Komisyonu Başkanımız var, Millî Savunma Komisyonu Başkanını göremiyorum, Millî Savunma Komisyonunda, Dışişleri Komisyonunda bu meseleler ele alınabilir, bunun önünde bir engel yok İç Tüzük bakımından yani asker kişileri, sivil kişileri çağırırız, davet edersiniz, biz de oraya geliriz, sorular sorarız. Bakın, şimdi, bu tezkereyle yurt dışına gönderdiğimiz askerlerimizin Türkiye için bir maliyeti olup olmayacağı burada yazmıyor ve burada Hükümet bulunmadığı için bunu kime soracağız, bunu bilmiyoruz. Biz bunu araştırıp Birleşmiş Milletlerin kendi kararlarından biz buluyoruz arkadaşlar. Böyle Meclis bilgilendirmesi, Meclisin bu şekilde karar vermesi olur mu? Olmaz. Bu sadece bu tezkere bakımından değil, diğer tezkereler bakımından da gerçekten ciddiyetten uzak bir işleyiş. Hükümet yok burada, Hükümet adına bu görüşleri söyleyecek kimseler de yok. Ya, kusura bakmayın ama iktidar partisi milletvekilleri de bizden fazla şey bilmiyorlar. O nedenle, bu görüşmelerin bu şekilde yapılmasını hiç doğru bulmuyorum.

Ayrıca şunu da eklemek istiyorum: Yani hangi siyasi amaçlarla askerlerimizi gönderiyoruz bilmiyoruz. Hangi siyasi amaçlar gerçekleşirse askerlerimiz Türkiye’ye dönmeyeceklerdir, bunu bilmiyoruz. Hedefimiz ne? O hedefimiz nasıl gerçekleşiyor? Bunların yanıtlarını bilmiyoruz. “Kaldır elini. Kabul edenler... Etmeyenler... Hadi bakalım, Mehmetçik oraya, Mehmetçik buraya.” Bu şekilde karar almamız zor değil arkadaşlar ve ayrıca, bakın, ciddiyetsizlikler daha da artıyor. Ya, biz burada feryat ediyoruz, anlatıyoruz daha iyisi olsun diye, daha kötüsü oluyor. Bu tezkere niye iki yıllık geliyor Allah aşkına? Diğer tezkereyi, Irak-Suriye tezkeresini üç yıllık getirmişsiniz. Ya, bari on yıllık getirseydiniz ya, yirmi yıllık getirseydiniz, elli yıllık getirseydiniz. E, niye görüşüyoruz biz bunları? Yani Meclisin bir geleneği var, Meclisin bir ahlakı var, geçmişten beri bu tezkereler yıllık gelirdi. Ne zaman çıktı bu iki yıllık, üç yıllık tezkere getirme işi? Niye çıktı arkadaşlar bu, ne gerek var buna? Yani Suriye ve Irak tezkeresi niye üç yıllık geliyor bu yıl, niye üç yıllık geliyor? Geçmişten beri bu Mecliste ülke bazında tezkereler gelirdi, Irak tezkeresi ayrı gelirdi, Suriye tezkeresi ayrı gelirdi. Nereden çıktı bu? Paket tezkere, torba tezkere! Torba kanun bitti, torba tezkere başladı. Irak-Suriye tezkeresi bir arada. Bir de her yıl yapılıyordu, iki yıla çevirmiştiniz, şimdi de onu üç yıla çevirdiniz. Yani hak ediyor mu bu Meclis bunu? “Gazi Meclis” diyoruz. Bu Meclisin

içerisinde savaş kahramanları var, gelip şu Meclisin kürsüsünde konuşan, buradan cepheye giden insanlar var, şehit düşen insanlar var. (CHP sıralarından alkışlar) Bu Meclise yakışıyor mu böyle karar vermek, böyle çalışmak? Ben Meclise bunu yakıştıramıyorum değerli arkadaşlar, size de yakıştıramıyorum ama siz yakıştıırıyorsanız bizim defalarca buradaki feryatlarımıza rağmen diyecek de bir şey bulamıyorum.

Değerli arkadaşlarım, tabii, bu tezkereler Türk dış politikası bakımından birtakım konuları da konuşmak için bize bir fırsat veriyor. Şimdi, bu konuların en başında da maalesef çok üzücü, çok yaralayıcı, milletimizin hiç hak etmediği bir manzara olan yeni Amerikan Büyükelçisinin davranışları, açıklamaları yer alıyor. Şimdi birkaç örnek vereceğim ve gerçekten Türkiye’de muhalefet sözcüleri sizlere biraz siyasi eleştiriler yönelttiğinde davalar açılırsınız, ceza davaları açılırsınız, hakaret davaları açılırsınız. Bir dakika için hızlı giriyorsunuz ki “Aman, Genel Başkanımıza, Cumhurbaşkanımıza şunu söyledi, yanıt vereyim!” diye. Ya, birazdan açıklayacağım, Amerikan Büyükelçisinin sözleri duruyor orta yerde yani sabahdan beri hepiniz bizim Grup Başkan Vekilimiz Ali Mahir Bey’e laf yetiştiriyorsunuz; ya, biriniz Allah hakkı için şu Barrack’a, Tom Barrack’a bir şey söylüyor musunuz? Niye söylemiyorsunuz? Neden korkuyorsunuz? Neden çekiniyoruz? (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi açıklayacağım neler söylediğini.

Şimdi, şöyle başlayalım, açıklamalarından önce bir fotoğrafla başlayalım. Bakın, değerli arkadaşlar, bu, Suriye’de çekilen bir fotoğraf. Bu fotoğrafı -bilmiyorum, izleyenler görebiliyorlar mı, milletvekillerimizin gördüğünü düşünüyorum- Amerikan Büyükelçisi kendi sosyal medya hesabında paylaştı, arkasında bir harita var ve haritada Suriye toprakları görünüyor ama bir farkla görünüyor, bir farkla görünüyor; bizim topraklarımızın bir kısmı Suriye sınırlarının içine dâhil edilmiş, bu şekilde görünüyor. Tekrar anlatayım mı, gerek var mı? Bizim topraklarımız, Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırları içerisinde bulunan topraklar Tom Barrack’ın arkasında bulunan resimde Suriye sınırları içerisinde bulunuyor. Tom Barrack buraya kiminle gidiyor? Yanında Merkez Kuvvetler Komutanlığı -CENTCOM- Komutanı Amiralle gidiyor. Bakın, bakın; bu mesajı anlıyoruz, değil mi? Ne yazıyor paylaşımına? “Buraya, Başkanın -POTUS- selamlarını getirdim, Başkanın Suriye vizyonunu getirdim.” diyor. Al işte Suriye vizyonu, Başkanın Suriye vizyonu; Türkiye’nin toprakları Türkiye’den koparılmış, başka bir devletin sınırları içerisinde gösteriyor, Amerikan Büyükelçisi bunun önünde fotoğraf çektiyor, bu fotoğrafı sosyal medya hesabından paylaşıyor; aranızdan bir kişinin aklına buna bir yanıt vermek gelmiyor. Sabahdan beri bir dakika için hızlı giriyorsunuz “Aman CHP’lilere yanıt verelim!” diye. Biriniz yanıt verseydiniz ya, niye yanıt vermediniz, neden korkuyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, Amerikan Büyükelçisinin bu fotoğrafı bir yanlış harita, bunu söylemek lazım, doğru ama bir yandan da Türkiye’nin -bunu görelim- bir ilinin Türkiye’den kopartılması, Türkiye’nin bir bölgesinin Türkiye’den ayrılması fotoğrafı bu fotoğraf.

Şimdi buradan sormak ve dikkatinize sunmak istiyorum. Burada bir diplomatik hata yok, değerli milletvekilleri, Türkiye’ye nasıl bakıldığının maalesef ilanı var, bir cüretin ilanı var burada ve bu cüret karşısında -ya, ifadeyi bağışlayın ama- süt dökmüş kedi misali bir iktidar var, ağzını açamayan, bir laf söyleyemeyen bir Dışişleri Bakanlığı, ağzını açamayan bir iktidar, iktidar partisi. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bakın, rastgele metinler, rastgele kâğıt parçaları değildir haritalar; haritalar bir siyasi mücadelenin, bir siyasi aklın ürünüdür. Bu fotoğrafta bizim bir ilimiz, Hatay Türkiye’den eksiltilmiştir ve buna bir “teknik hata” falan diyemezsiniz, bu bir bakış açısının itirafıdır. Türkiye’yi bölgesel denklemden eksilterek, içeride zayıf bir Türkiye, bağımlı bir Türkiye manzarasının ortaya konulduğu bir fotoğraftır ve bir büyükelçi, Türkiye’de görev yapan bir büyükelçi, önünde bulunduğu haritaya Türkiye’nin sınırlarının tam olduğundan emin olarak geçmek durumundadır. Ayrıca, yine hatırlatmak istiyorum ki bizim ülkemizin her karış toprağı buradaki gibi bir diplomatik fotoğrafın dekoru değildir; milletimizin bedel ödeyerek koruduğu vatan toprağıdır, bunun da bilinmesini istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu fotoğraf maalesef ülkemize yönelik bir tehdittir, Amerikan Büyükelçisinin doğrudan kendisinin yaptığı bir tehdittir maalesef. Türkiye Cumhuriyeti devletini kimse tehdit edemez. İktidar sıraları, iktidar milletvekilleri, iktidar mensupları, bakanları, hepsi sessiz kalsa bile, emin olun, Cumhuriyet Halk Partililer, bu Gazi Meclisin üyeleri cumhuriyetimize yönelik, devletimize yönelik bu tehdide sessiz kalmaz.

Şunu da söylemek istiyorum iktidara seslenerek: Çok severek okuduğunuz Bayrak Şairi'miz var, değil mi? Arif Nihat Asya. Yani "Vatan namustur." diyoruz, "Bayrak namustur." diyoruz, "Hudut namustur." diyoruz. Ne diyor Arif Nihat Asya? "Sana benim gözümle bakmayanın mezarını kazacağım." diyor. İşte, bakmıyor adam; bakmadığını da fotoğrafla ilan ediyor sosyal medyadan paylaşarak. Yani aranızdan çıkıp bu şiiri bu kürsüde okuyan onlarca arkadaş biliyorum. Yani siz bu şiirleri inanmadan, vatandaşlarımızın vatan sevgisini istismar etmek için mi okuyorsunuz? Bu şiirleri burada niye okuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu şiirleri burada niye okuyorsunuz? Vatandaşlarımızın duygularını istismar etmek için mi okuyorsunuz?

Sayın milletvekilleri, o yanlış harita yalnızca Suriye'de değil, Türkiye'nin içinde de çizilmek isteniyor; bunun da farkında olalım. Yani, Barrack'ın, geldiği günden beri Türkiye'yi âdeta -bugün de bir tesadüf belki, Lübnan tezkeresini konuşuyoruz- Lübnanlaştırmaya yönelik bir gayreti var, açıklamaları var; tarihimize ilgili çok ciddi, çok problemli görüşler ortaya koyuyor. Efendim, neymiş? "Sevr, Lozan, Sykes-Picot, bunların hepsi Orta Doğu'da şöyle yaptı, böyle yaptı." Yani bir Amerikan Büyükelçisi gelecek Ankara'ya, Sykes-Picot gizli sözleşmeleri ile Lozan'ı aynı cümlede kullanacak, aynı şey diye anlatacak ve bunu sessizlikle karşılayacaksınız. Arkadaşlar, bu olan hadisenin, Türkiye'ye yönelik komplonun biz farkındayız. Bu adamın Türkiye'ye niye geldiğini, niye aynı zamanda Suriye özel temsilcisi olarak atandığını, bu bölgede hangi planların yürürlükte olduğunu, iktidarın daha 2003'teki Irak işgalinden beri Türkiye'deki bu oyunların bir parçası olduğunu biz çok iyi biliyoruz, geçmişten örneklerle çok iyi biliyoruz. İktidar mensuplarının hangi ödülleri aldıklarını, hangi görevlere talip olduklarını biz çok iyi biliyoruz.

Ve tekrar ifade etmek istiyorum: Bu Lübnanlaşma konusu çok ciddi bir konudur çünkü burada cumhuriyetin, Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleriyle oynamak isteniyor. Cumhuriyetin temeli vatandaşlıktır arkadaşlar. Atatürk çok özlü ifadesiyle ne diyor? "Cumhuriyet fazilettir." diyor, değil mi? "Cumhuriyet fazilettir." (CHP sıralarından alkışlar) Niye cumhuriyet fazilettir? Faziletli bir hayat ancak cumhuriyette mümkündür, cumhuriyette bütün vatandaşlar eşittir ama bu Lübnanlaştırma projesinde vatandaş diye bir şey yok; birtakım cemaatler var, birtakım etnik, dinî gruplar var, mezhepler var, bu toplulukların oluşturduğu, bir araya getirdiği bir toplam var. Bakın, bu bir toplum falan değildir ve bu, cumhuriyet fikrinin temeline aykırıdır, temeline karşıdır. Burada, bu bahsedilen toplulukların bir federasyonu gibi bir Türkiye manzarası anlatılıyor, bunun farkında olalım. Türkiye'de millet ortadan kaldırılmak isteniyor, cumhuriyet fikri ortadan kaldırılmak isteniyor, bunun çok iyi farkında olalım.

Bu Amerikan Büyükelçisinin Türkiye'ye yönelik bu açıklamaları haddini aşan, çok yanlış açıklamalardır. Bunlar hâlâ hâlâ yanıtsız kalmıştır. Ve değerli arkadaşlarım, burada demokrasi yoktur, burada cumhuriyet yoktur, burada vatandaşlık ilkesi, eşitlik ilkesi yoktur, az önce ifade ettiğim gibi, birtakım tanımlanmış gruplar vardır, topluluklar vardır, o toplulukların sözde temsilcileri vardır -o temsil yetkisini, görevini nereden aldıkları belli değil- onların arasında birtakım al verler, pazarlıklar vardır, devletin kurumları bu topluluklara göre paylaşılmıştır sanki birtakım yağma, ganimet yağması unsurlar paylaşılmış gibi. Böyle bir devlet organizasyonu vardır az önce bahsettiğimiz Lübnan örneğinde. Türkiye'de bu mu yapılmak isteniyor arkadaşlar? Türkiye'de cumhuriyetin 2'nci yüzyılında böyle bir projeye karşı karşıya

bulunduğumuzu ve Amerikan Büyükelçisinin de bu Lübnanlaştırma projesinin sözcülüğüne soyunduğunu, iktidar tarafından da defalarca bu açıklamaya destek mahiyetinde sözlerin söylenmiş olduğunu maalesef hepimiz görmüş olduk. Yani demek ki dışarıda Türkiye'ye yönelik bir harita savaşı var, içeride de bir harita savaşı var. Yani dışarıda Türkiye'nin topraklarını küçültmeye yönelik bir harita savaşı varken Türkiye'nin içerisinde maalesef Türkiye'yi parçalamaya yönelik bir harita savaşı var.

Şimdi, değerli milletvekilleri, bu şartlarda Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin hiçbir zaman bu şekilde toplulukların ortaklığıyla yönetilecek bir federasyon hâline getirilmesi fikrine her koşulda karşı çıkacağımızı, buna müsaade etmeyeceğimizi bilmenizi istiyorum.

Şimdi, burada bir emperyal plan var, cumhuriyeti çözmek isteyen, yurttaşlığı silmek isteyen, Türkiye'yi yeniden tarif etmek isteyen bir plan var. Barrack'ın yanlış haritası ile içerideki Lübnan projesi aynı masa içerisinde bulunan başka bir planın başka bir ucu, bunu görüyoruz. Birinci planda sınırlarımız siliniyor, ikincisinde toplumun ortak kimliği silinmek isteniyor ve birtakım insanlar, sözde gazeteciler, bunlara destek açıklayan siyasetçilerle karşı karşıya kalıyoruz. Türkiye'nin ulusal onurunu zedeleyen bir unsur da böyle bir kişinin Türkiye'ye büyükelçi gönderilmesi.

Şimdi, adamın kariyerine bakıyorsun, her zaman karanlık işlerin içerisinde olmuş, her zaman birtakım ticari oyunların, faaliyetlerin içerisinde olmuş, birtakım iş gruplarının çıkarlarını temsil eden bir insan olagelmış; bununla ilgili yargılanmış, bununla ilgili hakkında soruşturmalar açılmış, bununla ilgili birçok defa görevden alındığı başka örnekler olmuş. Yani Türkiye'ye yapılan muameleyi görüyor musunuz? Değerli arkadaşlarım, bakın, üzülererek söylüyorum; siz belki anlamıyorsunuz, ben size tercüme edeyim; olan hadise şu: "Türkiye böyle bir ülkedir." diyorlar bize. "Biz Türkiye'ye böyle bir kişiyi göndererek, böyle kriminal bir insan göndererek, geçmişte birtakım iş odaklarının ya da Körfez sermayesinin adamı olduğu için soruşturma geçirmiş bir kişiyi Türkiye'ye göndererek nasıl bir ülke olarak Türkiye'yi gördüğümüzü gösteriyoruz." diyorlar. Ama ne oluyor? Sanki bunların hiçbirisi yokmuş gibi "Vay, kravatın ne güzel!" "Aman, senin kravatın daha güzel." "Ankara'ya gel, ben sana kravatımı vereyim." Bu manzaralar bizi üzüyor arkadaşlar muhalefet milletvekilleri olarak. Gerçekten, bunlar karşısında bu milletin onurunu hiç düşünmüyor musunuz? Bu milletin onurunu hiç düşünmüyor musunuz?

Değerli arkadaşlarım, Thomas Barrack ya da onun gibiler gelip geçer ama bu ülkenin haritasını da kimse değiştiremez, bu milletimize de kimse bu şekilde planlarla bir ömür biçemez. Buna müsaade etmeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, söylenecek çok şey var ama bu fotoğrafın bize hatırlattıklarını şöyle özetlemek istiyorum: Hâlâ, 100'üncü yılında bile iktidar uygulamaları nedeniyle cumhuriyet hâlâ savunulması gereken bir fikir bu topraklarda ve biz, bu fikri savunmaya devam edeceğiz. Yanlış bir harita önünde poz veren bir diplomatın bir tek fotoğraf karesi bile bize aslında Türkiye'ye yönelik dışardaki niyetlerin ne olduğunu gösteriyor ama unutmasınlar arkadaşlar, bu ülkede hâlâ gönüllerinde Mustafa Kemal Atatürk'ün vatan sevgisini taşıyan milyonlarca insan var, milyonlarca insan var. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim haritamızda bir eksiklik yok, bizim vicdanımızda sınır yok, bizim davamızın adı belli -değerli arkadaşlarım- bağımsız Türkiye davası. Biz bu davadan bir adım geri atmayacağız, iktidarın bütün bu yanlışlarının karşısında durmaya devam edeceğiz.

Tekrar söylüyorum, ben günlerce bekledim ya, iktidardan bir milletvekili, bir bakan, bir bakan yardımcısı; ya, bir parti ilçe başkanı, il başkanı -iktidar partisi içerisinde- bir tepki göstersen, "Barrack, sen nasıl bir haritanın önünde duruyorsun, senin burada ne işin var?" desin. Allah hakkı için, bir tane yok, bir tane yok ama yarıştırdunuz sabah burada Ali Mahir Başarır'a laf yetiştireceğim diye, böyle böyle hızla, hızla yarıştırdunuz maalesef. Bunu söylerken bundan mutlu olarak söyleyemiyorum, ızdırap duyuyorum, utaniyorum.

Türkiye’de -başlangıçta söyledim- yani Gazi Mecliste tezkereleri nasıl görüştüğümüz ortada; büyük bir acele içerisindeyiz, bütün Meclis faaliyetleri maalesef bu şekilde yangından mal kaçırmacısına yürütülüyor, vatandaşımız bilgilendirilmiyor, vatandaş bilgilendirecek gazeteciler cezaevinde bulunuyor. Bakın, hepinizin evladı var; 28 yaşında Furkan Karabay, Silivri Cezaevinde ağırlaştırılmış müebbet hapis almış insanların koşullarında yatıyor, tek başına, 9 Nolu Cezaevinde tek başına yatıyor, 28 yaşında bir gazeteci.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) - Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

YUNUS EMRE (Devamla) - Tek yaptığı şey haber yapmak; terör yok, şiddet yok, şiddet çağrısı yok, hiçbir şey yok. 28 yaşında bir delikanlı, Galatasaray Üniversitesi mezunu, pırl pırl bir gencimiz cezaevinde tutuluyor.

Değerli arkadaşlar, vatandaşımız bilgiyi doğru şekilde edinemesin diye bunlar yapılıyor, biz bunları biliyoruz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının niye uygulanmadığını, Anayasa Mahkemesi kararlarının niye uygulanmadığını, Türkiye’de demokrasi namına vatandaşımızın elinde kalan her şeyin niye kaçırılmak istendiğini, Türkiye’de bu kesif otoriter dalganın niye milletin üzerine çöktüğünü biz biliyoruz çünkü vatandaşımız doğru bilgiye erişirse günlerinizin sayılı olduğunu biliyorsunuz. Vatandaş, işte, ne olup bittiğini, ne döndüğünü anlamasın, bilmesin, bu Tom Barrack saygın bir insan zannedilsin istiyorsunuz; onun için bu gazetecileri cezaevine atıyorsunuz, onun için RTÜK sabah akşam televizyon kanallarına beş gün, on gün ceza veriyor.

Değerli arkadaşlarım, süremin sonuna geldim. Biz, bu tezkereye “evet” oyu vereceğiz ama az önce anlattığım bütün sorunları da tekrar kamuoyunun ve Meclisimizin dikkatine sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sümer...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Adana Milletvekili Orhan Sümer’in, PTT bünyesinde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan personele ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

PTT bünyesinde 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında görev yapan personelin diğer kamu kurumlarına geçiş süreci uzun süredir belirsizlik içinde devam ediyor. Bu durum çalışanlar açısından hem mesleki motivasyonu hem de kurumsal verimliliği olumsuz etkilemekle beraber kamu kurumlarında iş barışını da bozuyor. Geleceklerini planlayabilmeleri, yeni görev yerlerine uyum sürecini zamanında tamamlayabilmeleri ve kamu hizmetinde daha verimli şekilde kadro alabilmeleri için bu belirsizliğin giderilmesi şarttır. Bütçe görüşmeleri öncesinde bu konunun somut bir şekilde gündeme alınması, çalışanlar arasında oluşan kaygının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameli personelin geçiş süreci bir an önce tamamlanmalı, çalışanların emekleri ve hakları daha fazla belirsizlik içinde bırakılmamalıdır. Kamu çalışanlarının sesi duyulmalı, hem adalet hem de liyakat ilkesi çerçevesinde bu süreç şeffaf biçimde tamamlanmalıdır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Bravo!

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2790 (2025) sayılı Kararı uyarınca, hudut, şümül ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi

Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında, 31/10/2025 tarihinden itibaren iki yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair tezkeresi (3/1199) (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sinop Milletvekili Sayın Nazım Maviş.

Buyurun Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; UNIFIL'e iştirak eden Türk Silahlı Kuvvetlerinin görev süresinin iki yıl daha uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün niçin böyle bir gündemi konuşuyoruz? Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü, 2006 yılında İsrail'in Lübnan'a saldırısının ardından tesis edilen barışı sürdürmek amacıyla kuruldu yani bir İsrail saldırganlığı nedeniyle böyle bir barış gücü oluşturuldu. Orta Doğu ve İslam coğrafyası söz konusu olduğunda İsrail'in saldırganlığı âdeta değişmez bir olgu hâlini almıştır. İsrail, Filistin'in yanı sıra Lübnan'a, Suriye'ye, İran'a, Yemen'e, Irak'a, Katar'a defalarca saldırmıştır. İsrail, kurulduğu günden bu yana hiçbir kural tanımayan, her türlü katliamı meşru gören, her türlü uluslararası anlaşmaya rağmen saldırganlığından kaçınmayan bir terör devleti olarak hareket etmiştir; bu bölgede barışa en büyük tehdit her zaman İsrail olmuştur. Bugün de, yine İsrail saldırganlığından sonra oluşmuş bir Birleşmiş Milletler mekanizmasını konuşuyoruz.

Değerli milletvekilleri, artık, İsrail'in saldırganlığı, İsrail'in saldırdığı ülkelerle İsrail arasında bir mesele olmaktan çıkmıştır, bir insanlık meselesi, bir dünya meselesi hâlini almıştır. İsrail, aslında Gazze'ye saldırırken, orada sadece bir toprak parçasına, o toprak parçasına sıkışmış bir insan topluluğuna değil, bütün bir insanlığa ve bütün bir dünyaya saldırmaktadır. Bu saldırganlık görmezden gelindikçe, hatta, bu saldırganlığın arkasında duruldukça kaybeden sadece Gazze değil, bütün insanlık olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bugün Lübnan'da 3 milyona yaklaşan Filistinli mülteci yaşamaktadır. İsrail, hâlâ Golan Tepeleri'nde işgalci olarak bulunmaktadır. 1982'den 2000 yılına kadar Lübnan'ı işgal etmiştir. Şeba Çiftlikleri'ni hâlâ işgal altında tutmaktadır. Sabra ve Şatilla mülteci kamplarında insanlık dışı katliamlar yapmıştır. Filistinli liderleri terör örgütleri yöntemleriyle başka ülkeler içerisinde hunharca katletmiştir. İsrail, Birleşmiş Milletlerin bugüne kadar aldığı 62 kararın neredeyse tamamını yok saymıştır. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 242 sayılı Karar'ıyla İsrail'in 1967 öncesi sınırlarına geri çekilmesini, 476 ve 478 sayılı Kararlarıyla da Kudüs'ü ilhak ve işgalinin uluslararası hukuka aykırı olduğunu ilan etmiştir ama İsrail hiçbirini dinlememiştir. Söz konusu İsrail olunca her türlü şiddet, kıyım, yıkım ve hukuksuzluk görmezden gelinmiştir. Filistinliler yetmiş beş yıldır sayısız katliama maruz kalmışlardır. Beldetü's Şeyh, Ebu Şuşa, Deyr Yasin, Tantura, Salha, Dakmas Camisi katliamı, Lod ve Ramte gibi onlarca katliamda gece baskınlarıyla binlerce çocuk, kadın, yaşlı ve engelli katledilmiş ve göçe zorlanmıştır. 2008'de, 2012'de, 2014'te ve 2021'de de İsrail Gazze'yi havadan bombardımana tabi tutmuş, fosfor bombaları, misket bombalarıyla binlerce insanı katletmiştir.

Değerli milletvekilleri, bütün bunlar neden oluyor? Karşı karşıya kaldığımız bu insanlık dışı durum nedir? Kıymetli arkadaşlarım, bu, sapkın bir politik durumdur. Batı sekülerliği bir medeniyet ölçütü olarak insanlığa dayatırken İsrail'de teopolitik, gerici, anakronik, irrasyonel bir sapkınlığa izin vermektedir. Başka teopolitik örgütlere karşı bütün bir dünya mücadele koalisyonları kurarken karşımızda âdeta devletleşmiş bir siyonist DAES gerçekliği var. DAES bir örgütün adının yanı sıra bir terör teopolitiği ise bunun en iyi yakıştığı yapı da İsrail Devleti'dir. Seküler dünya, modern dünya, laik dünya, hümanist dünya devletleşmiş böyle bir dinsel sapkınlığı nasıl alkışlayabilmektedir? Talmud gibi, Kabala gibi sapkın teolojik temellerle katliamlar nasıl meşrulaştırılmaktadır?

Değerli milletvekili arkadaşlarım, karşımızda büyük bir ahlaki kötülük vardır. Ahlaki kötülük failinin iradi tercihidir, bilinçli bir seçimdir; Hitler de, Stalin de soykırımı bilinçli tercih etmişlerdir. Şimdi de İsrail ahlaki kötülüğü bile isteye, bilinçli bir şekilde, üstelik de keyif alarak tercih etmiştir. Ahlaki kötülük teknolojinin sınır tanımaz imkânlarıyla buluşunca da barbarlık tarihinin en korkuncu ortaya çıkmıştır.

Kıymetli arkadaşlar, Immanuel Kant “radikal kötülük” derken tam da bunu tarif etmişti; kötülüğün kökleşmesi ve içgüdüsel bir hâl alması. Kötülük, siyonizmin içgüdüsel hâlidir. Arendt de “sıradanlaşmış kötülük” derken; gülerek oynayarak soykırım yapmasına rağmen öldürdüğü bebeklerin cesetleriyle gayet normal, gülerek fotoğraf çektiren insandaki kötülüğün normalliğini kastetmiştir. Taha Abdurrahman, İsrail’in soykırımını “mutlak kötülük” olarak tanımıştır, yani mücerret aklın idrak edeceğinin ötesinde bir olgu olarak tarif etmiştir. Bu mutlak kötülüğün faili İsrail’dir, siyonizmdir ama bilin ki maktulü bütün insanlıktır. Filistin’e reva görülen eziyet bütün dünyaya reva görülen eziyettir.

Değerli milletvekilleri, İsrail’e karşı bazı devletlerin yapamadığını Batılı şehirlerin meydanlarını dolduran halklar yapmıştır. Halkların sesine kulaklarını tıkayan siyasetçiler halklarına rağmen İsrail taraftarlığını sürdürmek istemişlerdir ancak her şeye rağmen insanlığın vicdan cephesi kazanmıştır. New York Belediye Başkanlığı ön seçimlerini kaybeden eski New York Valisine ön seçimleri kaybetmesiyle ilgili seçimde neyi göremediği sorulunca, halkın İsrail’e yönelik öfkesini fark edemediğini söylüyor. Biz inanıyoruz; dini, dili, etnisitesi ne olursa olsun vicdan ve ahlaki bir olan insanlık cephesi her türlü karartmaya rağmen Gazze’nin yanında olmaya devam edecektir.

Değerli milletvekilleri, insanların karşı karşıya kaldığı krizleri çözmek, barış ve huzuru temin etmek için kurulmuş olan uluslararası kuruluşların önemli bir kısmı, artık barış ve huzuru temin etmek bir yana hiçbir sorunu çözemez hâle gelmişlerdir. İki dünya savaşının bütün kıyıcılığını yaşamış Avrupa, tekrar savaşlara, yıkım ve kıyımlara maruz kalmamak için Birleşmiş Milletler, NATO gibi birtakım uluslararası kuruluşların kurulmasına öncülük etmiştir. Birleşmiş Milletler Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarının oluşturduğu tahribattan hareketle kurulmuştur. 1945’te 111 maddeden oluşan Birleşmiş Milletler Antlaşması küresel barış ve güvenlik, uluslararası sorunların çözümü için iş birliği ve insan haklarına saygı ve katkıyı esas almaktadır. Bu kuruluşların temel amacı, savaşları önlemek, barış ve huzuru tesis etmek ve sürekliliğini sağlamaktır ancak bugün geldiğimiz noktada Birleşmiş Milletler, sorunları çözmeye kudretini maalesef kaybetmiştir. Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen İsrail’in işgali durdurulamamaktadır; Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen Amerika, Irak’a saldırabilmiştir. Uluslararası kurumlar Ruanda, Bosna, Kosova, Suriye, Myanmar -Rohingya- Libya, Filistin gibi ülkelerde yaşanan sorunlara ne yazık ki seyirci kalmışlardır. Özellikle söz konusu olan ülkeler İslam ülkeleri olduğunda Birleşmiş Milletlerin de NATO’nun da diğer uluslararası kuruluşların da yaşanan olaylar karşısında barış ve huzuru tesis etmek için hiçbir girişimde bulunmadığını onlarca olayda görmüş olduk.

Kıymetli arkadaşlar, öte yandan, Avrupa Birliği de iddialarından oldukça uzaklaşmıştır. Avrupa ülkelerinde her geçen gün ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslamofobi yükselmektedir; faşist partiler sürekli güç kazanmaktadır. Oysaki Avrupa Birliğinin temelini moral değerler oluşturmaktadır ancak bugün Avrupa Birliği, birliğin temelini oluşturduğu iddia edilen değerlerle çelişik bir durum sergilemektedir. Bir arada yaşamak, çoğulculuk, hoşgörü, özgürlük, demokrasi ve adalet gibi değerlerin söz konusu yabancılar, göçmenler, özellikle de Müslümanlar olduğunda nasıl yok kabul edildiğini birçok olayda hep birlikte gördük. Bu açıdan Avrupa Birliğinin moral üstünlüğü yara almış, Avrupa bu anlamda sahiçiliğini yitirmiştir.

Öte yandan, birlik, bütünlüğünü sürdürebilmekte de ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. İngiltere, birlikten ayrılmıştır, birlik ülkeleri içerisinde birliğin geleceğiyle ilgili ciddi tartışmalar yaşanmaktadır. Değişen dünya dengeleri içerisinde gücünü koruyabilmek, varlığını tahkim edebilmek Avrupa Birliği

lkeleri için öncelikli kaygılardan biri hlni almıştır. Özellikle Rusya-Ukrayna savaşı Avrupa Birliği ülkelerini bütün zayıflıklarıyla yüzleşmeye mecbur bırakmıştır. Ordusu olmayan, güvenlik kaygısı artan, enerji ihtiyaı bağımlılıık boyutuna ulaşan bir Avrupa söz konusudur. Böyle bir Avrupa'nın umut ve gelecek vadetmesi söz konusu değildir. Bırakın insanlığa umut ve gelecek vadetmeyi kendi bütünlüğünü sürdürebilmesi, kendi refah ve huzurunu artırabilmesi, hatta kendi güvenliğini sağlayabilmesi çok kolay ve rahat da görülmemektedir.

Değerli milletvekilleri, bu, aslında dünyanın karşı karşıya kaldığı ciddi bir sistem krizidir. Uluslararası kuruluşlar sorun çözememektedir, hatta çözememektedir; neredeyse sadece Amerika'nın çıkarlarının gerektirdiği tutumun dışında hiçbir tutum sergileyememektedir. Avrupa Birliği, temsil ettiğini iddia ettiği değerlerle çatışmaktadır. Bir yandan sömürgeci geçmişinin karakteristik özelliklerini yeniden sergilerken diğer yandan yeni faşist hareketlerin siyasal yükselişiyle moral değerlerini tahrip etmektedir. Bütün bunlar barışın ve istikrarın ciddi tehditlerle karşı karşıya kaldığının göstergesidir. Uluslararası sistem bugün geldiği nokta itibarıyla hiçbir krizi çözememektedir çünkü sistemi yok sayanlar sistemi kuranlardır; sistem, adalet ve eşitlik temelinde değil, stnlerin çıkarı temelinde kurulmuştur. Bu hâliyle de hiçbir sorunu çözmesi mümkün değildir. Mesele, sistemi var eden değerlerin sahihciliğiyle ilgilidir. Bu nedenle, dünyanın yeni bir dengeye, yeni bir uluslararası sisteme ihtiyaı vardır. Temeli adalet olan, eşitlik olan, ahlak, dayanışma ve onurlu katılım olan, merhamet ve insana saygı olan insancıl bir yeni düzene ihtiyaç vardır. Batı'nın böyle bir düzeni inşa etmesi de mümkün değildir çünkü Batı, böyle bir düzeni inşa etmek gibi bir kaygı da taşımamaktadır. Zaten bugünkü uluslararası kuruluşlar haklının gcl olduğu inancı üzerine değil, gcllnn haklı olduğu inancı üzerine kurulmuştur. Misyonu, sistemi kuran gclerin çıkarlarını korumaktır det. Bu nedenle bu krizi aşmanın yolu dünyaya hâkim olan değerler dünyasının değişmesine bağlıdır. O nedenle, Sayın Cumhurbaşkanımız her platformda "Dünya 5'ten büyüktür." diyor, o nedenle "Daha adil bir dünya mümkündür." diyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın bu çağırısı adalet isteyen, onurlu eşitlik isteyen dünyanın bütün ulusları ve devletlerinedir. Hangi hakla 5 ülke bütün ülkelerden daha fazla hakka sahiptir? Bu durum George Orwell'ın Hayvanlar iftliği'ndeki domuzların daha eşit olduğu hikyeyi det bize anımsatmaktadır.

Değerli milletvekilleri, peki, biz nerede duruyoruz? Biz vicdanın olduğu yerde duruyoruz, hak ve adalet çizgisinde duruyoruz, mazlumun yanında duruyoruz. Kudüs'n, Mescid-i Aksa'nın yanında duruyoruz, nehirden denize zgr Filistin'in yanında duruyoruz. şeyh Ahmed Yasin'in, Abdülaziz Rantisi'nin, İsmail Haniye'nin, Yahya Sinvar'ın yanında duruyoruz. Yahudi, Hristiyan, Müslüman fark etmez; barışı tercih eden herkesle barışın yanında duruyoruz tıpkı Osmanlı Dönemi'nde 3 dinin kutsal şehrini barış ve esenlikle yönettiğimiz gibi.

Kıymetli arkadaşlar, Recep Tayyip Erdoğan bedel ve maliyet hesabı yapmadan İsrail'e "one minute" diyerek bunu göstermiştir. Herkes Hamas'ı terör rgt olarak mahkûm etmek isterken o, Hamas'a en gcl destek ve sahiplenmeyi sağlayarak bunu göstermiştir; Birleşmiş Milletler kürsüsünde Filistin'in, Gazze'nin en gcl sesi olmuştur. Dünyada çıkan en gcl ses Recep Tayyip Erdoğan'ın yani Türkiye'nin sesi olmuştur.

Biraz önce bu kürsüde konuşan DEM PARTİ'li milletvekili arkadaşımız Türkiye'nin İsrail'le ilişkileri bağlamında bir eleştiri geliştirdi; bunu üzülerek dinlediğimi ifade etmek istiyorum. Sayın Saki Türkiye'nin İsrail'e en gcl tepkiyi ve İsrail'le ilişkiler konusunda en gcl duruşu ortaya koyduğunu gözden kaçırmış görünüyor.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yakıtla mı? Jet yakıtıyla mı?

NAZIM MAVİş (Devamla) - Ama şaşırdığımız husus şu: Gazzeliler, Filistinliler, Hamas ve bölge halkları Türkiye'ye teşekkür ederken, Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ederken siz hâlâ bunu nasıl söylüyorsunuz, bunu da anlamak mümkün değil.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Grup Başkan Vekiliniz söyledi “Biz ticarete devam ediyoruz.” diye.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, biraz önce konuşan Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşımız da Sayın Cumhurbaşkanımızın duruşunu, tutumunu eleştiren bir açıklamada, beyanda bulundu cesaret ve korku düzleminde. Her hâlde Cumhurbaşkanımızın bugüne kadarki mücadelesi içerisinde, siyasi hayatı içerisinde korkunun değil cesaretin nasıl ete kemiğe bürünmüş hâli olduğunu seçmen yirmi üç yıldır görüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sorduğum sorulara yanıt versene! Sen ne söyledin Barrack’a? Barrack’a yanıt verdin mi? Beni bırak, Barrack’a yanıt ver, Barrack’a! Beni bırak, Amerika Elçisine yanıt ver!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Biz bugünlere yerli veya uluslararası vesayet odaklarıyla mücadele ederek geldik.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Cesaretin niye yetmiyor Amerika Elçisine yanıt vermeye?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Cumhuriyet mitinglerine rağmen, MİT krizine rağmen, Gezi kalkışmasına rağmen...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Amerika Elçisine yanıt vermeye cesaretin niye yetmiyor?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - ...17-25 Aralığa rağmen, 15 Temmuzla rağmen biz cesaretin ete kemiğe bürünmüş bir hâli olan Recep Tayyip Erdoğan’la birlikte mücadele ederek geldik. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) - Benim üzerimden yaranmaya çalışma Cumhurbaşkanına! Amerika Elçisine yanıt ver.

Benim üzerimden yaranamazsın, benim üzerimden yaranamazsın! Benim üzerimden yaranmaya çalışma. Yanıt versene, yanıt versene! Yanıt ver, yanıt! Sorular sorduk yanıt ver!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - 15 Temmuzda Türkiye’nin karşı karşıya kaldığı krizlerde birileri perdenin arkasına saklanırken, kahvelerini yudumlarırken tankların karşısına çıka çıka bugünlere geldik.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sen ne yanıt verdin? Sen ne yanıt verdin Amerika Elçisine? Amerika Elçisine hangi yanıtı verdin?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Kimseden korkmadık. Recep Tayyip Erdoğan da ne iç vesayet odaklarından ne dış vesayet odaklarından korkarak bugünlere gelmedi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletimiz yirmi üç yıldır korkanı da kaçanı da milleti için cesaretle savaştı da çok iyi biliyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Amerika Elçisine ne yanıt verdin?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Onun için, yirmi üç yıldır dünyaya meydan okuyan lider olarak Recep Tayyip Erdoğan’ı görüyor ve yirmi üç yıldır biz kazanıyoruz, siz kaybediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) - Amerika Elçisine ne yanıt verdin? Amerika Elçisine ne yanıt verdin, onu söyle! Benim üzerimden Erdoğan’a yaranmayı bırak, yaranmaya çalışmayı bırak; yakışmıyor bir milletvekiline.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Şunu da bir kere daha ifade etmek istiyorum: Recep Tayyip Erdoğan’ın her zeminde söylediği gibi, biz de onun arkasında yürüyen, onunla birlikte yol yürüyen yoldaşları olarak her zeminde söylediğimiz gibi dünyanın hiçbir egemeni karşısında boyun eğmedik, eğmeyeceğiz ve bilin ki biz sadece hiçbir dünyevi güçten değil, yalnız ve yalnızca Allah’tan korkar ve milletimizi hesaba katarız.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Amerika Elçiliğinin karşısında boyun eğdin. Bilmiyor muyuz bunları! Bilmiyor muyuz bunları! Anlattı hepsini detaylı bir şekilde. Ne yanıt verdin?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Milletimizin ve ülkemizin çıkarı söz konusu olduğunda da...

BAŞKAN - Bir dakika Sayın Milletvekili, bir dakika...

Sayın Milletvekili, siz konuştunuz size bir kişi laf atmadı.

Buyurun Sayın Milletvekili.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Kimse bir şey dedi mi size ya!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Milletimizin ve ülkemizin çıkarı söz konusu olduğunda da Recep Tayyip Erdoğan'ın ne yaptığını bu ülkede herkes bilir. Dışarıdan medet umanlar, dışarıya ülkesini şikâyet edenler, yabancı milletvekiline bu ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı'yı yuhallattıranlar bizim milletle bağımızı anlayamazlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bizim ülkeye aidiyetimiz, bizim bu millete olan aidiyetimiz yirmi üç yıldır defalarca test edilmiştir ama siz ülkeyi dışarıya şikâyet ederek sürdürdüğünüz bu politikalarınızın sonuçlarını yirmi üç yıldır yenilerek görüyorsunuz, yine yenileceksiniz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) - Onun için Amerika'dan meşruiyet arıyorsunuz değil mi?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Biz onurlu olduk, dik duruşlu olduk, milletimiz de bunu yirmi üç yıldır takdir etti. Hiç kusura bakmayın, cumhuriyeti korumak ve kollamak Cumhuriyet Halk Partisinin görevi değildir.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Bizim görevimiz! Bizim görevimiz! Bizim görevimiz!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Siz kendi partinizi korumaya ve kollamaya bakın bugünlerde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet, bu milletin ortak değeridir ve cumhuriyeti size bırakacak da değiliz, kusura bakmayın.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Siz de koruyun; hepimizin görevi, hepimizin görevi.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Biz, sizin o "Lübnanlaştırma" dediğiniz çabaya karşı "Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet" diyerek bir doktrin ortaya koymuş bir siyasi hareketiz.

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Hangi millet?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Onları bir söylesene, biraz aç içini.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - İtalya faşizmi de aynı teoriyi savunuyordu, Alman Nazizm'i de aynısını savunuyordu; Alman faşistler de savunuyor o tezi.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Recep Tayyip Erdoğan bedel ve maliyet hesabı yapmadan İsrail'e "one minute" diyerek bunu göstermiştir zaten. Herkes Hamas'ı terör örgütü olarak mahkûm ederken o, Hamas'ın yanında yer alarak bunu göstermiştir.

Etnik, dinî ve mezhepsel çeşitliliğiyle değerli arkadaşlar, bu coğrafyadaki gelişmelerin bölgenin tümünü etkileyebileceğini hepimiz biliyoruz ve birçok kez bu tecrübe edilmiştir. Emperyalist ülkeler, Orta Doğu ve İslam dünyasını etnik, dinî ve mezhepsel ayrımlar üzerinden dizayn etmek istemişlerdir. Farklılıklar üzerinden yapılacak müdahaleler, bölgeye istikrar getirmediği gibi, bölgenin iktisadi ve siyasi kaynaklarını sömürmek isteyen güçlerin de işini kolaylaştırmaktadır. Bu bölgede Türkiye'nin tek taraflı, edilgen bir rol yerine bölgesel barış ve istikrar için aktif rol alması önemlidir. Türkiye'nin bölgeyle tarihsel, kültürel bağları oldukça köklüdür. Bu toprakları Osmanlı Dönemi'nde uzun süre yönetmiş bir devlet olarak kaybedeceğimiz ve kazanacağımız çok şey vardır. Türkiye'nin bu tarihî mirası stratejik bir dayanak olarak kullanması sadece Türkiye'nin bölge politikaları açısından değil, bölgede adil ve kalıcı bir düzen kurabilmek açısından da önemlidir. Türkiye, bölgenin asli unsurudur; her zaman bölgede yaşanan gelişmelerde temel aktörlerden biri olarak yer alacaktır.

Değerli milletvekilleri, başta Amerika olmak üzere birçok Batılı ülkenin bölgeye dair üç temel hedefi olmuştur. Bunlardan birincisi, maliyeti ne olursa olsun her hâl ve şart altında İsrail'in güvenliğini sağlamaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - İkinci olarak, başta enerji kaynakları olmak üzere, bölgenin bütün doğal kaynakları sömürülmek istenmiştir.

Üçüncü olarak da dünyaya yeni bir barış mesajı, yeni bir söz söyleme gücüne sahip olan İslam'ın bu coğrafyada bir medeniyet kaynağı olarak yeniden güçlenmesini boğmak istemişlerdir.

Biz, dört yüz yıl bu bölgeyi bütün farklılıklarına rağmen barış içinde yaşadık. Bütün farklı mezhep ve din mensupları kendi inanç ve değerlerini bizim hâkimiyetimizde özgürce yaşadılar. Egemenliğimiz döneminde Kudüs'ün 3 din için kutsiyetine hürmeten El Halil kapısına “La ilahe illallah İbrahim Halilullah” yazılmıştır. Dini, dili, etnik yapısı ne olursa olsun, bizim anlayışımıza göre insanlar yaratılıştan eşittir. Biz hiçbir zaman bu bölgede bölgeyi sömürmek, bölge insanını köleleştirmek için bulunmadık. O nedenle, bölgede barışın tesis edilmesi için katkı vermek, bölgede istikrarın sağlanması için aktör olmak tabii ki Türkiye'nin en doğal ve zorunlu görevidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bizim için Lübnan'da olmak...

FATİH DÖNMEZ (Eskişehir) - Mikrofon açık değil Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Bir dakika verdim.

FATİH DÖNMEZ (Eskişehir) - Vermediniz. Olmadı ki bir dakika.

BAŞKAN - Vermiyoruz, bir daha uzatmıyoruz Sayın Milletvekili.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) - Ben, Sayın Başkanımıza hoşgörüsünden dolayı teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz, Adana Milletvekili Sayın Bilal Bilici'ye aittir.

Buyurun Sayın Bilici. (CHP sıralarından alkışlar)

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Bildiğiniz üzere, Lübnan tezkeresi üzerine toplanmış bulunmaktayız.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarıyla oluşturulan misyonlara her zaman destek verdik, bu tutumumuz değişmedi. Bugün tezkereye olumlu oy vereceğiz ama çekincelerimizden de bahsedeceğim. Bu vesileyle, yurt içi ve yurt dışında görev yapan, bizlerin güvenliği için kendi canlarını seferber eden kahraman askerlerimize de milletimizin evinden selamlarını iletıyorum.

Orta Doğu ne yazık ki büyük bir istikrarsızlığın merkezidir ve Lübnan ise bu istikrarsızlığın on yıllardan beri içindedir ve merkezi hâle getirilmektedir. Lübnan, istikrarsızlık bataklığına dönüştürülmektedir, bu da görmezden gelinemez. Lübnan'ın İsrail'le olan sorunları, geçmiş Suriye'deki Esad rejiminin Lübnan'ı bir nevi arka bahçesi gibi görüp kendince domine etmek istemesi ve İran'ın Hizbullah üzerinden Şii nüfusla da bağdaştırarak güçlendirme çabası, iç savaşın yarattığı derin bölünmeler, travmalar ve etnik, siyasi, ekonomik meseleler ülkenin istikrarını bir türlü sağlayamamasına yol açmaktadır.

Geçmişin ticaret, kültür ve sanat merkezlerinden biri olan Lübnan'ın, özellikle Beyrut'un durumu ise içler acısıdır. Birçok yabancı güç ve yabancı devletler Lübnan'da hem söz hakkı hem hâkimiyet hem de çıkarlarını gözeterek Lübnan'ı apaçık bir şekilde vekâlet savaş alanı hâline dönüştürmüşlerdir.

Bugün bu tezkere 1978'de Birleşmiş Milletler Görev Gücü olarak başlayan 50 ülkeden 10 bini aşkın askerin yer aldığı ve 2006 yılından itibaren ordumuzun da barış için katkısı sunduğu bir sürecin de devamıdır.

Lübnan özelinde, bölgedeki terör yapılanmalarıyla mücadele edilmelidir. Evet, edilmelidir çünkü terör yalnızca bir ülkenin değil, bir milletin değil, bir bölgenin değil, tüm insanlığın ortak düşmanıdır.

Orta Doğu'da büyük güçlerin vekâlet çatışmaları sürmektedir. Lübnan'ın ve bölgenin bu savaşlardan kurtulması, yeniden istikrara kavuşması için herkes üzerine düşen görevi de yapmalıdır.

Lübnan, bugün sınırlarını koruyamayan bir ülkedir, Lübnan, bugün kendi halkının tam olarak can ve mal güvenliğini sağlayamaz bir durumdadır. Bu coğrafyanın en çok ihtiyaç duyduğu şey ise huzur, güven, barış ve istikrardır. Barışın sağlanmasında Birleşmiş Milletler öncülüğünde kolektif bir çerçevede mümkün olan ve maalesef UNIFIL’in istenilen düzeyde etkili ve caydırıcı olamamasını da burada not ediyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bugün bölgede Görev Gücü sayesinde şiddetin bir nevi, bir nebze azalması, insani yardımların ulaşması ve altyapının yeniden kurulması sevindirici gelişmeler arasındadır. Bu adımların barışın kalıcı hâle gelmesi için de devam etmesi en büyük temennimizdir.

Vurgulamak istediğim başka bir nokta var. Askerimiz 2006 yılından beri bölgede barış için görev yapmaktadır. Devlet yönetiminde ve dış politikada devamlılık esastır ama mevcut iktidar zikzaklar arasında gelip gitmektedir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Özellikle bizler Atatürk vizyonuna sadık kalarak “Yurtta sulh, cihanda sulh!” diyoruz. Dış politikadaki temel duruşumuz da nettir.

Şimdi, çekincelerime geliyorum: 9 Ekim 2025 tarihinde imzalanan ateşkes savaşı dondursa da bölgede tamamen bir barut fıçısıdır bu durum, her an yeniden alevlenme riski de vardır. Bu nedenle, Gazze meselesi tekrar Lübnan’a doğru genişleyebilir ve Lübnan’daki askerlerimiz için öngörülemeyen güvenlik tehditleri oluşabilir. Bu konuda da tedbirli olmakta fayda var.

Tezkereye gelince, tezkerede uluslararası hukuktan doğan haklar vurgulanmakta ama bu uluslararası hukuktan doğan haklar bu iktidar tarafından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için ise göz ardı edilmektedir ve hiçe sayılmaktadır. Barış Gücü olarak görev alacak olan askerlerimizin misyonu bölgede huzuru, güveni ve istikrarı sağlamak ama bunun dışında, gelin görün ki istediğimiz huzur, güven ve istikrar Türkiye’nin içinde, yurt içinde var mıdır ve mevcut mudur; bunu sormak istiyorum ama bu, mevcut değildir. Ne yazık ki Türkiye bu iktidar tarafından sırf seçimleri kazanabilmek için medya ve troller yoluyla kutuplaştırıldı. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Türkiye, huzurunu kaybetti. Ülkenin kaderi liyakatsiz ellerin yönetimine bırakıldı. Türkiye, güvenliğini kaybetti. Türkiye’ye biçilen bu çarpık düzenin devam etmesi için her yol denendi, Türkiye, istikrarını da kaybetti. Türkiye’de hukuk talimatla işleyen bir düzene teslim edildi. Türkiye, adaletini de kaybetti.

Birileri istedi diye yasalar keyfi şekilde değiştirilemez. Yasa dediğin açık, anlaşılabilir, öngörülebilir olmalı. Kanunları uygulayacak kişiler keyfi olarak hukukun üstünlüğünü engelleyemezler. Yargı, mutlaka bağımsız ve tarafsız olmalıdır. Bağımsız ve tarafsız olmayan yargı, sadece hukuk görünümüne bir tiyatrodur. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Ancak Türkiye 2024 yılı içerisinde Dünya Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 142 ülke arasında 117’nci sırada yer almaktadır. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının dahi tanınmadığı bir ülkede hukuktan ve adaletten söz etmek mümkün değildir. Ayrıca, 2024 Kasım ayı itibarıyla AHİM önünde bekleyen 22.450 başvuruyla, Türkiye, Mahkemenin toplam dosyasının yüzde 37’sine tek başına sahiptir.

Demokrasi sadece seçimden ibaret değildir. Basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü gerçek bir demokrasinin vazgeçilmez unsurlarındandır ancak Türkiye, yine 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi sırasında gerilemiştir, 180 ülke arasında 158’inci sıradadır. Adaletin olmadığı bir yerde hiçbir şekilde kalkınma da olamaz. Türkiye, yine 2025 yılında Ekonomik Özgürlük Endeksi’nde ise 184 ülke arasında ancak ve ancak 111’inci sırada yer alabilmiştir.

Bugün 27 AB üyesi ülkenin 20’sinden büyük, Avrupa’nın ve Türkiye’nin en büyük şehrinin Belediye Başkanı ve Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu adaletsizliğin ve birilerinin seçimi kaybedeceğini anlaması sonucu şu anda Silivri zindanındadır. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bravo!

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Bugün Ekrem İmamoğlu dışında, Zeydan Karalar Başkanımız, Muhittin Böcek Başkanımız gibi Türkiye'nin metropol kentlerinin belediye başkanları, ayrıca Mehmet Murat Çalık, Ceyhan Belediye Başkanı Kadir Aydar, Seyhan Belediye Başkanı Oya Tekin başta olmak üzere birçok belediye başkanlarımız hukuksuzca cezaevlerindedir.

Biz diyoruz ki herkes için hak, hukuk, adalet. Gerçek demokrasi ancak halkın sesine kulak verildiğinde, vatandaşın katılımı teşvik edildiğinde, protestolara tahammül gösterildiğinde ve özgürlükler korunduğunda kalıcı hâle gelir. Düşünce tarihine şekil veren ünlü filozof John Locke der ki: "Hukukun bittiği yerde gaddarlık başlar." Demokrasi yalnızca seçimlerden ibaret değildir, asıl mesele iktidarın nasıl yönetildiğidir. Güç şeffaflıkla sınırlandırılmadığında yozlaşma başlar. Bu ilkeler Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesiyle bire bir örtüşür çünkü Atatürk'ün vizyonunda güç bir ayrıcalık değil emanettir, halka karşı sorumluluk bilinciyle taşınması gerekir. Makamlar, kişiler gelip geçicidir ama devlet ve millet kalıcıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) - Türkiye'de bu gaddarlık sonucunda adaletin terazisi ise şaşmıştır ama şaşan bu teraziyi düzeltmek ise dün olduğu gibi bugün de Cumhuriyet Halk Partisine düşmektedir.

Biz, Lübnan tezkeresine "evet" ama ülkemizin Lübnanlaşmasına "hayır" diyoruz.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Sait Yaz.

Buyurun Sayın Yaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken hepimizi Allah'ın selamı, merhameti ve bereketiyle selamlıyorum.

Kadim dostumuz ve kardeşimiz olan Lübnan halkı ve devletiyle ilişkilerimizi kökleri tarihin derinliklerine inen dinimizin ve ortak medeniyetimizin ışıyla yoğrulmuş bir bakış açısıyla ele almak istiyorum. İslam'ın düşünce sistemine göre insanlar eşrefimahlukattır. Her insanın aklı, malı, canı, nesli ve inancı teminat altındadır. Coğrafi sınırlar, etnik yapılar arazidir; mülk Allah'ındır, insanlar da onun kulusudur. Yeryüzünde asıl olan insanlıkta eş, dinde kardeşliktir. Bu vesileyle, Lübnan sadece coğrafi bir komşumuz değil aynı zamanda gönül coğrafyamızın mümtaz bir parçasıdır. Beyrut, Trablus, Sayda, bu şehirler bizim için sadece haritadaki noktalar değil yüzlerce yıl omuz omuza yaşadığımız, aynı kültürel mirası paylaştığımız, aynı kibleye yöneldiğimiz kardeşlerimizin yurtlarıdır.

Değerli milletvekilleri, biz millet olarak Peygamber Efendimiz'in buyurduğu üzere "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücudun organları gibidir, vücudun bir organı rahatsızlanırsa diğer organları da bu acıyı paylaşır." inancına sahibiz. Lübnan'ın da Gazze'de olduğu gibi yaşadığı her zorluk, her sıkıntı bizim de yüreğimizde bir yaradır. Onların huzuru bizim huzurumuz, onların istikrarı bizim istikrarımız demektir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002 yılından bu yana dış politikamızda insani ve vicdani değerler merkeze konulmuş, bölgemizdeki istikrar ve refah temel hedef olarak benimsenmiştir. Bu vizyon çerçevesinde, Lübnan'a yönelik yaklaşımımız her zaman kardeşlik ve dayanışma temeline dayalı, tarafsız ve yapıcı bir çerçevede ilerlemiştir. Türkiye, her zaman Lübnan'ın siyasi birliğine, toprak bütünlüğüne ve iç barışına en güçlü şekilde destek veren ülkedir. Türkiye, bu kadim coğrafyanın önemli bir aktörü olarak Lübnan'ı her zaman farklı din, mezhep ve etnik yapıların ahenk içinde yaşadığı bir mozaik olarak görmüştür. Bu mozaik, Rabb'imizin yarattığı çeşitliliğin bir ayetidir ve korunması için de elimizden geleni yapmalıyız. Biz inancımızın gereği olarak adaleti, merhameti ve

tüm farklılıklara saygıyı esas alırız. Türkiye'nin Lübnan'a yönelik politikası bu insani ve İslami değerler üzerine inşa edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Osmanlı döneminde filizlenen, Kurtuluş Savaşı'nda omuz omuza verilen desteklerle pekişen bu kardeşlik bugün de en güçlü bağımızdır. Son zamanlarda Gazze'de şiddetle devam eden İsrail'in yayılmacı siyonist saldırganlığından İran, Tunus, Suriye, Katar ve Lübnan da nasibini almıştır. Siyonist İsrail'in Lübnan'ın güneyinde sivillere yönelik yaptığı acımasız saldırılar Gazze'de olduğu gibi binlerce masum insanın ölümüne ve on binlerce insanın yaralanmasına sebep olmuştur. Bu saldırıları Hariciyemiz her zaman şiddetli bir şekilde lanetlemiş ve kardeş Lübnan halkının yanında yer alarak yaralarını sarmaya çalışmıştır. Bugün Lübnan'da olupitenlere karşı biz sadece Sünni kardeşlerimize değil, aynı zamanda, Şii, Dürzi, Maruni ve Hristiyan tüm etnik ve dinî cemaatlara aynı mesafede yaklaşıyoruz. Zira dinimiz bize inancından bağımsız olarak zorda olana el uzatmayı, mazlumun yanında durmayı emreder; bu, bizim medeniyetimizin bir vecibesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Lübnan halkı ekonomik ve siyasi zorluklarla mücadele ederken biz Türkiye olarak TİKA, Kızılay ve farklı yardım kuruluşlarımızla, kültürel ve eğitim alanındaki iş birliklerimizle bu kardeşliğimizin yanında durmaya devam ediyoruz. Bizim amacımız hiçbir karşılık beklemeden, sadece Allah rızasını gözeterek kardeşliğin ve dayanışmanın en güzel örneğini sergilemektir.

Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti, Lübnan'la olan güçlü tarihsel bağlarını geleceğe taşıma kararlılığındadır. Kardeş Lübnan halkının yanında olmaya, Lübnan'ın iç barışına ve refahına destek vermeye devam edeceğiz. Ülkemizin dış politikada izlediği “Daha Adil Bir Dünya Mümkün” vizyonu çerçevesinde Lübnan'ın zorlu ekonomik ve siyasi süreçleri aşarak hak ettiği huzurlu ve müreffeh günlere ulaşacağına yürekten inanıyorum. Unutmayalım ki bu coğrafyanın kadim değerleri ve ortak tarihi bize büyük bir sorumluluk yüklemektedir; bu sorumluluk ayrılıkları değil birliği, nefreti değil sevgiyi, çatışmayı değil diyalogu merkeze almayı gerektirir. Zira Peygamber Efendimiz “Müminler birbirlerinin kardeşidirler, ne kardeşine zulmeder ne de zalimin insafına terk eder.” buyurmaktır.

Lübnan, yıllardır bölgesel çatışmaların, istikrarsızlığın ve insani dramların gölgesinde kalmıştır. Masum sivillerin acısını dindirmek, barışı tesis etmek ve yeniden umut yeşertmek yalnız Lübnan halkının değil tüm insanlığın ortak sorumluluğudur. Türkiye, tarih boyunca mazlumun yanında olmuş, barış ve adaletin timsali olmuştur. Kur'an'ı Kerim'de Rabb'imiz “Kim bir canı kurtarırsa bütün insanlığı kurtarmış gibidir.” buyurur. Biz de bu anlayışla hareket ediyoruz çünkü barışa katkı sunmak insanlığın ortak geleceğine katkı sunmaktır. Bu kararlılık ülkemizin uluslararası arenada üstlendiği yapıcı rolün, medeniyet mirasımızın ve insani sorumluluğumuzun bir yansımasıdır.

Sözlerimi tamamlarken Lübnan'ın bir an evvel siyasi istikrara ve ekonomik refaha kavuşmasını, o kadim devletin yeniden huzur ve sükuna erişmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyor, Türkiye Cumhuriyeti devletinin inancından ve ecdadından aldığı güç ve mirasla, aldığı sorumlulukla Lübnan halkının yanında olmasını ve Lübnan'a gönderilecek Birleşmiş Milletler bünyesindeki UNIFIL'e iştirak eden Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının görev süresinin iki yıl daha uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresini destekliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, (3/1199) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.18****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sırada yer alan (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

3.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbir alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/1200)

16/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde terör tehdidinin sürüyor olması ve kalıcı istikrarın henüz tesis edilmemesi, millî güvenliğimiz açısından risk ve tehdit oluşturmaya devam etmektedir.

Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler, bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

Suriye'de PKK/PYD-YPG ve DEAŞ başta olmak üzere terör örgütleri mevcudiyetini sürdürmekte ve ülkemize, ulusal güvenliğimize ve sivilere yönelik tehdit oluşturmaya devam etmektedir. PKK/PYD-YPG, Suriye merkezî yönetime entegre olmaya yönelik adım atmayı ayrılıkçı ve ayrıştırıcı gündemi dolayısıyla reddetmekte, ülkede kalıcı istikrarın tesisine yönelik sürecin ilerletilmesini de engellemeye çalışmaktadır.

Diğer taraftan, Suriye'de mevcut yönetimin beklenti ve gereksinimi doğrultusunda, ülkenin terörle mücadele imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi, sivililerin günlük yaşamlarını ve geri dönüşlerini olumsuz etkileyen mayınların temizlenmesi, ülkedeki kimyasal silahların yerlerinin tespiti ve imhası süreçlerinde de ulusal çabalara eşlik eden uluslararası çalışmaların desteklenmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya, istikrar ve güvenlik tesis çabalarını sekteye uğratmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiller oluşturmaya yönelik, millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması ve Suriye'deki istikrarın tesisine dair çabaların pekiştirilmesi millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014), 2249 (2015) ve 2254 (2015) sayılı Kararlarıyla Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı Karar'da bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülahazalarla, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla uzatılan iznin süresinin 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 90'ıncı maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Buyurun Sayın Meriç.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Türkiye'deki ekonomik düzenine ilişkin açıklaması*

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Türkiye, Avrupa'nın en pahalı ekmeğini, en pahalı enerjisini, en pahalı arabasını, en pahalı telefonunu kullanıyor ama aynı Türkiye'de halk en düşük gelire, en yüksek vergiye ve en zayıf umuda mahkûm ediliyor. AB ortalamasında ekmek fiyatı yüzde 3 artarken Türkiye'de yüzde 41,9 artmıştır. Bir Amerikalı bir iPhone almak için 10 gün çalışırken bir Türk 90 gün çalışıyor. Avrupalı, maaşının yalnızca yüzde 3'üyle aracının deposunu doldurabiliyorken bizde ise aynı yakıt maaşın yüzde 20'sine mal oluyor ve hâlâ “Enflasyonla mücadele ediyoruz.” diyorlar. Hayır, mücadele etmiyorsunuz; halkı enflasyonla boğuyorsunuz, vergiyle cezalandırıyor, faize mecbur bırakıyorsunuz. Bu düzenin adı “ekonomi” değil “kölelik” düzenidir. Halk artık size “Yeter!” demiyor “one minute” diyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarıtaş...

Buyurun.

45.- *Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, fıstık ithalatına ilişkin açıklaması*

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yaz kuraklığın en çok vurduğu çiftçilerden fıstık üreticilerine bir darbe de Ticaret Bakanlığından geldi. En verimli fıstık arazilerine sahip Siirt'te üretim yapan çiftçiler desteklenmezken başka ülkelerden fıstık ithal edilmesi çiftçilere ve yerli tarıma yapılan en ağır darbedir. Bu karar, yalnızca çiftçiye değil kentin ekonomisini, istihdamını ve tarımsal üretim zincirini de olumsuz etkileyecektir. Yerli üretimi güçlendirmek yerine dışa bağımlılığı arttırmak, hiçbir ekonomik ya da toplumsal gerekçeyle savunulamaz.

Çağrımız nettir: Bu hatalı ithalat protokolünden derhâl vazgeçilmeli, kuraklıktan etkilenen fıstık üreticilerine acil destek sağlanmalı, sulama altyapısı güçlendirilmeli ve yerel üretimi önceleyen politikalar hayata geçirilmelidir.

Teşekkürler.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

3.- *Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/1200) (Devam)*

BAŞKAN - Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Bu görüşmede siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Alınan karar gereğince tezkere üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk söz Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun'a aittir.

Buyurun Sayın Torun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak ve Suriye'de Silahlı Kuvvetlerimizin bulundurulmasına yönelik iznin uzatılması talebiyle görüşülen tezkere üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Suriye, uzun yıllar süren iç savaşın ve katliamların ardından 8 Aralık 2024 tarihinde Baas zulmünden kurtulmuş, bir devrim yaşanmıştır. En uzun kara sınırına sahip olduğumuz komşumuz Suriye'de yaşananları

hep beraber takip ettik, savaşı ve onun meydana getirdiği insani dramlara birlikte tanık olduk. Kimyasal silahların kullanıldığı katliamlarda 1 milyondan fazla insan hayatını kaybetti. Milyonlarca insan, başta ülkemiz olmak üzere farklı ülkelere göç etmek zorunda kaldı. Ülkenin alt ve üst yapısının yarısından fazlası tamamen yıkıldı, maddi zararın 500 milyar doların üstünde olduğu söyleniyor. Yakınlarını kaybeden, göç eden ailelerin uğradığı psikolojik yıkımın maliyeti ise belki birkaç kuşağı etkileyecek.

Bir yıla yakın süredir Suriye’de istikrar için çeşitli çalışmalar, görüşmeler yapılmaktadır. Ülkemiz de Suriye’de yeni çatışmaların önüne geçecek bir yönetim sistemi için gerekli desteği veriyor ve vermeye devam edecektir. Geldiğimiz noktada Suriye’de kalıcı istikrar için çözülmesi gereken temel problemlerin başında din, mezhep ve etnisite fark etmeksizin tüm toplum kesimlerinin kendilerini ifade edebileceği kapsayıcı bir ortamın sağlanması gelmektedir. 8 Aralıktan kısa bir süre sonra Aleviler ve Dürzilerle yaşanan çatışmalar, bununla birlikte SDG ile merkezî ordu arasında zaman zaman meydana gelen krizler tansiyonun tam olarak düşürülemediği bizlere gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, daha önce bu kürsüden de ifade ettim, Türkiye’nin Suriye’de alacağı tutum “honest broker” yani güvenilir ara buluculuk olmalıdır. Farklı ülkelerdeki iç savaşlara şahit olan ve savaş sonrası yapılanmada bizzat görev almış bir arkadaşınız olarak söylemeliyim ki uzun bir iç savaş deneyimi olan toplumlarda devlet yeniden yapılanırken tekçi ve aşırı merkezî üniter devlet ısrarı faydadan çok zarar getirecektir. Kimi zaman bazı devlet görevlilerinin yaptığı gibi mevcut Suriye yönetimini bile şaşırtacak seviyede tekçi açıklamalar yapmak oluşabilecek olumlu havayı dağıtmaktadır. Türkiye, Suriye’deki tüm tarafların aşırı taleplerini törpüleyen, tüm kimliklerin eşit şekilde temsiline imkân veren bir Suriye için taraflarla diyalog hâlinde olmalıdır. Klasik idari yapılara ve doktrinlere bağlı olmadan, toprak bütünlüğünü muhafaza ederek daha ademimerkeziyetçi bir yapı oluşturulması için gayret gösterilmelidir. Burada, ön yargılarla hareket etmeden, ismi “özerklik” olmadan, iller bazında yerel yönetimlerin güçlendirildiği bir sistem barışa hizmet edebilir. Kürtlerin, Dürzilerin, Türkmenlerin, Alevilerin, Hristiyanların, kısacası toplumun tüm parçalarının dilleri ve kültürleriyle tanındığı ve var olduğu bir Suriye, yeni çatışmalara imkân vermeyecek kadar güçlü olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Suriye yalnızca bizim komşumuz değil aynı zamanda vatandaşlarımızın soydaşlarının yaşadığı bir coğrafya ve kardeş bir ülkedir. Komşumuzda yaşanan sorunlar bizleri doğrudan etkilemekte, oradaki istikrar bize de kuvvet vermektedir. Malumunuz, 2013 yılında ülkemizde başlayan çözüm süreci Suriye’de düğümlenmiş; Suriye’de yaşananlar, on yıl önce çözülecek sorunları günümüze taşımıştır. Bugün de 1 Ekim 2024 itibarıyla, Sayın Bahçeli tarafından başlatılan ve Sayın Cumhurbaşkanı tarafından sahiplenilen “terörsüz Türkiye” sürecinin içindeyiz. Süreçte bir yılı geride bıraktık. Yaz boyunca çalışan Meclis Komisyonu kıymetli dinlemeler yaptı. 1 Ekim 2025’te Sayın Cumhurbaşkanı, gerek sembolik adımlar gerekse yaptığı açıklamalarla sürecin arkasında olduğunu tekrar ilan etti. Bu süreç, ülkemizin en büyük sorunlarını çözmeyi kendine hedef belirlemiş ve olumlu sonuçlanması istisnasız her vatandaşımızın lehine olacak bir süreçtir. Meclis Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş’un geçtiğimiz cuma günü Diyarbakır’da verdiği mesajlar oldukça kıymetlidir. Kürtçe şiir okunması, bu toprakların kadim dillerinin bu milletin Meclisi aracılığıyla paylaşılması memnuniyet vericidir. Ana sütü gibi helal olan tüm ana dillerinin sahiplenilmesi ve desteklenmesi, bazı kesimlerin zannettiği gibi ülkeyi bölmez, sadece bu ülkenin vatandaşlarının ülkeye ve devlete aidiyet duygularını artırır.

Bu süreç temel olarak 3 aşamada ilerlemelidir. Karşılıklı mesajlar ve örgütün feshiyle başlayan ilk aşamanın artık nihayete ermesi elzemdir. Komisyonun bir an önce dinlemeleri tamamlayarak eve dönüş yasa tekliflerini hayata geçirmesi ve Genel Kurul gündemine getirmesi gerekmektedir. Dağdakilerin silahlarını teslim edip ülkeye gelmeleri ilk aşamayı başarıya ulaştırır. Sonrasında siyasi mahpusların serbest bırakılması ve kalıcı hukuki reformları içeren iki ve üçüncü aşamaya geçilmelidir. Bu ilk aşama uzadıkça

toplumsal fay hatları hassas hâle gelmekte, sürecin enfekte olma ihtimali artmaktadır. Sürecin zehirlenmesi tehlikesine karşı herkes dikkatli olmalıdır. Bu tip hayati ve hassas süreçlerin olmazsa olmaz şartı kullanılan dilin, takınılan tutumun dikkat ve özenle seçilmesidir. Özellikle kamuoyunda tepki uyandıracak söylem ve sloganlardan kaçınmak gerekmektedir. Burada iktidara da bir sorumluluk düşmektedir, CHP’li belediyelere karşı yapılan operasyonlar süreci zehirleme potansiyeline sahiptir. Kimse size “Yolsuzluk operasyonu yapmayın.” demiyor, yapın ama herkese yapın, parti farkı gözetmeksizin yapın. Esas olan, tutuksuz yargılanma süreci işletilerek kaçma şüphesi olmayan belediye başkanlarının tahliye edilmesi sağlanmalıdır. Aynı şekilde gerek Anayasa Mahkemesi gerekse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin hak ihlali kararı verdiği siyasetler bir an önce serbest bırakılmalıdır. Bu adımların atılması toplumda sürece desteğin artmasına sebep olacak ve başarı şansını artıracaktır. Süreç boyunca teenniyle adım atılmalı, bin düşünüp bir söylenmelidir. Tüm tarafların birbirlerini dinlediği, anlamaya çalıştığı, empati kurduğu bir sürecin başarıya ulaşmama ihtimali yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bahsettiğim hususlar çerçevesinde tezkereye yönelik görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Suriye Geçici Cumhurbaşkanı Ahmet eş-Şara ile SDG lideri Mazlum Abdi arasında imzalanan 10 Mart mutabakatını memnuniyetle karşıladık. Bu mutabakat, SDG’nin Suriye merkezî ordusuna entegrasyonunu içermektedir. Aradan geçen yedi aya rağmen somut bir adım ne yazık ki atılamamıştır. Müzakerelerin devam ettiği ve tarafların olumlu yaklaşımlarına dönük aldığımız bilgiler yakın zamanda kayda değer gelişmelerin olacağına dair umudumuzu taze tutuyor. Bu diyalog aşamasında Türkiye’nin diplomasiyi silahtan daha etkin kullanarak taraflar arasında bir uzlaşiya vesile olabileceğine inanıyorum. Artık bu coğrafyada düşmanlıkları beslemenin, düşman hukuku uygulamanın değil barışa yönelik yapıcı adımlar atmanın gerektiğini düşünüyorum. Bu düşüncem ve hissiyatım baki kalmakla birlikte Suriye’nin henüz tam istikrara kavuşmadığını biliyoruz. Suriye’nin kendi içinde yaşayabileceği karışıklıkların yanı sıra bir İsrail gerçeği de yanı başımızda duruyor. Tüm dünyanın gözleri önünde kabul ettiği bir barış anlaşmasına rağmen sözünde durmayarak tekrar onlarca Gazzeliyi bombalarla öldüren İsrail, Suriye üzerinden de çeşitli planlar yapmaktadır.

Bölgemizde hâlâ istikrarı bozan unsurlar vardır, bunlar için teyakkuzda olmak gerekmektedir. Bölgemiz on yıllardır birçok savaş ve iç savaşlarla örselendi, yoruldu. Bölgemizin ihtiyacı yeni çatışmalar değil barıştır. Hemen tamamı Osmanlı bakiyesi olan bölgemizde sınırlar değişmeden, sınırları anlamsız kılacak ekonomik ve kültürel birlikler kurmak gerekmektedir. İkinci Dünya Savaşı’nda 60 milyon kayıp veren Avrupa, daha on beş yıl geçmeden nasıl bir araya gelmeye başlayıp Avrupa Birliği’nin temellerini attıysa biz de bölgede savaşları sonlandıracak ekonomik, kültürel ve siyasi ortaklıkların temelini atacak bir diplomatik çalışma yapmalıyız. Bölgemiz artık savaşla değil ekonomik gelişme ve istikrarla anılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, son olarak, Suriye’nin mevcut durumu bölgemizin gerçekleriyle beraber düşünüldüğünde, Hükümetin olası çatışmalarda hızlı adım atabilmesi için bu tezkereyi destekliyoruz. Ancak bu tezkerenin, Suriye’de yaşanmasını, tüm bölgeye yayılmasını beklediğimiz barış iklimi ve diyalog zeminine zarar verecek şekilde kullanılmaması gerektiğini tekrar ifade etmek istiyorum.

Bu duyularla yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Torun.

Sayın Erdem...

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Konya Milletvekili Orhan Erdem’in, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 6’ncı Cumhurbaşkanı seçilen Tufan Erhürman’a ve Ersin Tatar’a ilişkin açıklaması

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Geçtiğimiz pazar günü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 6'ncı Cumhurbaşkanını seçmek üzere halk sandık başına gitmiş ve 6'ncı Cumhurbaşkanı olarak Tufan Erhürman'ı tüm partilerin seçmenlerinin verdiği oylarla yüzde 63 gibi yüksek bir oranla Cumhurbaşkanı olarak seçmiştir. Türkiye garantörlüğünde, Kuzey Kıbrıs, haklı davasında bundan sonra müzakerelerini Tufan Erhürman'la yapılacaktır.

Yine, görev süresi bitmekte olan Sayın Ersin Tatar'a da teşekkür ediyorum. Rum yönetiminin çözümsüz tavrına karşı "bağımsız iki devlet, egemen devlet" teziyle müzakereleri yeni bir boyuta taşımış; ikili ilişkileriyle, görevi olmadığı hâlde birçok önemli yatırımın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne getirilmesine vesile olmuştur. Kendisine teşekkür ediyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dindar...

Buyurun.

47.- *Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van kayyımına ilişkin açıklaması*

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Van'da kayyım rejimi halkın emeğine ve suyunu zehir katıyor. Halkımız temiz içme ve kullanma suyundan mahrum durumdadır. Bir büyükşehirde günlerce suyun kesilmesinin çok büyük riskleri vardır. Van'da artık birçok şey sudan ucuz hâle gelmiştir çünkü kayyım, beş ayda suya yüzde 103 oranında zam yaptı. Şubat ayında 18 lira olan suyun metreküpü 38 liraya çıkarıldı. Suya zam yapan kayyım, birçok mahallenin ve abonenin suyunu da sürekli kesiyor. Halkımız fahiş zamlar nedeniyle faturasını ödeyemez duruma gelmiştir. Faturasını ödeyemeyene hemen icra uygulanıyor. Kayyımın su kesintileri, fahiş zamları ve icra operasyonları karşısında "Dur!" deme vakti gelmiştir. İktidar, atadığı kayyımdan sorumludur. Halkın suyunu zehir eden, hesabını ödeyecektir. Halka yüksek fatura çıkaran kayyımın faturası iktidara kesilecektir.

Teşekkür ediyorum.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

3.- *Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler; terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/1200) (Devam)*

BAŞKAN - YENİ YOL PARTİSİ Grubu adına ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada görüşmekte olduğumuz iki önemli tezkere Irak ve Suriye tezkeresi ile Lübnan'da görev yapan UNIFIL tezkeresi, yalnızca dış politika belgeleri değil aynı zamanda Türkiye'nin güvenlik vizyonunu ve bölgesel sorumluluklarını yansıtan kritik metinlerdir. Türkiye; bulunduğu coğrafyanın zorluklarını bilen, bu zorlukları fırsata çevirebilecek güce, diplomasiye ve askerî kapasiteye sahip bir ülkedir.

Komşularımız Irak ve Suriye'de yaşanan istikrarsızlıklar, sadece bu ülkelerin değil doğrudan bizim ulusal güvenliğimizin de bir parçasıdır. Terör örgütleri PKK-PYD/YPG ve DEAŞ gibi yapılar hâlâ varlıklarını sürdürmekte, sınırlarımızın hemen ötesinde güvenli alanlar kurma girişimlerine devam etmektedirler. Bu tehditlere karşı Türkiye'nin caydırıcı bir duruş sergilemesi, uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli adımları atması elbette kaçınılmazdır. Bu nedenle, YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi olarak tezkereyle Hükûmete verilen sınır ötesi operasyon yetkisini Türkiye'nin ulusal güvenliğinin korunması açısından gerekli görmekteyiz. Aynı şekilde, Lübnan'da görev yapan Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Gücüne katkımız da Türkiye'nin hem bölgesel hem küresel barış vizyonunun bir uzantısıdır.

Türkiye, yalnızca askerî varlığıyla değil diplomatik gücü, insani yardımları ve bölgesel diyalog kapasitesiyle de istikrara katkı sunan bir ülkedir. Türkiye'nin bölgedeki her adımı, sadece kendi güvenliği için değil bölgesel barışın ve uluslararası hukukun korunması için de atılmalıdır ve atılmaktadır. Bu çerçevede, ülkemizin diplomatik dili, askerî caydırıcılığı kadar değerlidir.

Değerli milletvekilleri, istikrar yalnızca silahla değil diyalog ve iş birliğiyle sağlanabilir. Türkiye, barışı koruma misyonlarında olduğu kadar masadaki diplomasisiyle de bölgesel çözüm süreçlerinin merkezinde olmalıdır ancak bu vizyonun sürdürülebilmesi, karar süreçlerinin demokratik zeminlerde yürütülmesiyle mümkündür. Meclisin onayı ve denetimi sadece bir prosedür değil Türkiye Cumhuriyeti devletinin demokratik itibarının teminatıdır. Tezkere süreçlerinde şeffaflık ve hesap verilebilirlik güvenliğimizin meşruiyetini güçlendirir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, şu ana kadar ülkemizin kapasitesini, olması gerekenleri ifade ettik ama bu tezkere Meclise gelirken ihlal edilen hususları da burada ifade etmek ve iktidarın dikkatini çekmek özellikle bizim boynumuzun borcu. O nedenle altını kalın çizgilerle çizmek isteriz ki bu tezkerelerin sürelerinin birinin iki yıl, diğerinin üç yıl olarak belirlenmesini doğru bulmuyoruz. Bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi geleneğinde böyle bir şey yoktu. İki yılı, çok şükür, üç dört yıllık AK PARTİ iktidarıyla ortaya koydunuz. Zaman sınırlaması mefhumu... Türkiye Büyük Millet Meclisini çalıştırmak çok mu zor ki siz, buradan iki yıllık, üç yıllık tezkereler çıkartıyorsunuz? Oysa tezkerelerde aslanan, her yıl Parlamentoda yenilenebilecek güce iktidarın sahip olduğu gerçeğidir. Sayısal çoğunluğunuz, dilediğiniz gibi bu tezkereleri yılda bir görüşmek suretiyle çıkartabilir.

Sayın Başkanım, malumunuz, şimdi, üç yıllık Suriye ve Irak tezkeresi çıkarıyoruz. Oysa 28'inci Dönemin görev süresi Anayasa'ya göre 14 Mayıs 2028 yılında son buluyor. Bu çıkarttığımız tezkere tam üç yıllık tezkere. Kendimizde olmayan bir hakkı kullanıyoruz şu an itibarıyla Parlamento olarak; dolayısıyla, usulü bu eksikliği iktidara özellikle ifade etmek istiyoruz. Bu tezkereler her yıl çıkartılabilir; getirdiğiniz zaman da biz özellikle Suriye ve Irak tezkeresine, Lübnan tezkeresine YENİ YOL Grubu olarak destek vereceğimizi buradan ifade ediyoruz. O yüzden, iki yıllık, üç yıllık tezkerelerin burada görüşülmüş olması son derece yanlıştır; Türkiye Büyük Millet Meclisinde böyle bir geleneği başlattınız ama yanlış yapıyorsunuz. Kendinize güvenmiyor musunuz ki bir sonraki yılda getireceğiniz tezkerenin buradan geçmeyeceğine yönelik bir inanç mı var? O nedenle, kimden, ne kaçırıyorsunuz? Üç yıllık tezkere mi olur Allah aşkına? Suriye'de ve Irak'ta Türkiye Cumhuriyeti'nin gücünü elbette ki göstermek durumundayız

çünkü Suriye’de ve Irak’ta Türkiye’ye yönelik bir tehdidin varlığını hepimiz görüyoruz, bu konuda hiçbir tereddüt yok ama yangından mal kaçırır gibi üç yıllık bir tezkerenin bu Parlamentoda görüşülmüş olmasını doğru bulmuyoruz. Ve iki buçuk yıl sonra Anayasa’ya göre görev süresi tamamlanmış milletvekillerinin bu yönde bir irade kullanması da bir noktada yetki gasbidir; biz, bizde var olmayan bir yetkiyi burada kullanıyoruz ve üç yıllık tezkere veriyoruz. O yüzden, iktidar mensuplarına buradan bir kez daha hatırlatmak istiyoruz: Buraya gelişigüzel iş getirmeyin, hakkıyla iş getirin ve bu Parlamentonun onurunu iktidar olarak önce siz koruyun. Burada, Sayın Erdoğan’ın imzasıyla üç yıllık bir tezkereyi konuşturmak; hakkımız olmayan, yetkimiz olmayan bir şeyi oylamayla burada çıkartmak kimseye yakışmaz. Dolayısıyla, önümüzdeki yıl getirseniz bu tezkereyi buradan çıkartamayacağınızı mı düşünüyorsunuz? Bu nedenle, bir kez daha güvenlik politikaları ne kadar önemli olursa olsun bu Meclisin gözetim ve onay yetkisi asla ikinci plana itilmemeli ve bu Parlamenteoya herkesin güven duyması gerekiyor özellikle ulusal menfaatler konusunda Türkiye’nin dışarıya yönelik itibarı açısından.

Değerli milletvekilleri, her yıl yenilenen tezkereler sadece teknik bir onay değil aynı zamanda Türkiye’nin dış politikadaki yönelimlerinin yeniden değerlendirilmesi, sahadaki gelişmelerin ve diplomatik sonuçların Meclis önünde tartışılması için bir fırsattır. Bu fırsatı doğrudan kaldıran üç yıllık yetkilendirmeler demokratik denge açısından da doğru değildir. Üstelik, bölgedeki dinamikler hızla değişmektedir. Irak’taki merkezî hükümet ile Kürt Bölgesel Yönetimi arasındaki gerilimler, Suriye’de farklı aktörlerin pozisyonları, olması gereken her yıl yeni bir değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. O nedenle, yine ifade ediyorum ki üç yıllık bir değerlendirme doğru değildir. Üstelik, bölgedeki dinamiklerden bahsederken üç yıl boyunca Meclisin devre dışı kalması ne akılla ne de demokrasiyle bağdaşır. DEVA Partisi olarak şunu vurguluyoruz: Biz, ülkemizin güvenliğinden asla taviz vermeyiz ama güvenliği sağlarken hukuk devleti ilkelerini, demokratik denetimi ve Meclisin itibarını da koruruz. Türkiye’nin bölgesel güç olma hedefi askerî varlıklarla olduğu kadar demokratik olgunlukla, hukuk devletiyle ve öngörülebilir bir dış politikayla anlam kazanır. Türkiye’nin dış politikasında süreklilik kadar esneklik de önemlidir. Bu tezkerenin süresi iki ya da üç yıl olduğunda bu esneklik ortadan kalkar. Oysa bölgesel konjonktür her yıl yeniden şekilleniyor. Bu değişken ortamda Meclisin yılda 1 kez tezkereleri gözden geçirmesi hem demokratik sorumluluk hem de dış politika aklının gereğidir. Biz Hükûmete güvenlik politikalarında destek verirken Meclisin bu sürecin dışında kalmasına itiraz ediyoruz değerli milletvekilleri çünkü millî güvenlik kadar millî iradenin denetimi de vazgeçilmezdir.

Sonuç olarak YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi olarak Irak ve Suriye tezkeresini Türkiye’nin meşru güvenlik kaygılarını gidermeye yönelik bir araç olarak destekliyoruz. Aynı şekilde Lübnan’daki Barış Gücüne katkımızı Türkiye’nin uluslararası saygınlığını güçlendiren bir görev olarak görüyoruz ancak her iki tezkerenin de birer yıllık süreyle yenilenmesi gerektiğini savunuyoruz ve vurguluyoruz. Böylelikle Gazi Meclisimizin denetim hakkı korunacak hem de ülkemizin dış politika refleksleri diri tutulacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye güçlü bir ülkedir. Bu güç sadece ordusunun caydırıcılığından değil kurumlarının itibarından ve demokrasinin derinliğinden gelir. Güçlü devlet vatandaşını aldatmaz. Bizim arzumuz, Türkiye Cumhuriyeti devletinin hem sahada hem de masada güçlü kalmasıdır ve biliyoruz ki güçlü bir Türkiye denetimiyle, demokrasisiyle, hukukuyla ve Meclisiyle güçlüdür. Meclisi bir nevi test unsuru olarak görmek ve Meclisin her yıl yapması gereken denetimi üç yıl gibi bir süreyle burada tekrar oylamaya sunmak Meclise duyulan güvensizliğin işaretidir diyorum. Sizi bu hatalı işleminden geri dönmeye davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz, sağ olasın.

İYİ Parti Grubu adına Muğla Milletvekili Metin Ergun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Görüşülmekte olan Irak ve Suriye tezkeresi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, millî egemenliğimizin tecelligâhı olarak, bir kez daha, ülkemizin güvenliğini doğrudan ilgilendiren kritik bir kararı müzakere etmektedir.

Öncelikle, Türkiye Cumhuriyeti'nin sınır güvenliğini ve millî bütünlüğünü tehdit eden her türlü terör oluşumuna karşı tedbir alma hakkının sorgulanamaz olduğunu açıkça ifade etmek isteriz. PKK-PYD/YPG ve DEAŞ gibi terör örgütlerinin sınırlarımızdaki mevcudiyeti, ülkemizin uluslararası hukuktan kaynaklanan meşru müdafaa hakkını kullanmasını haklı kılmaktadır. Bu bağlamda, tezkereyi ilke olarak desteklediğimizi ifade etmek isterim. Ancak bu tezkereyi desteklemekle birlikte bazı endişe ve düşüncelerimizi de sizlerle paylaşmak istiyoruz.

İYİ Parti olarak Türk dış politikasının, devletin kurucu felsefesine yani Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği rasyonel çizgiye sadık kalması şartıyla destekliyoruz. Dış politika, macera arayışlarından, duygusal reaksiyonlardan ve ideolojik sapmalardan arındırılmış, sadece millî menfaatler ekseninde şekillenmelidir. Tezkerelerle talep edilen yetkiler, bu büyük ve tarihî vizyonun bir parçası olmalıdır. Bizim “evet”imiz terörle mücadelede destekler ama keyfiliğe, basiretsizliğe, kurumların devre dışı bırakılmasına rıza göstermek değildir. Bizim “evet”imiz, devletin meşruiyetini, Meclisin iradesini ve hukukun üstünlüğünü koruma iradesidir.

Muhterem milletvekilleri, görüşülmekte olan tezkere 2014'ten bu yana yapılan uzatma taleplerinin sonuncusudur. Her sene yeniden uzatılan tezkere aslında bir stratejik muhasebe zorunluluğunu da beraberinde getirmektedir. Zira, eğer bir önceki tezkere döneminde belirlenen terör tehdidini tamamen ortadan kaldırma veya kontrol altına alma hedefine ulaşılsaydı bugün yeni bir yetki talebi olmazdı. Bu durum, iktidarın bölge politikalarında kalıcı ve sonuç odaklı çözümler üretemediğini gösteren bir başarısızlık döngüsünün varlığına işaret etmektedir. Geçmiş yıllarda bir veya iki yıllık sürelerle talep edilen yetkinin bu defa üç yıllık uzun bir periyodu kapsamaması sadece idari bir süre değişikliği olarak görülemez. “Üç yıl” demek, bu Meclisin söz hakkının üç yıl boyunca askıya alınması demektir; bu, yürütmenin Meclise olan güveninin eksikliği gösterir. Bu üç yıllık uzatmanın ardındaki stratejik gerekçe ve uzun vadeli planlama hakkında iktidarın milletimize tatmin edici bir açıklama yapması gerekmektedir. Milletimiz, bu sürenin terörle mücadelede nasıl bir fark yaratacağını bilmelidir. Bu süre, sadece yetkiyi ötelemek anlamına gelmemeli, somut ve ölçülebilir hedeflere ulaşmak için kullanılmalıdır. Dolayısıyla İYİ Parti olarak biz bu süreye “evet” derken şerhimizi de koyuyoruz, talep edilen süre üç değil bir yıl olmalıdır diyoruz. Eğer üç yıl olması konusunda ısrar edilir ise bu yetki denetimsiz kullanılmamalı ve her altı ayda bir Meclis bilgilendirilmelidir.

Tezkere metninde bölücü terör örgütü PKK'nın ve Suriye'deki uzantılarının hâlâ Türkiye'nin güvenliğine yönelik temel tehdit olarak tanımlanması, sahadaki mücadelenin devam ettiğini teyit etmektedir. Ancak aynı anda ülkemizin terörle mücadeledeki kararlılığına gölge düşüren bazı siyasi adımlar da atılmaktadır. İYİ Parti olarak sormak zorundayız: Madem Suriye ve Irak'ta PKK ve uzantılarına karşı askerî müdahale devam ediyor, hangi sebeple teröristbaşının ve alçak terör örgütünün beklentilerini karşılamaya yönelik adımlar atılmaktadır? Madem Suriye ve Irak'ta PKK ve uzantılarına karşılık askerî müdahale devam ediyor, Meclis çatısı altında terör örgütü ve teröristbaşının talebiyle kurulan Komisyonun amacı nedir? Bu arada, ABD Büyükelçisi PKK'nın Suriye'deki uzantıları için “Kimse onları bir şey yapmaya zorlayamaz, nihayetinde onlar bizim müttefiklerimizdir, ABD Merkez Kuvvetler Komutanlığı koruması altındadır.” demiştir iki gün önce. Bu açıklamaya Cumhurbaşkanlığı'ndan şu ana kadar herhangi

bir tepki gösterilmemiştir. Bu konuyu ısrarla takip edeceğimizden kimsenin şüphesi de olmasın. Bilindiği üzere, devlet ciddiyeti terörle mücadelede son derece çelişkili bu tarz bir siyaset yürütülmesine izin vermez. Terörle mücadele siyasi hesaplardan azade, tavizsiz ve millî bir duruş gerektirir. Türk milleti bu çelişkili yaklaşımlara karşı samimi ve net bir izahat beklemektedir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin dış politikadaki gücü sadece askerî ve ekonomik kapasitesinden ibaret değildir; aynı zamanda Dışişleri Bakanlığının asırlara sâri kurumsal disiplininin, liyakatinden ve köklü diplomatik geleneğinden oluşur. Dış politikamızda son yıllarda gözlemlenen en büyük zafiyet bu kurumsal yapının bilinçli olarak aşındırılmasıdır. Dışişleri Bakanlığımız Osmanlı'dan devralınan ve cumhuriyetle pekişen asırlık bir kurumsal hafızaya sahiptir ancak son dönemde kariyer diplomatlarının rasyonel analizleri yerine siyasi sadakate dayalı atamalarının artması bu hafızanın zayıflamasına yol açmış durumdadır. Kritik görevlere atanan liyakatten ziyade siyasi yakınlığa sahip isimler, diplomatik süreçlerin profesyonel yönetimini sekteye uğratar hâle gelmiştir. Hâlbuki, uluslararası krizler, kurumsal bilginin ve rasyonel diplomatik enstrümanların en etkin şekilde kullanılmasını gerektirir. Kurumsallığın zayıflatılması, Türk dış politikasının öngörülebilirlik ve güvenilirlik eksenini kaybetmesine neden olmuş durumdadır. Köklü diplomatik geleneğimizin göz ardı edilmesi, ülkemizin uluslararası alandaki itibarını ve etki alanını azaltmaya başlamıştır. İktidar, 2011 yılında “Suriye bizim iç meselemizdir.” dediğinde, aslında Türkiye'nin dış politikasında bir kırılma yaşanmıştır. Bu yaklaşım, yüz yıllık bir diplomatik mirası yok sayan bir dönüm noktası olmuştur. Bu şekilde, cumhuriyetin komşularla barış içinde yaşama ilkesinden uzaklaşmıştır. Atatürk'ün “Yurtta sulh, cihanda sulh.” şiarı terk edilmiş, yerine, ideolojik ve mezhepsel körlüğe dayanan tehlikeli bir macera anlayışı getirilmiştir.

Muhterem milletvekilleri, zikrettiğimiz tüm bu hususların yanında maalesef, dış politikamız, iç kamuoyuna yönelik bir gündem değiştirme manevrası hâline getirilmiştir. Bu durum, Türkiye'nin uluslararası ortakları nezdindeki ciddiyetinin ve güvenilirliğinin zedelenmesine yol açmıştır. Günöbirlik hesaplarla şekillenen dış politika “devletlerin sürekliliği” ilkesiyle çalışmakta ve uzun vadeli stratejilerin uygulanmasını imkânsız hâle getirmektedir. Bu ve buna benzer nedenlerle Türk dış politikasının yeniden millî mutabakat zeminine oturtulması elzemdir. Unutulmamalıdır ki geleneksel Türk dış politikası gerçeklik ve pragmatizm üzerine inşa edilmiştir. Geleneksel dış politikamızın temel önceliği, her zaman Türk devletinin ve Türk milletinin ali çıkarlarını korumak olmuştur. Ancak özellikle sözde Arap Baharı şeklinde kodlanan gelişmelerin ve Suriye iç savaşının başlangıcından itibaren dış politikaya ideolojik saplantılar ve kişisel ilişkiler hâkim olmuştur. Bölgesel aktörlere karşı alınan pozisyonlar devletin rasyonel çıkarlarından ziyade ideolojik yakınlık veya uzaklık temelinde belirlenmiştir. Bu kişisel veya ideolojik tercihler millî menfaatlerin önüne geçmiş, dış politikada tafafisi zor hatalar yapılmış ve Türkiye uluslararası alanda uzun yıllar boyunca yalnızlığa mahkûm edilme riskiyle karşı karşıya kalmış durumdadır.

Muhterem milletvekilleri, Suriye'deki güvenlik tehdidi sadece PKK, YPG ve DEAŞ'la sınırlı değildir. Bölgede Fırat'ın doğusunda ve batısında varlık gösteren HTŞ ve SDG gibi uluslararası destekli karmaşık yapılar da bulunmaktadır. Bu örgütlerin coğrafi ve stratejik konumları, birbirleriyle olan diplomatik ve askerî ilişkileri Türkiye'ye yönelik tehdidin çok boyutlu olduğunu göstermektedir. Bu yapıların arkasındaki uluslararası aktörlerin çıkarları Suriye'deki çatışma ve istikrarsızlık ortamını kalıcı hâle getirmekten geçmektedir. An itibarıyla Suriye âdeta bir devlet olmaktan çıkmış, etnik ve mezhepsel temelde parçalanmış, defakto yönetimlere bölünmüş gibi gözükmektedir. Bu durum büyük ölçüde bölgedeki yıkıcı müdahalelerin ve iktidarın başlangıçtaki yanlış Suriye politikasının bir sonucudur. Suriye'nin içine sürüklendiği bu durum sadece bir yeni Irak değil, aynı zamanda daha tehlikeli bir şekilde yeni Bosna Hersek tablosuna evrilme potansiyeli taşımaktadır ve başlamıştır bu tehlike yani merkezî otoritenin fiilen yokluğu, etnik ve dinsel azınlıkların kendi bölgelerinde silahlı ve özerk düzenler kurduğu

bir yapı. İktidarın dillendirdiği Suriye’de merkezî yönetimin yeniden tesisi ve entegre bir ordu kurulması gibi talep ve beklentilerin karşılanması sahadaki gerçeklik sebebiyle giderek zorlaşmaktadır. Suriye’deki mevcut güç dağılımı ve uluslararası himaye mekanizmaları göz önüne alındığında, SDG unsurlarının merkezî orduya entegre olması ihtimali gün geçtikçe giderek azalmaktadır. Gidişat Suriye’nin kalıcı bir şekilde federal veya konfederal bir yapıya dönüşmesi yönündedir. Bu bağlamda, ABD’nin Ankara Büyükelçisi ve Suriye Özel Temsilcisi olan şahsın “Suriye için federasyon değil ama ona yakın bir şey olacak.” şeklindeki birkaç gün önceki ifadeleri endişe vericidir. Esasında bu ifadeler emperyalizmin Türkiye ve bölge ülkelerine yönelik stratejisinin de özünü ifşa eden ifadelerdir. ABD’nin tarif ettiği bu yapı bir ortak devlet modelidir. Bu kavram yani “ortak devlet” kavramı aynı zamanda emperyalistler ve ülkemizdeki bölücü odaklar tarafından da uzun süredir dillendirilmektedir. Takdir edersiniz ki bu durum millî birlik ve bütünlüğümüz açısından ciddi risklerle karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Hiç şüphe yok ki bunlar Türkiye Cumhuriyeti’nin üniter ulus devlet yapısını ortadan kaldırmayı hedefleyen sinsi planların bir parçasıdır. İYİ Parti olarak ülkemize ve milletimize yönelik sinsi ve emperyalist planlara karşı sonuna kadar ve tavizsiz bir şekilde mücadele edeceğimizden kimsenin şüphesi olmasın.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye’nin tezkerenin meşruiyet dayanağı olarak gösterdiği 2014 tarihli 2170 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı El Nusra Cephesini ve liderlerini de açıkça terör örgütü olarak tanımlamaktadır. An itibarıyla Suriye’nin batı bölgelerinde etkin olan yapının liderliğini üstlenen Ahmed eş-Şara’nın bu geçmişî uluslararası meşruiyet açısından silinmesi güç hukuki bir gölge taşımaktadır. Eğer Türkiye, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına tam uyum içinde hareket ettiğini beyan ediyor ise hukuki tutarlılık gereği sadece terör örgütlerinin güncel yapılanmalarına değil, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından terörist ilan edilmiş şahıslara ve onların geçmişteki kadrolarına karşı da gereken hukuki ve diplomatik adımları atmakla yükümlü değil midir? Bu şahsın geçmişteki terör faaliyetlerini “Gençtim o zamanlar.” gibi hafifletici ifadelerle geçiştirmesi işlediği fiillerin uluslararası hukuktaki sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. Küresel ve bölgesel terörle mücadele hafife alınacak bir konu değildir, hukuki titizlik gerektirir. Bu noktada İYİ Parti olarak sormak isteriz: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ilgili kararlarında öngörülen yaptırımların uygulanması ve bu örgütlere destek verenlerin yargılanmasına dair hükümler bakımından Türkiye’nin resmî bir eylem planı veya strateji belgesi mevcut mudur? Türkiye, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarını uygulamada seçici bir tutum mu sergilemektedir? Eğer öyleyse bu tercihin uluslararası hukuktaki yeri ve gerekçesi nedir? Bu soruların Türk dış politikasının hukuka bağlılık ilkesini teyit etmesi açısından açık şekilde cevaplandırılması gerekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti millî güvenliğini ve bölgesel çıkarlarını korumak için gereken her türlü askerî tedbiri almak zorundadır. Dolayısıyla bu tezkereye olan desteğimiz devam etmektedir ancak bu destek gerçekçi bir millî güvenlik konsepti, diplomatik akıl, liyakat, kurumsal düzen ve uluslararası hukuka sadakat zemininde hareket edilecekse geçerlidir. Tüm bunlar dikkate alındığında İYİ Parti olarak bizim iktidara çağrımız şudur: Dış politikamız iç siyasetten arındırılmalı ve kararlar ideolojik saplantılardan uzak, rasyonel ve millî mutabakata dayalı devlet politikaları temelinde alınmalıdır. Zira, modern devletler kurumların ortak aklıyla yönetilir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken tezkerenin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Saygıdeğer Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Irak ve Suriye’de görevli Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının görev süresinin iki yıl daha uzatılmasına

dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle ilgili düşüncelerimizi ifade etmek üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, sözlerimin başında yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, sayısız sistematik, bilimsel ve akademik tanımlamaların bilinmesine rağmen siyasetin öncelikli hedef ve amacını kısa ve anlaşılır biçimde ifade etmek gerekirse, özetle, ülke ve milletin sorun, talep ve beklentilerine çözüm, çare ve imkân üretme yoludur diyebiliriz. Öte yandan, düzenli bir ilkeselliğe bağlamak noktasında siyasetin, küresel kabul gören odak noktasını refah ve güvenlik temelli bir kalkınma modeli oluşturduğunu hepimiz bilmekteyiz. Bu vizyonu ortaya koyarken en önemli belirleyici unsur, değişmez kader edindiğimiz kadim coğrafyamızdır. Çünkü üzerinde yaşayıp bin yıldır vatan edindiğimiz Anadolu coğrafyası risk, tehdit ve tehlikelerle bir tür sırtlanlar kavşağı niteliğindeki aynı zamanda buna mukabil potansiyel fırsat, imkân ve kalkınma ihtimallerini de beraberinde taşımaktadır. Buna en tipik somut örnek olarak Gabar Dağı'nın dünü ve bugünü rahat bir şekilde verebiliriz. Bu ulvi misyona uygun her türlü faaliyette bulunurken biz siyasilerin kişisel menfaatlerinden uzak, aziz milletin ali menfaatlerini önceleyerek hareket etme zorunluluğu bulunmaktadır. Bu görev ve sorumluluğu içselleştirerek “önce ülkem ve milletim” şiarına dönüştüren Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da söz konusu bizi biz yapan temel ilke ve ülküler olduğu sürece gayrısını teferruat sayarak ilgili tezkereye sorumlu ve olumlu tavrımızı net bir biçimde ifade edip desteğimizi sunacağımızı açık ve net bir şekilde belirtiriz.

Sayın milletvekilleri, aziz milletimiz ve kutlu devletimizin her türlü varlık serencamının belirleyici en önemli özelliğinin coğrafi konumu olduğu gerçeğine bağlı olarak taşıdığı riskler ve tehditler kadar imkân ve fırsatlar ışığında kültür, medeniyet, strateji, uluslararası ilişkiler, ticaret ve ulaşım gibi birçok bağlamda geçiş güzergâhı ve bağlantı noktası olan Anadolu'yu kalıcı yurt ve vatan edinen Türk milletinin, binlerce yıllık varlığı, devlet olma geleneği ve hariciye tecrübesiyle bugün de kurumsal yapısı Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak bölgesinde lider ve küresel anlamda güç olma yüksek idealinin ifadesi olan Türk ve Türkiye Yüzyılı hedefine uygun inisiyatif alma ve hareket etme sorumluluğu bulunmaktadır.

Bölgesel ve küresel boyutta kadim coğrafyamızı dışarıda kalarak her türlü jeopolitik riskler, tehditler ve krizler eksenli okumaya çalıştığımızda şunu açıkça görüp tespit etmekteyiz ki ne doğu-batı ne de kuzey-güney aksında güvenli ve huzurlu bir siyasi, askerî ve stratejik hava söz konusu değildir. Bunun en tipik yansımalarını kuzey-güney ekseninde yani aynı zamanda küresel bağlamda dünya gündeminin yegâne konusu hâline gelen Rusya-Ukrayna savaşı ile İsrail'in tüm Orta Doğu coğrafyasını kaosa ve krize sürüklemeye girişimlerinde açık ve net bir şekilde görmekteyiz. Öte yandan Güney Kafkasya'daki diken üstü hâllerle birlikte batı hattımızda Yunanistan'ın deniz ve hava sahası ihlalleri, soydaşlarımıza reva gördüğü baskıcı uygulamalar ve son yıllarda burnumuzun dibindeki adaları uluslararası anlaşmalara rağmen fütursuzca silahlandırması ve yine ABD askerî üslerine çevirmesiyle doğu-batı ekseninde de pek rahat ve huzurlu bir jeopolitiktan söz etmek olası görülmemektedir.

Sayın milletvekilleri, dün olduğu gibi bugün de geçerliliğini koruyan temel sosyolojik bir tespit olarak şunu açık ve net bir şekilde ifade edebiliriz ki güçlü ulusal yapıların kaderlerini yani varlıklarının sürekliliğini etkileyen coğrafya dışında diğer önemli bir etken de sahip oldukları ve kültürel zenginlik olarak hüsnükabul gören farklı etnik ve inanç çeşitliliğinin birlikte huzur ve barış içinde ortak ülkelere bağlı olarak yaşatılmasıdır. Coğrafyanın riskler ve tehditler yanı sıra potansiyel imkân ve fırsatlar taşıdığı gibi, birlikte yaşayan farklı etnik ve inanç çeşitliliğinin de güçlü millet olmanın temel harcı olabildiği gibi herhangi bir zaaf ve güçsüzlük hâlinde de kolayca muhteris muktedirlerin potansiyel hedefi ve avı olabilmektedir. İmparatorlukların çöküşleri ve dünya savaşları bu hâlin en tipik trajik sonuçlarıdır. Bugün ise uluslararası literatürde Lübnanlaşma modeli olarak bilinen ve bir ayrıştırma, bölme, parçalama, küçük

lokmalara ayırma formatında demokrasi ve bağımsızlık kamuflajlı sömürge uygulamalarının yakın tarih ve coğrafyamızda yani Irak, Libya ve Suriye’de tedavüle konulduğuna maalesef tanıklık etmekteyiz. İşte, böylesine sinsi bir plan ve projenin adım adım ayak seslerini duyduğumuz bu günlerde binlerce yıllık devlet olma ve devlet etme geleneğinin doğal kurumsal çelik çekirdek yapısı olan istihbarat, ordu, diplomasi üçlemesi yetkinliği ile iç ve dış cephe tahkimatının sosyolojik, psikolojik, askerî ve diplomatik bağlamda öncelenerek gerekli hamlelerin büyük bir titizlik ve hassasiyetle yapıldığına tanıklık etmekteyiz. Türkiye’nin en uzun güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde terör tehdidinin sürüyor olması ve kalıcı istikrarın henüz tesis edilmemesi millî güvenliğimiz açısından risk ve tehdit oluşturmaya devam etmektedir. İçeride olduğu gibi dışarıda da sulhu önceleyen kadim bir siyasi geleneğin mirasçısı olarak Türkiye, komşumuz Irak’ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük bir önem atfetmektedir. Öte yandan, Suriye’de PKK-PYD/YPG ve DEAŞ başta olmak üzere terör örgütleri mevcudiyetini sürdürmekte ve ülkemize, ulusal güvenliğimize ve sivillere yönelik tehdit oluşturmaya devam etmektedir. Bu terör örgütleri, Suriye merkezli yönetime entegre olmaya yönelik adım atmayı ayrılıkçı ve ayrıştırıcı gündemi dolayısıyla reddetmekte, ülkede kalıcı istikrarın tesisine yönelik sürecin ilerletilmesine de engel olmaya çalışmaktadır. Öte yandan, ülkedeki mevcut yönetimin beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda ülkenin terörle mücadele imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi, sivillerin günlük yaşamlarını ve geri dönüşlerini olumsuz etkileyen mayınların temizlenmesi, ülkedeki kimyasal silahların yerlerinin tespiti ve imhası süreçlerinde de ulusal çabalara eşlik eden uluslararası çalışmaların desteklenmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Sayın milletvekilleri, son yıllarda gerek stratejik konumu ve işlevi gerekse sahip olduğu hidrokarbon kaynak zenginliği nedeniyle uluslararası yeni bir mücadele alanına dönen Orta Doğu ve Doğu Akdeniz’de istikrarsızlık, kaos ve krizi kendine nihai kazanım edinen İsrail’in nobran tavrı, taciz, saldırı ve işgalleri Türkiye’nin güney cephe tahkimatını daha önemli kılmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, uluslararası kurum, kuruluş, anlaşma ve hukuk tanımaz İsrail, mıntika temizliği yaparcasına Lübnan’a, İran’a, Yemen’e, Irak’a, Suriye’ye saldırılarını gerçekleştirmekle kalmamış, Suriye’de farklı etnik ve mezhebî grupları da sağladığı her türlü siyasi, lojistik ve mühimmat desteğiyle maalesef iç savaşa yöneltmiştir. Bu tavrını nihai hedef gördüğü Türkiye’yi kısıp alma babından Kıbrıs’ın güneyine de yansıtması gözlerimizden kaçmamaktadır. Zaten hâlihazırda artan ABD ve İngiliz askerî üslerin ve Fransız savaş gemisinin varlığıyla dünyanın en çok silahlanan coğrafyası hâline gelen Kıbrıs Adası’nın bu defa İsrail’in her anlamda nüfuz etme alanına dönüştüğüne tanıklık etmekteyiz. Bu durum açıkça bizim güney cephemizde teyakkuz hâlimizi daha ciddi boyutlara taşımaktadır. Dolayısıyla, dün teopolitik hezeyanlarla “armageddon” histerisine kapılarak güney sınır komşularımızda egemenlik iddiasında bulunan yabancı askerî yetkililerin yerini bugün “Kudüs savaşına hazır olalım.” sloganıyla asıl hesaplaşmanın Suriye üzerinde Türkiye’yle olacağını ifade eden soykırımcı siyonistlerin aldığını görmekteyiz ve heveslerinin kursaklarında kalacağını da an meselesi olduğunu öngörmekteyiz; yeter ki Millî Şair’imizin veciz ifadesinde vurguladığı gibi, tefrikaya müsaade etmeden yüreklerin toplu vurmasına odaklanalım.

Bu nedenle, Hariciyemizin en yetkili ağzının da ifade ettiği gibi, Suriye meselesini birinci dereceden millî güvenlik meselesi olarak algılama zorunluluğumuz bulunmaktadır. Bütün bu olaylar ve gelişmeler ışığında, Irak ve Suriye’nin toprak bütünlüğünü bozmaya, istikrar ve güvenlik tesisi çabalarını sekteye uğratmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya yönelik millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı uluslararası hukuktan doğan haklarımız doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması ve Suriye’deki istikrarın tesisine dair çabaların pekiştirilmesi millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Şimdi, tabii, bu bağlamda, dikkatlerimizi çeken, uluslararası kurum ve kuruluşlara çok açık ve net bir şekilde aşırı güven sunmaktayız, hâlbuki gerek bölgemizde gerek küresel manada bugüne kadar yaşanan her 2 savaş muvacehesinde ele aldığımızda uluslararası kurum ve kuruluşların maalesef amaçlarına uygun, barışı önceleyici, çok daha fazla işlevsel olmadıklarına tanıklık ediyoruz. Bu hâlleriyle, işte, İsrail'in gerçekten bütün bölgede bir nevi muntaka temizliğine dönüştürdüğü işgal girişimleri görmezlikten gelinmekte, hatta kararı ve uygulaması başlanılan ateşkesin dahi yok sayılarak çoluk çocuk demeden her türlü zulmü, işkenceyi, katliamı reva gören bir yapıya bürünmesi bunun çok açık yansımasıdır.

1986-2016 yılları arasında geçerli olan Hannibal Doktrini'nihâlâ daha aslında hiçbir geçerliliği olmamasına rağmen uygulamada tutan yani "Tutanı, kaçanı, gideni, yakalananı herkesi öldürün." şeklinde çok amiyane ifade edebileceğimiz bir uygulamayı hâlâ bugün uygulamakta ısrarla devam eden bir İsrail'e karşı, elbette ki en uzun güney sınırımızı güçlü tahkimatlarla daha güvenlikçi hâle getirme zorunluluğumuz bulunmaktadır. Dolayısıyla bugün görüşmekte olduğumuz özellikle bu tezkerenin yenilenmesi çok elzem ve gerçekten Türkiye'nin güney tahkimatı açısından çok önemlidir.

Bu arada, şimdiye kadar bazı kıymetli arkadaşlarımız konuşmalarında görev süreleriyle ilgili "Efendim, bir yıl değil de niye üç yıl oldu?" gibi gerçekten ciddi eleştirilere değindiler. Şimdi, bakınız, uluslararası kurumlarda, kuruluşlarda da inanın kısa süreli birtakım kararların çok yapıcı, çok uygulayıcı, çok sağlıklı olmadığı konusunda müthiş itirazlar var. Bunu katıldığımız bütün toplantılarda, asamblelerde açık ve net bir şekilde görüyoruz. Hatta görev sürelerinin, seçim sürelerinin bir, iki yıl değil daha uzun sürelerle yayılmasının daha pratik, daha sağlıklı, daha hızlı karar alma mekanizmalarına katkıda bulunacağı bağlamında düşüncelerini irat etmişlerdir. Bunu inanın STK boyutunda da düşünebilirsiniz, ülkenin yürütme ve yasama organları açısından da düşünebilirsiniz. Yani şimdi, bakın, bu yüce Mecliste, inanın, yıldan yıla görüşülmesi öngörülsedydi bugün harcadığımız mesaiyi 3'le çarpacaktık ve asli görevimiz olan yasama görevimizi belki deruhte etmekte birtakım sıkıntılar yaşayacaktık, özellikle zaman açısından. Dolayısıyla bir de askeri bir birliğin gönderilmesi, organize edilmesi, teçhizatıyla donatılması ve geri dönüşlerinin alacağı vakit dikkate alındığında bunun gerçekten, bence de yıldan yıla değil daha uzun süreli olmasında yarar vardır çünkü hedeflediğimiz şey vakit kaybına çok maruz bırakılacak bir uygulama değil diyorum.

Bu düşünce ve temennilerle, ilgili tezkereye Milliyetçi Hareket Partisi olarak "kabul" oyu vereceğimizi belirtir, yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Aydın.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a ait.

Buyurun Sayın Oluç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir kez daha Suriye-Irak tezkeresiyle karşı karşıyayız. Üstelik bu kez kapsamı da genişletilerek üç yıl uzatılması planlanıyor. Tezkerenin bu yıl yeniden birleşik biçimde ve üç yıllık süreyle Meclise sunulması yürütmenin dış politika ve güvenlik alanında denetimsiz hareket etme eğiliminin yeni bir göstergesidir. Bunu bir kenara not düşelim.

Sayın vekiller, ateşi ateşle söndürmenin mümkün olmadığını, her acının yeni bir acıyı çağırdığını ve Orta Doğu halklarının yaşamını hedef aldığını gördüğümüz günleri yaşıyoruz hep birlikte. O nedenle sonunda söyleyeceğimi başında da ifade edeyim: Bu coğrafyada huzuru tesis etmenin en doğru yolunun demokratik ve barışçıl siyaseti esas almak olduğunu düşünüyoruz. Orta Doğu'da şiddetin, ölümün değil halkların bir arada eşit ve barışçıl bir yaşamın tarafıyız. Demokratik ve barışçıl yaşamı bu topraklara

hâkim kılmanın her zamankinden daha güçlü bir şekilde kendisini dayattığını düşünüyoruz. O nedenle, bu anlayışı içermeyen Irak, Suriye tezkeresine “hayır” oyu vereceğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın vekiller, iki sene önce, 2023 yılında da yine bu tezkere üzerine bir konuşma yaptım ve o zaman bir gerçeğe işaret ettim “Kuzeydoğu Suriye’de ekonomik, sosyal, kültürel yaşamın çeşitli veçhelerini size anlatayım.” dedim ve anlattım. Orada bir yaşam olduğundan söz ettim “Üretim var, insanlar var, çocuk, kadın, yaşlı, genç erkekler var, Kürtler var, Araplar var, Türkmenler var, Süryaniler var, Ezidiler var.” dedim. O nedenle askerî değil siyasi ve diplomatik çözümlere yönelmesi gerektiğini uzun uzun anlattım. Yıllardır, diplomasiye ve diyaloga ihtiyaç var, sert söze, kutuplaştırmaya, düşmanlığa, gerginliğe ihtiyaç yok dedik. Suriye’de yaşayan Kürt, Arap, Türkmen tüm halklarla iyi ekonomik, ticari, kültürel ve siyasal ilişkiler kurmak gereklidir dedik. Bugün de aynı şeyleri düşünüyoruz ve söylüyoruz. Elbette sadece tezkereyi değil iktidarın dış politikasını da değerlendiriyoruz ve tartışıyoruz. Son on dört yıla baktığımızda ortaya çıkan tablo istikrarsız bir dış politika tablosudur. Bunun temel nedeni, yıllarca dış politikada diplomasi, diyalog, müzakere anlayış yerine askerî güç gösterilerinin, askerî operasyonların, bölgesel askerî güç olma hevesinin geçirilmiş olmasıdır ve ne yazık ki bu tezkerayla beraber aynı anlayışın devam ettiğine maalesef şahit oluyor. Yanlış olan budur işte. Bu iktidar dış politikada yanlışlar yapma istikrarına sahiptir. Bakın, bir kez daha söyleyelim: Çatışmanın sona erdiği, askerî değil siyasi adımların öne geçtiği, diyalog ve müzakerenin olduğu bir ortam, demokratik bir Suriye sorunların aşılmasını sağlar. Suriye halkları geleceklerine ve demokratik Suriye rejiminin eşitliğe dayalı yeni toplumsal sözleşmesine birlikte ve müzakereyle karar vermelidir. Barış ve müzakere tek geçerli yoldur. İki yıl önce demişim ki yine bu tezkere konuşmasında: “Suriye’nin toprak bütünlüğü içinde güçlü bir yerel demokrasi üzerinde yükselen bir demokratik rejim inşası adımları en gerçekçi ve doğru olan yoldur. Bütün etnik, inançsal ve kültürel oluşumların kendilerini kurumları aracılığıyla ifade ettiği toplumsal mutabakata, demokrasiye ve çoğulculuğa açık, insan haklarına saygılı bir rejim... İşte, Türkiye elindeki bütün imkânlarla bu yöndeki adımları desteklemelidir, komşusunun geleceğini barış içinde inşa edebilmesini kolaylaştırmalıdır.” Gelişmeler ne oldu? Bizi haklı çıkardı. Bugün de aynı sözleri söylüyoruz. Savaşın korkunç yıkımını bilmeyenler barışın kıymetini de bilmez. Barış ve müzakere politikası elimizdeki en güçlü imkândır. Türkiye bütün komşularıyla ilişkilerini ekonomik, diplomatik, kültürel alanda geliştirmelidir; bunun yolu diplomasi ve müzakeredir. Bu nedenle bizler tezkereye “hayır” oyu vereceğiz.

Şu çok açık ki Kürtlerin varlığına, Kürt halkının siyasi ve idari haklarını kullanmasına karşı durmak çözüm değil çözümsüzlüktür. Kürt’ün hakkı, hukuku olursa Türk de huzur bulur, Fars da huzur bulur, Arap da huzur bulur, herkes huzur bulur. Barış içinde, eşitlik içinde bir arada yaşamının yolu esas olarak budur. Kendi sınırları içinde yaşayan Kürtlerle, komşu ülkelerde yaşayan Kürtlerle barışmaktır doğru olan. Türkiye’nin güvenliği Suriye iç barışından, barışçıl politikalardan ve Suriye’nin demokratik bir çoğulcu rejime sahip olmasından geçmektedir. Türk, Kürt ve Arap halklarının birlikte, eşit olarak yaşamaları, ortaklıkları bölge için huzur ve refah adımı olacaktır.

Sayın vekiller, Kürt sorunu Türkiye sınırları içindeki bir sorun olmanın ötesinde bölgesel bir sorundur. Dolayısıyla, bunun hem yerel hem de bölgesel çözümlerinin gerçekleşmesi ve yaratılması gerekiyor. Bölgesel çözüm neden önemli? Çünkü bugün Orta Doğu’da çok önemli bir döneme girildi, bu dönem çok büyük riskleri ve tehditleri barındıran ama çok önemli imkânları da içeren bir dönem. Bölgesel çözüm için gerekli olan, bölgede Türk-Kürt ittifakının sağlanmasıdır. Türk-Kürt ittifakı hem tarihsel hem de konjonktürel olarak baktığımızda son derece önemlidir. Hem Türkiye’deki Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümü açısından hem de bölgede Irak, İran, Suriye’deki on milyonlarca Kürt’ün yaşayacakları açısından baktığımızda bu ittifakın sağlanması büyük bir imkândır. Daha önce de söyledik, bir kez daha vurgulayalım: Kürt düşman değildir, Kürt güvenlik tehdidi değildir; Kürt’ün akrabaları, dostları kuzeydoğu Suriye’de yaşamaktadır.

Sayın vekiller, bir konu daha var; 27 Şubat sonrasında gelişen süreçle ve atılan adımlarla örtüşmeyecek biçimde hazırlanmış bir tezkere var karşımızda. Kürtlerin Suriye’de irade sahibi olmasını ve meşru haklarına kavuşma gayretlerini hedef aldığı çok açıktır bu tezkerenin. Kürtlerin sınır ötesinde de olsa kazanımlarının ortadan kaldırılması üzerine kurulmuş olan devlet paradigmasında hâlen zihniyetin değişmediği anlaşılmaktadır bu tezkereyle birlikte. Tezkerede bir dizi Birleşmiş Milletler kararına atıfta bulunulsa da bu atıfların hiçbirisi bahse konu Birleşmiş Milletler kararlarıyla örtüşmemektedir. Tehdit olarak öne sürülen Suriye Demokratik Güçleri, Birleşmiş Milletler tarafından ya da başka bir uluslararası aktör tarafından “terör” kavramıyla tarif edilmemektedir; çok net olarak bunu bir kez daha vurgulayalım, biz de bu kavramla tarif etmiyoruz SDG’yi. Suriyeli Kürtler bölgedeki güçler arasında en donanımlı ve diplomatik açıdan en fazla olumlu ilgi gören aktörlerin başında gelmektedir. Geniş bir çatı yapılanması olan kuzey ve doğu Suriye özerk yönetimi Suriye’deki demokratik ve bir arada yaşam modelini hayata geçirmeyi başarmıştır. Bu gerçekliği bir şans olarak görmek yerine tehdit biçiminde algılamak yanlıştır. Suriye’de Şam yönetimi ve özerk yönetim bir müzakere sürdürmektedir. Siyasi iradeler yani iki siyasi irade, Şam yönetimi ve özerk yönetim iradesi karşılıklı oturmakta, birbirlerini meşru görmekte ve tartışmaktadır. Üstelik, Türkiye devleti de bu müzakerelere şahitlik etmektedir, şahitlik. Şimdi, Şam hükûmeti Kürt meselesiyle ilgili olarak “Bizim meselemiz.” diyor geçen gün Mazlum Abdi bir röportajında ve sözlerini şöyle sürdürüyor, diyor ki: “Ancak bu konuda henüz bir görüşmemiz olmadı. Meselenin çözümü için anayasal değişiklikler olmalı. Okullarda Kürtçenin resmi dil olması gerek. Henüz bu konuların esasına dair görüşmeler yapılmadı. Kürtlerin haklarının güvenceye alınması gerek, Kürtçeyle ilgili bir heyetin Şam’a giderek bu konularda görüşmeler yapması gerek. Bu konuda bir heyetin gitmesi için çalışmalar var. Sadece askerî, idari alanlarda değil bu konularda da gelişmelerin yaşanması gerek.” Kim diyor? Mazlum Abdi diyor. Neyin adına söylüyor? Özerk yönetim adına söylüyor. Yani demokratik entegrasyonun gerçekleşebilmesi için Şam yönetimiyle birlikte bu müzakereleri karşılıklı sürdürüyorlar iki siyasi irade olarak.

Şimdi nereye varmak istiyorum? Burada çeşitli konuşmalar yapıldı ve bu konuşmalarda sanki bir demokratik entegrasyon çalışması yokmuş gibi bir hava yaratılmaya çalışılıyor, doğru değil; demokratik entegrasyon çabası sürüyor ve dediğim gibi, bu çaba iki siyasi irade arasında sürüyor. Eğer Türkiye gerçekten olumlu bir adım atmak istiyorsa o zaman yapılması gereken, iktidar tarafından yapılması gereken, işte bu iki siyasi irade arasında sürmekte olan müzakereleri teşvik etmek, demokratik ve barışçıl çözümün önünü açmak, demokratik bir Suriye rejiminin ve yeni bir anayasanın, eşitlik üzerine kurulan yeni bir anayasanın oluşması için katkıda bulunmaktır; esas itibarıyla Türkiye’nin yapması gereken budur, demokratik entegrasyonu teşvik etmek yerine tezkere çıkarmak değildir. Bu nedenle, tezkereye “hayır” oyu vereceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Cengiz Çiçek.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum partim adına.

Şimdi, partimiz adına söz kurarken tezkerenin bütününe dair bir tanım yapmak istiyoruz; bu tezkerenin ruhu eski argüman ve politikalara devamdır. Çok net bir şeyi söylememiz lazım: Biz, bir süredir Türkiye’de barış ve demokratik toplum sürecini örgütlemeye, derinleştirmeye çalışırken, bu tezkere aslında eski politikaları, eski argümanları tekrar etmenin tezkeresidir diyoruz.

Bir diğerk şey de şu: Mecliste kurulan komisyonda birçok dinleme yaptık değerli arkadaşlar. O değerlendirmelerin çoğunda ortak vurgu şuydu: Bu sürece destek var ama güven yok. Bu tezkere aslında, aynı zamanda, bu sürece olan güveni yerle bir eden bir tezkeredir diye düşünüyörüz. Size bir soru sorsam, 7 Ekim sonuçları itibarıyla Orta Doğı'nun 11 Eylülüdür desem ne dersiniz? Evet, 7 Ekim Aksa Tufanı'ndan sonra İsrail Aksa Tufanı'nı gerekçe göstererek Orta Doğı'da yayılmacı politikalarına hız verdi ve her birimiz bu tehdidin varlığında hemfikiriz. Peki, bu tehdit nasıl berhava edilir? Bakın, 11 Eylülde ABD aynı şeyi yaptı, 11 Eylül sonrası başta Irak işğali olmak üzere bölgeye bir dizayn vermeye çalıştı. 1 Mart tezkeresine “hayır” diyen bu Meclis belki de ABD'nin işğal operasyonlarının oyununu bozdu, bu ülkenin, bu devletin savaşa çekilmesini engelledi. O zaman, tekrardan şunun altını çiziceğiz: Türkiye'yi İsrail yayılmacılığı tehdidi adı altında başta Suriye olmak üzere Orta Doğı'da savaşa çekmek isteyen bu tezkereye hepimizin “hayır” demesi gerekiyor diye düşünmekteyiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, tezkereye birçok boyutuyla baktık, gerçekten üzülererek söylüyörüz, şu tespiti yapmadan kendimizi alıkoyamıyoruz: Siyasi emellerine göre, siyasi hesaplarına göre düzenlenmiş ve özensiz bir tezkereyle karşı karşıyayız değerli arkadaşlarım. Bakın, bunları tek tek söyleyelim. Şimdi, tezkerede diyor ki: “Suriye yönetiminin beklentisi doğrultusunda hareket ediyoruz.” Biz de soruyoruz: Suriye halklarının beklentisi nerede? Niye bir türlü Türkiye halklarının, Suriye halklarının beklentisine göre kendinizi konumlandırmıyorsunuz da hep yönetimlere, hep devletlere göre kendinizi konumlandırıyorsunuz?

Şimdi, değerli iktidar vekilleri, bir de size şunu sormak zorundayız sizlere: Hangi görüşmede, hangi resmî ortamda Suriye yönetimi size beklentilerini söyledi? Ya, bu konuda en azından tezkerede şeffaf olun. Hangi görüşmede, hangi belgeye dayanarak sizden beklentilerinizi istediler? Bu konuda da biraz daha açık ve şeffaflığa davet ediyoruz.

“Kimyasal silahların yerlerinin tespiti gerekçesiyle tezkere.” diyorsunuz. Şimdi, varsa muhatabı siz misiniz? Sormak zorundayız. Şimdi, akla ABD'nin Irak'taki kimyasal silah şeyleri geliyor. Elimizde bir bilgi yok. Bu konuda bir ahkâm da kesmek istemeyiz ama en azından şunu biliriz yani: Kimyasal silahların tespiti sizin işiniz değıl, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası kurum ve mekanizmalar tarafından değerlendirmeli.

Şimdi, bir başka şey: “PKK mevcudiyetini sürdürmekte.” diyor. Bu gerekçe, bu gerekçe arkadaşlar. E, PKK kendi feshetti, silahlı mücadele stratejisini sonlandırma kararı aldığını söyledi. Hükümet olarak sizin işiniz çatışmasızlık sürecini örgütlemekken, çatışmasızlık sürecine dair siyasal inisiyatif almakken, siz -en azından şunu söyleyelim- sürece dair siyasal sorumluluk duygusundan uzak bir şekilde tezkereyi halklara, bizlere dayatmak istiyörünüz.

Şimdi, bir diğerk şey: “PYD/YPG entegre olmayı reddetmekte.” Külliye yalan. Bakın, 10 Mart mutabakatı aynı zamanda entegrasyon mutabakatı olarak değerlendirilebilir. 1'inci maddesinde ne var biliyor musunuz 10 Mart mutabakatının? Siyasal katılım ilkesi var. E, parlamento seçimleri Suriye'de 6 bin kişinin oylamasıyla... Ya, 6 bin seçmen arkadaşlar!

Bakın, size soruyoruz... Kıbrıs'taki seçimlere katılım azlığını “Kıbrıs Türklüğünü temsil etmiyor.” diye eleştirdiniz ya, biz de şunu söylüyörüz: 6 bin Suriyeli seçmen Suriye'deki Suriye Kürt'ünü, Alevi'sini, Dürzi'yi, halkların ve inançların kaderini temsil etmiyor, kaderini temsil etmiyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) 6 bine “demokrasi şöleni” diyeceksiniz, oradaki azlığa “tehdit” diyeceksiniz; olmaz böyle çelişki. Bu çelişkileri size söylemek zorundayım.

Bakın, başka bir madde, 5'inci madde. Entegrasyon mu istiyörünüz? 10 Mart mutabakatının 5'inci maddesi şu: Göçmenlerin dönüşü. Zaten Türkiye'de, Afrin'de ve benzeri yerlerde göçmenler dönüşü bekliyor ama sizin savaş tezkereniz, tezkere üzerinden yaptığınız operasyonlar şu anda göçmenlerin geri dönüşünü engelliyor ve siz bu yönüyle, bu tezkereyle Türkiye'deki, Suriye'deki entegrasyon politikalarını baltalıyorsunuz. Aslında bu tezkere entegrasyon politikalarını, entegrasyon yaklaşımını baltalayan tezkeredir, o yüzden “hayır” diyoruz.

Şimdi, bir başka şey, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2014 yılı 2170 sayılı Kararı'nı dayanak gösteriyorsunuz. Bakın, arkadaşlar, AİHM kararlarını çer çöp ettiniz, hiçbirini dinlemediniz, uygulamadınız, burada da Birleşmiş Milletler kararlarını tahrif ediyorsunuz. 2170 sayılı Karar Dışişleri Bakanlığı sitesinde aynen şu: "DEAŞ'ın etkinliğini kırmak." Siz tezkerede ne diyorsunuz 2170 sayılı Karar bağlamında? "DEAŞ ve benzeri terör örgütleri" diyorsunuz yani torba yasadaki yaklaşımınızın aynısını torba terör cinliğinde gösteriyorsunuz. Torba terör oluşturunuz, içinden işinize geleni çekiyorsunuz, sonra da diyorsunuz ki: "Bu tezkereye 'evet' deyin."

Şimdi, son tahlilde şunu söylemek zorundayız: Her defasında söylüyoruz bu tezkere aynı zamanda savaş ekonomisine devam tezkeresidir arkadaşlar. Savaş ekonomisi büyüdükçe toplumsal refahın küçüldüğünü artık her birimizin kabul etmesi gerekiyor. O yüzden bu tezkere ekonomik yıkıma devam yetkisi istiyor. Biz de bu tezkereye o yüzden "hayır" diyeceğiz.

Sözlerimi toparlarken Amerikalı filozof Noam Chomsky'nin çok güzel bir belirlemesi var, tam da bu tezkereye ilgili; kitabın adı "Korsanlar ve İmparatorlar: Eskiler ve Yeniler." Tavsiye ederiz, okumanızı tavsiye ederiz. Gerçekten bu imparatorluklar, eskiler ve yeniler neyi mustuluyor bize? Eskiler ve yenilerin kavgası ne? Hepimiz aslında bunun altını her defasında halklar ve ezilenler lehine çizmek zorundayız. Noam Chomsky şunu söylüyor: "Şayet saldıran taraf, kendisine istediği zaman bir yerleri imha etme hakkı tanıyan biricik imtiyazlara sahipse, onun eylemlerine karşı gösterilen her türlü direniş terörizmdir."

Bugün önümüzdeki tezkere tam da Chomsky'nin bu eleştirisini hatırlatıyor. İktidar sınır ötesi eylemlerine haklılık atfederken buna karşı çıkan her sesi tehdit ya da terör kategorisine yerleştiriyor. Güç kendini sorgulanamaz hâle getiriyor. Biz de bu mutlaklaştırılmak istenen gücü sorguluyoruz ve kabul etmiyoruz ve tezkereye "hayır" diyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Namık Tan.

Buyurun Sayın Tan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 6'ncı Cumhurbaşkanı seçilen, Kıbrıs Türküne ve KKTC'nin geleceğine büyük katkılar yapacağına inandığımız Sayın Tufan Erhürman'ı yürekten kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bugün tam on sekiz yıldır aralıksız yürürlükte olan bir tezkerenin devamı veya sona erdirilmesi üzerine görüşme yapacağız. Bugün söylemesi dile kolay, tam on sekiz yıldır Türk Silahlı Kuvvetlerinin terörle mücadele amacıyla sınır ötesi operasyona gönderilmesi konusunu yüce Meclisin gündeminde tutmuşuz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak farklı dönemlerde bu tezkereye yönelik tavrımızı gözden geçirmiştik. 2007 yılında PKK'nın Türk Silahlı Kuvvetleri varlığına saldırılarının büyük bir şiddetle yeniden başladığı, sınır karakollarımıza baskınlar yapıldığı bir dönemde hazırlanan bu tezkereye ilk olarak "kabul" oyu vermiştik, Irak'ta sınır ötesi operasyonların hukuki altyapısını oluşturmayı amaçlayan tezkereye terörle mücadele gayesi taşıdığına inanarak desteğimizi açıklamıştık fakat sonraki yıllarda işler hızla değişmeye başladı. 2011 yılında Arap Baharı rüzgârına kapılarak açıktan Yeniosmanlıcı ve İhvanı, irredantist, revizyonist, genişlemeci ergenlik rüyalarının peşinde sürüklenmeye başlayan AKP, cumhuriyetimizin geleneksel dış politikasını bir kenara bırakarak tutarsız bir çizgiye savruldu. Nitekim, 2012 yılı sonbaharında tezkere yeniden yüce Meclise geldiğinde biz hayretle gördük ki operasyonların kapsamına Suriye eklenmiş. Oysa o günlerde Suriye'deki çatışmalar bir iç savaş düzeyine daha yeni evrilmişti. Yani 2012 yılında AKP Hükûmeti aynı YPG'nin siyasal kanadı PYD'yle henüz görüşme hâlindeydi. Üstelik Türkiye'de de bugünküne benzer bir barış süreci devam ediyordu. Erdoğan ve çevresi, Suriye'deki oluşumları bir kenara bırakın, Türkiye'deki PKK'yı bile eskisi nispetinde bir tehdit olarak kabul etmiyor, müzakere edilen meşru muhatap olarak görüyordu. Biz de işte bu nedenle TSK'nin

Suriye'ye hangi gerekçeyle sokulmak istendiğini sorguladık. Ülkemizin bu çok cepheli savaşa müdahil olmasını istemiyorduk. Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan da Dışişleri Bakanı Davutoğlu da Cumhuriyet Halk Partili temsilcilerimizin ısrarlı soruları karşısında Suriye'deki olaylarda asla taraf tutmadıklarını iddia ettiler. Onlara kalsa AKP Hükümeti Suriye'de kimseye herhangi bir maddi ya da siyasi yardımda bulunmuyordu. Kendileri bu konuda bizlere yeminler ediyorlardı, aynı ikili bu sözlerin üzerinden bir yıl bile geçmeden Esad'a muhalif güçlerden Özgür Suriye Ordusuna verdikleri desteği açıkladılar. Yıllarca Özgür Suriye Ordusunun faziletlerini bizlere ballandıra ballandıra anlattılar. Lakin bu dönemde bile Hükümet kanadından PYD ya da YPG'ye yönelik olumsuz bir söylem duyulmuyordu. Dahası da var; PYD lideri Salih Müslim, 2013 ve 2014 yıllarında toplamda 3 defa Ankara'da ağırlandı. Bu ziyaretlerde Salih Müslim'e kırmızı hahlar serildiği ve devlet başkanı protokolüyle ağırlandığı yolundaki tartışmalar kamuoyunda aylarca devam etti. Sonra, kendisine Irak Şam İslam Devleti yani kısaca "İŞİD" adı verilen cani bir örgüt ortaya çıktı. Türkiye'de, bu örgütün zulümlerine sempatiyle bakanlar bile oldu. AKP'li bir Bakan Emrullah İşler, sosyal medyada "İŞİD öldürüyor ama bari işkence yapmıyor." diyerek örgütü savunmaya kalktı. Bu savunma İŞİD'in Suriye'de, Arap Alevileri, Ezidileri ve Hristiyanları ağır işkencelerle ve topluca katlederek videoya çektiği, binlerce kadını kaçıarak köle pazarlarında sattığı bir dönemde yapılmıştı. Belki Sayın Bakan o günün bilgi eksikliğinin kurbanı olmuştu ama sonrasında konuyu araştırmak, doğrusunu öğrenerek kamuoyundan bir özür dilemek zahmetine bile girmedik. Bugün de AKP, Şam'daki yeni yönetimle böylesine sıkı ilişkiler yürütüyor ve sık sık karşılıklı görüşmeler yapıyor fakat 10 Ekim 2015 Ankara Gar katliamının Suriye'ye kaçan sorumlularını nedense Ahmed eş-Şara'dan talep etmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Hatırlarsınız, İŞİD, bizi Suriye sınırları içerisindeki toprağımız olan Süleyman Şah Türbesi'ni yok etmekle tehdit etmişti. AKP Hükümeti YPG'li militanlar ve Türkiye'ye geçişleri nedense tam 29 Ekim gününe denk getirilen KDP peşmergeleriyle birlikte ortak bir operasyon yürüterek türbeyi taşıyabildi. Hasılı Türkiye 2012 yılından itibaren altı yıl boyunca Afrin'e düzenlenen Zeytin Dalı Harekâtı'na kadar Suriye Kürtleriyle en ufak bir gerilim yaşamadı. Fakat bu tezkere her yıl Irak ve Suriye tezkeresi olarak karşımıza getirildi. Biz yine de 2015 yılında ülkede büyük çapta artan terör olaylarının etkisiyle bu tezkereye şartlı olarak "evet" oyu vermiştik. O süreçte AKP Hükümeti PKK ile kendi yürüttüğü müzakere masasını devirdi ve Suriye'deki operasyonların artık bir numaralı tehdit ilan ettiği YPG'yi hedef alacağını açık seçik belirtti. 2018 yılı başlarında Afrin'e gerçekleştirilen Zeytin Dalı Harekâtı'yla bu yönelim fiiliyata döküldü. Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekâtları sonucu Türk Silahlı Kuvvetleri unsurları 2016 yılından itibaren peyderpey Suriye içinde bir denetim alanı oluşturdu. Pençe-Kilit Harekâtlarıyla da Irak içindeki ileri üs ve geçici karakol sayımız 14'ken 140'ı geçti bugün. 2021 yılına kadar Türkiye'nin terörle mücadele anlamında kazanımının ne olduğunu Hükümete defalarca sorduk ama hiçbir yanıt alamadık. Askerimiz yıllarca ateş hattında kaldı ve acı kayıplar verdik. Siz unutturmaya çalışıyor olsanız da biz İŞİD mensubu teröristlerin 2 askerimizi canlı canlı yaktığını ve bu olayın görüntülerini bütün dünyaya servis ettiğini unutmuyoruz. 2020 yılı başlarında Rusya'nın 36 askerimizi şehit ettiğini, sizin S-400 alım kararınız eleştirilmesin diye Rusya'nın adını dahi vermediğinizi, sorumluluğu Esad yönetimine attığınızı, buna mukabil ne Rusya'ya ne Esad'a karşı en ufak bir eylemde bulunabildiğinizi, yetmiyormuş gibi Erdoğan'ın Putin'in kapısında canlı yayında dakikalarca bekletildiğini de unutamıyoruz. Tüm bu yaşananlardan sonra bizler de size verdiğimiz şartlı desteği geri çektik ve 2021 ve 2023 yıllarında bu tezkereye 2 kere "hayır" oyu verdik.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de terörle mücadelenin hakkıyla yapıldığına, Anayasa'mıza, yasalarımıza ve uluslararası hukuka ama hepsinden önce akla uygun biçimde yürütüldüğüne ikna olduğumuz zaman biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak size en büyük desteği veririz fakat AKP Hükümeti bu mücadeleyi nalıncı keseri gibi sürekli kendi siyasal kazanımına yontarak yönetmek suretiyle böyle bir desteği hak etmediğini

gösterdi. Bugün Irak ve Suriye’yi hâlâ ayırmadan karşımıza getirilen bu tezkere bir sürü soru işaretiyle önümüzde duruyor. Kaldı ki Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle yönetilen tek adam rejiminde nedense üç yıllık bir süre için vesayete kapı aralıyor, keyfiliğin yolunu yapıyor. Sizlere sormak istiyoruz: Şam’da Ahmed eş-Şara yönetimindeki hükümetin ülkeyi yeniden yapılandırıldığını, Türkiye’nin de bu hükümete güvenerek destek verdiğini söylüyorsunuz. Yandaş medyanız barışı Erdoğan’ın inşa ettiğini iddia ediyor. Üstelik, SDG de geçtiğimiz hafta Şam’la anlaşacağını, Suriye Ulusal Ordusuna katılacağını ilan etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan sessiz sedasız “PKK eşittir YPG.” söylemini terk edip “SDG” demeye başladı. Yani bir yandan “Biz Suriye’de barışı kurduk, istikrarı sağladık.” diye övünüyorsunuz, diğer yandan Suriye’de uzun bir istikrarsızlık dönemi öngörerek bu tezkereye üç yıllık bir uzatma istiyorsunuz. Bu suretle her yıl yapmamız gereken bir denetimi geciktirmeye kalkıyorsunuz. Hatırlamamız lazım ki askerî güç kullanma ya da savaş ilanı yetkisi hâlâ yüce Meclisimize aittir. Böyle giderse siz on yıllık, hatta ucu sınırsız yetkiler isteyeceksiniz; bu, açık bir Anayasa ihlalidir. Oldu olacak, Anayasa’mızın 87’nci ve 92’nci maddelerini yürürlükten kaldıralım, Cumhurbaşkanı canı istediği zaman askerimizi oraya buraya yollasın. (CHP sıralarından alkışlar) Hatta Wagner gibi paralel ordular, paralı asker çeteleri kursun, istediği yere konuşlansın. Ordumuzun gücü ve caydırıcılığı elbette bizim için değerlidir fakat şunu da unutmayın ki bizler Türk Silahlı Kuvvetlerinin çıkarlarını korumayı yüzlerce Türk askerinin şerefli isimlerini Ergenekon ve Balyoz kumpaslarına buluşturmaya cüret eden bir hükümetten, “Ben bu davaların savcısıyım.” diyerek övünen Erdoğan’dan öğrenecek değiliz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, PKK’nın silahsızlandırılması amacıyla yüce Meclisimizde “Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu” adıyla bir oluşumu meydana getirdiniz. Partimize yönelik bütün hukuk dışı saldırılarınıza rağmen bizler bir karar verdik, ülkemizi terörden arındırmayı amaçladığı ve demokrasiye geri dönüşüne zemin hazırlayacağı beklentisiyle Komisyona katıldık. Bugün Komisyon İmralı’ya gidecekse TSK neden Irak ve Suriye’ye gidecek? Yok, TSK Irak ve Suriye’de askerî harekâta ve ucu açık konuşlandırmaya devam edecekse Komisyonun adaya gitmesi hangi amacı gütmektedir? Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ortada süreç yokmuş gibi davranıyor, YPG’yi Türkiye’nin her an yeni bir askerî harekât yapabileceği yönünde tehdit etmekten geri durmuyor. Diğer cephede ise Sayın Bahçeli milletvekillerini -kendisinden aynen aktarıyorum- “kurucu önderliğin” sözlerini esas almaları yolunda uyarıyor. PKK gerçekten de silahlarını teslim ederek kendini lağvetme yolundaysa, SDG yeni Suriye’nin ordusuna katılma konusunda Şam’la uzlaştıysa biz bu Irak ve Suriye tezkeresi marifetiyle kimlere operasyon yapacağız? Bu iki ülkede kiminle, hangi grupla, hangi örgütle mücadele etmek için destek istiyorsunuz?

Bu arada, Sayın Bahçeli’nin -yine tırnak içinde- “Kurucu önderliğin 27 Şubat açıklaması bizim için esastır.” cümlesine atfen sormak isterim: Madem Öcalan’ın açıklamalarını çözüm süreci için esas alıyorsunuz, sınır ötesi operasyonların devamı veya sonlandırılması gibi konularda da Öcalan’a mı danışmayı öngörüyorsunuz? Öyleyse neden siz önden İmralı’yı ziyaret etmiyorsunuz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Başından kırparak mı okuyorsun cümleleri ya!

NAMIK TAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi hiçbir dönemde toplumsal barışa yönelik çözümlere karşı olmadı, bugün de değil fakat ortada aydınlatılması gereken ciddi belirsizlikler, tutarsızlıklar, yapısal çelişkiler var. İktidar kanadındaki arkadaşlara güvenmememiz için yüzlerce sebep önümüzde olmasına rağmen biz demokrasiyi zorlamayı, barışın kalıcı kılınmasına bir şans vermeyi seçtik. Yargıyı hepten araç hâline getirmenize, bize yönelik son derece kötü niyetle yürüttüğünüz hukuki operasyonlara rağmen ülkemizin çıkarlarını her şeyden üstün tutarak bu Komisyonda beraber çalışıyoruz fakat sizler gerçek bir barışın inşasının ancak demokratik bir ülkede mümkün olabileceğini sürekli göz ardı ediyor, Komisyonda demokrasi propagandası yapıp dışarıda her türlü otoriter uygulamayı hayata geçiriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, iktidarın ülkenin temel sorunları konusundaki sorumsuz ve tutarsız tutumu bizim bu yönetime inanmamıza ve güvenmemize engel oluyor. AKP ve MHP temsilcileri ülkemizin terörden arındırılması yolunda kamuoyuna büyük sözler veriyorlar ama bu sorunun çözümünde hayati önem taşıyan demokratik kurum ve kuralların inşasına ilişkin kendilerinde bir ışık göremiyoruz.

Siyasal gerekçelerle kendinize tehdit gördüğünüz yüzlerce insanın, kamuoyuna mal olmuş birçok nitelikli insanın ömrünü cezaevlerinde haksız yere çürütüyorsunuz. Başta Osman Kavala olmak üzere kitlesel Gezi protestolarını yönettiğini iddia ettiğiniz birçok yurttaşımızı hukuka ve insan haklarına aykırı biçimde yıllardır cezaevinde tutuyorsunuz. Hatay halkının millî iradesini çiğneyerek, onların oylarıyla seçilen Can Atalay'ın milletvekilliğini yüce Meclisimizin tarihine bir utanç sayfası olarak yazılmış bir oylama sonucu düşürüyorsunuz. Silahlı örgütle ve onun lideriyle müzakere ederken siyasal mücadeleden hiçbir zaman ayrılmamış Selahattin Demirtaş'ın tutukluluğunu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin mükerrer kararlarını hiçe sayarak devam ettiriyorsunuz.

Şunun altını önemle çizmek gerekiyor arkadaşlar: Şimdi sizler bilgi eksikliğinden ötürü kendi aranızda “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının ne önemi var? Biz kendi iç politikamızda canımızın istediğini yaparız, bize kimse karışamaz.” diyor olabilirsiniz fakat bilmelisiniz ki dünyada her şey böyle yürümüyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa Konseyi bünyesinde kurulmuş bir mahkemedir, ülkemiz Avrupa Konseyinin kurucu üyelerindendir ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları yasalarımızın üzerindedir. Bu Konseye Türkiye içinde bir millî mutabakatla üye olduk. Oraya attığımız imzada İsmet İnönü'nün de Celal Bayar'ın da Adnan Menderes'in de iradesi var; onlara doğrudan Atatürk'ten miras kalan bir siyaset, bir irade var. Uluslararası bir ittifaka girmek ülkenizin sözünü, namusunu ortaya koyarak belli taahhütleri üstlenmek demektir; sizler “Benden önceki hükümet imza attı.” diyerek bunu göz ardı edemezsiniz, kendi siyasi çıkarlarınız için uluslararası yükümlülüklerimizi canınızın istediği gibi çiğneyemezsiniz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Siz bugün Osman Kavala, Can Atalay, Selahattin Demirtaş ve siyasi gerekçelerle cezaevinde tuttuğunuz tüm tutsakları tahliye ederseniz, korkmayın, iktidarınız hiçbir şey kaybetmez; bilakis, saygı görürsünüz fakat siz onları içeride tuttukça ülkemizin saygınlığı, verdiğimiz sözlerin ağırlığı her zaman tartışma konusu olacak; bunu böyle bilmenizi isterim. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir yana, daha geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi Tayfun Kahraman'ın tutukluluğunun hukuksuz olduğuna hükmetti. Neden kendi devletimizin millî bir kurumunun kararını siz çiğniyorsunuz? Size defalarca, tartışmalı gerekçelerle ve daha iddianamesi bile hazırlanmadığı hâlde cezaevinde tuttuğunuz İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız ve Cumhurbaşkanı adayımız Sayın Ekrem İmamoğlu ve diğer 15 belediye başkanımıza ve yüzlerce belediye personelimize hukuka uygun muamele etme çağrısında bulunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

NAMİK TAN (Devamla) - Yargılamaları TRT'den canlı yayınlanmasını bile talep ettik fakat sizler bu çağrılara kulak tıkamayı sürdürdünüz. Durum böyleyken, size güvenmemizi ve kararlarınızın altına imza atmamızı istiyorsunuz. Siz, bu ceberut ve hak, hukuk, Anayasa tanımaz tutumunuzu değiştirmedikçe ve antidemokratik uygulamanıza son vermedikçe bizden bu konuda destek göremeyeceksiniz. Netice itibarıyla, önümüzdeki tezkereye de büyük harflerle “hayır” oyu kullanıyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Batı cephesinde değişen bir şey yok! İki cümle de İsrail mezalimine söyleseydin.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Fuat Oktay.

Buyurun Sayın Oktay. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FUAT OKTAY (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi, Genel Kurulu sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde terör tehdidinin sürüyor olması ve bunun yarattığı risk ve tehditler karşısında Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesine yönelik tezkerenin süresinin üç yıl daha uzatılmasına yönelik AK PARTİ adına söz almış bulunmaktayım. Bir kez daha Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin güneydoğu komşularında maalesef on yıllardır savaşların, dış müdahalelerin ve istikrarsızlıkların yaşandığına şahit oluyoruz. 1980 yılında başlayan İran-Irak Savaşı'nı, Irak'ın 1990'da Kuveyt'i işgalini, bunu takip eden Körfez Savaşı'nı, 2003 yılında kitle imha silahlarının var olduğu yönündeki gerçek olmayan bahanelerle Irak'ın işgalini, 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaşı buradan bir kez daha hatırlatmak isterim. Birbirlerini takip eden, birbirleriyle bağlantılı hatta birbirlerinin doğrudan sonucu olan bu olayların bölgeye yönelik doğrudan ve dolaylı dış müdahalelerin sonucu olduğu hepimizin malumudur. Güney kara sınırimızdaki komşularımızda yaşanan bu savaş ve istikrarsızlıklar ülkemizi de hedef alan illegal unsurların ortaya çıkmasına ve Irak ve Suriye'de yerleşmelerine de imkân tanımıştır. Nitekim PYD/YPG, SDG ve DEAŞ yukarıda saydığım dış müdahale kaynaklı savaş ve çatışmaların sonucunda sınır aşan terör örgütleri olarak Irak ve Suriye'de yeşerebilecekleri ve buradan ülkemize yönelik terör saldırıları düzenleyebilecekleri alanları ne yazık ki bulabilmişlerdir. Bugün maalesef bölgede istikrarsızlık devam etmektedir. PYD/YPG, SDG bu istikrarsızlıktan yararlanarak Suriye ve Irak'ta kök salmaya çalışmakta, öte yandan bazı DEAŞ unsurları da yeniden aktif hâle gelme gayreti göstermektedir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Uzaydan mı gitti bunlar? Kendi memleketlerinde yaşıyorlar, uzaydan gitmediler.

FUAT OKTAY (Devamla) - Suriye'de kalıcı barış ve istikrarın henüz tesis edilememesi, terör unsurlarının varlığına ilaveten ülkemizin güneydoğu sınırlarında bir terör koridoru oluşturulması hayalinde olan bazı ülkelerin çabaları da maalesef devam etmektedir.

Öte yandan, sınırlarımız, terör tehdidiyle birlikte, aynı zamanda, düzensiz göç ve kaçakçılık açısından da baskı altına girebilmektedir. Bu tehditler, ülkemizin ve vatandaşlarımızın huzur ve güvenliğine doğrudan tehdit oluşturduğu gibi, aynı zamanda, sınır komşularımız için de çok ciddi bir tehdit teşkil etmektedir. Bunun da ötesinde, bölgesel barış ve istikrarı bozabilme riskini de taşımaktadır.

Bütün bu gelişmeler karşısında, ülkemize yönelik terör tehdidinin bertaraf edilmesi; Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya, istikrar ve güvenlik tesisi çabalarını sekteye uğratmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya yönelik her türlü tehdit ve eylemlere karşı uluslararası hukuktan doğan haklar doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması millî güvenliğimiz açısından büyük önem arz etmektedir. Türkiye, bu bilinçle, Suriye ve Irak'ta, gerekli gördüğü durumlarda sınır aşan müdahalelerde bulunmaktan bugüne değin çekinmemiştir. Bu kapsamda, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı gibi harekâtlar ve operasyonlarla Suriye sınırimızdaki önemli bölgelerde tehditlerin bertaraf edilmesini sağlamış ve bu bölgelerde terör unsurlarını temizleyerek de huzur ve istikrarının teminini sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, demokratik, siyasi yapısı, insani değerleri, gelişen ekonomisi ve tarihsel sorumluluğuyla bölgesinde barışın, güvenliğin ve istikrarın en büyük, en güçlü teminatıdır. Bu sorumluluk içerisinde, Türkiye, prensiplere dayanan bir dış politika izlemektedir. Bu prensipler, ülkemizin siyasi ve ekonomik temel çıkarlarının korunması, iletilemesi ve bu yönde ikili ve çok taraflı uluslararası iş birliğinin geliştirilmesi, kazan kazan temelinde davranılmasıdır. Bu çerçevede, Türkiye, uzak ve yakın tüm komşularıyla çok boyutlu politikalar geliştirmekte, diplomasiyi sonuna kadar kullanmakta, ekonomik ve kültürel iş birliklerini sürdürmektedir. Keza, bugün ülkemiz, dünyanın çeşitli bölgelerindeki çatışmaların

sonlandırılmasında ara buluculuğuna en çok güvenilen ülke konumuna gelmiştir. Bu durum, ülkemize uluslararası alanda duyulan saygı ve itibarı net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bazı arkadaşlarımız Türkiye'nin dış politikasındaki itibar boyutunu sorguluyorlardı; bugün dışarıdan gelen bir heyetle bir görüşmemiz vardı, sorduğu net soru şuydu bize: “Biz şunu öğrenmek istiyoruz: ‘Avrupa’nın hasta adamı’ diye ifade edilen bir ülkenin yirmi yıl içerisinde Avrupa’nın en sağlıklı ülkesi, en sağlıklı adamı konumuna gelmesini nasıl başardınız, bunu bize anlatabilir misiniz?”

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Çok cinsiyetçi ya bu “adam”lık falan, cinsiyetçi.

FUAT OKTAY (Devamla) - Şimdi kendileri Avrupa’nın en hasta adamı konumuna geldiler ve bölge ve küresel konularla ilgili Türkiye’nin itibarı ve Türkiye’nin dış politikasına duyulan saygıyı ifade eden bir soruydu bu. Biz de anlatmaya çalıştık dilimiz döndüğü kadar.

Bugün ülkemiz dünyanın -biraz önce de ifade ettim- çeşitli bölgelerindeki çatışmaların sonlandırılmasında arabuluculuğuna en çok güvenilen ülke konumunda. Bu durum, ülkemize uluslararası alanda duyulan saygı ve itibarı net bir şekilde ortaya koymaktadır; bunu bir kez daha ifade etmek istedim. Türkiye artık dünyada barışın anahtarı konumuna gelmiştir. Ülkemiz insani yardımlar açısından da yine dünyanın en önde gelen ülkeleri arasındadır çünkü Türkiye bulunduğu yerlerde yok eden değildir, ihya ve inşa eden bir ülkedir. Ülkemiz, barıştan, diplomasiden, refahın artırılmasından ve uluslararası iş birliğinden yanadır ancak ülkemizin güvenliğine yönelik tehditler belirlediği zaman sahada yumuşak gücünün yanı sıra sert gücünü kullanmaktan da çekinmemiştir ve çekinmeyecektir; “kadife eldiven içerisinde demir yumruk” diye ifade etmeye çalıştığımız yaklaşım tam da budur. Güney sınırlarımızda hâlen tehditler devam etmekte, bu tehditler zamanlıca ve kararlılıkla sınır ötesi müdahalelerde bulunmayı zorunluluk hâline getirebilmektedir. Bu tür sınır aşan müdahalelerin zamanında ve etkili bir şekilde yapılmaması hem ülkemiz hem Orta Doğu coğrafyası açısından çok büyük ve geri dönüşü olmayan tahribatlara yol açabilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; güneydoğu sınırlarımız boyunca, özellikle Suriye ve Irak’ta, komşu bölgelerdeki güncel gelişmelere de bir miktar değinmek istiyorum. Yaklaşık on dört yıl devam eden iç savaştan sonra artık ülkemizin de desteklediği Suriye’de yeni bir rejim mevcut. Toprak bütünlüğünü sağlamış, istikrara kavuşmuş müreffeh bir Suriye hem Suriyeliler hem ülkemiz için kritik bir öneme sahiptir. Mevcut Şam yönetimi ülkenin toprak bütünlüğünü ve istikrarını sağlamak için yoğun çaba harcamaktadır ancak bu ülkede istikrar maalesef tam anlamıyla henüz sağlanamamıştır. Suriye’de devam eden istikrarsızlıkta başta İsrail olmak üzere dış güçlerin bu ülkeye gayrimeşru askerî müdahaleleri de önemli bir rol oynamaktadır. PKK’nın Suriye kolu olan PYD/YPG/SDG son on yıldır iç kargaşadan yararlanarak ve yabancı güçlerin de desteğiyle Suriye’nin yaklaşık üçte 1’ini kontrol altında tutmaya devam etmektedir. SDG işgalindeki bölgenin Suriye’nin tarım açısından en verimli topraklarını, su kaynaklarını ve bu ülkenin hidrokarbon ve yer altı kaynaklarını içermekte olması bu terör unsurlarının neden buralarda faaliyet gösterdiklerini net bir şekilde ortaya koymaktadır, tabii bu terör unsurlarını destekleyenlerin de aynı zamanda. SDG işgalindeki bölgenin Suriye’nin kuzey ve doğu hatlarında, gayrimeşru bir silahlı unsurun Şam Hükûmetinin yönetimi dışında fiilî kontrol sağlıyor olması gerek Suriye gerek ülkemiz açısından ciddi bir endişe kaynağıdır. Geçmiş dönemde sınır hareketlerini gerçekleştiren bir ülke olarak bugün benzeri tehditlere duyarsız kalmamız düşünülemez. PYD/YPG/SDG’nin Suriye merkezî yönetimine entegre olmaya yönelik adım atmayı ayrılıkçı ve ayrıştırıcı gündemi dolayısıyla reddetmekle ülkede kalıcı istikrarın tesisine yönelik sürecin ilerletilmesini de engellemeye çalıştığı görülmektedir. Suriye’nin kuzeyinde faaliyet gösteren SDG unsurlarının bölgesel maceralara girmek yerine Suriye merkez yönetimiyle bütünleşme sürecini hızlandırmaları büyük önem taşımaktadır. Bu bütünleşme hem Suriye’nin toprak bütünlüğünün yeniden tesis edilmesine hem de tüm bölgenin barış,

huzur ve refahına büyük katkı verecektir. SDG'nin dış güçlerin yönlendirmesiyle hareket ederek maceracı bir tavır takınması, bölge halkını uzun vadede büyük bir tehlikeye sürükleyecektir. Tarih göstermiştir ki bölge dışı aktörlere güvenerek bu tür maceralara girenler sonunda yıkım ve hüsrarla karşılaşmışlardır. En doğru, en güvenli ve en kalıcı yol üniter bir Suriye'nin devlet yapısı içinde ve meşru egemenlik sınırları içinde kalınmasıdır. Diğer taraftan, Suriye'de mevcut yönetimin beklenti ve gereksinimi doğrultusunda, ülkenin terörle mücadele imkân ve kabiliyetlerinin geliştirilmesi, sivillerin günlük yaşamlarını ve geri dönüşlerini olumsuz etkileyen mayınların temizlenmesi, ülkedeki kimyasal silahların yerlerinin tespiti ve imhası süreçlerinde de ulusal çabalara eşlik eden uluslararası çalışmaların desteklenmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere, PKK terör örgütü “terörsüz Türkiye” süreci kapsamında bir süre önce kendisini feshettiğini açıklayarak silah bırakma sürecine girdiğini ilan etmiştir. PKK'nın kendisini feshinin artık söylemin de ötesine geçerek bir an önce fiiliyata dönüşmesi gerekmektedir. Bu süreci zaten ilgili kurumlarımız da yakından takip etmektedir. Zaten süreçle ilgili de Meclisimizde kurulan Komisyon da yine tüm gelişmeleri yine yakından değerlendirmektedir. Burada şunu görmekteyiz ki: Irak ve Suriye'de meşru hükümetlerin kontrolü dışında kalan, uluslararası meşruiyeti bulunmayan silahlı yapılar bölge halkına sadece baskı ve yoksulluk getirmiştir. Bu yapıların kalıcı hâle gelmesinin önlenmesi elzemdir, komşularımızın egemenliği, toprak bütünlüğü elzemdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, bölgemizdeki dengeleri değerlendirirken İsrail'in Gazze'de son on yıldır gerçekleştirdiği soykırım, işgal ve yıkım ile bölge ülkelerine yönelik saldırılarını da göz önünde bulundurmalıyız. Orta Doğu halklarının kaderinin İsrail'in yayılmacı politikaları ve haince planlarıyla manipüle edilmesine izin verilmemelidir, veremeyiz. Bölgenin parçalanmasına yol açacak her türlü girişimin karşısında durulması zaruridir ve biz Türkiye olarak net olarak karşısındayız.

Türkiye sınır ötesi operasyonlarını Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51'inci maddesinde tanımlanan meşru müdafaa hakkı çerçevesinde yürütmektedir. Ayrıca, BM Güvenlik Konseyinin terörle mücadeleye ilişkin kararları Türkiye'nin bu operasyonlarını uluslararası hukuk bakımından meşrulaştırmaktadır. Bu kapsamda yapılan sınır ötesi operasyonlar sadece terörist unsurları hedef almakta, sivillerin zarar görmemesi için azami dikkat gösterilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türk Silahlı Kuvvetleri sadece kendi vatandaşlarını değil, aynı zamanda komşu ülkelerdeki sivilleri de korumayı önemli bir insani sorumluluk olarak görmektedir. Bu tehditlerle mücadele etmek Türkiye için büyük önem arz etmektedir. Bu mücadelenin gerçekleştirilebilmesi için zamanında ve etkili bir güçle sınır ötesi müdahalelerde bulunulabilmesi ve uluslararası iş birliklerine gidilmesi hayati bir öncelikdir. Bu kadar yoğun çatışmaların olduğu bölgemizde Türkiye güvenli bir liman olarak kalmayı başarmıştır. Bunda Meclisimizin Hükûmete bugüne değin vermiş olduğu yetkiler son derece önemlidir. Bu net duruşun devamı Türkiye'nin bekası açısından da kritiktir.

Gün içerisinde yapılan bazı eleştiriler de vardı. Bunlardan birincisi, emperyalist planların farkındalığıyla alakalı bir eleştiriydi. Türkiye ve Türkiye'deki yönetim, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde tüm emperyalist planların farkındadır ve aynı zamanda da karşısında dimdik durmaktadır. Bu emperyalist planların karşısında dimdik duran bir Türkiye ve dimdik duran bir lider vardır; o da Recep Tayyip Erdoğan'dır siz tanıyamamış olsanız bile. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Nasıl mesela?

FUAT OKTAY (Devamla) - İkincisi, ABD Büyükelçisiyle ilgili eleştiriler vardı; gerek Dışişleri Bakanlığı gerekse bizlerin girişimleri sonucu kendi mesajını telafi eden başka bir mesajı kısa bir süre içerisinde paylaştığını biliyoruz. Türkiye'ye meydan okumanın da hiçbir büyükelçinin, hiçbir yabancı büyükelçinin haddinin olmadığını buradan ben bir kez daha ifade ederim; kim olursa olsun. (AK PARTİ

sıralarından alkışlar) Zannediyorum, CHP kendi iç sorunlarına hapsediği için dış politikadaki gelişmeleri takip etmekte biraz zorlanmakta, zorlanıyor anladığımız kadarıyla.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Onların arkasındaki haritaya bir cevap verseydiniz keşke, haritaya.

FUAT OKTAY (Devamla) - Ümit ediyoruz ki bir an önce kendi içindeki sorunları da çözer ve Türkiye'nin çevresinde, bölgede ve küresel boyutta neler olupbittiğiyle de ilgilenmeye başlar; bu, hem kendileri hem Türkiye için çok daha faydalı olacaktır.

Yine, bir başka eleştiri vardı gün içinde; Türkiye'de özellikle dış politikada Türkiye'yi süt dökmüş kedi gibi tanımlamaya çalıştı bir hatibimiz. Arkadaşlar, Türkiye, özellikle dış politikada bunu ifade ediyorum, süt dökmüş kedi gibi değil, kükremiş aslan gibidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer dışarıda süt dökmüş kedi ve ağlayanları, onları arıyorsanız da CHP'ye bakmanız yeterli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O biz değiliz. Bizler bir şeye karar verdiğimizde o konuda ne herhangi bir yabancı büyükelçinin kapılarında görüş almak için bekleriz ne de herhangi bir yerden izin isteriz, gerektiği zaman gerekeni yaparız; bu kadar net.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Rahip Brunson'ı anlat, Rahip Brunson'u!

FUAT OKTAY (Devamla) - Eylemlerimiz de bunun en net göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tezkerenin uzatılma ihtiyacını ve bölgesel istikrarı iktidarın başarısızlığı olarak yorumlayan arkadaşlarımız oldu, zannediyorum böyle yorumlamak da yanlış olur diye düşünüyorum çünkü bölgemizde devam eden istikrarsızlık ve belirsizlikler bölgesel ve küresel gelişmelerin bir uzantısıdır. Türkiye gerek stratejik, taktik ve gerekse operasyonel seviyede aldığı tedbirler sayesinde çevresindeki ateş çemberine rağmen güvenli liman olarak kalmaya devam etmektedir ve edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın Sayın Oktay.

FUAT OKTAY (Devamla) - Tamam Başkanım.

Bir başka eleştiri de eleştiri değil de bir ifadeydi, Suriye'de özerk bir yapının olduğuyla alakalıydı. Suriye'de özerk bir yapı yoktur ve Türkiye'nin de böyle bir kabulü yoktur. 10 Mart mutabakatı çerçevesinde de tek devlet, tek ülke, tek ordu ve tek yönetim çerçevesinde bir entegrasyonu kabul etmektedir Türkiye.

Bir başka eleştiri üç yıllık süreyle ilgiliydi. Özellikle bu üç yıllık süre Türkiye'nin bölgedeki istikrarın sağlanmasına dair kararlılığının bir göstergesidir, üç yıllık sürenin kendisi net bir mesajdır.

Wagner'le ilgili bir ifade kullanıldı. "Wagner"vari yapıyı aramak istiyorsanız bunu bizde aramanıza gerek yok, İsrail'e bakarsanız görürsünüz. "Haganah" adı altında orada bulacaksınız o yapıyı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Oraya ses çıkarmanızı bekleriz cesaretiniz varsa; biz sesimizi çıkarıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FUAT OKTAY (Devamla) - Başkanım, bir dakika daha, yoksa...

Ben tekrar AK PARTİ Grubu olarak tezkereye "evet" oyu vereceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu bir kez daha saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Fuat Oktay'ın (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmacı son bölümlerinde tabii ki Cumhuriyet Halk Partisine bir anlamda sataştı.

Cumhuriyet Halk Partisinin öncelikle söyleyeyim ki kendi bir iç meselesi yoktur, olamaz ancak Cumhuriyet Halk Partisinin iç meselesine ya da kurultayına ya da iradesine müdahale eden bir yargı vardır, bu yargıyla maalesef ki bir şekilde partiyi dizayn etmek isteyen bir iktidar vardır yoksa iç meselemiz niye olacak? Bir partinin kurultayı, bir partinin kurultay iradesi, Türkiye'nin 1'inci partisinin kurultay iradesi tartışılıyorsa yargı tarafından burada demokrasiden söz edemeyiz.

Gelelim, Sayın Başkan konuştu. Ya, bu Trump “Ben Erdoğan’a meşruiyet verdim.” dedi; Sayın Erdoğan çıkıp “Ben meşruiyeti Türk milletinden alırım, sen kimsin?” diyemedi, diyemedi. “Cevap verdik.” diyor. Sonra, teslimiyet bununla kalmıyor; bakın, “İstedığımı alırım.” diyor. Nerede Sayın Erdoğan? “Ver papazı, al papazı.” E, sizin papaz orada öldü ama papazı verdiniz ve bunu yüzüne vurdu; “Hadi oradan, yargıya sen müdahale edemezsin.” diyemedi. Şimdi neyi konuşuyoruz burada? Neyi konuşuyoruz burada? Maalesef Türkiye Cumhuriyeti Trump gibi bir kendini bilmez tarafından küçük düşürülmüştür ve buna cevap veremeyen bir iktidar maalesef ki vardır. Neyi savunuyor burada Fuat Oktay? Niye partimize sataşılıyor? Cumhuriyet Halk Partisi mi Amerika’da Trump’ın yanında sizi bu duruma düşürdü? Biz mi düşürdük? (CHP sıralarından alkışlar) Her şeyde Cumhuriyet Halk Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, tepki verin, tepki verin arkadaşlar. Bana “tweet” atmayın, Trump’a “tweet” atın!

HALUK İPEK (Amasya) - Başkanım, bu görüştüğümüz konuyla ne alakası var bunların?

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Gül, buyurun.

49.- Gaziantep Millevekilisi Abdulhamit Gül’ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, az önce ifade edildiği gibi, Trump’ın Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik, meşruiyetine yönelik herhangi bir açıklaması olmamıştır.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Dili sürçtü kendisinin!

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Büyükelçinin bu anlamda bir ifadesi olmuştur.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Barrack dedi, evet.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - O konuda da bizim tutumumuz çok nettir.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Tutumunuz net zaten, bir şey söylemeyin(!)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Biz Türkiye’de meşruiyeti ancak ve ancak millettten alırız. Hiçbir ülkenin, hiçbir karanlık odanın, hiçbir başka hegemon gücün değil, Ankara’nın, Yozgat’ın, İzmir’in, Gaziantep’in Diyarbakır’ın helal sütleriyle, helal oylarıyla gelmiş, milletin sandığından çıkmış bir Cumhurbaşkanımız var. Başka hiçbir meşruiyeti kabul etmedik, etmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, sadece bir düzeltme yapacağım.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Dolayısıyla, bu anlamdaki ifadeleri de asla kabul etmiyoruz ve şunu da hatırlatmak isterim: “Bu ülkede biz Tayyip Erdoğan’ı göndereceğiz, muhalefetle de anlaştık.” diyen nice başkanlar geldi geçti küresel olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, toparlayayım.

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - “Bu ülkede Tayyip Erdoğan’ın gitmesi lazım; muhalefetle de anlaştık, onu da göndereceğiz.” diyen nice ülkelerin başkanları oldu ama onlarla iş birliği yapan,

kapılarında bekleyenleri de bu milletimiz gördü. Biz milletimizden başka hiçbir sığınak, hiçbir meşruiyet görmedik, aramıyoruz, aramayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir düzeltme yapacağım.

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun.

Bir sataşma olmasın.

50.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu konuda bir düzeltme yapayım: Trump'ın önünde ya da Trump değil ama Amerika Büyükelçisi bunu söyledi "Meşruiyeti biz verdik." dedi ve buna, bu hadsizliğe cevap verilmedi.

İki; hiç kimse bir iktidarı, Cumhurbaşkanını sandık dışında götüremez, sandıkla gelen sandıkla gider. Bu millet yeri ve zamanı geldiğinde 31 Martta olduğu gibi sizi sandıkla yollayacak. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Onun dışında asla, asla sandık dışında niye gidecekler? Sandığa müdahale eden Cumhuriyet Halk Partisi değil, sandığa müdahale eden bu iktidardır, yargısıdır. Cezaevlerine bakalım kim demokrat, kim demokrat değil görürüz.

(Uğultular)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

51.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, biz bu cümleleri 2023 seçimi öncesinde burada bu sıralara dönerek "Sizin hiçbiriniz burada oturmayacak, biz gelip oturacağız." diye çok duyduk, çok dinledik, çok gördük ama gördüğünüz gibi milletimiz Cumhuriyet Halk Partisini değil, yine AK PARTİ'yi seçti ve buraya gönderdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, ayrıca Cumhuriyet Halk Partisinin kendi gündemi, kendi gündemine hâkim olmaya çalışan bir gündemi var; dolayısıyla onlara kendi gündemlerinde başarılar diliyoruz. Bizim gündemimiz milletin sorunları, onu çözmek için odaklandık; yolumuza devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çöze çöze bir hâl oldunuz ya, çöze çöze bir hâl oldunuz ya(!) Vallahi harikasınız ya(!)

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER (Devam)

3.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler karşısında Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği

esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbir alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 17/10/2023 tarihli ve 1395 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2025 tarihinden itibaren üç yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/1200) (Devam)

BAŞKAN - Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Şahısları adına ilk söz Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'e aittir.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Genel Başkan Yardımcımız Sayın Büyükelçi Namık Tan Cumhuriyet Halk Partisi olarak tezkereye “ret” kararımızı ayrıntılı olarak aktardı. Benim söz alma maksadım ise Türkiye'nin hayatı çıkarları söz konusu olduğunda savunma, güvenlik politikalarında, dış politikada bu iktidarın içine düştüğü derin samimiyetsizliğe dikkatinizi çekmek.

Evet, bu tezkerede “DEAŞ yani IŞİD'le mücadele” diyor, iyi ama bu iktidarın IŞİD'le mücadelesinin kendinde samimiyet yok ki. IŞİD en kanlı katliamları bu ülkede sizin döneminizde yaptı, kevgire döndürdüğünüz sınırlarımızdan elini kolunu sallayarak girerek yaptı. Reyhanlı'da 53 vatandaşımız, Diyarbakır'da HDP mitinginde 5 yurttaşımız, Suruç katliamında 33 gencimiz, gar katliamında 103 canımız, Sultanahmet saldırısında 12, Atatürk Havalimanı saldırısında 45 can, Gaziantep Şahinbey'de 59, Reina saldırısında 39 can; bildiğimiz bilmediğimiz onlarca, belki yüzlerce eylem, saldırı. Ne yaptınız bunları önlemek için? Meclis tutanakları ortada, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak “Terör saldırılarına zemin oluşturan yanlış politikaların tespit edilmesi ve terör saldırılarının önlenememesinin nedenlerini araştırılmalı.” diye önerge verdik, henüz ortak değildiniz, MHP de “İhmaller araştırılmalı.” önergesi verdi, HDP de aynı şekilde Gaziantep'te IŞİD'in bütün faaliyetlerinin açığa çıkarılması amacıyla önerge sundu; hepsi ama hepsi AKP'nin oylarıyla reddedildi. Hangi mücadeleden bahsediyorsunuz siz? Avrupa'daki IŞİD saldırılarında faillerin Türkiye üzerinden geçiş yaptıkları ortaya çıkmadı mı, Afganistan ve Pakistan'daki IŞİD örgütlenmesinin Türkiye'yi üs olarak kullandığı belgelenmedi mi? Hangi mücadele! Neymiş? İçişleri Bakanlığı operasyon yapıyormuş, IŞİD'ciler yakalanıyormuş. İyi de bu yakalananlar nasıl girebildi bu ülkeye, sizin hiç mi sorumluluğunuz yok? İşte, daha yeni, 14 kişilik IŞİD'li bir aile iki gün boyunca -Ankara'nın göbeğinde- yürüyerek, parklarda yatarak Demetevler'den AŞTİ'ye geldi; Mersin'e kaçırdıkları aracın gariban şoförünü öldürdüler, sonra da ellerini kollarını sallayarak Suriye'ye kaçmadılar mı?

Osman Kavala Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince tutukluluğunun hak ihlali kararına rağmen sekiz yıldır Silivri'de zindanda ama yan hücresinde yatan kırk altışar kez ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almış IŞİD'ciler tahliye edilmediler mi? Vatandaşlık alan IŞİD'liler; Göç İdaresince geçici koruma altındayken sahte pasaportla yurt dışına gidip gelen IŞİD'liler; Antep'imizi, Kilis'imizi işgal planlayan IŞİD'liler; Türkiye'nin kentlerine emir olarak atanan IŞİD'liler... 2012'den beri elinizde bu tezkereler var, yetki var; vardı da ne yaptınız, hangi mücadeleden bahsediyorsunuz siz?

Değerli milletvekilleri, sınırlarımızın ötesine geçmeden önce içimizdeki IŞİD'le mücadele etmek şarttır. Samimiyseniz, ülkemizdeki radikalleşmeye karşı, IŞİD'i ve onu yaratan koşullara karşı güçlü bir program ortaya koyun; biz de tebrik edelim, “İyi yaptınız.” diyelim yoksa göstermelik tezkerelerle bu mücadele yürümez, yürütüyor.

Sayın milletvekilleri, tezkerede bir de PKK-PYD/YPG tehdidinden bahsediliyor; ülkemize, ulusal güvenliğimize tehdit oluşturmaya devam ettiklerinden bahsedilmekte. İyi ama bu sözlerle, tezkerede bu

ifadelerle iktidarın sözcülerinin icraatları arasında 180 derece fark var. Önce Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler başlattı, arkasından Cumhurbaşkanı Erdoğan; hepsi koro hâlinde “Suriye Demokratik Güçleri” diyor. SDG kim peki? PYD ve YPG’ye Amerikalıların koyduğu isim. Peki, ne oldu da şimdi birden SDG’ci oldunuz? İşinize gelince adı Suriye Demokratik Güçleri ama Meclise tezkere gönderirken PKK-PYD/YPG.

Gittiniz Washington’a meşruiyet almaya, Trump’ın karşısına oturdunuz; PKK-PYD/YPG hiç aklınıza gelmedi, konusu dahi geçmedi. Daha muhabirler sormadan Trump’a milyarlık jestlerinizi, Patrikhanenin taleplerini, Halkbank pazarlıklarını gündem diye açıklarsınız ama bugün önümüze millî güvenliğimiz için tehdit diye getirdiğiniz bu konuları hiç açmadınız, açmazsanız, açamazsınız. Az önce bir sayın milletvekili söylüyordu “Kükremiş aslan gibiyiz.” diye; evet, sınırdan yurda girince öylesiniz ama Beyaz Saray’da dut yemiş bülbülsünüz. Diyorum ya, nereden baksanız samimiysizlik, nereden baksanız çelişki akıyor bu tezkerede. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bugün yetki isteyen iktidarın şu soruları da yanıtlamak Türk milletine karşı borcudur: Elinizde yıllardır bu tezkere var, askerlerimiz bu yetkiyle Suriye’de. Beş yıl önce İdlîb’de 33 askerimiz Rusya ve Esad tarafından şehit edildi. Niçin hesap sormadınız? Bir kuru özür dahi almadınız, alamadınız; tam tersine, Türkiye Cumhuriyeti’nin onurunun Kremlin’de kapı önünde istiskal edilmesini dahi sineye çektiniz.

Her getirdiğiniz tezkerede “Kitlelî göçe karşı güvenlik sağlayacağız.” diyorsunuz ama aslında sizin sağladığınız güvenlik milletimizin değil, Avrupa’nın güvenliği. 5 milyon Suriyeli girdi, El Kaide’cisi, IŞİD’cisi, Nusra’cısı, tüm eli kanlı örgütler girdi, önlemek için ne yaptınız? Hepsine göz yumdunuz. O yüzden, şimdi, yeni yetki isterken önce bu Gazi Mecliste millete hesap vermeniz gerekiyor. Bu yetkiyle yıllardır ne yaptınız? “Sen kararı al, ben gerisini bilirim.” diye şumul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanı belirleyecek, askerimizi göndereceksiniz ama gelip millete doğru mu yaptık eğri mi yaptık, hesap vermek yok; muhalefete bilgi vermek, görüş almak yok. İster Suriye olsun ister Lübnan, Somali, Libya; aldığınız yetkilerin hesabını burada vermezseniz, bunun adı gerçek demokrasi olmaz değerli arkadaşlarım.

Sayın milletvekilleri, PKK terör örgütü ve hapisteki lideri “Kendimizi feshediyoruz.” dedi, “Kuzey Irak’ta silah yakıyoruz.” dediler. Tarihî bir umut doğdu; bunun üzerine Mecliste bir komisyon kuruldu. Evet, terör meselesinin bitmesi, evet, toplumsal kardeşliğin sağlanması; bir bütün olarak gördüğümüz demokrasimizin güçlenmesi için taşın altına biz de elimizi koyduk.

Sayın milletvekilleri, Mecliste Komisyon var ama ülkede demokrasi yok. Mecliste Komisyon kurduk, ismi: “Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu” “Terör bitecek, toplumsal barış sağlanacak.” diyoruz. Ama bakın, bir yanda Demokrasi Komisyonu kuruluyor, diğer yanda, ülkenin dört bir yanında demokrasiye hayat veren damarlar birer birer kesiliyor.

Demokrasi, millet iradesinin güvende olmasıdır; demokrasi, hukukun üstünlüğüdür; demokrasi, ifade ve basın özgürlüğüdür. Bizim büyükşehir belediye başkanlarımızı, il belediye başkanlarımızı, ilçe belediye başkanlarımızı, bürokratları şafak operasyonlarıyla, yargıyı araç olarak kullanarak gözaltına alıp tutuklayacaksınız, ipe sapa gelmez iftiralarla aylarca hukuksuzca zindanda tutacaksınız sonra da “demokrasi” diyeceksiniz, “kardeşlik” diyeceksiniz; yok böyle bir şey! 15,5 milyon yurttaşın Cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu zindandayken Murat Çalık, Ayşe Barım ve daha yüzlerce hasta mahkûm ağır sağlık sorunlarına rağmen tutsakken hangi demokrasi?

Bugün Dünya Gazeteciler Günü. Sadece görevlerini yaptılar, halkın haber alma hakkı için gazetecilik yaptılar diye gazeteciler zindanda, sonra “kardeşlik” de, “dayanışma” de; yok böyle bir şey! Eğer gerçekten demokrasi adına bir adım atmak istiyorsak öncelikle tutuklu gazetecilerin, belediye başkanlarımızın, hak savunucularının ve tüm siyasi tutukluların derhâl serbest bırakılmasıyla işe başlamalıyız.

Sayın milletvekilleri, evet, biz kahraman ordumuzla, polisimizle gurur duyuyoruz, onlar sayesinde başımızı yastığa rahat koyuyoruz. Dünyanın dört bir yanındaki barış operasyonlarında başarılarıyla göğsümüzü kabartıyorlar ama hatırlatmak isterim ki bir ülkenin dünyadaki gücü sadece ordusunun büyüklüğüyle, kaç ülkeye ne kadar asker gönderdiğiyle ölçülemez. Bunun yanına demokrasimizin gücünü, hukukun, adaletin gücünü, özgür düşüncenin, hür rekabetin, hakça paylaşımın gücünü koymadığımız sürece dünyada gerçekten saygın bir yere erişemeyiz.

Sayın milletvekilleri, Suriye'nin geleceği hem ülkemiz hem bölge için önemlidir. Suriye'nin bölgemizde istikrarsızlık kaynağı olmaması, ülkesinde kapsayıcı olması, ülkede yaşayan Araplar, Kürtler, Sünniler, Aleviler, Dürziler ve diğer toplulukların tümünün hükûmeti olması, hiç kimsenin dışlanmaması önemlidir. Yine, Suriye'de temel insan hak ve özgürlüklerinin korunması için Şam yönetimi teşvik edilmelidir, desteklenmelidir ama bunları yaparken geçmişte Irak'ta, Mısır'da ve yine Suriye'de düştüğümüz ve bedelini yurttaşlarımızın canıyla malıyla, toplumsal huzurumuzla ödemek zorunda kaldığımız hatalara düşmemeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) - Komşularımızın iç işlerine müdahale eden bir görüntüden mutlaka sakınmalıyız. Bu bağlamda hafta sonu canımız, en yakınımız KKTC halkının verdiği mesaj tarihî önemdedir. Kıbrıs Türkü, KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde popçusu, topçusuyla, Bakanlarıyla, cübbeliyle adaya âdeta çıkarma yapan, tehdit üstüne tehdit savuran AKP'ye tarihî bir ders vermiştir. Hiç umudumuz yok ama iktidarın sadece Kıbrıs'a bakarken değil başta Suriye olmak üzere bölgemize bakarken bu sonuçtan gerekli dersleri çıkarmasını temenni ederiz ama kimse merak etmesin, çok yakında milletimiz bu basiretsiz, beceriksiz iktidardan bizleri kurtaracak. Kuracağımız halkın iktidarında demokrasinin, adaletin, özgürlüklerin hâkim olduğu bir Türkiye'yi birlikte inşa edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Hem milletimizin çıkarlarını sonuna kadar savunacak hem de bölgemizde kardeşlik ve barış ortamını birlikte kuracağız.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşmacı Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Mehmet Şahin.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan, Irak ve Suriye'ye asker gönderilmesini konu alan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, malumunuz olduğu üzere söz konusu Irak ve Suriye tezkereleri ilk defa yüce Meclisimize gelmiyor. 2014 yılından bu yana aynı mahiyetteki tezkereler belli aralıklarla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu, görüşüldü ve onay alındı.

Değerli milletvekilleri, niye bu mahiyetteki bir tezkereye ihtiyaç duyuyoruz? Kısaca anlatmaya çalışayım: Uzun zamandır Basra Körfezi ile Akdeniz arasındaki coğrafyada istikrar bir türlü sağlanamadı, hatta sorunlar daha da derinleşti. Bu coğrafyanın iki önemli ülkesinde devlet otoritesi tam olarak sağlanamadı, hatta yeni sorunlar bunlara eklendi. Yönetimler çökerken hatta çöktürülirken terör örgütleri ve devlet dışı aktörler desteklendi, korundu, kollandı. Bir terör örgütü üzerinden diğer bir terör örgütüne alan açıldı. Bahsettiğimiz coğrafya bizim yani ülkemizin güney sınırlarını oluşturmaktadır ki bu sınırlar yaklaşık 1.300 kilometredir. Yani başımızdaki devletlerde tam işleyen bir otorite olmayınca güvenliği sağlamak ve sınırları korumak zorunda olduğumuzu görüyoruz. Türkiye, komşu ülkelerimiz olan Suriye

ve Irak'ın toprak bütünlüğünün sağlanması, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına önem vermektedir çünkü bölgenin güvenliği aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğidir. Sınırlarımızın yanı başında PKK ve DEAŞ gibi terör örgütleri varlıklarını sürdürmektedir. Hem Türkiye hem de bölge için bunların varlığı tehdit oluşturmaktadır. Bölgede yeni hamle peşinde koşanların ve bunların destekçilerinin olduğu da malumdur.

Değerli milletvekilleri, yanımızdaki coğrafyada, Orta Doğu'da yaşanan iki gelişme var olan sorunlara ilaveten yeni sorunların da ortaya çıkmasına neden olmuştur, iki gelişme oyun değiştirici etki yapmıştır. Bunlardan bir tanesi Suriye'de 8 Aralıkta devrimdir; Mart 2011'den beri halkına zulmeden Esad yönetimi gitmiş, yerine yeni bir yönetim gelmiştir. Çok çaba harcanmasına rağmen -aradan geçen zaman yaklaşık on ay olmuştur- beklenen istikrar ülkenin tamamında sağlanamamıştır. Suriye'nin belli bölgelerinde eski yönetimle iş birliği yapan bazı unsurlar yeni Şam yönetiminin de işini zorlaştırmaktadır. Lazkiye'de yaşananlar, Süveyda'da yaşananlar, PKK-PYD/YPG/SDG'nin Şam yönetimiyle imzalamış olduğu 10 Mart mutabakatı'na uymakta gecikmesi ve istekli davranmaması Suriye'ye dikkatle bakmamızı sağlamaktadır. Bölgedeki gelişmelere göre oldubitti peşinde olanların olduğu gözden kaçmamalıdır. Şam yönetiminin tüm Suriyelilerin hakkını koruyucu tavrının sahada zemin bulması sadece Suriye'nin değil bölgenin ve Türkiye'nin güvenliğini de yakından ilgilendirmektedir. İkinci önemli gelişme daha da önemlidir Türkiye'nin güvenliği açısından ve bölgenin güvenliği açısından. Bu ikinci gelişme, yayılmacı ve saldırgan ideolojinin vücut bulmuş hâli olan İsrail'in bölge ülkelerine saldırıları ve Gazze'de uyguladığı soykırımdır.

Değerli milletvekilleri, İsrail'deki siyonist çete bölgede istikrar ve işleyen bir devlet istememektedir; bölgede zayıf, başarısız ve hatta çökmüş devletlerden oluşan bir Orta Doğu peşinde koştuğunu biliyoruz. Bir taraftan bunu yaparken bir taraftan da bölgede devletlerin çökmesiyle kullanabileceği devlet dışı aktörlerle iş birliği yapma yolunu seçmiştir; bunların çoğu da terör örgütleridir. Siyonist çetenin yaptıkları ve angajmanları bölgenin en önemli güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Bu süreçte Türkiye bir taraftan ulusal ve bölgesel güvenliğin sağlanması için diplomasinin tüm imkânlarını kullanırken diğer taraftan tek başına da olsa güvenliğini sağlayacak adımlar atmaya devam etmektedir. Türkiye, bir taraftan Bağdat ve Şam gibi başkentlerde istikrarın sağlanması için katkı verirken diğer taraftan kendi önlemlerini almaktadır. İstikrar sağlayıcı bir güç olarak Türkiye, bölgede istikrarın, barışın ve huzurun peşinden koşmaktadır; söz konusu tezkere de bu amaca matuftur. Bu tezkere bölgedeki kardeş halklara yönelik değildir, aksine onların güvenliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır; bu tezkere terör örgütlerine yöneliktir; bu tezkere bölgede istikrar bozucu aktörlerin aparatlarına yöneliktir; bu tezkere bölgede yeni haritalar peşinde koşanlara yöneliktir.

Değerli milletvekilleri, bölgedeki her gelişme Suriye ve Irak'taki durumu doğrudan etkilemektedir. Örgütler her gelişmeyi kendileri için kullanmayı tercih etmekten geri durmamaktadır. Hem siyonist çete hem de terör örgütleri ne yaparsa yapsınlar Türkiye'de onlarla mücadele edecek sağlam irade ve kapasite mevcuttur. Tezkerenin amacı bu irade ve kapasitenin ihtiyaç duyulduğunda kullanılmasına yöneliktir. Sözün özü, bu tezkere savaş değil, barış tezkeresidir. Hukuki zeminine baktığımızda, tezkerenin hem ulusal hukukumuzla hem de uluslararası hukuka dayandığını net bir şekilde görmekteyiz. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170, 2178, 2249 ve 2254 sayılı Kararları bunlara örnek olarak gösterilebilir. Dolayısıyla, Türkiye, bu tezkereyle aynı zamanda uluslararası topluma karşı da bir sorumluluğu yerine getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu tezkere, bir yandan da ülke içinde yürüttüğümüz barış ve kardeşlik iklimini tesis çabalarımızla kesinlikle çelişmemektedir; aksine, sınırlar ötesinde etkin operasyonlar ülke içindeki

huzur ve güvenliğin de teminatıdır. “Terörsüz Türkiye” hedefi ancak sınırlarımızın her iki tarafında da tehdit unsurlarının etkisiz hâle getirilmesiyle kalıcı olarak sağlanabilir. Bu tezkere, olası kitlesel göç dalgaları gibi diğer risklere karşı da millî güvenliğimizin idame edilmesi için hayati bir önem taşımaktadır.

Tezkereye olumlu oy kullanacağımızı belirtiyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, (3/1200) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım. Okutuyorum:

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden müteşekkil bir heyetin 28-30 Ekim 2025 tarihlerinde Erivan’da gerçekleşecek olan Avrupa Birliği Doğu Ortaklığı Parlamenter Asamblesi 12’nci Olağan Toplantısı’na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/1202)

16/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden müteşekkil bir heyetin 28-30 Ekim 2025 tarihlerinde Erivan’da gerçekleşecek olan Avrupa Birliği Doğu Ortaklığı Parlamenter Asamblesi (Euronest PA) 12’nci Olağan Toplantısı’na katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Adil Karaismailoğlu’nun, Portekiz Parlamentosu Ekonomi Bayındırlık ve İskân Komisyonu Başkanı Miguel Santos’un vaki davetine icabetle resmî bir ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1203)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Sayın Adil Karaismailoğlu, Portekiz Parlamentosu Ekonomi, Bayındırlık ve İskân Komisyonu Başkanı Sayın Miguel Santos tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 6’ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) ÖNERGELER (Devam)

2.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’ın, (2/2069) esas numaralı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/115)

BAŞKAN - İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş doğrudan gündeme alınması önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

6/10/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2069) esas numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'min TBMM İçtüzüğü'nün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet Tahtasız

Çorum

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Çorum Milletvekili Sayın Mehmet Tahtasız.

Buyurun Sayın Tahtasız. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emekli maaşlarındaki intibakın sağlanması ve emeklilerimizin onurlu bir yaşam sürebilmesi için vermiş olduğum kanun teklifinin gereğini arz etmek için Genel Kuruldayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Az önce, AKP Milletvekili, Grup Başkan Vekili Abdulhamit Gül “Biz, halkımızın sorunlarını çözüyoruz.” dedi. Bakalım sözünde duracak, 16 milyon emeklimiz için vermiş olduğum kanun teklifine ne diyecek? Bugünkü emeklilik sistemi adil olmayan bir sistem; düşürülen aylık bağlama oranları ve sistem dışına itilen milyonlarca yurttaşımız var. Bugün ne yazık ki emekli maaşları yoksulluk ve açlık sınırı altında kalmış, bu da derin bir krize yol açmıştır.

Emeklilerimiz çok şey istemiyor, ömürlerinin geri kalanını insanca yaşam koşullarında huzur içinde geçirmek istiyorlar; bu, emeklilerin hakkı olduğu kadar devletimizin de bizlerin de emeklilerimize bir borcudur. Emekli, içeceği bir bardak çayın hesabını yaparken maalesef saray ise günde 2.195 emeklinin parasını harcıyor. Emekliyi perişan eden saray, faize günlük 26 milyar 361 milyon ödüyor. Trump'la beş dakika görüşmek için ülkemizin nadir toprak elementlerini vermekten çekinmiyor. Suriyeli mültecilere gelince milyarlarca dolar harcayan Hükûmet, ne hikmetse devletine günlük 28 milyar vergi ödeyen vatandaşını, emekliyi sırtında kambur olarak görüyor, emekliyi yok sayıyor, ne yazık ki emekliyi açlık sınırı altında maaşa mahkûm ediyor. Bu ülkenin sırtında bir kambur varsa o da halkını yokluğa ve yoksulluğa mahkûm eden AKP iktidarındır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı tarafından yapılan kanun değişikliğiyle 8 Eylül 1999 öncesi emekli olanlar, 1999 ile 2008 arası emekli olanlar ve 30 Nisan 2008 sonrası emekli olanlar arasında ciddi bir ayrımcılık ve adaletsizlik yaratıldı. 2008'de yapılan değişiklikle aylık bağlama oranları yüzde 70'lerden yüzde 35'lere kadar düşürüldü. 2008 yılında çıkardığınız yasa olmasaydı bugün en düşük emekli maaşı 30 bin lira olacaktı. Bu iktidar bilerek ve isteyerek emeklileri açlığa, sefaletle mahkûm etti. 2002 yılında en düşük emekli maaşı asgari ücretin yüzde 40 fazlasıydı. Bugün ise en düşük emekli maaşı asgari ücretin yüzde 30 gerisinde kaldı.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanı “Kişi başı millî gelir 17 bin dolar.” diyor ama emeklinin evine bin dolar dahi girmiyor. Emekli, sebze ve meyveyi alabilmek için pazara akşam saat beşten sonra çıkıyor. Ev sahipleri emekliye kiralık ev dahi vermiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanı Erdoğan “Bu iktidara geldiğimizde her emekli doğup büyüdüğü köyüne rahat gidecek, Avrupalılar gibi her yıl bir ay rahat seyahat edecek.” demişti. Emekliler bırakın seyahat etmeyi, çay parasını düşünerek kahveye bile gidemiyor. Kendisine mikrofon uzatılan bir ablamız diyor ki: “Halkı ikiye böldükleri gibi emekliyi de çalışan ve çalışmayan diye ikiye böldüler. AK PARTİ'nin ilk kuruluşunda hani Hazreti Ömer'in adaletinden bahsediyordunuz? Hani nerede Hazreti Ömer'in adaleti? Hani nerede 'Halk aç iken ben tok

yatmam.’ diyen Recep Tayyip Erdoğan?” Emekli, sizden adalet istiyor, insanca yaşayacağı bir maaş istiyor. Emeklinin geçinemediği için yüzde 60’ı mecburen başka işlerde çalışmak zorunda kalıyor.

Sayın milletvekilleri, eğer teklifimize olumlu cevap verirsiniz emekli olanlara tarihlerine bakılmaksızın prim hakkı kazancı ve prim ödeme gün sayıları eşit olanlarla eşit aylık ödemesi için intibak sağlanacak. Emeklilerimizin seçtiği milletvekillerinden istediği, insan onuruna yakışır bir emekli maaşıdır. Emekliler, seyyanen zamlarla birlikte millî gelirden pay verilsin istiyor. Aylık bağlama oranı yeniden yüzde 70’e getirilsin, emekli aylıklarından yapılan ilaç, muayene, optik, ortez, protezden alınan katkı payları kaldırılсын istiyor. Bayram ikramiyeleri en düşük emekli aylığına bağlansın istiyor. Vatandaşımız emekli maaşları arasındaki intibak sağlansın istiyor. Kademeli emeklilik derhâl uygulamaya konulsun, bir günle on yedi yirmi yıl haksızlığı kalsın istiyor. 3600 ek gösterge tüm meslek grupları ve memurları kapsayacak şekilde genişletilsin istiyor. Staj ve çıraklık başlangıcı emekliliğe dâhil edilsin istiyor. TOKİ projeleri kendilerine kontenjan olarak yüzde 50 artırılсын istiyor.

Sayın milletvekilleri, size soruyorum: Çok şey mi istiyor? FETÖ’ye, yandaş ne istediye verenler, emeklimizin bu istediklerine kayıtsız kalmasınlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) - Bu iktidar 2026 yılı bütçesinde giderayak da olsa kırk haramilerin değil emeklinin, asgari ücretlinin, işçinin, çiftçinin, esnafın, gençlerin refahı için bütçe yapmalı.

Az önce Grup Başkan Vekiliniz Abdulhamit Gül “Bizim derdimiz milletin sorununu çözmek.” dedi; birazdan 16 milyon emeklimizin sorununu çözmek için, onların insanca yaşaması için verdiğim kanun teklifine “evet” oyu kullanacak, sözünde duracaklar mı göreceğiz? Bu kanun teklifine oy verirken elinizi vicdanınıza koyun. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkemize yıllarca hizmet ederek emekli olan milletimize borcumuzu kanunun görüşmesine “evet” oyu vererek ödeyelim, intibakı sağlayalım çünkü emeklilerimiz insanca yaşamak istiyor. Saraydan korkmayın, bu kanun teklifine “evet” deyin.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, 214 sıra sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı:214)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, 172 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Libya Devleti Millî Birlik Hükümeti Arasında Türk Kuvvetlerinin Statüsüne İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı:172)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 22 Ekim 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.59

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, bir akademisyenin sosyal medya hesabında yaptığı açıklamaya ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/34527)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ

Muş Milletvekili

Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın sosyal medya hesabında yaptığı "Özel olan güvendedir, kendini teşhir eden tehdit altındadır, huzur bulamaz. Suç ve şiddete biraz da bu gözle bakalım" açıklaması kamuoyunda geniş tepkiyle karşılanmıştır.

Bir üniversite rektörünün, şiddetin kaynağını toplumsal eşitsizlikler ve failer yerine kadınların giyimi, görünürlüğü ve kamusal alandaki varlığıyla ilişkilendirmesi; kadınları hedef gösteren, şiddeti meşrulaştıran ve faili aklayan bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Bu açıklamalar, kadınların kamusal hayattan dışlanmasını teşvik eden, şiddeti bireysel tercihlere indirgemek suretiyle toplumsal nedenlerini görünmez kılan iktidar söylemleriyle örtüşmektedir.

Üniversiteler bilimin, özgürlüğün ve eşitliğin mekânları olmak zorundayken; bir rektörün cinsiyetçi, ayrıştırıcı ve ideolojik nitelikli bu tür açıklamaları, akademik özerkliği ve toplumsal cinsiyet eşitliğini zedelemektedir. Yükseköğretim kurumlarının başında bulunan kişilerin, kadınların yaşam hakkını ve güvenliğini tehdit eden söylemleri normalleştirmesi kabul edilemezdir.

Bu bağlamda:

1. Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın kadınları hedef gösteren açıklamaları hakkında Cumhurbaşkanlığı veya YÖK tarafından herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Bu tür açıklamaların üniversitelerin eşitlikçi, özgürlükçü ve bilimsel değerleriyle bağdaşıp bağdaşmadığına ilişkin kurumunuzun değerlendirmesi nedir?
3. Üniversite rektörlerinin kamuoyuna yansıyan, kadınları ayrıştırıcı ve şiddeti meşrulaştırıcı söylemleri karşısında YÖK'ün idari denetim ve yaptırım mekanizmaları var mıdır? Varsa bugüne kadar kaç rektör hakkında işlem yapılmıştır?
4. Kadınların güvenliği ve özgürlüğü açısından doğrudan tehdit niteliği taşıyan bu tür açıklamalarla ilgili Cumhurbaşkanlığı düzeyinde nasıl bir tutum alınmaktadır?
5. Yükseköğretim kurumlarının yöneticileri için toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın hakları konusunda herhangi bir eğitim veya denetim mekanizması bulunmakta mıdır? Yoksa üniversiteler siyasi iktidarın ideolojik kodlarını yeniden üreten aygıtlar olarak mı görülmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-337223

Konu : Soru Önergeleri-295

7/34527

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.10.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1715447 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muş Milletvekili Sayın Sümeyye BOZ ÇAKI tarafından verilen 7/34527 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

